

Staffanstorps
kommun

Bilaga B

Inkomna yttranden/synpunkter,

Fördjupad översiktsplan Flackarp-Höjebromölla

Godkänd i KS 20210324

Redogörelse av under samrådstiden, 2019-06-17 – 2019-10-04, inkomna yttranden och synpunkter. Samtliga yttranden återges i sin helhet. Privatpersoner har anonymiserats genom att endast förnamn anges.

Statliga och regionala myndigheter	2
Kommuner.....	19
Kommunala nämnder.....	24
Politiska partier.....	26
Bolag o Stiftelser.....	32
Föreningar o intresseorganisationer.....	71
Privatpersoner.....	93

Statliga och regionala myndigheter

Länsstyrelsen

Redogörelse för ärendet

Staffanstorps kommun har remitterat förslag till *Fördjupad översiktsplan för Flackarp-Höjebromölla*, här hänvisad till som FÖP, tillsammans med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Parallellt med detta samråd håller kommunen även samråd om kommunövergripande översiktsplan, *Framtidens kommun - Livsoas 2039*, här hänvisad till som ÖP2039. Länsstyrelsen och Staffanstorps kommun har under samrådet haft planmöte inför framtagandet av förslaget och Länsstyrelsen välkomnar fortsatt dialog.

Av planhandlingarna framgår att målet med FÖP är att pröva om man kan utveckla den del av kommunen som ligger närmast Lunds stad, precis söder om Lunds kommungräns. Syftet med planarbetet är att ta reda på om området med dess strategiska läge är lämpligt för bebyggelse med framtida bostäder och verksamheter, samt ökade rekreativsmöjligheter och gröna värden. En ny station för resandeutbyte kommer anläggas i Klostergården i med utbyggnad av fyra spår mellan Malmö och Lund, trafikstart beräknas till 2024. Området som berörs är ca 200 ha stort. De så kallade urbana byarna som redovisas i tre etapper kommer succesivt att byggas ut under lång tid. De första utbyggnadsområdena är redovisade närmast Höje å och den kommande stationen i Klostergården.

Då fördjupningen avses bli en del av den kommunövergripande översiktsplanen tolkar Länsstyrelsen planperioden för FÖP:en fram till 2039.

Enligt 3 kap. 10 § Plan- och bygglagen (PBL) ska länsstyrelsen under samrådet särskilt:

1. ta till vara och samordna statens intressen,
2. tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar och ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. PBL som hänsyn bör tas till vid beslut om användningen av mark- och vattenområden,
3. verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken (MB) tillgodoses, att miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. MB följs och att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket MB,
4. verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. verka för att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Nedan följer en summering av det som översiktsplanen ska uppfylla enligt gällande lagstiftning och som är särskilt relevant i detta skede av FÖP;

Översiktsplanen ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Planen ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Kommunen ska i planen redovisa sin bedömning av hur skyldigheten att enligt 2 kap. PBL ta hänsyn till allmänna intressen vid beslut om användningen av mark- och vattenområden kommer att tillgodoses. I redovisningen ska riksintressen enligt 3 och 4 kap. MB anges särskilt. Vidare ska det i planen redovisas hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen och hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder.

Översiktsplanen ska utformas så att innebörden och konsekvenserna av den tydligt framgår.

Enligt 3 kap. 23 § PBL kan en översiktsplan ändras för en viss del av kommunen. Om planen innebär en ändring av den gällande översiktsplanen ska sambanden med och konsekvenserna för översiktsplanen som helhet redovisas.

Länsstyrelsens synpunkter i sammanfattning

Länsstyrelsen menar att det är angeläget att FÖP:en arbetas in i förslag till ny kommunövergripande översiktsplan, ÖP2039, som Staffanstorps kommun tar fram parallellt med fördjupningen. Detta eftersom förutsättningarna och motiveringen till utvecklingen i FÖP:en, både avseende bostäder och verksamhetsområden, behöver ta tydligt avstamp i kommunens utvecklingsbehov på en kommunövergripande nivå. Den utbyggnad som presenteras i FÖP:en är stora och kommer ha en stor påverkan på Staffanstorps kommun som helhet och för Lunds stad. Inte minst då utbyggnad av kollektivtrafikstråk mellan Lund och Staffanstorp är en förutsättning för delar av både FÖP och ÖP.

Föreslagen utveckling och markanvändning fokuserar mer på visioner än på en avvägning mellan behov, områdets värden och förutsättningar. Utbyggnaden föreslås ske i tre etapper, men det är oklart vilken tidshorisont som avses för respektive etapp. De intressekonflikter som kan antas uppstå mellan allmänna, mellankommunala och statliga intressen redovisas inte på ett tydligt sätt. I handlingarna och särskilt i miljökonsekvensbeskrivningen framkommer det stora konsekvenser och viktiga förutsättningar som enligt Länsstyrelsen inte hanteras på ett tillräckligt sätt. De bedömningar och slutsatser som motiverar förslaget kan därför ifrågasättas i flera avseenden.

Länsstyrelsen vill påminna om att FÖP ska ge vägledning inför kommande beslut och prövningar. Kommunen ska i planen redovisa hur man vid genomförandet av planen enligt 2 kap. PBL tar hänsyn till allmänna intressen. Det är angeläget att innebörden och konsekvenserna av planen tydligt framgår.

Länsstyrelsen anser att FÖP:en inför granskningen framförallt behöver kompletteras och utvecklas med följande;

- FÖP:en bör infogas i arbetet med ÖP2039.
- Redovisning av utbyggnadsbehovet i relation till den kommunövergripande bostadsplaneringen samt relationen till utpekade markanspråk
- En bedömning av vilka intressekonflikter som uppstår mellan allmänna intressen inom utpekade utbyggnadsområden och hur dessa ska hanteras vid kommande prövningar.
- En redovisning av hur berörda riksintressevärden påverkas av förslaget och åtgärder för att minska negativ påverkan samt hur kommunen tillgodoser riksintressena.
- En beskrivning av hur planförslaget påverkar miljökvalitetsnormerna för vatten samt luft och ställningstaganden för att de ska innehållas.
- Motivet och konsekvenserna för att ta högexploaterad jordbruksmark i anspråk behöver tydligare beskrivas i översiktsplanen.
- Innan ny infrastruktur föreslås behöver transportbehovet tydliggöras och analyseras genom fyrstegsprincipen
- Redovisa hur FÖP:en kan genomföras så att den är förenlig med strandskyddslagstiftningen.
- Tydliggör hur den mellankommunala samordningen skett, vilka slutsatserna som dragits och eventuella överenskommelser som skett.

Länsstyrelsens synpunkter

Riksintressen

Planering i eller i anslutning till ett riksintresse måste ske med utgångspunkt i de värden som riksintresset representerar. Riksintressena och deras värdebeskrivning anger förutsättningarna för vad som är möjligt att göra på platsen. Översiktsplanen ska ge översiktlig vägledning förefterkommande beslut och tillståndsprövning och ange hur riksintressena ska tillgodoses, dvs hur den mark- och vattenanvändning som föreslås kan genomföras utan påtaglig skada på riksintresset värden som kan finnas på en specifik, geografisk plats.

Länsstyrelsen konstaterar att det i stora delar saknas en beskrivning av konsekvenserna för riksintressenas värden i relation till den markanvändning som pekas ut på markanvändningskartan. I sammanhanget påminner Länsstyrelsen om att det är de utpekade värdena eller funktionen som utgör ett riksintresse, inte dess avgränsning. Det innebär att åtgärder även utanför ett område utpekade

som riksintresse kan påverka riksintressevärdena negativt. Översiktsplanen ska ge översiktlig vägledning för efterkommande beslut och tillståndsprövning och ange hur riksintressena ska tillgodoses. Utöver de ovan nämnda synpunkterna som gäller för samtliga berörda riksintresse lämnas här några områdesspecifika kommentarer;

Riksintresse för friluftslivet (3 kap 6§ MB)

Höje å är utpekad riksintresse för friluftsliv, FM 14 Höje å från Genarp till Lomma. Värdebeskrivningen redovisas delvis i MKB men enbart summariskt i planförslaget. Det finns bedömningsgrunder som Naturvårdsverket anger i sitt riksintresseanspråk som inte tas upp i FÖP:en, vilket utelämnar bl.a. aspekterna om dess höga potential för friluftsliv och att respekt för strandskyddet är en förutsättning för riksintresset. Vidare framgår inte hur FÖP:en kan komma att påverka utpekade värden samt hur riksintresset ska tillgodoses vid föreslagen utbyggnad och förändring i området. Riksintressets utbredning redovisas inte på karta tillsammans med övriga riksintressen vilket är en brist.

I MKB anges att en ökad beväxning utmed Höje å kan förväntas ske i samband med områdets ökade status som riksintresse friluftslivet. Länsstyrelsen efterfrågar motivet för denna slutsats.

Riksintresse för kulturmiljövården (3 kap. 6 § MB)

Länsstyrelsen vill förtydliga att även om riksintresse Lund [M87] är avgränsat till Lunds sida om kommungränsen kan åtgärder utanför den geografiska avgränsningen påverka riksintresseanspråkets värden. Länsstyrelsen menar att kommunen behöver redogöra för om och i så fall hur riksintresseanspråket kan komma att påverkas.

Riksintresse anläggningar för kommunikationer (3 kap. 8 § MB)

Länsstyrelsen rekommenderar att både den generella och specifika funktionsbeskrivningen för riksintresse kommunikation redovisas i FÖP:en. Dessa framgår av Trafikverkets riksintressekartor. I Trafikverkets beslut om planerade och framtida banor av riksintresse, 2017-02-28, finns riksintresset en tänkt framtida höghastighetsjärnväg från Jönköping till Malmö och vidare mot Köpenhamn. Detta riksintresse har ersatt Europabanan, som alltså är inaktuellt.

Beskrivning av riksintresset väg 108 saknas i texten. Översiktsplanen redovisar inte hur riksintressena påverkas av föreslagen ny bebyggelse och infrastruktur varför denna prövning skjuts till kommande planläggning. T.ex. redovisas inte konsekvenserna för ett nytt handelsområde i närhet av trafikplats Lund södra med en större belastning på trafikplatsen samt påverkan på riksintresse E22.

Miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten

I MKB redovisar kommunen berörd ytvattenförekomst, Höje å mellan Önnerupsbäcken och källan, vars ekologiska status är otillfredsställande. Strategier och åtgärder för att MKN vatten ska kunna följas bör enligt Länsstyrelsen arbetas in i översiktsplanen. En redovisning av status för samtliga vattenförekomster, även grundvattenförekomster är lämpligt att redovisa i översiktsplanen. Detta är särskilt angeläget då nya utbyggnadsområden föreslås i närheten av Höje å.

Det gröna ramverk som är redovisat på markanvändningskartan ger goda förutsättningar för att bidra till att förbättra ytvattenkvaliteten i Höje å. För att detta ska uppnås krävs både att områdenas funktion säkerställs i kommande planering eller på annat sätt samt att utformningen genomförs på ett sätt som gynnar rening. Vattenspeglar som tar emot vatten från hårdgjorda ytor innebär inte i sig att vattenkvaliteten förbättras. Ur reningssynpunkt är det ofta en fördel om ytvattenflöden från dagvattenhantering i första hand kan ske över gräsbevuxna ytor innan vattnet når utjämningsmagasin och vattendrag.

För att kunna visa att MKN vatten kan följas för enskilda vattenförekomster efterlyser Länsstyrelsen en fördjupad analys som baseras på hur avrinningen, som sker till följd av föreslagen exploatering, påverkar de vattenförekomster som är berörda. MKB redovisar en relativ jämförelse mellan nollalternativet och planförslaget. Redovisningen behöver mer detaljerat beskriva vilka faktiska effekter planförslaget innebär för olika kvalitetsfaktorer av MKN vatten.

En åtgärd som föreslås är lokalt omhändertagande av dagvatten. Länsstyrelsen påminner om att inom verksamhetsområden är det tydligt att VA -huvudmannen är skyldig att ta hand om allt dagvatten som alstras inom området, oavsett mängd och kvalitet. Om det krävs åtgärder för att hantera dagvattnet, och i förlängningen säkerställa att MKN vatten innehålls, måste kommunen skaffa sig rådighet över

hanteringen. Detta kan ske genom att avsätta kommunal mark för dagvattenhanteringen. Områden som är lämpliga för omhändertagande av dagvatten bör redovisas på plankartan.

Miljö kvalitetsnormer (MKN) för luft

Länsstyrelsen bedömer att MKN luft inte riskerar att överskridas inom planområdet, men det behöver framgå om planförslaget kan bidra till överskridande av MKN luft för Malmö dit stor bilpendling kan riskera att ske. Med tanke på områdets närhet till stora trafikleder finns det en stor utmaning i att skapa förutsättningar för en tillräckligt attraktiv kollektivtrafik och gång- och cykelstruktur som kan konkurrera med bilpendling framförallt mot Malmö.

Strandskydd

Det generella strandskyddet omfattar land- och vattenområdet 100 meter från strandlinjen. I Skåne län har Länsstyrelsen tillsammans med kommunerna genomfört revideringar av de strandskyddade områdena och beslutat om strandskyddets geografiska omfattning.

Länsstyrelsen konstaterar att utbyggnadsområden och bostadsbebyggelse föreslås inom strandskyddat område utan att det finns vägledning för hur detta ska kunna hanteras eller om dessa utbyggnadsområden redan nu bedöms kunna bebyggas i enlighet med strandskyddsbestämmelserna. Väljer kommunen att planlägga för åtgärder inom strandskyddsområdet, kan ett upphävande av strandskyddet prövas inom ramen för den nya detaljplanen. Det är endast själva förfarandet för upphävandet av strandskyddet som regleras i PBL. De lagliga förutsättningarna för att upphäva strandskyddet i detaljplan regleras i 7 kap. MB.

Länsstyrelsen ser inte att kommunen redovisat hur föreslagen utbyggnad inom strandskyddat område kan ske i förenlighet med strandskyddsbestämmelserna.

Hälsa och säkerhet

Markföroreningar

Det framgår inte av FÖP:en om det finns markföroreningar inom området. Av Länsstyrelsens EBH-stöd finns det uppgift om en tipp och deponi i anslutning till Höje å inom fastigheten Flackarp 8:1. Länsstyrelsen rekommenderar att områden med risk för föroreningar redovisas på karta samt hur man avser att hantera frågan i kommande provningar.

Farligt gods

Av MKB framgår förslag på hantering av bebyggelse intill farligt-gods-led längs järnvägen. I FÖP:en bör ställningstaganden framgå kring hur kommunen avser att hantera de riskfrågor som är kopplade till transporter av farligt gods såväl på väg som på järnväg.

Buller

Sedan 1 juni 2015 gäller förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader. Denna ska tillämpas i planärenden som påbörjades efter den 2 januari 2015. Vad förordningen kan innebära för föreslagen utveckling av FÖP bör framgå. MKB redovisar äldre bullerriktvärden som inte längre gäller.

Risk för översvämning

Länsstyrelsen saknar en analys som redovisar översvämningens riskerna inom områden där ny ändrad markanvändning föreslås. Exempel på ett riskområde är området Klockstapeln som delvis är beläget inom en lågpunkt. Kommunen behöver därför i översiktsplanen avgöra om marken är lämplig för bebyggelse inom samtliga områden där ny och ändrad markanvändning föreslås.

Översvämningens frågan är svår att hantera i enskilda detaljplaner. Länsstyrelsen är positiv till att kommunen redovisar ett grönt ramverk på markanvändningskartan som ger förutsättningar för att magasinera vatten i landskapet. Det är lämpligt att redovisa hur planförslaget är beroende av mark inom det gröna ramverket för att kunna hantera dagvatten och översvämningens risker idag och framöver. Dessa områden bör redovisas tydligt på FÖP:ens markanvändningskarta.

För ny bebyggelse behöver risken för översvämning belysas både i förhållande till befintliga förhållanden och ur ett klimatperspektiv. Det är lämpligt att utreda hur nederbördssituationer med en återkomsttid på 100 år (inklusive en klimatfaktor) påverkar marken inom föreslagna utbyggnadsområden. En sådan utredning behöver ta hänsyn till de varaktigheter på regn som ger de största volymerna. Möjligheterna att leda bort vatten med hänsyn till tillfälliga höga vattennivåer i vattendrag under bebyggelsens förväntade livslängd behöver beaktas vid beräkningarna.

Länsstyrelsen har tagit fram ett planeringsunderlag i form av en lågpunktskartering som kan vara ett underlag när markens lämplighet för bebyggelse ska avgöras. För information om lågpunktskarteringen och andra kartunderlag om översvämning hänvisar vi till karttjänsten *Vatten och klimat* samt till den användarguide som Länsstyrelsen tagit fram.

Sedan 1 augusti 2018 har kravet tillkommit i PBL att det av översiktsplanen ska framgå vilken syn kommunen har på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra. Då aktuellt översiktsplaneärende har påbörjats före aktuellt datum saknas formellt dessa krav på redovisning men Länsstyrelsen menar att frågorna är angelägna att hantera så långt möjligt i framtagandet av FÖP:en.

Geotekniska risker

Inför granskningen bör en översiktlig geologisk och geoteknisk beskrivning över området redovisas särskilt för områden som bedöms ha låg stabilitet. Värderingar av förutsättningar för ras och skred kan göras med hjälp av tidigare geotekniska utredningar samt utifrån topografiska och geologiska kartor inom områden där kartering helt saknas. Förväntade effekter av ett förändrat klimat tas upp i översiktsplan men vid prövning av markens lämplighet för avsett planändamål måste livslängden hos bebyggelse, anläggningar etc. vara utgångspunkten. Därför behöver förväntade effekter av ett förändrat klimat beaktas. Även översvämningsförebyggande åtgärder, tex uppfyllnader och vallar, kan medföra geotekniska konsekvenser vilket också måste beaktas.

Samordning mellan kommuner

Arbetet med att ta fram FÖPen har enligt handlingarna föregåtts av en kommundemensam mål- och strukturbild för Höje å-området samt avseende strukturbild för Malmö-Lund. Med tanke på att FÖPen ansluter direkt till Lunds stadsbebyggelse och kommungräns är det angeläget att beskriva konsekvenserna av detta för Lunds kommun, både vad gäller fysiska förutsättningar som konsekvenser och behov av samverkan för t.ex. samhällsservice, infrastruktur och vilka eventuella intressekonflikter som uppstår. Länsstyrelsen efterlyser i kommande handlingar en redovisning resultatet av den mellankommunala samordningen och slutsatserna av denna. I sammanhanget kan utbyggnaden som föreslås även komma att påverka övriga grannkommuner vad gäller risk för översvämning, MKN vatten samt MKN luft.

Länsstyrelsens råd

Behov av mark för bostäder, verksamheter och ny infrastruktur

Planområdet beräknas inrymma ca 3500 bostäder eller 8000 personer när det är fullt utbyggt. I samrådshandlingen för ÖP2039 framgår att kommunens prognos är att växa med 2 % per år, vilket innebär behov av cirka 7000 bostäder fram till 2039. Nu föreslagen utbyggnad inom FÖP:en motsvarar i så fall hälften av kommunens totala utbyggnad medan ÖP2039 redan angivit utbyggnadsområden för samtliga 7000 bostäder utöver FÖP:ens utbyggnadsförslag.

Bostäder för att täcka upp för kommunens bostadsförsörjningsbehov är ett väsentligt allmänt intresse enligt 3 kap. 4 § MB som kommunen i sin översiktsplan, i avvägningen med andra allmänna intressen, ska ge vägledning och riktlinjer för. Länsstyrelsen menar att det är otydligt hur antalet bostäder föreslaget i FÖP:en förhåller sig till bostadsbehovet för kommunen som helhet samt hur bostadsutbyggnaden inom planområdet står i relation till kommunens övriga utbyggnadsområden. Länsstyrelsen konstaterar att planeringsmålet för bostäder som ÖP2039 och FÖP pekar ut tillsammans inte står i proportion till det utpekade bostadsbehovet samt att de sinsemellan inte är samstämmiga.

Det gällande bostadsförsörjningsprogrammet (riktlinjer för bostadsförsörjning) antogs 2017. Länsstyrelsen menade att dessa inte uppfyllde lagens krav och att de borde kompletteras innan de antogs vilket inte skedde. Länsstyrelsen vill påminna om att kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen ska vara vägledande vid tillämpningen av 2 kap. 3 § 5 PBL och utgöra ett underlag för bland annat översiktsplaneringen. Riktlinjer för bostadsförsörjningen tar reda på behov och efterfrågan på bostäder. I riktlinjerna konkretiserar kommunen hur bostadsbehovet ska tillgodoseas. I översiktsplanen ska kommunen ange hur den tänker tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder. Riktlinjerna för bostadsförsörjningen ska därmed vara ett underlag för att kunna motivera varför ny mark tas i anspråk i bland annat översiktsplaneringen. Utan dem är det svårt att bedöma om utpekade redovisade utbyggnadsområden är rimliga i förhållande till bostadsbehovet.

lanspråktagande av oexploaterad mark, jordbruksmark

Det ligger i Länsstyrelsen uppdrag att verka för att nationella mål får genomslag. *Skånska åtgärder för miljömålen 2016–2020*, det regionala åtgärdsprogrammet för att öka förutsättningarna att nå miljö kvalitetsmålen i Skåne, är ett led i detta. Enligt åtgärdsprogrammet är *Hushållning med Skånes mark-och vattenresurser* och *Hållbara transporter i Skåne* två av de fem största utmaningarna för miljöarbetet i länet. Översiktsplaneringen utgör ett viktigt redskap för att hantera flera av utmaningarna.

Av handlingarna framgår att området är starkt präglad av konventionellt jordbruk med lång historisk kontinuitet. De stora jordbruksarealerna med högklassig jordbruksmark ger goda förutsättningar för livsmedelsproduktion. De stora ytorna infiltrerar också dagvatten även om jorden bedöms vara packad och därmed ha lägre infiltrationsförmåga. I förslag till ÖP2039 står det att insikten kring jordbruksmarkens värde ökat sedan den senaste planen vilket gjort att man planlägger mindre mark än som det tidigare var tänkt. Det föreslagna planområdet i FÖP:en för bostäder i gränsen mot Lunds stad täcker dock 200 ha högproduktiv jordbruksmark och gränsar genom hela området till Höje å.

Länsstyrelsen anser inte att handlingarna motiverar behovet av att ta jordbruksmark i anspråk relaterat till bestämmelserna i miljöbalken eller till de intrång det innebär i platsens värden och funktioner. Det gäller både mark för bostäder, verksamheter och övriga bebyggelse och infrastruktur. Det har inte visats att föreslagen exploatering kan ske på ett långsiktigt hållbart sätt i enlighet med nationella och regionala mål.

Hållbara transporter

Ny infrastruktur

I FÖP:en föreslås byggnation av nya vägar mellan Hjärup och Lund och mellan Staffanstorp och Lund. Nya cykelkopplingar föreslås mellan Hjärup och Lund. Ny infrastruktur bör föregås av en analys enligt fyrstegsprincipen för att tydliggöra vilket behov som ska lösas samt om byggnation av ny infrastruktur är rätt lösning. Fyrstegsprincipen är ett förhållningssätt som tillämpas för att se till så att allmänna medel förvaltas så klokt och effektivt som möjligt. Därutöver bidrar förhållningssättet ofta till att de negativa konsekvenser som kan uppstå av nyproduktion av infrastruktur kan begränsas eller undvikas. Objekt som finansieras av staten ska alltid föregås av en analys enligt fyrstegsmetoden i en åtgärdsvalsstudie.

Det bör framgå av FÖP:en hur ny infrastruktur är tänkt att kunna genomföras, med avseende på finansiering och vilken part som ska vara väghållare för nya vägar och infrastruktur för gång- och cykeltrafik samt ansvara för framtagande av eventuell vägplan och byggnation. Det bör även framgå hur den föreslagna nya infrastrukturen som landar inom Lunds kommun är förankrad med Lund. Länsstyrelsen rekommenderar även att kommunen förankrar de vägar som planeras anslutas till väg 108 med Trafikverket. Den föreslagna infrastrukturen har inte någon finansiering genom *Regional infrastrukturplan för Skåne 2018–2029*. Kommunens möjligheter att kunna finansiera den föreslagna infrastrukturen skulle kunna belysas i en kommunalekonomisk konsekvensanalys. Om föreslagen väginfrastruktur inte kommer att kunna genomföras inom planperioden rekommenderar Länsstyrelsen att dessa istället redovisas på en strategikarta då de inte kan vara förutsättning för ny bebyggelse.

Markanvändningskartan redovisar inte tydligt statusen för infrastrukturen, det vill säga vad som är befintlig och vilken som är föreslagen. Det framgår inte att de beslutade objekten i *Nationell plan för transportsystemet 2018–2029* och *Regional infrastrukturplan för Skåne 2018–2019* kommer att byggas ut inom planperioden, nämligen utbyggnad av järnvägen mellan Arlov och Lund samt väg 108 mellan Staffanstorp och Lund.

Goda kollektivtrafiklägen

Ny bebyggelse bör placeras i goda kollektivtrafiklägen, både avseende turtäthet och närhet till hållplats samt restidskvot bil/kollektivtrafik. Kommunens definition av goda kollektivtrafiklägen bör framgå av FÖP:en. För att belysa de goda kollektivtrafiklägena anser Länsstyrelsen att dessa områden bör redovisas markerade på karta genom en GIS-analys av verkligt avstånd för gång- och cykeltrafiken till hållplatslägena. Länsstyrelsen vill i sammanhanget framhålla att vid planering av kollektivtrafik för nya bebyggelseområden är det viktigt att hänsyn tas till kollektivtrafikbehovet för befintlig bebyggelse så att detta inte försummas. Med tanke på områdets närhet till stora trafikleder

finns det en stor utmaning i att skapa förutsättningar för en attraktiv kollektivtrafik och gång- och cykelstruktur som kan konkurrera med bilpendling framförallt mot Malmö.

Väster om E22

Trafikverket har precis startat en åtgärdsvalsstudie (ÅVS) för del av väg 108, Lund och Staffanstorps kommuner deltar. FÖP:en samt motsvarande material från Lunds kommun är ett viktigt underlag i ÅVS:en, men att Trafikverket inte kommer ta ställning till enskilda anslutningar till väg 108, eller annan påverkan, innan ÅVS:en är genomförd. Länsstyrelsen ser att handlingarna bör förtydliga hur kopplingar och samspel mellan Hjärup och områden norr om väg 108 ska se ut. Det gäller t.ex. hur de två orterna kommer att kunna samspela gällande privat och offentlig service.

Öster om E22

FÖP:en anger att utvecklingen öster om E22 beror på en eventuell tillkomst av kollektivtrafikstråk mellan Lund och Staffanstorp. Länsstyrelsen anser att en utbyggnad av området, båda etapperna, är starkt beroende av en välutbyggd kollektivtrafik, dels utifrån områdets storlek och utifrån dess läge i nära anslutning till väg 108 och E22. Det föreslagna starka kollektivtrafikstråket med stationsläge saknas i remissversionen av *Trafikförsörjningsprogram för Skåne 2020–2030* och det bör därför framgå av FÖP:en vilken förankring kommunen har för dessa hos Region Skåne och Skånetrafiken. Trafikverket har lämnat synpunkter på att de ser svårigheter i att ansluta området till både väg 108, tpl Lund södra och E22. Vidare redovisas inte konsekvenserna för ett nytt handelsområde i närhet av tpl Lund södra med en större belastning på trafikplatsen samt påverkan på riksintresse E22.

Social hållbarhet

Av planhandlingarna nämns olika aspekter knutna till en social hållbarhet. Däremot saknas koppling till mål för bostadsbyggande, utveckling av bostadsbeståndet samt bostadsbehovet för särskilda grupper. Dessa frågor behöver i FÖP:en sättas in i sitt sammanhang med ÖP2039. Vidare saknas beskrivning och konsekvenserna av FÖP:en vad gäller barnperspektivet, folkhälsomål och jämställdhetsmål. Den fysiska planeringen behöver uppmärksamma att kvinnor och män generellt har olika livs- och förflyttningsmönster och att kön har betydelse för hur människor använder sin tid. För att på riktigt kunna väga in dessa aspekter i planeringen krävs statistik uppdelad på kön för att få fram vilka skillnader eller likheter som finns mellan kvinnor och män (se även *Nationella jämställdhetsmål* och *vägledning för jämställd fysisk planering*). Länsstyrelsen ser fram emot en utveckling av dessa frågor i den fortsatta processen så att de kan få genomslag i slutlig FÖP.

Översiktsplanens koppling till nationella och regionala mål, planer och program

Som framgår av planhandlingarna ska översiktsplanen styras av bland annat nationella och regionala mål. Några av dessa styrdokument anges i handlingarna men generellt summariskt och utan redovisning av hur FÖP:en vägt in dessa mål och strategier. När en fördjupad översiktsplan tas fram utifrån en gällande kommunövergripande översiktsplan kan dessa övergripande mål och strategier huvudsakligen kopplas till denna. I detta fall hänvisar FÖP:en generellt till den pågående processen med att ta fram en ny kommunövergripande översiktsplan. Länsstyrelsen konstaterar att sedan den nu gällande översiktsplanen antogs 2009 har ett flertal nationella och regionala mål ändrats eller tagits fram. Länsstyrelsen vill i sammanhanget därför lyfta några av det nationella och regionala mål planer och program som är särskilt relevanta för FÖP.

Skånska åtgärder för miljömålen

Skånska åtgärder för miljömålen 2016–2020 är ett regionalt åtgärdsprogram för att öka förutsättningarna att nå miljö kvalitetsmålen i Skåne. Översiktsplaneringen utgör ett viktigt redskap för att hantera flera av utmaningarna. Följande fem utmaningar anses vara särskilt viktiga för miljöarbetet i Skåne:

- Hållbara transporter i Skåne
- Hänsyn till Skånes hav, sjöar och vattendrag
- Hushållning med Skånes mark- och vattenresurser
- Skydd av Skånes natur- och kulturmiljövärden
- Hållbar konsumtion i Skåne

I MKB nämns de skånska miljömålen men de beskrivs inte närmare med hänvisning till de nationella miljömålen. Länsstyrelsen anser att det är angeläget att förhålla sig till de regionala miljömålen med tillhörande åtgärdsprogram. Detta p.g.a. att de är anpassade för de skånska, regionala förutsättningarna och utmaningarna som särskilt behöver hanteras i länet. Flera av åtgärderna i åtgärdsprogrammet har direkt koppling till samt är relevanta för den markanvändning som nu föreslås. Det är angeläget att visa hur FÖP:en kan genomföras i enlighet med det regionala åtgärdsprogrammet, särskilt avseende aspekterna som rör hushållning med mark, hållbara transporter och skydd av natur- och kulturmiljöer.

Nationella jämställdhetsmål och vägledning för jämställd fysisk planering

De nationella jämställdhetsmålen är relevanta verktyg i kommunens fysiska planering då flera av dess delmål berörs inom fysisk planering. För att kunna ta hänsyn till jämställdhetsperspektivet i den fysiska planeringen är användning av statistik en förutsättning. Könsuppdelad statistik ger möjligheten att analysera vem som gynnas av vilka beslut och för att kunna forma planförslaget utifrån målet om jämställdhet. Att synliggöra och redovisa könsfördelningen på de som deltar i planprocessen och beslutar i planfrågor väcker medvetenhet i frågor om makt och inflytande i planprocessen, och ger också kommunen möjligheten att verka för en mer jämställd fördelning där det är påverkbart och mäta förändringar över tid.

Genom att analysera och bli medveten om människors livs- och rörelsemönster i den fysiska miljön, fördelat på kön, kan planförslag många gånger förbättras utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Det kan handla om närhet till arbetsplatser, skolor, service och kollektivtrafik genom gena, trygga gång- och cykelvägar. Statistik visar exempelvis att män gör färre resor per dag än kvinnor, men resorna är oftast längre samt görs oftare med bil än när kvinnor reser. I Länsstyrelsens *Vägledning för jämställd fysisk planering* finns fördjupade råd och en processuppdelad checklista med frågor som har bäring på de jämställdhetspolitiska delmålen.

De nationella friluftspolitiska målen

Friluftslivet ger oss hälsa, naturförståelse och regional utveckling. Det är utgångspunkten för de tio mål för friluftslivspolitikerna som regeringen beslutade om i december 2012. Bland annat friluftsmålet om tillgång till natur för att kunna bedriva friluftsliv handlar om att samhällsplanering och markanvändning tar hänsyn till friluftslivets behov av tillgång till attraktiva natur- och kulturlandskap. Staffanstorps kommun är en av de skånska kommunerna som har en mycket låg tillgång till allemansrättslig mark och således även begränsade ytor för friluftsliv. Det är därför särskilt angeläget att väga in de friluftspolitiska målen och hur kommunen kan arbeta med dessa och skapa förutsättningar för en utveckling av friluftslivet. Detta bör primärt ske på en kommunövergripande nivå för att ge förutsättningarna ner till kommunens olika delområden. FÖP:en bör tydliggöra hur genomförandet bidrar till att friluftsmålen uppnås.

Handlingsplan för grön infrastruktur

Handlingsplan för grön infrastruktur i Skåne och som utgör ett underlag för samhällsplanering och prövningar och därför viktig för kommunen att ta ställning till. Handlingsplanen identifierar insatsområden och åtgärder för att stärka de ekologiska sammanhang som utgör förutsättningen för att bevara landskapets biologiska mångfald och främja ekosystemtjänster. Handlingsplanen bygger på *Skånes regionala naturvårdsstrategi, vägen till biologiskt rikare Skåne – Naturvårdsstrategi för Skåne* (2015) och på det regionala åtgärdsprogrammet *Skånska åtgärder för miljömålen 2016–2020*. Skånes regionala naturvårdsstrategi nämns i MKB:n men det framgår inte hur FÖP:en vägt in naturvårdsstrategin eller handlingsplanen.

Vatten och avlopp

Länsstyrelsen anser att kommunen behöver redovisa ställningstaganden och riktlinjer för hur kommunen avser att hantera vatten- och avloppsfrågorna inom planområdet.

Områdesskydd enligt miljöbalken

Biotopskyddsområden samt hotade och skyddade arter

FÖP:en bör kompletteras med information och beskrivning vad gäller artskyddsförordningen. Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att förslagna nya utbyggnadsområden kan komma att beröra biotopskyddsområden samt hotade och skyddade arter. Kommunen bör i ett tidigt skede beakta och ta hänsyn till dessa. Det är angeläget att tydliggöra detta ifall genomförandet är beroende av att dispenser beviljas.

Naturresevat

Det har kommit till Länsstyrelsens kännedom att Lunds kommun planerar ett kommunalt naturresevat för Höje å, ådalen och dess omgivningar. Konsekvenser och hänsynstaganden som detta kan komma att innebära för Staffanstorps kommuns planering bör lyftas in i det fortsatta arbetet med FÖP:en.

Landskapsbild och kulturmiljövården

Länsstyrelsen delar inte kommunens bedömning att förslaget ger ingen eller mycket liten inverkan på landskapsbilden jämfört med nollalternativet. Exempelvis innebär utbyggnaden av verksamheter, handel och bostäder i Höjebromölla att den sydöstra gränsen för urban bebyggelse flyttas utanför väg E22. Utbyggnaden placeras delvis inom ett område med landskapsbildsskydd.

MKB har valt att fokusera på värdet i den skarpa gränsen mellan stad och land som lyfts fram i *Det skånska landsbygdsprogrammet*, men finns det fler faktorer att väga in. Bland annat betonar landsbygdsprogrammet slättens öppenhet och det öppna landskapet med lång obruten kontinuitet. Odlingslandskapet norr om Hjärup är utpekad i det regionala naturvårdsprogrammet och är av intresse både för natur- och kulturmiljövård.

Föreslagen utbyggnad kopplar på Lunds stadsstruktur och omsluter staden med urbana byar. Det kan leda till att Lunds stad tappar kopplingen till det öppna slättlandskapet. Länsstyrelsen konstaterar att landsbygdsprogrammet anger att tendensen till att bygga samman tätorter och byar innebär en utveckling som minskar möjligheterna att förstå områdets förändring i ett historiskt perspektiv. Detta behöver kommunen beskriva ytterligare i det fortsatta arbetet.

Arkeologi och fornlämningar

Det aktuella planområdet har genom sin belägenhet i centralplatsen Uppåkras och staden Lunds omland, en lång historia med djupa rötter. Det manifesteras i en kraftigt förtätad fornlämningsbild som domineras av förhistoriska boplatser. Även flera gravmiljöer (stenåldersdösar, gravhögar, flatmarksgravar och Flackarps gamla kyrkogård) samt två bytomter (Flackarps och Knästorps byars historiska tomter) finns i området. Fornlämningsbilden är särskilt förtätad inom planområdets västra delar, men fornlämningar förekommer även inom den östra delen.

Redan utifrån den idag kända fornlämningsbilden vill Länsstyrelsen betona att en framtida utbyggnad av planområdet kommer att vara förenat med mycket höga arkeologikostnader. Dessa kan komma att ligga på en nivå som påverkar planens genomförbarhet. Som exempel på extra känsliga och kostnadsintensiva fornlämningar kan nämnas Flackarps bys ödetomt (L1989:1412/Flackarp 36:1) och ödekyrkogård (L1989:2021/Flackarp 3:1), som ligger inom ett av de planerade utbyggnadsområdena strax väster om Södra stambanan. Här rekommenderar länsstyrelsen kommunen att styra undan exploateringen, både med hänsyn till fornlämningarnas bevarande och för att begränsa kostnaderna för arkeologi.

Andra miljöer som kan innebära omfattande arkeologiska insatser är den gravmiljö med stenåldersdösar som nyligen påträffades inför ombyggnaden av Södra stambanan (L1989:2077/Flackarp 30:1). Gravkomplexet var tidigare helt okänt och dess avgränsning österut har inte klarlagts. Även fornlämningsmiljöerna vid Trollebergs gård och Knästorps bytomt är sannolikt betydligt mer komplexa än vad fornminnesregistret antyder, både vad gäller fornlämningarnas art och ålder.

Slutligen vill Länsstyrelsen påminna om att fornminnesregistret endast visar den idag kända bilden i området och att under mark dolda fornlämningar med stor sannolikhet kan förväntas även inom andra ytor. Länsstyrelsen kommer därför att ställa krav på arkeologiska insatser i form av arkeologisk utredning inom hela planområdet, med syftet att klargöra den samlade fornlämningsbilden. Detta krav gäller även inom planerade grönytor.

Övriga statliga intressen

MSA-områden kring flygplatser

Planområdet berörs av den s.k. MSA-påverkande ytan (skyddsområde på 60 km kring flygplats där flygplanen påbörjar den sista delen av inflygningen) för Malmö-Sturup och Kristianstads flygplatser. Flygtrafiken rör sig med fastställda marginaler över den MSA-påverkande ytan, vars höjd är samma som högsta hinder inom ytan. Nya hinder kan ha en negativ inverkan på flygtrafiken. Av den

fördjupade översiktsplanen bör framgå att lokalisering av höga byggnader/föremål (exempelvis vindkraft) inom den MSA-påverkande ytan ska samrådats med berörd flygplats.

IT-infrastruktur

En väl fungerande och utbyggd IT-infrastruktur ger goda förutsättningar för bland annat näringslivsutveckling, sysselsättning, forskning och innovationer, vård och omsorg, miljö och klimat, utbildning och kompetensförsörjning samt social delaktighet. Av denna anledning behöver IT-infrastrukturen vägas in i samhällsplaneringsprocessen på både regional och kommunal. Lagändringen i PBL från maj 2011, stärker även detta. FÖP:en bör därför redovisa områdets tillgång och förutsättningar för en väl utbyggd IT-infrastruktur.

Konsekvensbeskrivning och miljökonsekvensbeskrivning

Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) ska identifiera och beskriva miljöförhållandena som kan komma att påverkas betydligt, relevanta miljöproblem som har samband med naturområden som avses i 7 kap. MB eller ett annat område av särskild betydelse för miljön samt hur relevanta miljö kvalitetsmål och andra miljöhänsyn beaktas i planen. MKB:en ska redovisa de i planförslaget gjorda valen i förhållande till möjliga alternativ, samt jämfört med ett realistiskt nollalternativ. Kommunstyrelsen beslutade i november 2016 att ge Stadsbyggnadskontoret i uppdrag att ta fram förslag till FÖP. Kommunen hanterar miljöbedömningen och framtagandet av MKB enligt 6 kap. MB i dess lydelse före 1 januari 2018.

Länsstyrelsen anser inte att MKB:n redovisar konsekvenserna av FÖP:en på ett tydligt och väl avvägt sätt. Länsstyrelsen ser att det finns skäl att ifrågasätta slutsatserna, vilket innebär att tillräckligt hänsynstagande inte sker samt att åtgärder inte föreslås för att hantera negativ miljöpåverkan. Detta gäller särskilt avseende påverkan på riksintresse friluftsliv, anspråkstagande av jordbruksmark samt påverkan på naturmiljö och landskapsbild.

Remisshantering

Länsstyrelsen har i aktuellt ärende hört följande myndigheter:

- Energimyndigheten (synpunkter inkommit)
- Trafikverket (synpunkter inkommit)
- Statens geotekniska institut (synpunkter inkommit)
- Luftfartsverket (synpunkter inkommit)
- Post- och telestyrelsen (synpunkter inkommit)

Följande myndighet har svarat utan erinran: Försvarmakten, Skogsstyrelsen samt Svenska kraftnät.

Beslutande

Detta yttrande har beslutats av avdelningschef Petar Cavala. I den slutliga handläggningen har enhetschef Kajsa Palo deltagit. Planhandläggare Hanne Romanus har varit föredragande. *Detta beslut har bekräftats digitalt och har därför ingen namnunderskrift.*

Trafikverket

Trafikverket har tagit del av förslag till fördjupad översiktsplan (FÖP) för Flackarp-Höjebromölla, Staffanstorps kommun. Parallellt med framtagande av FÖPen har kommunen även tagit fram förslag till ny översiktsplan för Staffanstorps kommun, Framtidens kommun – Livsoas 2039, se separat yttrande. Trafikverket har bjudits in av kommunen till en genomgång av översiktsplanen, 25 juni 2019.

FÖPen syftar till att pröva utvecklingen av det attraktiva och stationsnära området söder om Höje å, precis söder om Lunds kommuns kommungräns. En ny station för resandeutbyte kommer anläggas i Klostergården i med utbyggnad av fyra spår mellan Malmö och Lund, trafikstart beräknas till 2024. Med en station för resandeutbyte ökar efterfrågan på bostäder i med goda pendlingsmöjligheter, varför frågan om att exploatera söder om Höje, i Staffanstorps kommun, men i direkt närhet av Lund, aktualiseras. Arbetet med att ta fram bl.a. denna FÖP har föregåtts av en kommungemensam mål- och strukturbild för Höje å-området. Området som berörs är ca 200 ha stort och uppbyggt utifrån etapper med så kallade urbana byar. De urbana byarna är mellan 1,2 och 2,4 ha stora och kommer

succesivt att byggas ut under lång tid, upp till 30 år. De första utbyggnadsområdena är troligen de som ligger närmst kommande station på Södra stambanan, vid Klostergården.

Trafikverkets synpunkter

Trafikverket ser positivt på att Lund och Staffanstorps kommuner har samarbetet kring utvecklingen av gränsområdet. Trafikverket ser positivt på att delar av FÖPen tar avstamp i utvecklingen kring ny station för resandeutbyte i Klostergården, oberoende av vilken kommun stationen är placerad i. Trafikverket, som dagligas arbetar i stråk och i större strukturer ser positivt på detta försök till samverkan över kommungränser. För att möjliggöra hållbara transporter och strukturer krävs nya angreppssätt och utökad samverkan. På sida 7 anges följden: "Lund och Staffanstorp har 2017–2018 tillsammans tagit fram en gemensam målbild och strukturbild för gränsområdet - om hur, var och med vilka etapper som Höje å-området ska utvecklas."

Trafikverket har under tiden FÖPen för Flackarp-Höjebromölla varit på samråd även tagit del av Lunds FÖP för området Källby. Trafikverket ser att de två FÖParna skiljer sig åt gällande detaljeringsgrad och har svårt att bedöma i vilken utsträckning de två FÖParna tar höjd för samma saker. Exempelvis har Trafikverket svårt att se om man tagit höjd för samma trafikallsträng.

Trafikverket efterfrågar således en tydligare samordning mellan kommunernas arbete. Inte minst behöver kartmaterialet utvecklas.

För Trafikverket är den vision som sattes i ÄVS Malmö-Lund om en långsiktigt hållbar god tillgänglighet i stråket Malmö-Lund en viktig utgångspunkt i bedömningen av behov och brister i området. Trafikverket anser att FÖPen ska förhålla sig till målbilden för Malmö-Lund.

Trafikverket ser att det finns vinster i att hela eller delar av FÖPen plockas in i det förslag till ny översiktsplan, Livsoas 2039, som Staffanstorps kommun tagit fram parallellt med FÖPen. Detta eftersom förslagen som presenteras i FÖPen är så pass stora och troligen kommer ha en stor påverkan på hela Staffanstorps kommun. Inte minst då utbyggnad av kollektivtrafikstråk mellan Lund och Staffanstorp är en förutsättning för delar av FÖPen ÖPen.

Liksom i ÖP saknas ett tydligt tidsperspektiv vilket medför svårigheter för Trafikverket att i detalj studera påverkan på statlig infrastruktur och eventuella behov av åtgärder. Trafikverket vill därför med tydlighet understryka att kommunen ansvarar för att upprätta kontakt med Trafikverket för ytterligare dialog i tidigt skede.

Då den planerade bebyggelsen är tänkt att ha en hög täthet vill Trafikverket påminna om att hela Staffanstorps kommun ligger inom den MSA-påverkade ytan (Minimum Sector Altitude – ett hänsynsområde med en radie på 55 km) för Malmö Airport samt Köpenhamns flygplats Kastrup. Hänsyn ska tas till MSA-ytan vid planering av hög bebyggelse och andra höga anläggningar, såsom t.ex. master och vindkraft. Flygplatserna är sakägare och ska därför beredas möjlighet att yttra sig om det inom planområdet förekommer byggnader eller andra föremål högre än 20 meter.

Planeringsförutsättningar

Trafikverket anser att FÖPen bör omfatta de, av riksdagen beslutade, transportpolitiska målen, förslagsvis kan sida 32 kompletteras. Trafikverket anser även att FÖPen bör kompletteras med en inriktning utifrån den rådande fyrstegsprincipen i infrastrukturplanering. Fyrstegsprincipen innebär att planeringen tar avstamp i att i första hand lösa behov och brister genom påverkan av transportsätt eller förbättring av befintlig infrastruktur före nybyggnation av infrastruktur.

Trafikverket anser att det saknas resonemang om klimatanpassningen av befintlig bebyggelse och infrastruktur kopplat till de olika etapperna. Transporternas klimatpåverkan står för cirka 30 procent av Sveriges växthusgasutsläpp. Det krävs åtgärder och styrmedel för att minska klimatpåverkan. Trafikverkets prognos fram till 2030 och 2050 pekar på en svag minskning av utsläppen. Därför räcker det inte med enbart tekniska åtgärder som energieffektivare fordon och drivmedel. För att nå målen krävs också nya styrmedel. De kan beslutas nationellt av regering och riksdag eller internationellt men även lokalt. Det kan handla om krav på till exempel fordon, samordnade godsflöden, introduktion av mobilitetstjänster, samhällsplanering och förutsättningar för högre andel hållbara transporter.

Trafikverket har tagit fram strategier, trafikslagsövergripande kunskapsunderlag och klimatscenario som beskriver vad som bör göras och mycket mer. För mer information, läs <https://www.trafikverket.se/for-dig-i-branschen/miljo---for-dig-i-branschen/energi-och-klimat/trafikverkets-klimatarbete/>

Väster om E22

Trafikverket har precis startat en ÅVS för berörd del av väg 108, Lund och Staffanstorps kommuner deltar. Vi ser att FÖPen samt motsvarande material från Lunds kommun är ett viktigt underlag i ÅVSen. Men att Trafikverket inte kommer ta ställning till enskilda anslutningar till väg 108, eller annan påverkan, innan ÅVSen är genomförd. Trafikverket efterfrågar förtydligande om hur kopplingar och samspel mellan Hjärup och områden norr om väg 108 ska se ut. Hur kommer de två orterna att samspara gällande privat och offentlig service exempelvis?

Vid framtagande av detaljplaner för de olika etapperna ska fördjupad dialog föras med Trafikverket för att säkerställa buller, skyddsavstånd, risker med mera.

Öster om E22

FÖPen anger att utvecklingen öster om E22 beror på en eventuell tillkomst av kollektiv-trafikstråk mellan Lund och Staffanstorp. Trafikverkets bild är att utbyggnad av området är helt beroende av en välutbyggd kollektivtrafik, dels utifrån områdets storlek och utifrån dess läge i nära anslutning till väg 108 och E22. Trafikverket anser att FÖPen inte ger tillräckliga svar på vilka åtgärder som krävs. Trafikverket ser svårigheter i att ansluta området till både väg 108, tpl Lund södra och E22. Trafikverket motsätter sig tankar om att placera ett nytt handelsområde i närhet av tpl Lund södra då det skulle innebära en ännu större belastning på trafikplatsen.

För utveckling av Höjebromölla anser Trafikverket att en trafikslagsövergripande ÅVS med stort fokus på kollektivtrafik och hållbara transporter är ett minimumkrav. Därtill krävs en hög andel samverkan med bl.a. Lunds kommun, Region Skåne och Trafikverket. Utan samsyn mellan Lund och Staffanstorps kommuner i fråga om exploatering av Höjebromölla har Trafikverket svårt att prioritera frågan.

Lokala planeringsförutsättningar

På sida 39 anges att Trafikverket planerar att bygga ut Södra stambanan från två spår till fyra spår, vi vill förtydliga att byggnationen är igång.

Del 4. Platsens fysiska förutsättningar, Infrastruktur

Möjligen kan avsnittet kompletteras med information om riktlinjer för transporter av farligt gods.

Region Skåne

Region Skåne har ett samordnande ansvar för Skånes utveckling, enligt Lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län. Detta ansvar innebär att utarbeta och fastställa en strategi för regionens utveckling och samordna insatser för genomförandet av denna samt att upprätta och fastställa planer för regional transportinfrastruktur. Region Skåne är också regional kollektivtrafikmyndighet i Skåne län, vilket innebär det politiska och ekonomiska ansvaret för den samhällsfinansierade kollektivtrafiken. Region Skåne utgör även en formell remissinstans enligt plan- och bygglagen (PBL) avseende översiktsplaner och enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar avseende riktlinjer för bostadsförsörjning.

Region Skåne har sedan januari 2019 även ansvar för den regionala fysiska planeringen i länet, och uppdraget att ta fram en regionplan för Skåne till 2022. Regionplaneuppdraget bygger vidare på arbetet med Strukturbild för Skåne som Region Skåne bedrivit i dialog med de 33 skånska kommunerna sedan 2005. Genom Strukturbild för Skåne och regionplaneuppdraget arbetar Region Skåne med att tydligare koppla samman det regionala utvecklingsansvaret och kommunernas översiktsplanering. Region Skåne yttrar sig utifrån ovanstående ansvar.

Bakgrund

Staffanstorps kommun har tagit fram en fördjupad översiktsplan för Flackarp och Höjebromölla. Planområdet är lokaliserat till utkanten av Staffanstorps kommun mot Höje å och Lunds kommun.

Planområdet består till största del av jordbruksmark. Staffanstorps kommun motiverar utbyggnaden i planen med närheten till det strategiska stadsutvecklingsområdet kring den kommande pågatågstationen i Klostergården, i vilket kommunen har rådighet över utvecklingen av området kring Flackarp. Planförslaget innehåller tre etapper där området närmast den kommande stationen i Lunds södra är första etappen. Vidare innehåller planförslaget i etapp två ett område för extern handel vid Höjebromölla. Fullt utbyggt omfattar planförslaget 145 hektar och mellan 3250 och 4150 bostäder.

Region Skånes synpunkter

Planförslaget syftar till att ta vid Staffanstorps struktur på södra sidan av Höje å. Den tar sin utgångspunkt i de idag befintliga gårdarna och mindre byarna samt siktar mot ett samhälle med optimerade lägen för att människor enkelt ska kunna ta sig till den nya pågatågstationen vid Klostergården och till Lunds centrum. Planförslaget bygger på tre huvudidéer: ett grönt ramverk, urbana byar och det nära samhället. Staffanstorp växer och det finns ett behov av både nya bostäder och nya verksamhetsområden i främst kollektivtrafikhärlägen. Region Skåne ser positiv på planförslagets övergripande intention om nyttjandet av de kollektivtrafikhärlägena. Detta stämmer väl överens med Strategier för Det flerkärniga Skåne och den regionala utvecklingsstrategin Det öppna Skåne 2030.

Regionalt perspektiv

Planförslaget relaterar på ett bra sätt till Staffanstorps roll i en regional och framförallt i ett delregionalt framtida sammanhang. Det är också värdefullt att planförslaget har ett perspektiv där kommunen ser sig i ett större sammanhang med hela Skåne och Köpenhamn som pendlingsområde. Planförslaget ger också en genomgång av bland annat relevanta regionala strategidokument. Region Skåne noterar emellertid att två viktiga regionala styrdokument saknas. Det är Regional kulturplan för Skåne 2016–2020 och Region Skånes Strategi för gestaltad livsmiljö-arkitektur, form och design.

Region Skåne anser att bebyggelseutvecklingen inom planområdet utgör ett avsteg från Strukturbild MalmöLund, vilken hänvisas till i planförslaget. Det aktuella planområdet identifierats inte som ett strategiskt stadsutvecklingsområde eller som stadsnära hållbar boende- och livsmiljö. Det kan givetvis vara motiverat att göra avsteg från strukturbilden, men Region Skåne hade önskat se ett fördjupat resonemang kring frågan.

Boende och bostäder

För att möta efterfrågan och en växande befolkning siktar Staffanstorps kommun på att bygga 3500 bostäder fram till 2038 i planområdet Flackarp/Höjebromölla, vilket ger cirka 175 nya bostäder årligen. Staffanstorps kommun har de senaste tio åren byggt i genomsnitt 75 nya bostäder per år. Det enda året som byggandet har överstigit takten 175 bostäder per år är 2016 då 202 bostäder byggdes i kommunen.

Region Skånes befolkningsprognos för Staffanstorp visar en befolkningstillväxt i motsvarande nivåer med utbyggnadstakten i planförslaget, men då skulle övriga delar av kommunen behöva uppvisa nära nolltillväxt. Enligt Region Skånes Modell för bostadsefterfrågan i Skåne är marknadsdjupet i Staffanstorps kommun 113 bostäder. Däremot är det demografiska bostadsbyggnadsbehovet 143 bostäder. Med marknadsdjup avses hur många nya bostäder, kan och vill efterfrågas i Staffanstorp, ett enskilt år. Region Skåne avser att revidera denna analys årligen och hoppas att det kan vara ett bra underlag för kommunerna att närmare förstå Skånes och sin bostadsmarknad. Region Skåne anser därmed att planförslaget inte utgår från ett bostadsbehov eller bostadsefterfrågan för enbart kommunen, utan bygger på att inflyttning ska ske från andra delar av Skåne.

Planförslaget belyser att Skånes demografiska struktur, med en växande grupp äldre över 80 år samt av barn och unga, föranleder behov av investeringar i skola, sjukvård, förskola och kollektivtrafik. Den ställer också krav på andra typer av boendeformer för att möta en allt äldre och yngre befolkning. Vidare belyses att ekonomiskt svaga grupper såsom äldre, unga och ensamstående mammor har svårt att ta sig in på den skånska Bostadsmarknaden. Bostadsbyggandet är en viktig utvecklingsfaktor för Skåne. Region Skåne vill lyfta fram vikten av ett ökat bostadsbyggande, men även vikten av att planera för en varierad sammansättning lägenhetsstorlekar och upplåtelseformer, vilket främjar en blandad befolkningsstruktur.

Stationsnära läge och täthet

Region Skåne har i samarbete med Länsstyrelsen Skåne, Trafikverket och de delregionala samarbetena i Skåne tagit fram ett positionspaper Stationsnära läge 2.0. I positionspaperet är en viktig utgångspunkt vad som utgör ett stationsnära läge. Det handlar inte bara om fysiska avstånd, utan att det är tillgängligheten som avgör. Ett stationsnära läge definieras som ett område som har eller planeras att ha god åtkomst till en kollektivtrafiknod med attraktiv kollektivtrafik, spårburen eller inte, där utformning av bebyggelsen och ortstrukturen främjar nyttjandet av denna. Olika stationer och orter har olika förutsättningar beroende på stationens funktion och upplevelsen av stationen som nära, tillgänglig och attraktiv. En stations upptagningsområde är bland annat beroende av ortstruktur, storlek, stationens tillgänglighet, cykelkopplingar och lokal infrastruktur, parkeringsmöjligheter och kollektivtrafikutbud.

Planområdets stationsnära läge har många utmaningar med fysiska barriärer mellan planområdets olika delar som järnvägen, Höje-å och höjdskillnader som måste hanteras för att planförslagets intentioner om ett stationsnära läge ska uppnås. Region Skåne anser att utpekade kopplingar i planförslaget bör vidare utredas i samverkan med Lunds kommun och deras arbete med fördjupade översiktsplanen för Källby. En del av cykelkopplingarna och vägkopplingarna som finns utpekade i planförslaget återfinns inte i FÖP Källby.

Jordbruksmark

I den regionala utvecklingsstrategin för Skåne, Det öppna Skåne 2030, framhävs markanvändningskonflikter mellan exploatering och bevarande, särskilt avseende jordbruksmark, som är en stor miljöutmaning för Skåne. Skåne har mycket högvärdig jordbruksmark som är viktig för livsmedelsförsörjningen och som skapar Skånes karaktäristiska landskap. Samtidigt innebär Skånes utveckling att jordbruksmark kommer behöva tas i anspråk, därför är det viktigt att noga överväga och föra resonemang om de positiva effekterna av att prioritera exploatering i stationsnära läge. Det kan vara motiverat att bebygga jordbruks mark om det till exempel sker med hög exploatering eller i samband med utveckling av stationsnära lägen. Med utgångspunkt från ovanstående anser Region Skåne att Staffanstorps kommun tydligare behöver prioritera en tätare och mer resurseffektiv utbyggnad inom planområdet.

Näringsliv

Region Skåne vill lyfta behovet av att arbeta med cykelkopplingar och kollektivtrafiklösningar till det planerade externhandelsområdet så att det inte i huvudsak blir ett billäge. Region Skåne vill även lyfta att kommunen i framtida planering bör beakta e-handels påverkan på det väntade antalet arbetsplatser och den planerade externhandels attraktivitet. Likaså bör en avvägning göras kring huruvida det finns befintliga externhandelsområden i planområdets närhet samt huruvida det påverkar den planerade externhandels attraktivitet och långsiktiga ekonomiska bärighet. Det finns även anledning att inom planområdet planera för att förlägga den service som en ökande e-handel kräver. Region Skåne anser att planförslaget med fördel bör kompletteras med ett mer utvecklat näringslivsperspektiv samt ett resonemang kring effekter och konsekvenser av utbyggt handelsområde i Höjebromölla.

Kollektivtrafik

Region Skåne ser det som positivt att vissa delar av de planerade områdena är belägna inom rimligt avstånd till Klostergårdens station. Det finns även möjligheter att i framtiden kollektivtrafikförsörja de planerade områdena runt stambanan med buss. Region Skåne ställer sig positiva till att området Höjebromölla planeras intill ett starkt kollektivtrafikstråk, vilket skapar förutsättningar till mycket god kollektivtrafikförsörjning av området. Hur områdena slutligen ska kollektivtrafikförsörjas får hanteras vidare i dialog mellan kommunen och Skånetrafiken i de kommande planprocesserna. Region Skåne vill uppmärksamma Staffanstorps kommun på att de under stycket "Klockstapeln" nämner två olika föreslagna lägen för vägsträckning mellan Stationsområdet/Källby, Flackarp och väg 108, men endast illustrerar ett alternativ på plankartan.

Transportinfrastruktur

Region Skåne anser att planförslagets föreslagna bebyggelse genererar behov av nya persontransporter. Planförslaget består i huvudsak av bostäder, men även viss lokal samhällelig service. På grund av den här förhållandevis begränsade omfattningen av service i planområdet antas många funktioner inte rymmas inom planområdet, vilket leder till att behov av resor är nödvändiga i många ärenden.

I Region Skånes Strategi för ett hållbart transportsystem i Skåne 2050 har mål för förmedelsfördelning i Skåne specificeras. Planförslagets läge innebär goda förbindelser för biltrafik vilket ställer krav på att planera för attraktivitet för övriga trafikslag. Planförslaget är fördelaktigt vad gäller resor i ett regionalt perspektiv, med närheten till stationer med ett utbud av regional kollektivtrafik. För att utnyttja effekterna av läget med cykelavstånd till arbetsplatser, utbildning och handel, service och kultur krävs säkra och gena cykel-och gångvägar. Region Skåne anser att det är sannolikt att en betydande andel av de tillkommande resorna kommer ske med cykel. I efterföljande planering är det därför av vikt att säkra och gena cykel-och gångvägar planeras för att följa intentionerna i Strategi för ett hållbart transportsystem i Skåne 2050. Det bör dock påpekas att alla lokala resor inte kan ske med cykel för alla människor och därmed krävs även kollektivtrafik. Planförslaget ger inga svar på om kollektivtrafiken i Lund kommer kunna anpassas efter planerad bebyggelse. I efterföljande planering är samverkan mellan Skånetrafiken, Lunds kommun och Staffanstorps kommun av vikt vad gäller kollektivtrafikförsörjning av planområdet som annars kommer generera ett betydande antal lokala hitresor.

I planförslaget är en station för duospårväg i Höjebromölla eller Knästorp utritad. Region Skåne vill påpeka att det inte finns några beslut kring en investering som skulle möjliggöra duospårväg. Men ett anläggande skulle få avgörande betydelse och det är bra att det finns planberedskap inför detta. Sträckan mellan Lund och Staffanstorp är redan ett starkt kollektivtrafikstråk. Region Skåne välkomnar planerna kring att ytterligare stärka underlaget för detta stråk. För etapp två och tre av föreslagna bebyggelsen i Höjebromölla bör dock en ny kollektivtrafiklösning vara en förutsättning. För den södra delen kan kollektivtrafikförsörjning eventuellt ske genom en justering av befintlig kollektivtrafik.

Hållbart resande

Region Skåne ställer sig positiva till förslag om förbättrade cykelmöjligheter och en mer gen cykelväg mellan Hjärup och Lund. En cykelväg genom planområdet, parallellt med spåren, bör ha god utformning för genomresande cykeltrafik. Likaså i anslutningen i och genom Hjärup. Region Skåne menar att en cykelbro i höjd med järnvägsbron skulle ge en bättre cykelkoppling samt skapa mindre påverkan på ådalen och att en sådan därför bör beaktas.

Konst, kultur och gestaltad livsmiljö

Region Skåne ser positivt på den fördjudade översiktsplanens intentioner att kulturlandskapet tillvaratas och utvecklas i samband med genomförande av planförslaget. Region Skåne ser det som positivt att Staffanstorp har ett långtgående samarbete med Lunds kommun, för att skapa en samsyn kring hur gränsområdet ska utnyttjas och utvecklas framöver. Det ger förutsättningar till att bidra med ett helhetsperspektiv på kulturlandskapet kring de olika riksintressena Höje å och S:t Lars området.

Region Skåne noterar emellertid att två regionala styrdokument för området konst, kultur och gestaltad livsmiljö saknas som underlag i planförslaget, Regional kulturplan för Skåne 2016–2020 och Region Skånes strategi för Gestaltad livsmiljö – arkitektur, form och design. Region Skånes kulturplan tar upp strategier som lyfter kulturlivet och dess roll i samhällsutvecklingen. Människors behov och möjligheter till ett rikt kulturliv uppmärksammas samt hur regionalt finansierat kulturmiljöarbete kan vara en viktig resurs i stadsplaneringen. Begreppet Gestaltad livsmiljö lanserades i en statlig utredning och rymmer en ambition att skapa en helhetssyn på formandet av människans hela livsmiljö, men nämns överhuvudtaget inte i planförslaget. Beaktandet av ovan nämnda strategidokument hade stärkt kommunens ambitioner om att skapa förutsättningar för ett brett och kreativt kulturliv som en nyckeluppgift i utvecklingen av en levande stadsmiljö.

Klimatförändringar

Ett förändrat klimat medför stora samhälleliga utmaningar och är en viktig framtidsfråga för Skåne. I den regionala utvecklingsstrategin för Skåne lyfts behovet av klimatanpassningar fram som en betydande faktor för att nå målet om en hållbar utveckling i Skåne. Pågående klimatförändringar medför sannolikt ökande vattenflöden i Höje å med en medföljande risk för erosion, ras och skred i vissa lägen. Region Skåne anser att det i planförslaget saknas ett resonemang om hur dessa risker kan påverka viktiga samhälleliga värden såväl som rimliga åtgärder för att minimera konsekvenserna.

Grön infrastruktur och ekosystemtjänster

Region Skåne vill lyfta att det ur ett utvecklingsperspektiv är viktigt med både kvalitet och kvantitet i de blå-gröna stråken och utan tillräckligt stor yta är det svårt att bibehålla och utveckla förutsättningarna

för biologisk mångfald kring Höje å. Ur ett regionalt perspektiv bör landskapet kring Höje å betraktas som ett betydelsefullt område och bärare, såväl som, producent av ekosystemtjänster som saknas i det omgivande jordbrukslandskapet. Region Skåne vill i sammanhanget lyfta TemaPM Ett grönare Skåne som en källa för inspiration i kommande planprocesser.

I Strategier för Det flerkärniga Skåne lyfts vikten av en balanserad och hållbar markanvändning. Åkerlandskapet är en resurs som är viktig att hushålla med. Då planområdet är lokaliserat i åkerlandskap är det viktigt att Staffanstorps kommun överväger och stärker motiven att exploatera i området.

Friluftsliv

Region Skåne ser att det i en framtida utveckling av Höjeå-området bör finnas goda förutsättningar för friluftsliv och vill belysa att den regionala bristen på allemansrättslig mark gör behovet av tätortsnära friluftsområden extra stort. Region Skåne vill betona vikten av samverkan mellan Staffanstorps och Lunds kommuner för skapandet av ett attraktivt tätortsnära friluftsområde kring Höje å. Detta med anledning av att boende och besökare ska kunna uppleva å-rummet som en helhet.

Hälsa och sjukvård

Region Skåne vill lyfta att framtidens hälso-och sjukvård samt omsorg kommer utgå från att fler personer med vårdbehov kommer att fortsätta bo hemma eller i kommunala vårdboenden. Detta kommer att ställa andra krav på kommunerna vad gäller dimensionering av särskilda boenden och korttidsboenden.

I den fysiska planeringen kommer det också behövas tas hänsyn till att vården går mot att bli mer och mer beroende av tillgång till digitala hjälpmedel vilket ställer krav på bredbandsutbyggnad, vidare förvaring av hjälpmedel, ramper för transporter av varor, närhet till parkeringsplatser och kommunala transporter samt att dessa är anpassade miljömässigt till vård- och omsorgstagare. Region Skåne anser att detta bör beaktas i kommande planprocesser.

I handläggningen av detta ärende har Skånetrafiken, Regionfastigheter, avdelningen för hälso- och sjukvårdsstyrning, kulturförvaltningen och avdelningen för regional utveckling genom enheterna för Regional planering, samhällsanalys, näringsliv och arbetsmarknad, transporter och infrastruktur, miljö samt EU och internationella relationer deltagit.

Lantmäteriet

Ingen erinran

Lantmäteriet har inga synpunkter på förslaget.

Luffartsverket

Enligt 18 kap. 8 § p 5 offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (OSL) gäller sekretess för uppgift som lämnar eller kan bidra till upplysning om säkerhets- eller bevakningsåtgärd, om det kan antas att syftet med åtgärden motverkas om uppgiften röjs och åtgärden avser den civila luftfarten.

Luffartsverkets remissvar kan innehålla information om säkerhetsåtgärder för den civila luftfarten som skulle kunna medföra skada om dessa uppgifter skulle röjas för obehöriga personer. Vi ber er därför ha detta i åtanke när ni hanterar Luffartsverkets remissvar.

Uppgifter som i regel omfattas av sekretess är uppgifter om var kommunikationsutrustning, navigationsutrustning eller radar- och övervakningsutrustning är belägen (geografisk position), bevakningsåtgärder för sådana anläggningar (information om tillträdeskontroller, avgränsningar och liknande) eller information om hur en anläggning fungerar eller används och teknisk information om anläggningen (uppgifter om konsekvenser för den civila eller militära luftfarten). Att Luffartsverket inte har några invändningar omfattas i regel inte av sekretess.

Om ni har frågor om sekretessbedömningen kan ni kontakta koncernjurist Charlotte Rydberg på telefon 011-19 21 76 alt charlotte.rydberg@lfv.se.

LFV:s yttrande angående förslag kring fördjupad översiktsplan för Flackarp-Höjebromölla, Staffanstorps kommun

Härmed överlämnas LFV/ANS yttrande över i rubriken nämnda remiss.

Remissvar

LFV vill i egenskap av sakägare för CNS-utrustning avge följande yttrande: Planområdet berörs av den s.k. MSA-påverkande ytan (skyddsområde på 60 km kring flygplats där flygplanen påbörjar den sista delen av inflygningen) för Malmö-Sturup och Kristianstads flygplatser. Båda flygplatserna utgör riksintresse. Flygtrafiken rör sig med fastställda marginaler över den MSA-påverkande ytan, vars höjd är samma som högsta hinder inom ytan. Nya hinder kan ha en negativ inverkan på flygtrafiken. Av den fördjupade översiktsplanen bör framgå att lokalisering av höga byggnader/föremål (exempelvis vindkraft) inom den MSA-påverkande ytan ska samrådas med berörd flygplats. Konsekvenser av hinderbegränsande områden och bullerkurvor ska redovisas i översiktsplanen i form av restriktioner och eller rekommendationer.

I övrigt har LFV inget att erinra mot den fördjupade översiktsplanen. Detta yttrande gäller på utfärdandedatum. LFV förbehåller sig rätten att revidera yttrandet vid ny prövning om regelverk gällande störningar på CNS-utrustning förändras, eller om ny CNS-utrustning etableras i hindrets närhet. Med CNS-utrustning menas utrustning för kommunikation, navigation och övervakning (Communication, Navigation, Surveillance). Analysen grundar sig på Svensk Standard 447 10 12 utgåva 1:1991 "Skyddsavstånd för luftfartsradiosystem mot aktiva och passiva störningar för elektrisk kraftöverföring och tågdrift", Standardiseringskommissionen i Sverige, samt på ICAO DOC 015.

VIKTIGT: I vårt remissvar har LFV inte analyserat konsekvenser för flygvägar till och från flygplatser, samt om CNS-utrustning ägd av flygplats kan riskera att bli påverkad. Berörda flygplatser skall därför alltid tillfrågas som sakägare om byggnadsverk över 20 meter ingår i planer, eller om flygplatserna av annan anledning misstänks kunna bli påverkade av en etablering. Med berörd flygplats avses att etableringen hamnar inom flygplatsens MSA-yta ca 60 km ut från flygplatsen. MSA är den hinderyta som är störst och står för "Minimum Sector Altitude".

LFV erbjuder produkten Flyghinderanalys, där vi utför kontroll av flygvägar, luftrum och all tänkbar radioutrustning för luftfarten. För mer information, se www.lfv.se/flyghinderanalys.

Svenska kraftnät

Länsstyrelsens diarienummer: 401-20625-2019

Svenska kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende och har ingenting att erinra mot upprättat förslag.

Svenska kraftnät vill passa på att informera om att våra anläggningsobjekt finns att hämta via Geodataportalen, www.geodata.se. som WMS eller som en shape-fil. Informationen innehåller den geografiska positionen för Svenska kraftnäts ledningar, stolpar, stationer och stationsområden. Utöver den geografiska positionen finns uppgifter om förläggningssätt (luftledning, kabel etc.) och spänningsnivå för våra ledningar. Vid produktion av kartor där Svenska kraftnäts geografiska anläggnings information används ska följande copyrighttext framgå: "© Affärsverket svenska

För övergripande information rörande Svenska kraftnäts framtida planer för transmissionsnätet för el hänvisar vi till **Systemutvecklingsplan 2018–2027**. Dokumentet finns publicerat på vår webbplats, www.svk.se.

Kommuner

Burlövs kommun

Burlövs kommun har beretts tillfälle att yttra sig i rubricerat ärende. Med anledning härav vill Burlövs kommun lämna följande synpunkter.

Burlövs kommun ser positivt på att planeringen utgår ifrån de stationsnära lägena. Eftersom exploateringen kan förväntas innebära en ökad trafikering även genom Burlövs kommun är det viktigt att förutsättningarna för att till exempel åka kollektivt och att cykla är goda.

Burlövs kommun önskar en tydligare redogörelse för hur förbindelserna leds in i Hjärup och vidare mot Åkarp.

Vid exploatering av mark hårdgörs vanligen stora arealer där dagvattnet sedan leds till åar och bäckar. Det är av stor vikt att dagvattnet fördröjs i dagvattenmagasin eller liknande för att undvika översvämningar längre ner i systemet och rena vattnet från föroreningar. Vid nya planer inom Alnarpsåns avrinningsområde är detta speciellt viktigt på grund av översvämningshistoriken och den dåliga ekologiska statusen enligt länsstyrelsens bedömning. Burlövs kommun önskar få nya detaljplaner inom området på samråd.

Lomma kommun

Ärendebeskrivning

Staffanstorps kommun har tagit fram samrådsförslag till fördjupad översiktsplan för området Flackarp-Höjebromölla. Området ligger intill kommungränsen mellan Staffanstorps kommun och Lund stads södra delar, i Höje ås direkta närhet. Marken är idag jordbruksmark, men Staffanstorps kommun menar att eftersom bostäder räknas som ett väsentligt samhällsintresse kan området därför exploateras. Förslaget till fördjupad översiktsplan knyter an till dokumentet Strukturbild MalmöLund (2014), där ett koppel av regionala utvecklingsnoder pekas ut i ett stråk mellan Brunnsnäs och Hyllie. Den planerade bebyggelsen är tänkt att formas som urbana byar där viktiga målpunkter, så som förskola, skola eller matbutik, placeras i centrum. Byarna kan variera i storlek och de större byarna servar de mindre. Tanken med att placera bebyggelsen vid kanten av Lunds stad är att invånarna i de nya bostadsområdena ska ha nära till både Klostergårdens kommande station och det utbud av service som finns inne i staden. Kring de urbana byarna ska ett grönt ramverk skapas som är tänkt att ansluta till befintliga eller planerade grönstråk. Stråken ses som viktiga både för den biologiska mångfalden, och ur rekreationssynpunkt för tillkommande boende. Fullt utbyggt beräknas planområdet kunna inrymma omkring 3 500 bostäder eller 8 000 personer.

Miljöstrategiska samordnaren har i skrivelse 2019-08-20 lämnat förslag till yttrande.

Ärendet har behandlats av planledningsgruppen 2019-09-18, § 34.

Beslutsunderlag

- Protokoll från planledningsgruppen 2019-09-18 § 34
- Skrivelse 2019-08-20 från planeringsavdelningen
- Skrivelse från Staffanstorps kommun, inkommen 2019-06-14
- Fördjupad översiktsplan Flackarp -Höjebromölla
- Miljökonsekvensbeskrivning till FÖP Flackarp -Höjebromölla. 2019-05-21

Kommunstyrelsen beslutar följande:

Lomma kommun yttrar sig enligt följande:

Kollektivtrafik

Området vid Höjebromölla riskerar att bli en solitär utan bra koppling med kollektivtrafik till Lund. I planförslaget står att utvecklingen beror på en eventuell tillkomst av ett kollektivtrafikstråk mellan Lund och Staffanstorp. Etapperna är dock markerade i kartan som nr 2 och 3. De bör möjligtvis ha någon annan slags markering.

Mellankommunala vattenfrågor

Höje å avrinningsområde är idag ett relativt problematiskt område ur planeringssynpunkt att planera exploateringsområden i. Detta eftersom ca 10 % av området redan idag är hårdgjort av tätorter, jordbruksmarken en av världens bördigaste och Höje å, som är ett relativt litet vattendrag, ska hantera stora flödestoppar och föroreningar som kommer från såväl tätorternas dagvatten som lantbrukets markavvattningsvatten. Flera utredningar som gjorts genom åren visar att flera miljoner kubikmeter vatten behöver fördröjas i avrinningsområdet med dagens förhållanden och exploateringsgrad. Till detta ska läggas den kommande problematik med ökande skyfall och längre perioder av såväl torra som nederbörd. Detta ställer stora krav på vattenhanteringen i exploateringsområdena om man ska kunna använda marken för så många ändamål och med så stora värden som riskeras i ett extremvädersscenario. Planen innehåller en del försök att hantera en del av problemet, men större ytor behöver avsättas för vattenhanteringen. Det är inte heller tillräckligt tydligt hur påverkan på dikningsföretaget blir och hur man säkerställer att avrinningen till dikningsföretaget inte överskrider i olika scenarios.

Poängteras bör att Höje å är den recipient som tar emot samtligt vatten inom planområdet trots att det påstås i planen att enbart delar når ån. Det står även att flödet kan behöva begränsas till befintliga dikningsföretags dimension. Detta ska alltid ske för att inte deltagare i dikningsföretaget ska påverkas negativt samt att nedströms liggande recipienter i detta fall, grundvattenförekomsterna, Höje å samt Lommabukten inte ska påverkas negativt.

Det anges i dokumentet att recipient för dagvatten är Höje å, men även Lommabukten samt grundvattenförekomster bör anges som recipienter. Detta behöver tydliggöras i handlingarna och ett resonemang för att även Lomma bukten ska nå god status behöver finnas.

Det anges att dagvattenhanteringen kan ske i lågpunkterna i landskapet, men det finns inga beräkningar som stärker detta påstående. Vid granskning av den skyfallskartering som har gjorts för 100 års regn så är lågpunkterna redan i dagsläget översvämmade, hur ska då ytterligare vatten kunna fördröjas här då stora områden kommer hårdgöras? Ingen dagvattenhantering är heller utpekad för Höjebromölla. Planen behöver tydligare visa vilka vattenvolymer man kan hantera, vilka scenarios detta gäller för och hur man säkerställer att detta kan genomföras och förvaltas i hela genomförandeprocessen. Gör man inte det kommer problemet att skjutas över till en annan part såsom andra fastighetsägare, andra kommuner och även andra generationer. Konsekvenserna av det kan vara att ingen ytterligare exploatering blir möjlig i området. Utöver en tydligare konsekvensanalys av flöden behöver man också visa med konkreta fysiska markanspråk på vilket sätt planen bidrar till att uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten. Nu står det att man bedömer att riskerna för att överskrida miljö kvalitetsnormerna minskar. En plan behöver istället öka möjligheterna att uppnå normerna. Det är inte heller tillräckligt tydligt hur påverkan på dikningsföretaget blir och hur man säkerställer att avrinningen till dikningsföretaget inte överskrider i olika scenarios.

Miljökonsekvensbeskrivningen

I miljökonsekvensbeskrivningen under rubriken vatten står att enskilda avlopp bidrar till 30 % av näringsbelastningen. En källa bör anges då det inte stämmer överens med SMHI:s modell S-HYPE. Näringspåverkan (nettobelastning 2004–2017) från enskilda avlopp utgör endast 0,68 % för kväve och 2,4 % för fosfor och långt under de 30 % som angivits. Störst påverkan på näringsbelastningen har jordbruksmark och avloppsreningsverken.

I avsnittet "Vatten - Konsekvenser av nollalternativet", resoneras det kring kostnader för försäkringsskador. Försäkringsskador har ingen påverkan på MKN för vatten. Den enda kvalitetsfaktorn för MKN vatten som berörs i miljökonsekvensbeskrivningen är näringsämnen. Med bebyggelse tillkommer flera andra förorenande ämnen i högre grad än vad som görs i dagsläget.

Dessa förorenande ämnen som främst kommer från dagvattnet ska också hanteras för att tydliggöra att planen inte påverkar vattenkvaliteten negativt och detta måste tas i beaktande redan i skedet med den fördjupade översiktsplanen i enlighet med tidigare resonemang. Det är också problematiskt att det upprepade gånger är angivet att dagvatten ska fördröjas i befintliga lågpunkter. Med det underlag som finns tillgängligt är det inte möjligt att göra en bedömning att befintliga lågpunkter är tillräckliga för att fördröja dagvatten från tillkommande bebyggelse i området. Dessutom kommer det bli en förändrad flödesregim i och med större andel hårdgjorda ytor. Höje å vid Flackarp och Höjebromölla är redan idag påverkat av stora dagvattenutsläpp och ytterligare tillkommande dagvatten kan medföra stor påverkan på Höje å på den aktuella sträckan samt nedströmsliggande delar av Höje å. Utöver en tydligare konsekvensanalys av flöden behöver man också visa med konkreta fysiska markanspråk på vilket sätt planen bidrar till att uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten. Nu står det att man bedömer att riskerna för att överskrida miljö kvalitetsnormerna minskar. En plan behöver istället öka möjligheterna att uppnå normerna. Det är inte heller tillräckligt tydligt hur påverkan på dikningsföretaget blir och hur man säkerställer att avrinningen till dikningsföretaget inte överskrids i olika scenarios.

Lunds kommun

Den fördjupade översiktsplanen för Flackarp-Höjebromölla innehåller förslag som kan bidra till utvecklingen i sydvästra Skåne. Samtidigt finns det aspekter i förslaget som Lunds kommun ser betydande utmaningar med. Omarbetningar är nödvändiga. Då samförstånd inom ett flertal områden är en förutsättning för planens förverkligande utgår Lunds kommun från att de synpunkter som framförs får genomslag. Oaktat de synpunkter som framförs i detta yttrande vill Lunds kommun betona vikten av ett långsiktigt samarbete kring våra gemensamma samverkansfrågor. Den överenskommelse som har ingåtts om utökad samverkan mellan kommunerna i utvecklingen av området kring kommungränsen vid Höje å är en bra utgångspunkt för fortsatta diskussioner.

Samverkansöverenskommelsen

Lunds kommun står bakom den målbild och de gemensamma utmaningar som ingår i överenskommelsen. Här vill Lunds kommun särskilt lyfta fram de gemensamma utmaningarna som berör kraftledningarna och reningsverket. Dessa två utmaningar är grundförutsättningar för utvecklingsarbete på båda sidor om Höje å.

Lunds kommun ser dock att det behöver tydliggöras att den strukturbild som refereras till och som även beskrivs som en utgångspunkt för den fördjupade översiktsplanen, inte ingick i den överenskommelse som skrevs under av kommunstyrelsens ordförande i Lunds kommun och Staffanstorps kommun. Strukturbilden är visserligen framtagna gemensamt under de workshops som genomfördes 2017–2018, men är ur Lunds perspektiv att betrakta som ett arbetsmaterial.

Ekonomiska konsekvenser

Fördjupningen av översiktsplanen för Flackarp-Höjebromölla medför ekonomiska konsekvenser även för Lunds kommun. Argumenten som kan motivera och möjliggöra byggnation på högvärdig jordbruksmark är den befintliga infrastrukturen i Lunds kommun och närheten till bra kollektivtrafik. I det sammanhanget vill Lunds kommun betona att den infrastruktur som är en förutsättning för planen i flera fall är avhängiga investerings beslut av Lunds kommun. Detta bör framgå i den fördjupade översiktsplanen.

Vidare behöver det klargöras att kommunerna gemensamt behöver göra investeringar och medfinansieringar om den fördjupade översiktsplanens intentioner ska kunna förverkligas. Ett exempel är Station Klostergården.

Planeringen i Staffanstorp innefattar även etablering av nya trygga vägar och cykelförbindelser till Lunds stad. Det innebär att utbyggnaden av Flackarp förutsätter utbyggnad av Källby i Lunds kommun. Då Källbys utbyggnad kommer att sträcka sig över lång tid medför detta konsekvenser för utbyggnadstakten i Staffanstorp.

Trafik och transport

Lunds kommun vill framhålla att den nya väg och bro som kan komma att förbinda Källby med Flackarp och väg 108, inte ska ses som en infart till Lund med genomfartstrafik, utan en koppling mellan Källby- Staffanstorps utbyggnadsområden och väg 108. Kapaciteten i Lunds stads vägnät är

en begränsad tillgång. Det finns i dagsläget inte heller några beslut om en sådan broförbindelse och en sådan torde vara en nödvändig förutsättning för planens genomförande. Målsättningar om resandet vore önskvärt, liksom strukturer och syn på gångtrafiken. Det saknas även förslag om hur områdena kan försörjas med både regional och lokal kollektivtrafik per buss.

Vad gäller cykling saknas en cykelkoppling mellan Lunds östra delar och Staffanstorp via Hasslanda och Knästorp, samt cykelkopplingar mellan de urbana byarna liksom deras kopplingar till cykelstråken mellan Malmö-Lund och Lund-Lomma. Snabbcykelspår mellan Malmö och Lund är i planförslaget inritat på den västra sidan av järnvägen, medan Region Skåne förespråkar den östra sidan.

Vidare behöver fördjupande analyser av vägkopplingen mellan Flackarps by och väg 108. Konsekvenser för bland annat befintlig och planerad bebyggelse i Sankt Lars-området samt det gröna stråket utmed kommungränsen behöver belysas. Det finns även behov av att områdets vägkoppling i öst-västlig riktning ses över.

Vad gäller kopplingarna över Höje å anger planförslaget tre cykelövergångar. Även om kopplingarna beskrivs i samrådsförslaget för den fördjupade översiktsplanen för Källby vill Lunds kommun förtydliga att det i dagsläget inte har fattats något beslut. Lunds kommun efterfrågar även en tydligare beskrivning av konceptet urbana byar, i synnerhet en förklaring kring hur hållbart resande kan uppmuntras, trots den begränsade bebyggelsetätheten och därmed följande bostadstyper.

Kraftledningar

Lunds kommun önskar påtala att det bör framgå av plankartan vart den befintliga kraftledningen avses flyttas. Det krävs att miljökonsekvensbeskrivningen innehåller en redovisning av alternativa platser och utformningar för att en prövning av lämplig ny lokalisering av kraftledningarna ska kunna ske.

Höjeådalen och naturreservat

Lunds kommun uppmanar Staffanstorps kommun att skydda Höjeådalens naturvärden samt det rörliga friluftslivet genom att inrätta ett naturreservat även inom Staffanstorps del av Höjeådalen.

Större ytor för rekreation är en förutsättning för att minska konflikter mellan rekreation och naturvärden. Med tanke på den storlek som kan komma att behövas för naturreservatet blir förutsättningar för att hitta och avsätta lämpliga ytor bättre om ytor studeras både i Staffanstorps- och Lunds kommun. Vidare bör det förtydligas att Höjeådalen från Genarp till Lomma är utpekad som riksintresse för friluftslivet (MB 3:6).

Jordbruksmark, bebyggelsetäthet och effektivt markutnyttjande

Lunds kommun förespråkar ett effektivt markutnyttjande när jordbruksmark tas i anspråk. Den inriktningen framgår även i kommunernas gemensamma målbild; förtätad miljö ska eftersträvas.

Lunds kommun konstaterar att utbyggnadsområdet som helhet får en bebyggelsetäthet på 15 bostäder per hektar, samt att de första, mest stationsnära etapperna, får en täthet på 21–33 bostäder per hektar, vilket i princip skulle kunna motsvara ett tätt radhusområde. Detta undantar de väl tilltagna grönområden som finns mellan byarna, om dessa områden räknas in blir tätheten betydligt lägre. Därmed ser Lunds kommun att den föreslagna bebyggelsen bör koncentreras mer, vilket skulle leda till att jordbruksmark sparas. Detta skulle även på ett bättre sätt motivera närheten till Station Klostergården. Lunds kommun vill även uppmana Staffanstorps kommun att sträva efter att inte bygga igen det öppna landskapet som av hävd funnits mellan Hjärup och Lund.

Öster om E22

Lunds kommun vill förtydliga att utbyggnadsområdena öster om E22 inte ingick i kommunernas gemensamma överenskommelse. Detta redovisas i samrådsförslaget, men Lunds kommun efterfrågar mer tydlighet. Inte minst då begreppet "Höjeåområdet" kan uppfattas som hela ytan som den fördjupade översiktsplanen behandlar.

Vad gäller utbyggnadsförslag öster om E22 är Lunds kommun av flera skäl negativt inställt till etableringar av externhandel i Höjebromölla då det skulle medföra allvarliga konsekvenser för centrumhandel och leda till betydande trafikökning. Samtidigt är det positivt att möjligheten till framtida kollektivtrafikstråk vid Höjebromölla behålls. Sträckan finns med i Lunds översiktsplan, men bedöms genomförbar först på lång sikt.

Naturmiljö, strandskydd och dagvatten

En bedömning av påverkan på Höje ås status bör göras utifrån de förorenande ämnen som tillkommer från den trafik som planen genererar. Det bör även tydliggöras att allt ytvatten från planområdet går till Höje å, trots höjdryggen inom området. Vidare bör planen tydligare redovisa var hantering av dagvatten och skyfall sker, liksom storlek på hårdgjorda ytor som beräknas tillkomma.

Enligt förslaget minskas strandskyddet längs vissa sträckor medan bredare remsor bevaras på andra platser. Det är otydligt var strandskydd föreslås framöver eller var utbyggnadsområden överlappar befintligt strandskydd. En minskning i strandskyddet med åtföljande exploatering, även längs kortare sträckor, kan skapa en barriär för djurlivet och påverka spridningskorridoren längs vattendraget. I samrådsförslaget till fördjupning av översiktsplanen för Källby värnas strandskyddet på Lunds sida Höje å.

I planförslaget nämns även att det gröna ramverket skulle kunna fungera som buffertytor vid eventuella ändrade behov av bebyggelse. Lunds kommun anser att detta resonemang behöver förklaras och utvecklas då det förändrar förutsättningarna ganska markant. Lunds kommun efterfrågar även mer tydlighet kring naturvärden. Det vore nyttigt med en beskrivning av befintligt växt- och djurliv, samt en analys av hur ökat besöksstryck påverkar naturvärdena.

Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB)

Lunds kommun har ett flertal frågetecken kring MKB:n och dess slutsatser. Framför allt betvivlar Lunds kommun att planen kan genomföras utan att recipientens status påverkas negativt. Höje å är redan idag påverkat av stora dagvattenutsläpp, därmed behöver det belysas hur ån påverkas av ändrade flöden från tillkommande hårdgjorda ytor. Vidare anser Lunds kommun att planen på ett bättre sätt bör säkerställa att förutsättningar finns för anpassning till de biologiska värden, då rekreativstråk och höga naturvärden är intressen som kan stå emot varandra.

I MKB:n föreslås inskränkning av strandskyddet i anslutning till E22 med hänvisning till att påverkan blir liten då kända naturvärden saknas inom detta område. Det framgår inte om en naturvärdesinventering har gjorts, vilket reser frågetecken kring möjligheterna att bedöma konsekvenser.

Malmö stadsbyggnadskontor

Ärendet

Staffanstorps kommun har skickat samrådshandling för fördjupad översiktsplan till Malmö stadsbyggnadskontor för synpunkter senast den 4 oktober 2019.

Utlåtande

Kommunerna i Skåne är tätt sammankopplade genom invånarnas dagliga pendling till arbete och fritidsaktiviteter. Regionens attraktivitet och hållbarhet bygger till stor del på den mångfald av bostäder och arbetstillfällen som finns i goda kollektivtrafiklägen och gång- och cykelstråk och det är positivt att sådan bebyggelse planeras. Kommunerna i MalmöLundregionen har gemensamt tagit fram *Strukturplan för MalmöLundregionen*. För Malmö är några särskilt viktiga ställningstaganden i dessa strategier för att växa genom förtätning och i kollektivtrafiknära lägen för att minska negativ påverkan på miljön, att värna jordbruksmark som en viktig resurs samt att bidra till den regionala bostadsförsörjningen genom komplement inom olika segment på bostadsmarknaden. Det är tveksamt om förslag om ett nytt handelsområde inom ramarna för *Fördjupad översiktsplan för Flackarp-Höjebromölla* ligger i linje med att värna jordbruksmark och planering i stationsnära läge med hänsyn till befintliga handelsområden i närheten.

Den gemensamma strukturplanen innehåller även strategier för att stärka MalmöLundregionen som cykelregion. Planering för ett supercykelnät anpassat för snabb cykelpendling är särskilt intressant mellan Malmö och Lund och detta kunde med fördel redovisas tydligare i *Fördjupad översiktsplan för Flackarp-Höjebromölla*.

Malmö stadsbyggnadskontor ser fram emot ett fortsatt gott samarbete med Staffanstorps kommun

bland annat inom ramen för samarbetet i MalmöLundregionen.

Stadsbyggnadskontoret har även översänt yttrande församrådsförslag för kommundäckande översiktsplan, *Framtidens kommun – Livsoas 2039K*. Stadsbyggnadskontoret har i övrigt inget att anföra i ärendet.

Kommunala nämnder

Arbetsmarknadsnämnden, Staffanstorps kommun

Beslut

Arbetsmarknadsnämnden beslutar att till stadsbyggnadsnämnden avge tjänsteskrivelse daterad 2019-08-13 som yttrande vid samråd kring fördjupad översiktsplan Flackarp-Höjebromölla.

Ärendet i korthet

Förslaget till fördjupad översiktsplan presenterades muntligen vid arbetsmarknadsnämndens sammanträde 2019-06-13 av t.f. plan- och exploateringschef Sofia Carlsson Tjernström.

Arbetsmarknadsnämnden har inget att erinra utan ser positivt på förslaget till fördjupad översiktsplan.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det endast föreligger ett förslag till beslut och finner att arbetsmarknadsnämnden beslutar i enlighet med detta.

Reservationer

Therese Wahlberg (MP) reserverar sig muntligen mot beslutet i sin helhet.

Omsorgsnämnden, Staffanstorps kommun

Beslut

Omsorgsnämnden beslutar att inte erinra något kring förslag till fördjupad översiktsplan Flackarp-Höjebromölla.

Ärendet i korthet

Förslaget till fördjupad översiktsplan presenterades muntligen vid omsorgsnämndens sammanträde 2019-06-04 av stadsarkitekt Thomas Lexén. Omsorgsnämnden har inget att erinra.

Yrkanden

Richard Olsson (SD) yrkar, med instämmande av Pia Jönsson (S) och Hans Rochester (M), att inte erinra något kring förslag till fördjupad översiktsplan Flackarp-Höjebromölla.

Yvonne Nilsson (C) yrkar att omsorgsnämnden anser att den högklassiga jordbruksmarken inte får tas i anspråk för exploatering. Den är nödvändig för att förse människor med livsmedel.

Beslutsgång

Vice ordföranden ställer proposition på eget yrkande och Yvonne Nilssons (C) yrkande.

Vice ordföranden finner att omsorgsnämnden beslutar i enlighet med eget yrkande.

Reservationer

Yvonne Nilsson (C) och Maivi Strömberg (MP) reserverar sig skriftligen till förmån för Yvonne Nilssons (C) yrkande, se bilaga.

Utbildningsnämnden, Staffanstorps kommun

Beslut

Utbildningsnämnden beslutar att lämna detta yttrande kring förslag till fördjupad översiktsplan för Flackarp-Höjebromölla, daterad 2019-09-04.

Ärendet i korthet

Den fördjupade översiktsplanen för Flackarp-Höjebromölla syftar till att pröva utvecklingen av det attraktiva stads- och stationsnära området söder om Höje å. Planområdet sträcker sig från Trolleberg och Flackarp i väster nära den nya pågatågstationen vid Klostergården i Lund. Förslaget omfattar även Höjebromölla öster om väg E22.

Yttrande ska ha inkommit till stadsbyggnadsförvaltningen senast den 4 oktober 2019. En bostadsmiljö med varierade boendeformer inom varje skolas närområde är en god förutsättning för att alla skolor ska lyckas i sitt uppdrag. Detta blir särskilt viktigt att beakta då den fördjupade översiktsplanen visar på mindre byar med parkområde som avgränsar. Förskola och skola är på olika sätt naturligt integrerade i samhället. En möjlighet är att förskola, skola, service, företag samt boende finns i samma byggnader. Förskolor och skolorna är profilerade utifrån ett tydligt gemensamt uppdrag som värnar barnens bästa och förutsätter tillgång till idrottsplatser och naturområden samt goda kommunikationer till t.ex. simhall och kulturupplevelser.

Skolor och förskolor behöver vara tillräckligt stora för att kunna vara ekonomisk hållbara, t.ex. minst 500 barn per skola och minst 200 barn per förskola. Med tanke på uppdelningen i mindre byar bör placeringarna av förskolor och skolor särskilt beaktas så att medborgare upplever att de har förskola och skola i sitt närområde. Likaså bör placeringen av förskolor och skolor beakta att kollektivtrafik kommer påverka allt fler föräldrar som hämtar och lämnar sina barn. En hållbar utveckling kräver ett tankesätt på alla nivåer i samhället, men också att förskola och skola lever därefter. Återvinning, energivänliga lösningar mm genomsyrar verksamheten och blir naturligt en del av undervisningen. Härigenom utvecklar eleverna förståelse för de förutsättningar, drivkrafter och värden som ligger till grund för en hållbar utveckling. Det är viktigt att närområdet möjliggör detta.

Yrkande

Ordföranden Åsa Ekstrand (M) yrkar att utbildningsnämnden beslutar att lämna detta yttrande kring förslag till fördjupad översiktsplan för Flackarp-Höjebromölla, daterad 2019-09-04.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det endast föreligger ett förslag till beslut och finner att utbildningsnämnden har beslutat i enlighet med detta.

Upplysning

Socialdemokraterna deltar inte i beslutet och meddelar att partiet kommer att inkomma med eget yttrande.

Miljöpartiet deltar inte i beslutet och meddelar att partiet kommer att inkomma med eget yttrande.

Politiska partier

Centerpartiet, Staffanstorp

Bakgrund

Staffanstorps kommuns förslag till ny Översiktsplan är nu ute för samråd. Översiktsplanen omfattar hela kommunen och skall ange inriktning för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön och hur man följer kraven från riksintresse och miljö kvalitetsnormer.

Synpunkter

Centerpartiet i Staffanstorp har tagit del av den fördjupade Översiktsplanen över Flackarp – Höjebromölla och lämnar här synpunkter på den.

Vi motsätter oss att ta åkermark i anspråk i Flackarp - Höjebromölla för exploatering. Den aktuella åkermarken jämte all annan mark i Uppåkra församling är den mest bördiga i hela landet. Den är unik och en icke förnyelsebar resurs som är nödvändig för vår överlevnad, inte minst för ett fossilfritt hållbart samhälle. Den gröna cellen som produceras på åkern är nyckeln för ett fossilfritt samhälle. Det är en av många ekomiljö tjänster som odlingslandskapet producerar. Värdet av marken är därför absolut och skall därför aldrig viktas mot värdet av en exploatering.

Planen strider dels mot ett av de 16 miljö kvalitetsmålen, ett rikt odlingslandskap, dels mot landskapsbildskyddet som är upprättat av Länsstyrelsen som skydd för Knästorps by.

Samtliga partier i Staffanstorp deklarerade innan valet att de inte vill bygga på åkermark och att nu föreslå exploatering av 200 ha är ett svek mot väljarna. Vi misstänker att ytorna är felräknade. Ett utbyggnadsområde på Trolleberg har angivits till 22 ha, men vi har uppgifter som anger området till 50 ha.

Dagvatten till recipienten Höjeå är en viktig aspekt i en fysisk planering. Vi anser det är viktigt att dagvattenhanteringen lyfts upp till översiktsplannivå för att säkerställa en tillräcklig tyngd av frågorna. Vi saknar dessutom att kommunens Blåplan inte är integrerad i Översiktsplanen.

Dessutom motsätter vi oss att bygga ett nytt tätortsområde i gränsen till en annan kommuns tätort, i detta fall Lund, detta strider mot regionens policy. Invånarna skulle med stor sannolikhet integreras med Lund, vilket i praktiken innebär att Staffanstorps kommun stjälp över serviceansvaret för invånarna till Lund.

FörNyaLund, Lund

FörNyaLund är ett lokalt parti med stark profil i miljö- och stadsbyggnadsfrågor. Med anledning av att den aktuella översiktsplanen i hög grad berör Lund och skyddsvärda intressen i kommunen, yttrar sig partiet enligt vad som följer.

Kommunstyrelsen i Lund var enig i det yttrande som kommunen lämnat. Det innebär att även FörNyaLund står bakom detta. Detta yttrande ska ses som partiets åsikter och slutsatser utöver vad som framgår av kommunens yttrande.

Tekniska nämndens yttrande

Tekniska nämnden yttrade sig till kommunstyrelsen som underlag till kommunens yttrande. Vi vill uppmärksamma Staffanstorps kommun på nämndens beslut (2019-09-17, § 216, Dnr 2019/0533):

- att uppmana Staffanstorps kommun att skydda friluftslivet och Höjeådalen genom att i likhet med Lunds kommuns planer, inrätta ett naturreservat även inom Staffanstorp kommuns del av Höjeådalen.

- att uppmana Staffanstorps kommun att bevara kulturlandskapet och inte bygga igen det öppna landskapet som av hävd funnits mellan Staffanstorp/Hjärup och Lund.
- att uppmana Staffanstorp att vara betydligt mer restriktiv med att bygga på jordbruksmark.
- att uppmana Staffanstorp att inte bygga ett externt handelsområde vid Höjebromölla eftersom det skulle få mycket allvarliga konsekvenser för handeln i Lunds centrum och dessutom skulle leda till ökad biltrafik istället för minskad.
- att för det fall att planen inte kan omarbetas i enlighet med Lunds kommuns synpunkter, bör Staffanstorps kommun avskrika förslaget till fördjupad översiktsplan i dess helhet.

FörNyaLund instämmer i de fyra första att-satserna men inte den femte.

Stadsbildning

Den planerade bebyggelsen beräknas inrymma 3 500 bostäder för 8 000 personer. Detta utgör ca 25 % av Staffanstorps nuvarande befolkning och kanske 20 % av befolkningen när planerna genomförs.

Planområdet har ingen naturlig och nära koppling till tätorten Staffanstorp men ingår geografiskt som en del av Lunds stad. Detta innebär att de boende i planområdet kommer att förlita sig på den service, privat såväl som offentlig, som levereras i Lund, undantaget den service som levereras av Staffanstorps kommun baserat på individuella beslut. Detta är inte utan komplikationer.

Ett bärande skäl för kommunindelningen, med ett relativt stort antal kommuner, är att invånarna i varje kommun ska kunna påverka de lokala beslut som rör deras vardag. I detta fall kommer de boende att utöva sina demokratiska rättigheter i Staffanstorps kommun men i praktiken vara i hög grad beroende av de beslut som fattas i Lunds kommun. Detta leder till ett demokratiskt underskott.

De boende i planområdet kommer att betala skatt i Staffanstorp men till stor del få sin service från Lunds kommun. Varje kommun har relativt stort självbestämmande när det gäller den kommunala servicen och bestämmer själv skatteuttaget. Då det finns ett samband mellan graden av service och skatteuttaget leder detta till oönskade obalanser; grannar på ömse sidor om kommungränsen kommer att uppleva sig som lundabor men kan ha fundamentalt olika skattevillkor.

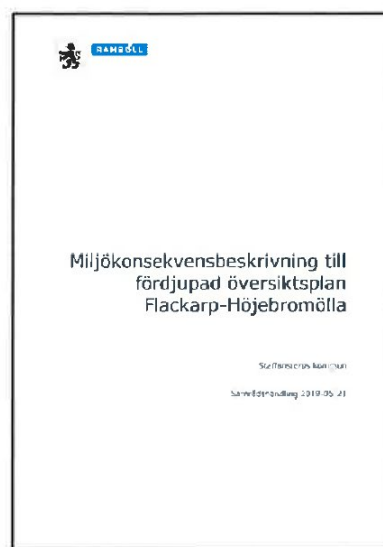
Dessa skillnader finns redan idag på andra ställen genom att delar av befolkningen i en kommun bor nära gränsen till en annan kommun och har en naturlig koppling till denna andra kommun. Skillnaden i detta fall är att det rör ett stort antal människor, både relativt och absolut, samt att det är ett resultat av en medveten planering.

Om den fördjupade översiktsplanen ska genomföras, vilket FörNyaLund inte anser, är det mot bakgrund av vad som ovan anförts, olämpligt att planområdet är en del av Staffanstorps kommun. Istället borde området tillföras lunds kommun exempelvis genom ett markbyte.

Ställningstagande

Staffanstorps kommun bör avskrika förslaget till fördjupad översiktsplan i sin helhet.

Miljöpartiet de gröna, Staffanstorp

Följande yttrande gäller specifikt handlingarna för den fördjupade översiktsplanen gällande det område som kallas "Flackarp-Höjebromölla". Vi lämnar separat yttrande gällande översiktsplanen för hela Staffanstorps kommun.

Felaktig namngivning

Först vill vi påpeka att den fördjupade översiktsplanen är namngiven utifrån ett mindre område än den faktiskt avser. Området går enligt handlingarna från Trolleberg i nordväst till Knästorp i sydöst, utmed Höje å och väg 108. Det är därför mer rättvisande att tala om "Trolleberg-Knästorp" än "Flackarp-Höjebromölla" och vi anser att ett namnbyte vore befogat inför slutgiltig version.

Kasta inte bort vår unika jordbruksmark för ett interkommunalt experiment

Vi anser att jordbruksmarkens värde för Staffanstorp och för Sverige är som högst när den används för närliggande och hållbar matproduktion, i toppklassad jord som är perfekt för just detta syfte och inget annat. Att kortsiktigt utnyttja marken till ett glesbyggt bostadsexperiment, vars invånares tillgång till kommunal service blir beroende av högst osäkra relationer mellan Lunds och Staffanstorps politiska styren, skulle innebära att vår generation permanent slösar bort möjligheten till produktion av yteffektivt närodlade livsmedel för alla kommande generationer.

Behovet av försiktig byggnation diskvalificerar området (Trolleberg-Flackarp)

För området mellan Trolleberg och Flackarp anges det stationsnära läget som det överordnade skälet till att exploatera jordbruksmark. Men att offra jordbruksmark för bostäder kräver inte bara ett stationsnära läge, det kräver dessutom att det går att bygga tätt. Men det område som planen utpekar kan inte tillgodose en tillräcklig tät byggnation – då riskerar kommunen de viktiga naturvärden som finns utmed Höje å.

Alltså: områdets särart gör det omöjligt att bygga tillräckligt yteffektivt för att motivera att jordbruksmark tas i anspråk.

Bullerskydd ej inräknat (Flackarp)

Bullerskydd mellan järnväg och bostäder kräver mer yta än vad som är inritat. Ett bullerskydd skulle krävas för redan befintlig bebyggelse och bör inplaneras men skulle alltså även utgöra ett hinder som ytterligare ökar avståndet till stationen.

"Gröna ramverk" bevaras sannolikt inte genom hela detaljplaneprocessen

Ambitionen att lämna gröna ytor i ett ramverk mellan de "urbana byarna" låter förstås bra, men översiktsplanen ska förvandlas till detaljplaner. Vi tror att skrivningen är optimistisk men orealistisk; varken kommunen, entreprenörer eller boende lär vilja stå för merkostnaden, ansvaret och underhållet för dessa obebyggda ytor, vilket riskerar leda till att det tummas rejält på dessa ambitioner när detaljplanerna ska utformas. De gröna ramverken ska enligt handlingarna dessutom inrymma bil-, gång- och cykelvägar med lågpunkter som fungerar som dagvattendammar. När den ekonomiska

pressen på kommun och entreprenörer ska diktera villkoren för detaljplanerna är risken hög att dessa gröna stråk reduceras i storlek och även innehållsmässigt; till lättunderhållna gräsytor eller liknande stråk utan särskilt naturvärde, som dessutom förväntas rymma bilvägar, cykelvägar och så vidare.

Det finns ingen aktuell inventering av naturvärdena utmed Höje å

För området utmed Höje å saknas tillräcklig inventering av befintliga naturvärden för att kunna anse att vi har en fullgod miljökonsekvensbeskrivning. Vi vet att det finns flera känsliga arter i området, och med en aktuell inventering hade eventuellt en översiktsplan kunnat strykas innan den ens påbörjats. Det är inte rätt att vänta till detaljplaneläget för att utreda om ett naturområde med intilliggande jordbruksytor är lämpligt att omvandla till bostadsområde.

Trolleberg-Flackarp är vägnära, inte stationsnära

Stationsnära läge stämmer inte för området mellan Trolleberg och Flackarp. Stationens läge har sedan de första indikationerna som låg till grund för de tidiga dialogerna med Lunds kommun flyttats längre bort från Staffanstorps kommungräns, och närmaste tänkbara nybebyggelse (utan hänsyn till nödvändiga bullervallar) på Staffanstorps sida hamnar ungefär 1200 meter från stationen, men med en bilväg genom byarna skulle det vara lättast att ta bilen ut till väg 108. De flesta boende skulle få mer än 2 km cykelväg till stationen och max någon minut ut på väg 108, vilket ökar risken att dessa "urbana byar" blir bilberoende och ökar trycket på väg 108. Trolleberg skulle ha bostäder som ligger väldigt långt från stationen.

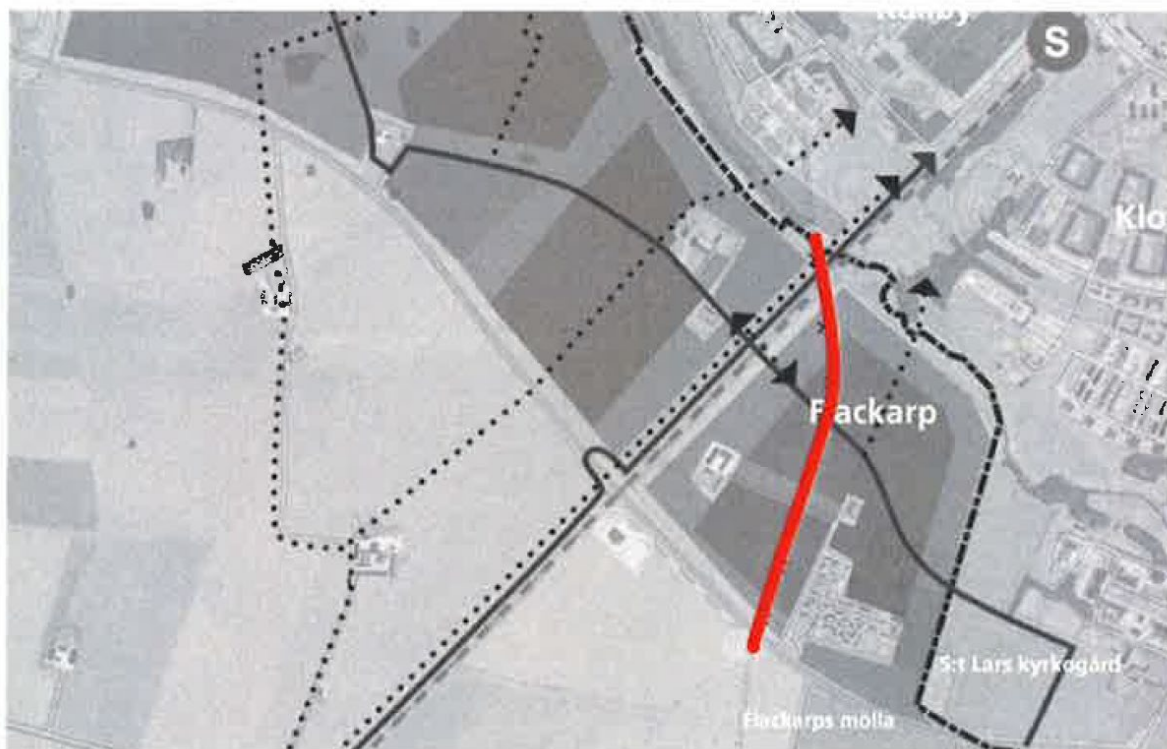
Alltså: Flackarps kommande station är *inte* i sig ett tillräckligt argument för att bebygga jordbruksmarken överhuvudtaget mellan Trolleberg och Flackarp på Staffanstorps sida om Höje å.

Behov av ytterligare investeringar i vägnätet (Flackarp)

Behoven av att skapa säkra kopplingar till väg 108 från och till området kring Flackarp (på båda sidor om järnvägen, eftersom den koppling över järnvägen som illustreras i samrådshandlingarna inte finns med i några långsiktiga planer hos Trafikverket) innebär att andra viktiga infrastrukturprojekt i regionen måste nedprioriteras. Om vi bygger kollektivtrafiknära ska det inte leda till nya kostsamma investeringar i vägar för biltrafik – det ska *minska* dem!

Kraftledningen omöjliggör ett av de närmare områdena (Flackarp)

Den fördjupade översiktsplanen utgår från att kraftledningen (enligt röd markering nedan) går att få nedgrävd, men vi har svårt att se det som realistiskt att detta projekt skulle vara prioriterat jämfört med andra områden. Det innebär att ett av de mest stationsnära områdena (öster om järnvägen) sannolikt inte kan bebyggas alls.

Framtiden ligger i fossilfritt tillgänglig natur (Trolleberg-Flackarp)

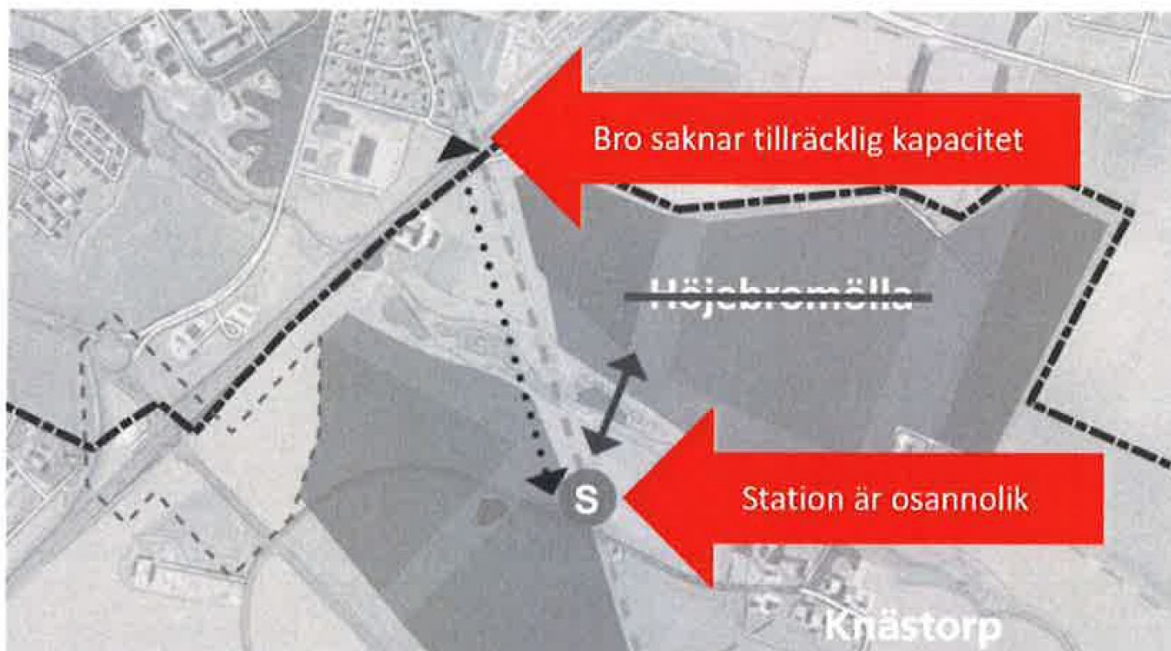
Det är inte bara viktigt att kunna åka mellan jobbet och hemmet med miljö- och klimatsmart kollektivtrafik. Det är också viktigt att nå naturen utan att ta bilen. Området utmed Höje å kan utvecklas till ett viktigt och tillgängligt naturområde för boende i Staffanstorp och Hjärup men också Lomma, Lund, Arlöv och Malmö, dit man kommer till fots, på cykel eller med tåg. Låt oss inte fokusera på fel behov när vi tittar på framtiden.

Lunds kommuns naturreservat ökar risken för intressekonflikter (Höje å)

Lunds kommun har beslutat att inrätta ett naturreservat utmed Höje å. Det är sannolikt att det skulle medföra ytterligare komplikationer för Staffanstorps kommun vid start av större byggprojekt intill Lunds naturreservat, som skulle fördyra och försena projekten och ta stora kommunala resurser i anspråk, om de ens går att genomföra.

Knästorp är inte stationsnära idag, inte heller i framtiden

Stationsnära läge stämmer inte heller vid Knästorp. Den sträckning över väg E22 som ritats ut i handlingarna är en ogrundad förhoppning, då det har konstaterats i förvaltningen att bron inte kommer klara en superbuss eller spårvagn, varken nu eller inom överskådlig framtid. Därför blir det ingen busstation i Knästorp och därför finns ingen som helst anledning att planera för bostäder eller köpcentrum på den platsen heller.

Skrota inte kommunens ekologiska jordbruk – det visar vägen till framtiden!

Kommunens i nuläget enda ekologiska jordbruk bedrivs i norra Knästorps kommun, med hög biodiversitet, god avkastning, låg miljöpåverkan och med en klimatfrämjande påverkan då kolhalten i marken ökat flera år i rad tack vare moderna metoder. Handlingarnas negativa skrivningar om lantbrukets påverkan på miljön i kommunen är alltså inte giltiga för denna verksamhet (och är sannolikt överdrivet generaliserande överlag). Bara på den yta som detta familjeföretag brukar jorden på skapas potatis för 10 000 människor varje år – plus mängder av andra basvaror! Det vore minst sagt kontraproduktivt och på alla sätt oförsvarligt att ersätta en sådan närande och miljömässig verksamhet med bostäder och ett tärande köpcentrum vid en motorvägsavfart istället för att låta detta vara ett vägledande exempel för andra jordbruk i kommunen.

Alternativen är bättre – och de är med i översiktsplanen!

De stationsnära lägena som anförts som argument ska också ställas i relation till andra projekt och alternativa exploateringar inom kommunen. Med tanke på exploateringsplanerna i Hjärup och förtätningarna i Staffanstorps kommun, Nordanå och Kyrkheddinge – alla i kollektivtrafiknära lägen – blir enda rimliga slutsatsen att det saknas tillräckliga skäl att *dessutom* bygga på den värdefulla jordbruksmarken mellan Trolleberg och Flackarp eller vid Höjebromölla-Knästorps kommun.

Vi vill se en fördjupad översiktsplan som istället för bostäder och köpcentrum fokuserar på hur vi bäst skyddar, utvecklar och vårdar de värden som finns inom området från Trolleberg till Knästorps kommun. Det vore värdigt Framtidens kommun!

Ovanstående yttrande gällande förslag till ny översiktsplan för Staffanstorps kommun är inlämnat av Miljöpartiet de gröna i Staffanstorps kommun, genom följande representanter:

9 underskrifter

Socialdemokraterna, Staffanstorp

Vi delar Staffanstorps kommuns ambition att förtäta och växa nära stationer och hållplatser. Men vi vill samtidigt framhålla behovet av att skydda landskapsbilden mellan våra tätorter (gäller framförallt stråket mellan Malmö och Lund).

När Lund får det nya stationsläget i södra Lund är vi positiva till bebyggelsen omkring den nya stationen men vi ställer oss inte bakom den omfattande bebyggelsen från Trolleberg till Flackarp dvs norr om väg 108. Bygg kring Stationen men inte kring Höjeå. Bebyggelsen bör iså fall koncentreras kring en snäv radie (1 km) från Stationen och måste koncentreras på höjden för att utnyttja marken så optimalt som möjligt. Bebyggelsen ska ske varsam med tanke på Höjeådalens stora rekreations- och miljövärde.

Vi anser därför att vi ska gå fram varsamt i exploatering i anslutning till Höjeådalen och hellre lämna lite öppet landskap/åkrar där och på övriga områden bygga på ett sätt så att bil/busstrafik inte får genomfartsleder just vid ådalen. Det borde också innebära att bebyggelsen blir mindre utsatt vid eventuella skyfall/hundraårsregn.

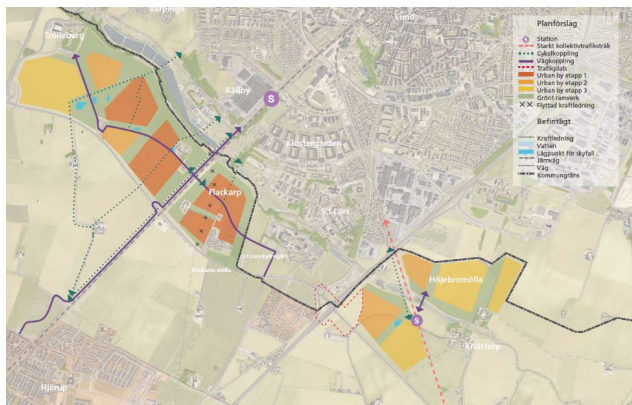
Att bygga i området kring Flackarp kräver också att Lunds och Staffanstorps kommun är eniga om hur den kommunala servicen ska utvecklas. Närheten till Lund kommer att innebära att invånarna kommer att nyttja Lunds kommuns kommunala service. Om Lunds kommun inte kan erbjuda detta kommer Staffanstorps kommun att få ökade kostnader för ex skolskjutsar till våra befintliga skolor. Inom området måste en förskola byggas för att möta medborgarnas behov.

Bolag och stiftelser

SICUS, Nyfosa, Hemsö

Som fastighetsägare till Hunnerup 1, Hunnerup 30 och Klostergården 2:14 samt 2:18 ställer vi oss inte negativa till en ny koppling mellan Flackarp och S:t Larsområdet, vi ser dock att sträckningen behöver utredas ytterligare. Det pågår planering för utbyggnad och utveckling av Hunnerup och S:t Larsområdet, vilket också bör vägas in i beslutet om en eventuell ny vägsträckning.

Så som vägen är utpekad i samrådsförslaget skär den genom ett grönområde som avses bevaras, en kulturhistoriskt värdefull siktlinje och i kanten av ett riksintresse för kulturmiljövård. Lämplig vägsträckning bör utredas med hänsyn till dessa förhållanden. Utredning av ovan nämnda väg bör göras i samarbete med Lunds kommun och i dialog med Trafikverket.

Markanvändningskarta med berört område inringat

Biskopshagens odlingar AB

Till yttrandet hör en bilaga med 1042 namnunderskrifter, varav flertalet har egna personliga kommentarer. Dessa redovisas efter huvudyttrandet nedan.

Synpunkter på förslaget från vårt ekologiska lantbruksföretag.

Bild: Följande inlämnade synpunkter gäller fälten vi brukar norr om Höje å. I denna text valt att kalla "Hasslanda" och "Stora fältet". Vi refererar också till vår gård i texten - se "gårdscentrum" för lokalisering.

Inledande ord

Kommer behovet av bostäder överskugga det verkliga behovet av livsmedel i framtiden? - Troligtvis inte, maten vi äter och lever av utgör den väsentliga samhällsnyttan om bara något årtionde.

Att bristen på bostäder och rekreationsområden i Staffanstorp kommun skulle vara av en väsentligare samhällsnytta än Sveriges framtida livsmedelsförsörjning är naivt att tro. Det är många påstående i den fördjupade översiktsplanen för Flackarp-Höjebromölla och Miljökonsekvensbeskrivningen som är felaktiga, och vi hoppas att kommunen väljer att se över planerna och inse att de misstar sig.

I följande inlämnat material beskriver vi vår ekologiska lantbruksverksamhet och hur den bedrivs. Vi belyser den fördjupade översiktsplanen ur vårt perspektiv och dementerar felaktig information som kommunen baserar sin exploateringsplan på. Vi förklarar också värdet av åkermarken i Sverige, och hur just vår produktion kan bidra till samhället, både ur ett ekonomiskt perspektiv, men också rent utbildningsmässigt och som inspirationskälla. Kommunen ska veta att vi är öppna för framtida samarbeten liknande de vi har med andra kommuner, universitet och myndigheter. Så att vi tillsammans kan bidra till den utveckling den gröna sektorn och maten vi äter behöver och står inför.

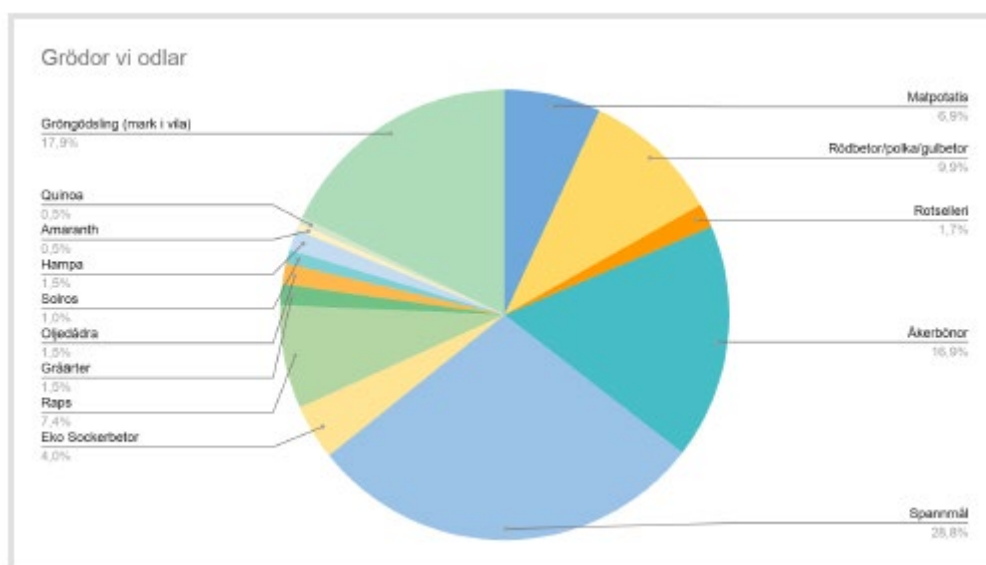
Vår produktion

Odlingen - grödor, metoder och insatsvaror

Odlingen vi bedriver är KRAV-certifierad sedan 2014. Vi gick i samband med generationsskifte från att vara en konventionell gård till ekologisk produktion. Sedan dess har utbudet av olika slags grödor vi odlar ökat. Den ekologiska inriktningen har inte bara öppnat för massor av nya affärsmöjligheter, utan inspirerat oss och utmanat oss i hur man i framtiden ska kunna producera mat ekologiskt och hållbart i ett långt perspektiv vad gäller alla de nya utmaningar lantbruket ställs inför. Under våra hitintills fem verksamhetsår berättar vi med stolthet vilka grödor vi producerar, hur vi går tillväga och med vilka metoder, samt vilka visioner vi har för framtiden. För vi ser ständigt nya möjligheter att fortsätta utvecklas och sprida våra kunskaper.

Grödor vi odlar storskaligt på kontrakt:

Potatis, rödbetor, rotselleri, gulbetor, polkabeter, åkerbönor, havre, vete, korn, ärter, sockerbetor, oljedädra, solros, hampa, amaranth, quinoa och raps.

Odlingsmetoder

Odlingsmetoderna vi använder oss av är ett ämne vi hade kunnat prata om i dagar. Utan att tråka ut läsaren allt för mycket ska vi försöka hålla detta kort och lättförståeligt.

Ekologiskt certifierade

Vilket innebär att vi *inte* använder några kemiska bekämpningsmedel på våra fält och brukar inget handelsgödselmedel för att ge näring åt grödorna. KRAV:s regelverk är uppbyggt kring att det ska finnas ett tydligt kretslopp som sträcker sig utanför gårdens gränser. Miljö och klimat är också centralt inom regelverket. Vårt företag kontrolleras årligen så att reglerna följs.

Växtnäring - hur löser vi det?

I växtföljden¹ har vi årligen cirka 20% gröngödsling².

Denna gröngödsling skördas inte, utan är enbart där för att bygga upp mullhalten i jorden, fånga kväve från luften och fixera det i marken (klöver är en av många kvävefixerande växter) och gynna mikrolivet inför kommande grödor.

¹ Växtföljd: Den ordning man väljer att odla olika grödor från år till år. Denna ordning kan påverka jorden positivt eller negativt beroende på hur växtföljden är planerad. Följden påverkar även grödans kvalitet, motståndskraft mot sjukdomar och tillgången på näring i marken.

² En vall som ofta består av gräs och olika sorters klöver som är kvävefixerande.

Utöver grüngödslingen odlar vi andra kvävefixerande grödor såsom åkerbönor och ärter, dessa utgör cirka 17% av vår areal. Dessa grödor är även de närande, alltså positiva i växtföljden och för jorden. Vi köper in stallgödsel från närliggande gårdar. Höns gödsel och gris gödsel för extra tillförsel.

Vi använder oss också av en restprodukt från tillverkningen av potatisstärkelse, Lyckeby Organic.

Med dessa tre metoder för gödsling gynnar vi inte bara grödorna vi odlar, utan också mikrolivet och mullhalten i jorden. Fälten som kommunen tar sikte på att exploatera är *inte* kemiskt förorenade eller inom riskzonen för utlakning att orsaka utsläpp av löslig näring i Höje å. Kvävefixerande grödor släpper inte ifrån sig kväve på ett sådant vis. Och den stallgödsel vi använder blandas in i jorden inom fyra timmar efter spridning, alternativt sprids i växande gröda eller i det fall gödningen är pelleterad, radmyllas den. I de fall näringen skulle vara flyktig och ge sig av via dräneringarna i fälten, finns det två dammar dit ledningarna går först. Runt dessa dammar finns rikligt med växtlighet som tar upp eventuella näringsämnen. Därav är vår påverkan på Höje å vattenkvalité mycket låg.

Citat MKB: "7.3.2 Konsekvenser av nollalternativet. Nollalternativet innebär fortsatt nyttjande av området som jordbruksmark för främst spannmålsproduktion. Detta innebär huvudsakligen att utsläppen av näringsämnen till Höje å fortsatt är stabil,..."³

3) https://staffanstorp.se/wp-content/uploads/2019/06/FOP-Flackarp-Höjobromölla_Miljokonsekvensbeskrivning-Samrad-Godkand-i-KS-20190529.pdf sid.26

Detta är en direkt felaktig bedömning från den miljökonsekvensbeskrivning som är gjord till den fördjupade översiktsplanen och inte särskilt fördjupad om kommunen inte ens har gjorts medvetna om att vår produktion är ekologisk och därför bedriver verksamhet under helt andra metoder. Det saknas även källor i MKB om detta antagande. Följande avsnitt om plöjningsfri odling och "grön mark året om" är även de två mycket viktiga faktorer för att minimera utlakning.

Plöjningsfri odling

Sedan några år tillbaka har vi arbetat aktivt med att minimera plogens användning på gården. Plöjning är som känt ett resultat av att koldioxid frigörs från marken när man vänder jorden och syresätter en stor mängd jord. Under vintern är därmed jorden bar vilket ger jorden en sämre förmåga att hålla fast i näringsämnen vid regn och eventuell snösmältning. De senaste åren har vi investerat i andra redskap som endast bearbetar på 5cm djup. Vi har experimenterat och nått fantastiskt positiva resultat och sett hur jorden svarat på "behandlingen". Strukturen bibehålls, näringsämnen stannar kvar och koldioxiden är fortsatt bunden i form av rötter, växtdelar och mikroorganismer i jorden.

I skrivande stund plöjs ca 10% av arealen på vår gård årligen. Vi är övertygade om att plogen inte kommer användas längre inom en snar framtid.

Grön mark året om

Sedan år 2017 som var ett mycket regnigt år har vi fokuserat extra mycket på att ha grön mark året om. Detta har blivit som en policy och är någonting vi strävar efter att alltid ha. Är det ingen gröda till skörd vi odlar, så ska det vara en mellangröda eller en grüngödsling. De gröna fälten bidrar med att binda kol och fungera som en kolsänka, de förhindrar också utlakning (under vintern särskilt). Diversiteten och mångfalden i mellangrödorna är mycket viktigt. Tio olika sorters växter siktar vi på. Det är en blandning mellan gräs, kvävefixerande klöver, luddvicker och lupin, strukturförbättrande växter med pålrötter såsom oljerättika, solros, oljedådra, cikoria. Blandningarna innehåller även massor av snabbväxande blommande växter som gynnar insekter som är beroende av pollen och nektar. Honungsört, bovete, gurkört och många fler. Biodiversiteten är hög och kontinuerligt under *hela* året så kan djur och insekter finna mat och skydd någonstans på våra fält. Detta bildar en språngbräda för ett välmående ekosystem.

Ett av Sveriges miljömål - Ett rikt odlingslandskap

"Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks." ⁴

4) <http://www.sverigemiljomal.se/miljomalen/ett-rikt-odlingslandskap/>

Bild: Bevuxen mark bidrar till renare vatten i Höje å. Detta test kan man se göras i många olika sammanhang inom den gröna näringen. Bland annat på Nordens största lantbruksmässa - Borgeby Fältdagar. Är marken "bar" ökar risken för erosion till vattendragen.

Sveriges miljömål och jordbruksmarken

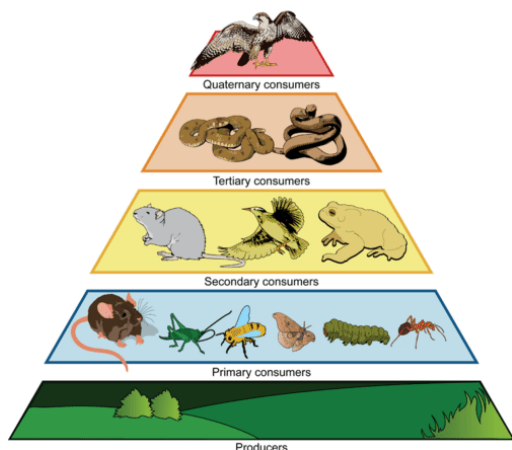
Djurstammar, biodiversitet och ekosystem

Vår odling är definitivt ingen monokultur som ni kan se i tidigare avsnitt "Grödor", och biodiversiteten på vår ekologiska areal är skyhögt! Sedan omställning har vi sett en kraftig ökning av vilda djur. Rådjurestammen kan vi räkna till ett 40-tal individer. Fasan, räv, diverse rovfåglar, kaniner och harar. Området kring Höje å, med grönskan, dammarna samt förutsättningarna vi ger djuren på fälten utgör en väsentlig grund för liv. Denna verkliga, existerande biodiversitet som råder på platsen kan *inte* vägas upp mot en exploaterad och konstgjord livsmiljö.

Citat FÖP: "Jordbruksmarken i Skåne odlas till stor del konventionellt och som monokulturer av spannmålsgrödor, vilket medför en generellt låg biodiversitet i landskapet." ⁵

5) https://staffanstorp.se/wp-content/uploads/2019/06/FOP-Flackarp-Höjobromölla_Miljokonsekvensbeskrivning-Samrad-Godkand-i-KS-20190529.pdf s.25

När man ska exploatera ett område och göra en fördjupad översiktsplan, ligger det utom vår förståelse hur kommunen kan välja att generalisera på detta vis, och faktiskt använda detta påstående som en grund för att göra skäl till exploatering. Att däggdjuren vi ser blir fler, måste betyda att vi gör någonting rätt. Näringskedjan och ekosystemet bygger på en god tillgång på mat för de primära konsumenterna. Att vi både kan odla hälsosam mat för människan och gynna hela ekosystemet på en och samma gång är en win-win för alla.

Sveriges miljömål - Myllrande våtmarker

"Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden."⁶

6) <http://www.sverigesmiljomal.se/miljomalen/myllrande-vatmarker/>

Citat MKB: "Det finns inom området inga våtmarker idag. Beroende av dagvattendammars utformning, och beroende av om någon mindre våtmark anläggs inom rekreationsområdet vid Höje å, kan dock miljömålet med myllrande våtmarker komma att påverkas positivt."⁷

7) <https://staffanstorp.se/wp-content/uploads/2019/06/FOP-Flackarp-Hojobromolla-Miljokonsekvensbeskrivning-Samrad-Godkand-i-KS-20190529.pdf> s.47

Detta är en direkt felaktig uppgift. Området är i dagsläget en värdefull våtmark. Det finns idag två dammar som vi har anlagt och förvaltar längs åns norra sida, öster om väg E22. Vi mottar i dagsläget stöd för "skötsel av våtmarker och dammar". Se vår SAM-ansökan hos Jordbruksverket. Detta stöd är ett 5-årigt åtagande och dammarna är en del i målet Myllrande våtmarker.

Sveriges miljömål - Ett rikt växt- och djurliv

"Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd."⁸

8) <http://www.sverigesmiljomal.se/miljomalen/ett-rikt-vaxt--och-djurliv/>

Citat MKB: "Ett idag i stort monokulturellt växtsamhälle i form av jordbruksgrödor kommer i samband med planens genomförande att utvecklas till både rekreationsstråk och grönytor med olika karaktär inom och mellan bostadsområden. Den befintliga vegetationen och värdena vid Höje å bevaras och kan komma att utvecklas. Tillgången till natur ökar i och med omvandlingen av jordbruksmark till allmänt tillgänglig park och naturmark, samtidigt som fler arter ges utrymme inom planområdet. Planens genomförande ger därför mycket goda möjligheter att bidra till måluppfyllelsen för miljömålet "ett rikt växt- och djurliv"⁹.

9) <https://staffanstorp.se/wp-content/uploads/2019/06/FOP-Flackarp-Hojobromolla-Miljokonsekvensbeskrivning-Samrad-Godkand-i-KS-20190529.pdf> s.48

Vilka fler arter ges möjlighet mer än människan att nå området? Det är snarare så att antalet djurarter skulle minska. Vi bedriver inte ett monokulturellt växtsamhälle. Vi har gott om variation på fälten med både olika grödor, men också mellangrödor och blomsterremсор som enbart är där för att gynna jorden, marklivet, insekterna och alla däggdjur som följer.

På kartan kan det se ut som att det är en god idé att exploatera området. Med "god möjlighet till kollektivtrafik" och stadsnära läge, och att miljön förbättras genom de gröna stråken. Man kan då ställa sig frågan, vad är egentligen vinsten för kommunen när det förefaller ganska oklart om det verkligen är en miljövinna att bebygga denna plats? Och i själva verket är det egentligen i stort sett majoriteten Lunds befolkning som drar nytta av grönområdet. Vi anser att det är en ännu större vinst, naturresurs och livsmedelssäkerhet för framtiden för Staffanstorps kommun att behålla marken oexploaterad och låta oss driva och vidareutveckla vår verksamhet.

Klimatproblem - Kan åkermarken fungera som en kolsänka?

Sveriges miljömål - Begränsad klimatpåverkan

"Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras. Sverige har tillsammans med andra länder ett ansvar för att det globala målet kan uppnås." 10

10) <http://www.sverigemiljomal.se/miljomalen/begransad-klimatpaverkan/>

Jorden som vi odlar på består av ett fåtal procent mull (organisk substans). Vissa jordar innehåller mer, vissa mindre. Men för att det överhuvudtaget ska vara möjligt att få en god skörd så är mullhalten essentiell för växterna. Mullhalten kan förändras positivt och negativt beroende på hur jorden odlas. Genom att använda stallgödsel, vall i växtföljden, mellangrödor samt minimerad jordbearbetning så kan mullhalten i jorden öka över tid. Mull består av ca 60% kol. En jord med "något mullhaltig jord" med en mullhalt på knappt 3% innehåller alltså ungefär 1,6% kol. Detta motsvarar ca 48 ton kol bara i matjorden per hektar(!). Om vi ökar innehållet av kol i jorden från 1,6% till 1,8% över tid så har vi bundit cirka 5 ton kol i matjorden per hektar. Detta motsvarar ca 6700 liter diesel. Dessa siffror baseras på Göte Bertilssons beräkningar. 11

11) <http://www.greengard.se/mullen2.htm>

Åkermarken är inte bara en källa till mat utan även en del av lösningen på klimatkrisen. 12

12) https://www.ipcc.ch/2019/08/08/land-is-a-critical-resource_srccl/
<https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/2019/08/3.-Summary-of-Headline-Statements.pdf>

Kan vi nå ut med detta budskap så att lantbrukets bönder världen över börjar agera för en omställning till ökad mullhalt, så har vi redan då kommit långt i lösningen på klimatkrisen.

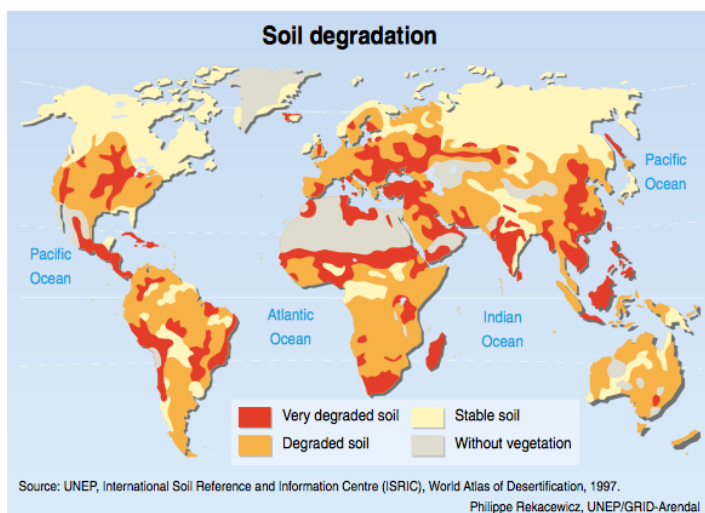
Jordbruksmark av klass 10 - en ändlig resurs

I den fördjupade översiktsplanen beskriver kommunen våra jordar såhär: Citat FÖP: "Cirka en fjärdedel av Europas jordar är skadade och i Skåne räknas jordarna i globala karteringar som degraded, vilket är det näst sämsta på en fyrgradig skala (Länsstyrelsen Skåne, 2015)." 13

13) <https://staffanstorp.se/wp-content/uploads/2019/06/FOP-Flackarp-Hojebromolla-Samrad-Godkand-i-KS-20190529-minskad.pdf> s.30

Denna uppgift kommer från Länsstyrelsen Skåne 2015 - "Markhushållning i planeringen, Jordbruksmarken i Skåne". Länsstyrelsen har i sin tur hämtat denna källa från fransmannen Philippe Rekacewicz, en geograf som intresserar sig särskilt för radikal kartografi för att förmedla sina budskap.

Vi finner det ytterst märkligt att Länsstyrelsen valt att hänvisa till en globaliserad uppfattning om jordarnas skick i en skrift som handlar om markhushållningen i Skåne. Att kommunen sedan finner stöd i deras exploateringsplaner i denna uppgift är ännu värre. På denna karta kan man knappt se Skåne, och enligt samma karta är det i stort sett endast marken i Ryssland och Kanada som är i ett stabilt skick, platser där man inte ens odlar mat, utan bedriver skogsproduktion.

Figur 2 Jordförstörelse i världen. Källa: Philippe Rekacewicz, UNEP/GRID-Arendal.

Just denna mark Staffanstorps kommun vill exploatera kan inte påstås vara av degraderad skala, när vi har bland världens bästa jordar och högsta skördar på denna plats. När man läser mellan raderna verkar kommunen få det att verka som att jordarna är av så pass dåligt skick att man likväl kan bygga bostäder, den slutsatsen är befängd. Rekacewicz karta är inte tillräcklig som stöd för ett exploateringsalternativ, och vi tror varken att Rekacewicz eller Länsstyrelsen står bakom att bebygga jord av bästa kvalité. Jorden må vara utsatt för erosion, packad, eller kemiskt förorenad. Men den är långt ifrån omöjlig att återställa till ett högt brukningsvärde med god avkastning och källa till kolsänka. Att bebygga marken gör den däremot oåterkallelig.

Citat Länsstyrelsen: *“Jordbruksmark som ligger i träda eller växer igen kan åter ianspråkats för odling och eroderade och degenererade jordar kan restaureras innan förstöringen nått en kritisk nivå. När jordbruksmark däremot hårdgjorts för bostadsbebyggelse eller infrastruktur kan den i princip inte återtå till produktion”*¹⁴

14) <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.2e0f9f621636c8440272694e/1528231105746/Markhushållning%20i%20planeringen%20Jordbruksmarken%20i%20Skåne.pdf> s.12–13

Tabell - Nollalternativ, exploateringsalternativ och framtidens lantbruk.

Vi har här gjort upp en ny tabell som lägger in värdet av att låta oss bedriva vårt lantbruk i en fortsatt positiv utveckling.

Vad ni väljer att kalla ett nollalternativ tycker vi är en mycket negativ infallsvinkel på situationen. Ett nollalternativ när det handlar om föränderliga odlingsmetoder, föränderligt klimat, föränderlig livsmedelspolitik och strategi för framtida kriser, är ju faktiskt inte ett dött alternativ som bara kommer att fortsätta i samma spår för all evighet. Ett så kallat “nollalternativ” har ett minst lika stort potentiellt värde för utveckling som ett exploateringsalternativ. Vi vill belysa detta alternativ ur en positiv anda, och be er att sluta skylla på föregående generationers odlingsmetoder. De kommande femtio årens livsmedelsproduktion kommer att genomgå en stor förändring, och det är vi lantbrukare tillsammans med efterfrågan som tar det klivet.

Aspekt	Nollalternativ	Exploateringsalternativ	Framtidens lantbruk
Stads- och landskapsbild	Måttlig negativ	Ingen eller mycket liten	Positiv utveckling
Kulturmiljö	Ingen eller mycket liten	Liten negativ	Ingen påverkan
Naturmiljö	Ingen eller mycket liten	Positiv	Mycket positiv
Rekreation	Liten negativ	Positiv	Positiv om dialog och kommunikation inleds.
Trafik och tillgänglighet	Liten negativ	Positiv	Liten negativ
Buller	Måttlig negativ	Liten negativ	Ingen påverkan
Luftkvalitet	Ingen eller mycket liten	Ingen eller mycket liten	Positiv - 45 ha fältgrödor som luftrenare istället för gröna stråk
Risk och säkerhet	Ingen eller mycket liten	Liten negativ	Ingen eller mycket liten
Vatten	Liten negativ	Ingen eller mycket liten	Mycket positiv
Mark och masshantering	Ingen eller mycket liten	Måttlig negativ	Mycket positiv, vår mark säljs aldrig till "spridd bebyggelse"
Hälsa	Ingen eller mycket liten	Positiv	Positiv

Bild: Kommunens syn på nollalternativet som en negativ påverkan på miljön tycker vi är en synnerligen negativ syn på det lantbruk som bedrivs. Bakgrunden till nollalternativet och exploateringsalternativet finns att hämta i miljökonsekvensbeskrivningen på sidan 4.

Hur är vi som livsmedelsproducenter viktiga för kommunen?

I vårt arbete drivs vi inte uteslutande av de ekonomiska vinsterna i vår livsmedelsproduktion. Vi brinner för att utveckla våra odlingar och ställer oss ständigt frågan hur vi kan göra saker bättre ur ett klimat- och miljöperspektiv, hållbarhetsperspektiv och ekologiskt perspektiv.

Under vår relativt korta tid som aktörer inom den gröna näringen har vi sett fantastiska resultat på vår gård. Marken här är av klass 10 jord, och ger oss de absolut bästa förutsättningarna för att lyckas med att finna svaren på framtidens livsmedelsproduktion. Det kan låta som att vi svänger oss med stora ord för att få allting att låta bättre än vad det är, men så är det.

Vi vet att vi kan lyckas med att bli den mest framgångsrika lantbruksregionen i hela Europa. Klimatutvecklingen och jordarna här talar för det, och Staffanstorps kommun sitter med en skattkista i sina händer för framtidens matproduktion. Vi vill dela med oss av vad vi lär oss här på vår gård, för att sprida kunskap och kunna se en ljusare utveckling för fler av gårdarna i södra Sverige och Danmark. Våra erfarenheter når till och med England via de samarbeten vi har där.

Sedan omställningen till ekologisk produktion och så småningom ytterligare metoder för att förbättra odlingen, har samarbeten och erfarenhetsutbyten startats. Många visar intresse för vår odling, och vi är flitiga med att ta emot studiebesök, delta i forskningsprojekt, fältförsök och anordna utbildningsdagar. Listan kan göras lång. Placeringen av gården, närheten till kollektivtrafik, Danmark och flyget gör att många på ett enkelt sätt kan ta sig hit.

Vi är den enda ekologiska gården i Staffanstorps kommun. Utöver det bedriver vi regenerativt lantbruk och arbetar aktivt för att driva utvecklingen framåt. 15

15) <https://hitta.krav.se/#/home>

Våra samarbeten

Utbytet vi har med alla vi samarbetar med på olika sätt är otroligt viktigt för oss. Det är just detta utbyte och intresse för odling och utveckling som driver oss framåt. Utan viljan att hoppa på tåget vi ser så tydligt från andra, hade inte detta jobb varit hälften så kul. Under de senaste åren har det börjat bli tydligt för oss att vår gård faktiskt kan bli ett viktigt centrum för praktisk utveckling i framtidens lantbruk.

Nedan listar vi i stora drag de samarbeten vi har med olika aktörer.

- SLU - Sveriges lantbruksuniversitet - Forskning, fältförsök, studiebesök och arbeten från studenter. Praktikplatser som leder till eventuell anställning. Möjlighet att utbyta erfarenheter utanför Sveriges gränser med hjälp utav utbytesstudenter. SLU anordnar även via deras forskningsinstitutioner studiebesök från övriga Europa.
- Lunds universitet - Inte bara förvaltar Lunds universitet donationen av vår gård, utan forskare, studenter och arbetsgrupper inom ämnena biologi och ekosystem har nära hit.
- Jordbruksverket - Anordnar studiebesök och studiedagar på vår gård.
- Länsstyrelserna - Anordnar studiebesök och studiedagar på vår gård.
- Hushållnings-sällskapet - Anordnar studiebesök och studiedagar på vår gård. Vi ingår även i diverse fältförsök.
- Nordisk Råvara¹⁶ - En aktör på den svenska marknaden som är precis vad Svenska bönder och livsmedelsindustrin behöver! De samarbetar med odlarna till deras råvaror, och värdesätter jordhälsa och miljön högt. Vi ingår i projekt som syftar att utveckla lantbruket och dess odlingsmetoder, som Nordisk Råvara driver och stöttar. De har som största fokus att göra Sverige mer självförsörjande igen, genom att väcka liv i gamla kultursorter av ärtor, bönor och linser, samt införa "nya" grödor som till exempel quinoa, amaranth och kikärter. Till hjälp har de även stöd utav en handfull väldigt duktiga kockar som förmedlar smaker och idéer på hur man använder sig av råvarorna på bästa sätt. Nordisk Råvara har också lämnat med en bilaga till denna skrivelse, se i "Bilagor" längst ner.

16) <https://nordiskravara.se>

- Danmark och England - Med hjälp av tidigare nämnda samarbeten har vi även årliga studiebesök och utbildningsdagar med personer från Danmark och England. Engelsmännen kommer i samband med ett företag liknande Nordisk Råvara som heter Hodmedod's¹⁷, och där utbyter vi erfarenheter om hur man kan odla de nya grödorna. Med danskarna har vi nära kontakt med några rådgivare i ämnet regenerativt lantbruk. Även dem arbetar för att sprida kunskaperna om hur man kan odla mer hälsosamt.

17) <https://hodmedods.co.uk>

- Organic Sweden - arbetar för att bidra till ökad kunskap och därmed ökat engagemang för ekologisk och KRAV-märkt produktion och konsumtion. De bidrar till att stärka aktörerna på ekomarknaden genom att vara en plattform för utbyte av erfarenhet och dialog. Organic sweden har nyligen gjort en case studie för paraplyorganisationen IFOAM Organics internationals räkning om ekologiska lantbrukare som driver utvecklingen framåt. Rapporten är färdigställd och går att läsa här¹⁸ (se länk i fotnot).

18) <http://organicsweden.se/wp-content/uploads/2019/09/NM-Sweden-NM.pdf>

Vårt företag går att finna på sidorna 52–53.

Bild: Studiebesök från hela

Europa med forskare, experter och rådgivare som deltar i projektet "Diver Impacts". Anordnat tillsammans med SLU och Hushållningssällskapet.¹⁹

19) <https://www.diverimpacts.net>

Det finns även en tidningsartikel om detta i Sydsvenskan.²⁰

20) <https://www.sydsvenskan.se/2019-07-21/forskaren-med-mangfald-pa-falten-ar-lantbruket-battre-rustat>

- Några väldigt viktiga personer som vi har ett lokalt samarbete med är jägare och biodlare. Med dessa två roller tar vi emot direkt feedback på hur djurlivet mår i vår närhet. Vi får information om viltstammar och var djuren från år till år helst väljer att uppehålla sig. Av biodlaren får vi kvitton på pollenanalyser som talar om vilka blommor bina pollinerar och när under året det skett.

Bild: Detta fält låg i vila år 2019. 14 hektar luddvicker som grön gödsling, en kvävefixerande växt som blir väldigt tät och snårig, 1 meter hög. Vi har kunnat se en betydande ökning och aktivitet av fasan - men också räv här i år. Vickern är även en fantastisk bi- och fjärilsväxt! Höje å och trädraden till höger i bild, hög biodiversitet, ingen övergödning eller urlakning och gratis kväve som tas upp ur luften och lagras i växten. Kan det bli bättre?

- Malmö miljöförvaltning - Ett alldeles färskt projekt som heter "Tillsammans för världens bästa mat i Malmö"²¹, där vi är en utav de gårdar som olika intressenter kommer att besöka för att utbyta erfarenheter, diskutera hållbart jordbruk, mat, livsmedelskvalitet, närodlat och mycket mer. Vi har redan haft en grupp på besök, en blandning av stadsodlare, tjänstemän från kommunen och några som arbetar med maten hos kommunens skolor.

21) <https://malmo.se/Sa-arbetar-vi-med.../Malmo-stads-miljoarbete/Hallbar-konsumtion/Hallbar-mat-i-Malmo.html>

I framtiden skulle vi bli väldigt glada om även Staffanstorps kommun vill ha ett samarbete som handlar om liknande inriktning som Malmö drar sig mot. Alla nämnda aktörer har öppnat ögonen för vad framtidens behov och utmaningar kretsar kring. Kommer maten att räcka? Hur ska vi producera den? Kan vi lösa folkhälsoproblem med bättre mat? Är lantbruket en del av lösningen på klimatfrågan och den globala uppvärmningen? Kommunikationen och utbytet av erfarenheter som alla dessa samarbeten ger oss kommer även att ge oss svaren på dessa frågor, och vi hoppas att framtiden är öppen för ett större engagemang för att tillsammans lösa problemen.

Om exploateringen skulle bli verklighet - hur blir framtiden för oss?

Bevattnad areal

Exploateras gården på samtliga 45 hektar Stora fältet och Hasslanda, halveras vår bevattningsbara areal. Vi har i dagsläget en bevattningsanläggning som täcker 80 hektar i direkt anslutning till gårdscentrum. Att kunna bevattna är avgörande för att bedriva en grönsaksodling. Halveras den bevattnade arealen, halveras vår grönsaksodling och vi kan räkna med en mer än halverad omsättning. Just dessa fält som planeras för exploatering går direkt ovanpå Alnarpsströmmen²² som är vår direkta och hållbara källa till vatten. Det är en underjordisk grundvattenström och vattenkvalitén är utmärkt. Skulle vi behöva flytta grönsaksodlingen och lösa bevattning någon annanstans är det långt ifrån säkert att den platsen ger oss lika utmärkta förutsättningar.

22) <https://sv.wikipedia.org/wiki/Alnarpsströmmen>

Grödorna ett underlag för arbetstimmar

Grödorna vi odlar är också ett underlag för arbetstimmar. Vi (Joel och Emma) arbetar båda två uteslutande heltid i vårt företag. Halveras vår grönsaksodling har vi inte längre ekonomiskt och tidsmässigt underlag för att arbeta heltid, utan kommer att behöva tvingas söka kompletterande arbete.

Gårdens plötsliga "centrala läge"

Gårdsbilden förändras dramatiskt och vi kommer inte befinna oss på landet längre. De 500m areal vi har norr om gården är det enda som utgör en "på-landet-barriär" mot Lunds stad. Hur många gårdar finner ni i Sverige som fortfarande är aktiva och ligger i princip inne i ett bostadsområde? Vi tror det räcker som beskrivning.

Transporter, trafik och säkerhet

Ska gården samsas med ett bostadsområde betyder det en förhöjd risk i och med den trafik som sker till och från gården. Vi har dagliga tunga transporter till och från gården, vi själva kör till och från gården med traktorer och redskap. Vårt gårdscentrum är ett verksamhetsområde där vi och våra anställda har rätt till en trygg arbetsmiljö fri från eventuella risker både för oss och andra.

Gården - En kulturhistorisk plats och vårt hem sedan fyra generationer.

Det finns belägg för namnet Nörre Knaestorp redan 1408 då det troligen fanns en by med detta namn, som senare försvann. Den 3e augusti 1681 donerades de ängar, tomter och trädgårdar där Norra Knästorp, ligger idag, av Karl den XI genom resolution till akademien. Området benämndes då Biskopshästhagen. Enligt en notis 1765 var marken öde men kort därefter har en gård blivit byggd. 1791 finns tre "åboar" skrivna i Norra Knästorp²³.

23) *Lunds universitets jordegendomar* av Karin Helmer, 1992

Vår familj har arrenderat gården sedan 1923 då Hans Månsson tog över efter släkten Carlqvist. Nu är vi inne på fjärde generationen Månsson och om några år är det 100 år sedan starten. Avkastningen från gården går till en stiftelse som heter Änke- och pupillekassan som instiftades år 1729, denna stiftelse förvaltas av Lunds universitet och i donationen står det att gården, tillsammans med marken inte får styckas av, säljas eller bebyggas. På fastigheten Norra Knästorp finns även en bronsåldershöj som är kulturmärkt²⁴ och gården, byn och dalen är under landskapsbildsskydd.

24) <https://www.lansstyrelsen.se/skane/besok-och-upptack/kulturmiljoprogram/omraden/knastorp.html>

Bild: Strandskydd och landskapsbildsskydd i Skåne²⁵

25) <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=130bc4c0821442c099c864bca4325fa7>

Bostäder framför livsmedelsproduktion hållbart?

Citat FÖP "Brukningsvärd jordbruksmark får bara exploateras om den alternativa markanvändningen utgör ett s.k. "väsentligt samhällsintresse", liksom alternativa utvecklingsområden måste utredas. Bostadsförsörjning utgör ett väsentligt samhällsintresse och i stationsnära lägen finns det särskild anledning att bejaka ny bebyggelse, vilket främjar t.ex. en mer hållbar kollektivtrafik, samtidigt som mer perifer jordbruksmark då kan bevaras."²⁶

26) <https://staffanstorp.se/wp-content/uploads/2019/06/FOP-Flackarp-Hojebromolla-Samrad-Godkand-i-KS-20190529-minskad.pdf> s.6

Citat Länsstyrelsen: "Jordbruksmarken är en unik och en icke förnyelsebar resurs som är nödvändig för vår överlevnad. Värdet av marken är därför absolut och ska aldrig viktas mot värdet av en exploatering."²⁷

27) <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.2e0f9f621636c8440272694e/1528231105746/Markhushallning%20i%20planeringen%20Jordbruksmarken%20i%20Skåne.pdf> s.8

Citat Länsstyrelsen: "I Skåne är det främst unga vuxna och nysvenskar som är i behov av bostad. Båda grupperna står inför stora utmaningar att ta sig in på bostadsmarknaden. Det som byggs utifrån efterfrågan från mer köpstarka grupper på bostadsmarknaden tillgodoser inte nödvändigtvis behovet som mindre resursstarka grupper har."²⁸

28) <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.2e0f9f621636c8440272694e/1528231105746/Markhushallning%20i%20planeringen%20Jordbruksmarken%20i%20Skåne.pdf> s.32

Boendefrågan kommer att vara sekundär och stå i skuggan för problematiken kring hur vi ska föda jordens befolkning i framtiden, och den skånska åkermarken kommer att vara högt eftertraktad som källa till mat. Diskussionerna om klimatet går i raketfart nu, och våra barn och ungdomar sätter press. Frågan om livsmedelsförsörjning står närmast på tur, inte frågor om var man ska bo. Det finns gott om mark i resten av Sverige som är alldeles utmärkt att bebygga. Det är istället en fråga om att utveckla infrastrukturen så att dessa platser blir tillgängliga.

Vi har redogjort för vad vi tycker är ett hållbart lantbruk. Vi skulle nu vilja belysa ämnet ur ett någorlunda mer ekonomiskt perspektiv och ifrågasätta ifall bostäder verkligen är så pass mycket mer efterfrågat att det slår ut behovet av hälsosamt producerad mat. *Utgör verkligen bostäder en väsentlig samhällsnytta framför maten?*

Enligt länsstyrelsen är det "mindre köpstarka grupper" såsom studenter och nyanlända som lider störst brist av bostäder. Exploateringen av Höje å-dalen kommer att bli ett kollektivtrafknära, naturnära och exklusivt boendeområde, alltså inget för de mindre köpstarka grupperna. Utgör det då en väsentlig samhällsnytta att bebygga Höje å-dalen på bekostnad av miljön och det *verkligt* naturnära rekreativområde det redan är idag? En förutsättning för att kunna exploatera "Stora fältet" och "Hasslanda" är närhet till kollektivtrafik. Trafikverket har planerat utbyggnad av väg 108, ny trafikplats för Lund södra, samt en breddning av motorväg E22 i dessa fälts omnejd. I dagsläget korsar vår infartsväg för tung trafik väg E22, tillsammans med befintlig cykelväg. I samband med utbyggnaden av E22 bekostar Trafikverket endast en mindre bro för cykeltrafik, vilket utesluter möjligheten till att anlägga spårbunden trafik eller annan tyngre trafik. Då de gjort klart för oss att en större bro för tyngre trafik inte är aktuellt på grund av omfattningen på bygget och prislappen, ser vi inte hur området kan räknas som kollektivtrafknära längre. Trafikverket har dessutom även dömt ut ett alternativ med en större bro över ån som sluter an till Knästorps kyrkväg, på grund av översvämningar skulle bron behöva bli alldeles för stor. Någon spårbunden trafik eller stationsplats *finns inte med* i några av Trafikverkets planer.

Om ett nytt bostadsområde skulle ta form på våra fält, anser vi att det blir alldeles för mycket mark som tas i anspråk för "gröna stråk", broar, vägar, nya infartsvägar, stationsplatser, dagvattenledningar som korsar Stora fältet och så vidare. Vidare har även kommunen ett strandskydd att ta hänsyn till, ett landskapsbildsskydd och ett ansvar mot ett av kommunens företag - vår gård och vårt företag som måste kunna fortsätta bedriva en lönsam verksamhet utan risk för olyckor.

På grund av omständigheterna anser vi att en exploatering inte är resurseffektivt och hållbart försvarbart.

Maten - Även det ett väsentligt samhällsintresse

Nedan har vi valt att i siffror jämföra antalet boende/bostäder mot hur många munnar vi årligen mättar med vår produktion, och då utan att än en gång belysa de viktiga miljö- och naturvärdena.

Fakta

- Etapp 2 - Stora fältet 6 hektar och 150–200 bostäder (faktisk mark som tas i anspråk 10 hektar)
- Etapp 3 - Resterande Stora fältet och Hasslanda cirka 25 hektar och cirka 750 bostäder (faktisk mark som tas i anspråk är 35 hektar).
- Samlad potentiell mark som kan användas för odling och viktiga naturvärden: 45 hektar.
- I den fördjupade översiktsplanen anges att den genomsnittliga bostadstätheten blir 30 bostäder per hektar.

Ett räkneexempel med grönsaker:

Vi har 80 hektar runt gården som vi kan bevattna och odla grönsaker på. Dessa 80 hektar går det en femårig växtföljd på, vilket innebär att vi årligen odlar potatis på 16 hektar, rödbetor på 16ha, rotselleri på 3ha och en flera grödor därtill. Vi producerar årligen 490 ton matpotatis, 450 ton rödbetor och 80

ton rotselleri på våra 80 hektar mark. Medelsvensken äter 50 kilo potatis per år och 9 kilo rotfrukter (morötter ej inkluderade) och cirka 1 kilo övriga rotfrukter²⁹.

29) https://www.jordbruksverket.se/download/18.50fac94e137b680908480004059/17_Konsumtion+av+livsmedel.pdf s.301–302 tabell 17.1

Utöver detta på våra resterande 47 hektar odlar vi olika specialgrödor, spannmål och foder till mjölk- och köttproduktionen i Sverige. Grönsaksodlingen genererar också långt mycket fler arbetstillfällen än traditionell spannmålsodling. Årligen förser vi 10 000 svenskar med sitt behov av potatis, och 50 000 svenskar med rödbetor och rotselleri. Då har vi inte ens gått in på övriga grödor vi odlar på resterande 45 hektar. Vid en eventuell exploatering halveras dessa siffror, och vi har inte längre arbete nog för oss själva eller några anställda. Detta sker då i utbyte mot 900 bostäder. Tycker kommunen fortfarande detta är av väsentligt större samhällsnytta?

Bild: 16 hektar rödbetor 2019, med utsikt över Lunds södra stadsgräns. Fältet till vänster om rödbetorna har vi tröskat havre som nu är sått med grüngödsling, fältet till höger likaså. År 2020 kommer den högra sidan vara potatis, efter rödbetorna har vi åkerbönor och grüngödslingen till vänster kommer att ligga i vila. Nedanför fältet rinner Höje å, och man kan även se en utav våra dammar med vegetation runt om.

Bild vänster: Samma fält år 2017 odlade vi potatis på det Stora fältet. Bild höger: Vi har glömt att nämna vår uppskattade gårdsbutik

Självförsörjningsgrad & krisberedskap

I händelse av framtida kriser är det av väsentlig samhällsnytta att Sverige har en hög självförsörjningsgrad. Det råkar vara så att majoriteten av denna självförsörjning vad gäller livsmedel

är lokaliserad till sydvästra Skånes lantbruksområde. I länsstyrelsens verksamhetsplan för 2019 markeras att ett nytt prioriterat mål är en robust livsmedelsförsörjning där de arbetar för en konkurrenskraftig och hållbar jordbrukssektor.³⁰

30) <https://www.lansstyrelsen.se/download/18.26f506e0167c605d56941e8c/1551351971947/Verksamhetsplan%202019%20Lansstyrelsen%20Skåne.pdf> s.15

I händelse av krig eller katastrofer vill man att lantbruken i Sverige ska bli mer självförsörjande och inte lika beroende av insatsvaror.

I ett långsiktigt perspektiv har vi som mål att kunna bedriva lantbruk med så få insatsvaror som möjligt, ett vad man kallar regenerativt lantbruk. De mest grundläggande insatsvaror i vårt fall är gödning, utsäde och drivmedel. Ett ekologiskt lantbruk är mindre beroende av import eftersom man inte använder handelsgödselmedel eller kemiska bekämpningsmedel. Vår växtnäring härstammar från lokala djurgårdar där vi har ett utbyte med foder (se KRAV:s regelverk). En stor del av vårt kvävebehov hämtar vi även från atmosfären med kvävefixerande baljväxter. Vi har sett prov på hur effektivt en baljväxt kan försörja efterföljande gröda. Varje år odlar vi vår rotselleri efter en vall bestående av gräs och klöver, utan att tillföra extra kväve, och sellerin är känd för att vara en av våra mest näringskrävande grönsaker.

Vi har också investerat i en rensmaskin som vi kan rensa fram eget utsäde med. Vi slipper transportera utsäde (som vi faktiskt odlar själva) från och sen tillbaka till gården för rensning. Vi blir också helt oberoende av större aktörer på marknaden.

Utvecklingen med el-traktorer och mindre solcellsdrivna maskiner som hackar ogräs i grönsakerna är redan där. Det ska bara finslipas och bli lite bättre, sen kan det på riktigt bli intressant för oss att även investera i att minska vårt behov av fossilt drivmedel. I händelse av en kris anser vi oss vara viktiga för allmänheten i vårt närområde. Men ska det behövas en riktig matkris i Europa och Sverige innan våra politiker ska förstå vikten av att ha en god självförsörjningsgrad? Många kanske har glömt vintern 17/18 då all sallad från Italien sköljdes bort i massiv nederbörd och hyllorna i mataffärerna ekade tomma?

Bild: Broccoli på skiftet Hasslanda år 2017. Den odlades utan något tillfört kväve, endast en föregående tvåårig gröngödsling som motor. Gården i bakgrunden.

Framtidsvisioner

Vi ser en väsentlig samhällsnytta bakom att bevara den högavkastande jordbruksmarken alla vi i sydvästra Skåne besitter och råder över. Det är av väsentlig samhällsnytta att bry sig om framtidens generationers matförsörjning och titta utanför kommunens gränser, mot Europa och hur världen ser ut idag. Det är inte i framtidens klimat och väderlek problemen finns, utan det är här och nu. Den senaste IPCC³¹ rapporten visar att handlingar för klimatet måste ske nu, och lantbruket är såväl som den "gamla boven" även en stor del av lösningen till den globala uppvärmningen och utsläppen av koldioxid. Med vårt brinnande engagemang för lantbrukets utveckling ser vi en framtid att agera centrum för utbildning och inspiration på vår gård. Våra idéer om hur vi kan utveckla odlingen slutar aldrig flöda och det är vår styrka. Om större delen av vår ursprungliga gård som vi förvaltar i fjärde generationen bebyggs, skulle vi se det som ett nederlag, och Staffanstorps kommun förlorar ett av sina mest målinriktade och handlingskraftiga lantbruksföretag.

31) https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/2018/07/sr2_background_report_final.pdf

Källor

Fördjupad översiktsplan Flackarp - Höjebromölla

<https://staffanstorp.se/wp-content/uploads/2019/06/FOP-Flackarp-Hojebromolla-Samrad-Godkand-i-KS-20190529-minskad.pdf>

Miljökonsekvensbeskrivning till fördjupad översiktsplan Flackarp - Höjebromölla

<https://staffanstorp.se/wp-content/uploads/2019/06/FOP-Flackarp-Hojebromolla-Miljokonsekvensbeskrivning-Samrad-Godkand-i-KS-20190529.pdf>

Länsstyrelsen - Markhushållning i planeringen, jordbruksmarken i Skåne

<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.2e0f9f621636c8440272694e/1528231105746/Markhushallning%20i%20planeringen%20Jordbruksmarken%20i%20Skåne.pdf>

Länsstyrelsen Skåne - Verksamhetsplan 2019

<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.26f506e0167c605d56941e8c/1551351971947/Verksamhetsplan%202019%20Lansstyrelsen%20Skåne.pdf>

Sveriges miljömål

<http://www.sverigemiljomal.se/miljomalen/>

Krav

<https://www.krav.se>

Övergripande sammanfattning IPCC rapporten

<https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/2019/08/3.-Summary-of-Headline-Statements.pdf>

https://www.ipcc.ch/2019/08/08/land-is-a-critical-resource_srccl/

DiverIMPACTS - Diversification through Rotation, Intercropping, Multiple Cropping, Promoted with Actors and value-Chains towards Sustainability

<https://www.diverimpacts.net>

Nordisk Råvara

<https://nordiskravara.se>

Hodmedod's i England

<https://hodmedods.co.uk>

Malmö miljöförvaltning

<https://malmo.se/Sa-arbetar-vi-med.../Malmo-stads-miljoarbete/Hallbar-konsumtion/Hallbarmat-i-Malmo-stad/Tillsammans-for-varldens-basta-mat-i-Malmo.html>

Organic Sweden hemsida och rapport:

<http://organicsweden.se/wp-content/uploads/2019/09/NM-Sweden-NM.pdf>

<http://organicsweden.se>

Jordbruksverket - Konsumtion av livsmedel

https://www.jordbruksverket.se/download/18.50fac94e137b680908480004059/17_Konsumtion+av+livsmedel.pdf

Länsstyrelsen Skåne kulturmiljöprogram

<https://www.lansstyrelsen.se/skane/besok-ochupptack/kulturmiljoprogram/omraden/knastorp.html>

Bilagor

Nordisk Råvara

Det är oåterkalleligt att bygga bort bra matjord

Vi från det rikstäckande odlarnätverket Nordisk Råvara AB skriver er med anledning av planerna att bygga bostäder där det idag produceras mat i världsklass.

Svensk primärproduktion av mat behöver och kommer att ställas om framöver. Dels beroende på ett nyväckt intresse av kvalitativa råvaror, dels en insikt om att vi måste jobba med klimat och jordhälsa i fokus och dels önskan om en trygghet i att våra barn ska få äta mat som man vet producerats nära.

Biskopshagens Odlingar är en av våra producenter som bidrar till att diversifiera svensk odling för att få fram bra svensk mat. I vårt växande nätverk av odlare runt om i Sverige är detta en av de gårdar som ligger i absoluta framkant. De utgör en manifestation för en ny generations odlare med genuint intresse för frisk jord som i sin tur ger friska grödor och god mat.

Vi är redan idag upphandlade av fem olika kommuner runt om i Sverige och Lunds kommun är en av dom vi har en dialog med och som inser värdet av närproducerad mat. Mer och mer så vill vi att offentliga måltider och mat vi köper på restaurang och i butik ska komma från Sverige, och helst från regionen. I skolor så pratar man nu också mer och mer om maten som en del i det pedagogiska upplägget. Unga behöver få en närhet till vår livsmedelsproduktion och förstå hur och var mat produceras och vad som krävs för att vi ens ska kunna äta bra mat i framtiden.

Gården på fastighet Norra Knästorp 1:1 är en oersättlig resurs med sin diversifierade odling och sitt stadsnära läge. Här finns möjlighet att ge närliggande kommuner lokalt producerad mat samt visa upp svensk odling och dess framtid. Byggs den bort går det aldrig någonsin att upprätta den igen.

Bättre än något annat i världen binder frisk jord kol som vi alla släpper ut i atmosfären. Att lägga ner jordbruk i framkant och, av ekonomiska och dyliska skäl, ta i anspråk marken som producerar maten vi behöver och det som bidrar till bättre klimat är svårt att försvara inför kommande generationer.

Med största förhoppning om att beslutsfattare i en kommun med Sveriges mest värdefulla odlingsmark inser detta värde.

PS. Vi kommer mycket gärna ner till kommunledningen och berättar om framtidens svenska matproduktion och vilka vinster och stolthet det finns i en nära matproduktion i framkant. Inte minst hur viktigt det är för era barn.

Bilaga till skrivelse

Namninsamling

Staffanstorp kommun vill bebygga deras enda ekologiska gård – vårt hem och uppehälle. Åkermarken som vi odlar er mat på är oåterkallelig om byggplanerna förverkligas! Framtidens livsmedelsförsörjning måste komma upp på agendan och Sveriges politiker behöver börja värdesätta vår självförsörjningsgrad. Sätt ner foten genom att skriva under! Innan 4e oktober då möjligheten att påverka detta beslut är förbi.

90 fotbollsplaner!

Vi har en odling på 80 hektar runt vår gård som vi årligen odlar ekologiska grönsaker, spannmål, foder och specialgrödor som quinoa, ärter, solrosor och hampa på. Kommunen vill bebygga 45 hektar vilket ska generera totalt 900 bostäder på vår mark runt gården. Denna areal motsvarar 90 fotbollsplaner.

Årligen förser vi 10 000 svenskar med sitt behov av potatis, och 50 000 svenskar med rödbetor och rotselleri (snitt-konsumtionen i Sverige). Då har vi inte ens gått in på övriga grödor vi odlar på resterande 45 hektar. Vid en eventuell exploatering halveras dessa siffror, och vi har inte längre arbete

nog för oss själva eller några anställda att arbeta heltid. Detta sker då i utbyte mot 900 bostäder. Kommunen anser att exploateringen utgör en "väsentlig samhällsnytta" på grund av bostadsbristen som råder i sydvästra Skåne. *När är det dags för våra politiker att inse att maten vi äter, faktiskt skulle kunna utgöra en ännu större väsentlighet för samhället om bara några årtionden?* Kommunen baserar dessutom sina exploateringsplaner på felaktigheter. Det påstås att lantbruket vi bedriver präglas av monokulturer (lika grödor varje år), att biodiversiteten är låg, att jordarna är utarmade och i väldigt dåligt skick, och att vi dessutom bidrar till att försämra vattenkvalitén i Höje å som passerar söder om våra fält.

Vi bedriver ekologiskt lantbruk med hög biodiversitet och med ett enormt fokus på jordhälsan! Vi är också en synnerligen aktiv aktör inom utvecklingen av vad vi väljer att påstå vara - framtidens lantbruk. Vi hoppas och tror att kommunen väljer att tänka om, och inte slår undan benen för oss. Vi har lagt alla våra ägg i denna korg – gården - vårt hem, vårt arbetsliv och framtid. Stötta oss genom att skriva under namninsamlingen. Det går att läsa mer om den fördjupade översiktsplanen här: [Fördjupad översiktsplan Flackarp-Höjebromölla](#)

Vi har även lämnat in en längre skrivelse som redogör djupare för hur vi drabbas av planerna. Vill ni läsa den och lägga till en kommentar är det varmt välkommet. Kontakta oss för mer information. emma@norraknastorp.se

Namninsamling: Åkermarken som vi odlar ER mat på är oåterkallelig efter en exploatering!

1097 människor har skrivit på denna petition.

Kommentarer till namninsamlingen

1. Jag skriver under därför att vi inte ska ta mer av Sveriges bästa åkermark till annat än lantbruk.
2. Kommunens planer är fullständigt ohållbara för framtidens hållbara utveckling.
3. Idiotiskt att odla på den odlingsmarken!
4. Bra mat går före bostäder!
5. I dessa tider när äntligen klimatet och miljön är en fråga som lyfts ska vår kommun inte gå åt motsatt håll. Vi ska främja detta fantastiska ekologiska arbete. Stå på er!
6. Det kan inte vara möjligt att bostadsbyggande ska behöva ske på bekostnad av sådan grundläggande och högviktig markanvändning som redan finns på denna plats. Självklart måste det gå att hitta annan mark för bostadsbyggande. De framtida boende där skulle väl ändå vilja ha detta som granne!
7. Viktigt att värna om det svenska ekologiska lantbruket! Bygg bostäder på annan plats.
8. All god odlingsmark SKA användas till livsmedelsproduktion. Sverige har dessutom en alldeles för låg självförsörjningsgrad, för att använda goda jordar till bostadsbebyggelse. Vid en avspärrningssituation lär vi bli varse detta!
9. Vi måste bevara åkermarken.
10. Jag skriver under p.g.a. att den goda åkerjorden måste bevaras och politikerna måste börja lyssna innan det är för sent.

11. Bor i området. Som hortonom känner jag att det är väldigt otaktiskt att bygga bostäder på bördig matjord, speciellt en som odlats ekologiskt i många år. Dessa jordar kommer vara allt viktigare i framtiden med både klimatförändringar och osäker global ekonomi och att bebygga dem gör dem obrukbara inom tänkbar framtid. Tänk om, tänk rätt!
12. Helt vansinnigt att bebygga fin och välskött åkermark! Det måste finnas bättre alternativ! Ny åkermark kommer aldrig produceras.
13. Lokal (speciellt ekologisk) matproduktion och lokala ekosystem är viktiga för vår framtid.
14. Viktig sak!
15. Bevara Europas bästa åkermark
16. Bönder som brinner för att odla den mat som jag med många fler vill äta ska inte underskattas och utplånas.
17. Bevara värdefull mark.
18. Tycker det är fel av kommunen.
19. Jag skriver under för att det är av största vikt att Sverige värnar om sin självförsörjning för en hållbar framtid. Jordbruksmarken i Skåne är av högsta kvalitet och ekologiskt odlade innebär ett långsiktigt hållbarhetsarbete.
20. Jag bor i Knästorp och håller med allt de skriver!
21. Jag skriver under för jag värnar miljön!
22. Jordbruksmarken är otroligt viktig att bevara. För att människan ska överleva behöver den mat och maten odlas på jordbruksmark. Bostäder går att bygga på höjden, jordbruksmark finns inte i oändlighet. Speciellt inte den bördiga mark som finns i Skåne.
23. Åkermark inte ska förvandlas till bostäder och/eller industriområdena alltså köpcentra.
24. För att jag har bott i Knästorp och tycker det är såååå viktigt att landsbygden också har egenföretagare och att vi kan äta ekologisk mat. Inte bygga på Sveriges bästa odlingsmark.
25. Låt marken vara!
26. Stödjer Sveriges lantbruk och anser att där finns annan mark att bygga på än den som det bedrivs lantbruk på!
27. Låt landsbygden vara landsbygd och bygg istället på höjden i befintliga städer!
28. Odlingssmark bör ej bebyggas. Bosättningar och expansion kan ske på andra ställen/annat sätt. Dessutom råder redan allehanda infrastrukturproblem i södra Skåne (bl.a. effektbrist) och ökad befolkning gör problemet ytterligare akut.
29. Vi måste öka arealerna med ekologiskt odlad mark, inte minska dem!
30. Vi inte kan fortsätta bebygga åkermark och förlita oss på att vi kan köpa billigare producerade livsmedel från utlandet. Dessutom har vi stora ytor i landet får vi borde göra det möjligt för folk att leva, bo och arbeta. Vi borde kanske använda dem istället?

31. Jordbruksmark ska fortsätta brukas.
32. Vi vill fortsätta omgärdas av bördiga fält och inte en massa flervåningshus.
33. Det är av yttersta vikt att behålla den ekologiska närodlingen!
34. Nu får det vara nog! Vi måste värna om den goda åkermarken - en ändlig men oändligt viktig resurs!
35. Jag förstår att tillgången till jord att odla mat på i kommande tider är mycket mer värdefull än bebyggelse som permanent förstör odlingsmöjligheterna.
36. Den lokala matförsörjningen är ett ämne som måste upp på agendan.
37. Jag anser att närodlad och högklassig odlingsmark skall bevaras och användas för odling inte bebyggelse. Bygg på gamla industri tomter som inte används.
38. För att politikerna inte längre kan fatta beslut som de vill utan behöver fatta beslut som de måste – för vårt klimat och vår planet.
39. Är ett övergrepp på naturen.
40. Att bygga på god lantbruksmark som det här är, är så totalt vansinnigt och idiotiskt.
41. Det är sjukt att man ska förstöra något som är bra. Bygg på annat ställe där marken inte brukas till något.
42. Värdefull jordbruksmark ska inte exploateras.
43. Jag vill rädda åkermarken
44. Det är viktigt att de som jobbar i kommunerna börjar inse värdet av att prioritera jordbruksmark. Mat är en väsentlig del av människors överlevnad och i dagens klimatdebatt så bör man definitivt inte ens överväga att bygga på bra odlingsmark som förser oss med svenska, klimatsmarta livsmedel. Tänk om politiker!
45. Marken behövs bättre till det moderna och ekologiska lantbruket som bedrivs på gården.
46. Sveriges livsmedelsförsörjning, framför allt den ekologiskt odlade, är livsviktig för svensk matsäkerhet och uppfyllandet av klimat- och miljömålen. Att ersätta odlingsmark med bostäder är inte ett rationellt beslut.
47. Marken bör inte exploateras under fortsätta som jordbruk.
48. Vi måste ha mat för att leva. Vi kan inte vara helt beroende av matproduktion utomlands. Det känns varken tryggt eller miljövänligt. Behandla de som odlar vår mat i Sverige med högsta respekt!
49. Det är för jävligt att all åkermark ska bli ersatt av bostäder. Låt böndernas mark vara.
50. Illa nog att Lund bygger på bästa marken.
51. Vi borde bygga på höjden, inte på bredden. Exploatering av jordbruksmark måste i största möjliga mån begränsas.

52. Jag anser att denna högkvalitativa åkermark är unik och är mycket betydelsefull för Sveriges framtida matproduktion.
53. Vi behöver bevara åkermarken!
54. Eftersom jag bryr mig om naturen.
55. Det är oförlåtligt kortsiktigt att oåterkalleligt förhindra framtida livsmedelsförsörjning, speciellt efter förra årets sommar.
56. För att ekologisk mat är viktigare och dessutom så är det inte många som kommer att ha råd att flytta in i dessa bostäder, så kommunen kommer bara placera nyanlända! "arg smiley"
57. Matbristen KOMMER at komma. Det är bara en tidsfråga. Samtidigt urholkas näringsvärdet i den odlade maten. Att då plocka av den skånska myllan och i detta fall dessutom från ekologisk odling är rent åt helvete. Tänk längre än er mandatperiod för en gångs skull.
58. Utan mat behöver vi inga bostäder.
59. Värna om det ekologiska och närproducerande landskapet. För mig är det viktigt att veta att de varor jag konsumerar är fria från gifter och så klimatvänliga som möjligt! Klimatfrågan är den hetaste debatten just nu och vi i Sverige borde vara ledande i kampen.
60. Jordbruksmark är ovärderlig.
61. Exploatering av åkermark måste stoppas.
62. Kommuner bör hushålla med mark på ett bättre sätt och undvika att bygga på åkermark. De flesta kommuner har skamfläckar i form av nedlagda industriområden som inte nyttjas optimalt. Vid ändring av detaljplan till bostadsändamål får marken ett nytt värde och därmed skapas ekonomiska förutsättningar för rivning förfallna, sanering och färdigställande av tomtmark för nyproduktion. Det vore en bättre väg att gå.
63. Denna mark är ovärderlig för Sveriges försörjning av grödor. OVÄRDERLIG! Tänk till en gång extra innan ni tar mark från unga bönder som jobbar hårt med att få tillbaka livet i våra jordar. Vi har snart ingen mark kvar och heller inga bönder som ständigt jobbar i motvind pga. byråkrati. Hoppas innerligt vi får behålla vår ekologiska och levande mark.
64. Stöd närproducerat.
65. Av två anledningar. Jag tycker inte att man ska ta bra åkermark i anspråk för att bygga. Dessutom är läget perfekt att odla på med tanke på närheten till konsumenten!
66. Jobbar inom jordbrukssektorn och sambon har lantbruk. Vet hur överkörd man blir av ALLA myndigheter. Det måste få ett slut!!
67. Jag är lantbrukare och det här måste få ett slut då kommuner och stat kan exploatera mark!
68. ... det finns för många argument MOT bebyggelse! Denna odlingsmark ska inte byggas på! Landskapsbilden är skyddad! (länsstyrelsen) Det berör (och förstör) Lunds enda naturpräglade rekreationsområde! Detta område är viktigt för hälsan för ca 100 000 människor och oersättligt! Staffanstorps vill bygga därför att området är perifert sett från Staffanstorps centrum och Hjärup, men kommungränsens läge kan inte få äventyra hälsa o välbefinnande för hela Lunds befolkning!
69. Jag skriver under för att detta är vår viktigaste framtidsfråga och det är orimligt att politiker kan besluta om en sådan fråga på kortsiktiga, populistiska och okunniga grunder.

70. Det är mycket oklokt att bygga på åkermark och ännu värre om där odlas ekologiskt.
71. Det är ohållbart att ta i anspråk Sveriges finaste åkermark och de få natursköna områden fria från bebyggelse vi har kvar i nära förbindelse med Lunds stad. Denna underskrift syftar också att visa på missnöje gällande bebyggelsen utmed Höje Å och Flackarp.
72. Tyvärr har inte politiker utbildning inom de ärende de ska ta beslut om.
73. Vi behöver säkerställa tillgången på närodlade råvaror för vår framtida livsmedelsförsörjning.
74. I ett hållbart samhälle måste vi vara rädda om åkerjorden alldeles speciellt Sveriges bästa.
75. Självklart måste produktionen av ekologiska livsmedel ha prioritet nära konsumenterna. Det finns plats att bygga de bostäder som behövs på andra platser än den bästa åkerjorden.
76. Vi behöver mer ekologisk odlingsmark i Skåne, inte mindre. Bygg där man inte kan odla istället.
77. Detta är ett totalt irrsinnigt projekt! Åkermark är så värdefull, speciellt när den är ekologisk! Staffanstorps kommun skulle kunna samarbeta med den här gården som gör ett så otroligt viktigt arbete för Sveriges matförsörjning. Istället väljer man att sabotera för den egna matproduktionen. Det är kort sagt bakåtsträvande!
78. Det är helt galet att man fortsätter bebygga Sveriges finaste jordbruksmark med villor. Vill man verkligen minska bostadsbristen så är det på höjden man måste bygga och helst i form av förtätning av befintliga byar/samhällen. Detta känns som ett sätt att kunna få in 900 höginkomsttagare till kommunen men då på bekostnad av våra värdefulla bönder och deras mark.
79. Bevara åkermarken!!!
80. När väl åkermarken, dessutom certifierad ekologisk odling, med främsta syftet att tillhandahålla livsmedel till humankonsumtion förstörs och bebyggs med hus och vägnät, är det inte längre möjligt att försörja människor med livsmedel från denna jord. Åkermarken går då inte att återställa. Det är omoraliskt, oansvarig och kortsiktigt. Inga pengar i världen kan skapa ny åkermark motsvarande i Sverige. Vi har bara ca 3 miljoner hektar åkermark och högvärdiga livsmedel för direktkonsumtion (inte vall, gräs) går bara att odla på delar av vår svenska odlingsareal.
81. Anser att det är tokigt att bygga på bästa åkermarken. Det finns sämre områden att bygga på. Region Skåne borde ta ett helhetsgrepp över byggandet och inte som nu låta kommunerna tävla om var det ska byggas.
82. Vi måste framtidssäkra vårt samhälle!
83. Jag är emot exploatering av åkermark. Det måste väga tyngre med matproduktion nu än nybyggnation. Det finns annan plats att bygga på.
84. Jag vill behålla marken till vad den är till för att göra. Ge oss mat!
85. Agronom och växtodlingsrådgivare inom ekologisk produktion med insyn i det aktuella företaget.
86. Jag bor i Lund.

87. Många jordbruk försvinner av att det inte blir någon generationsväxling. Känns därmed olämpligt att stänga ner fungerande jordbruk med detaljplaneläggning.
88. Framtida generationer behöver all jordbruksmark som finns, särskilt den bästa! Vi behöver också framtidsinriktade lantbruk som Biskopshagen.
89. Bevara odlingsjorden!
90. Att vi skall rädda våra ekologiska jordar. Vi behöver tänka på våra barn och barnbarn de behöver ren mat, rent vatten och rent syre.
91. Vi måste sluta bygga på den bästa åkermarken.
92. Inhemsk eko-odlingar är framtiden!!
93. Vilken makt kommunpolitiker har, skrämmande läsning! Tänk om och ändra denna planering så gården kan fortsätta sin verksamhet!!
94. Finns mycket sämre mark att bygga på.
95. Detta är en dum idé.
96. För att jag alltid väljer svenskt och ekologiskt! Tänker inte beslutsfattarna till innan de skyller alla exploateringar på bostadsbrist och bara tänker på vad de kan få in via avgifter och hyror kommer vi snart inte ha möjligheten att välja svenska varor när vi handlar!
97. Mat är viktigare än bostad.
98. Prima åkermark bör värderas högt och vårdas väl, det är grunden för människans överlevnad.
99. Ett större hot än co2-ökningen i atmosfären mot vår överlevnad är jordförstöringen. FN utlyste Jordarnas dag under 2015. Känner ni till Lars Bern och bloggen antropocene.live? Jag hade tagit kontakt med honom. Kanske han på något sätt kan stötta er. Han har tagit upp jordarnas betydelse och förstörelse flera gånger på sin blogg. Bl.a. om grödors minskade näringsinnehåll. Självt uppskattat jag oerhört en närliggande gård liten gård där jag köper grönsaker. Hälsning
100. Jag skriver under för framtida generationer av människor, växter och djur. Det är helt oacceptabelt att exploatera åkermark, vi behöver den för vår nuvarande och framtida livsmedelsförsörjning!
101. Jag odlar också ekologiska grönsaker.
102. Jag är själv lantbrukare och är bekymrad över exploateringen av världens dyrbaraste resurs, lantbrukarnas åkermark.
103. Ni kan inte bygga på åkermark för de som odlar ekologiskt. VI BEHÖVER HA DET KVAR! Vi skall inte hålla på och importera saker vi kan odla själva.
104. Beslutsfattarna tar med ena handen och ger med den andra - helt utan att tänka på konsekvenserna! Stötta oss gärna som är inmutade av ett gruvbolag i Hörby och på Österlen. Gå in på www.vetonu.se och skriv på namninsamlingen. Vi får stötta varandra.
105. Vi har stor brist på inhemsk ekologisk mat. Det är fullständigt vansinne att förstöra mark för dem som står för landets matförsörjning.

106. Jag odlar själv och vet hur viktigt det är att kunna framställa egen mat. Är även med i Lindesbergs stadsodling och ser hur människor tillsammans kan skapa inte bara mat, utan en stor gemenskap. Det är väldigt viktigt för att motverka främlingskap och ensamhet.
107. Jag hatar all form av maktmissbruk och myndighetsöversitteri, och när sånt hotar min ekologiska mat så blir jag riktigt sur.
108. Att jag gillar mat...
109. För att kunna trygga försörjningen på längre sikt i en osäker är det oerhört viktigt att Sverige blir mer självförsörjande på mat (speciellt ekologisk). Att då ta den bästa åkermarken och bygga bostäder på är helt fel väg att gå.
110. Främja en hållbar utveckling. Det finns absolut andra ytor att bygga bostäder på än jordbruksmark!
111. Vi måste säkra livsmedelsförsörjningen för framtida generationer.
112. Vi behöver MER odlingsytor i städerna, inte MINDRE.
113. Skriver under i min roll som lokalt boende samt studerade landskapsarkitekt. Det gör mig ont att se en av de finaste matjordarna på vår planet byggs bort så lättvindigt.
114. Odlingsmark är viktig för en hållbar framtid!
115. Jag vill värna om Sveriges matproduktion och se till att självförsörjningsgraden ökar igen.
116. Jag skriver under p.g.a. att den ekologiska marken är en förutsättning för klimat och miljö.
117. Jag skriver under för att den goda åkerjorden måste räddas och den gröna lunga som Höje å-dalen utgör bevaras som sammanhängande grönområde, för nuvarande och framtida generationer.
118. Jag bor inte i Staffanstorp eller ens nära men skriver under ändå – Sverige behöver all odlingsmark vi har framöver. Vi kan mycket snart stå inför en reell livsmedelsbrist och att då bygga bostäder där det idag odlas ekologiska grönsaker är kortsynt och naivt. Vi måste ställa om till ett samhälle som värderar klimat, biologisk mångfald och hållbarhet högst!
119. Livsmedelsförsörjningen i Sverige måste öka nationellt.
120. Nån gång måste våra politiker börja tänka längre än näsan räcker.
121. Odlingsmarken i Skåne är en fantastisk och oersättlig tillgång för både regionen och nationen. Den måste sluta exploateras till följd av kommunernas kortsiktiga mål för befolkningstillväxt!
122. Detsamma händer där jag bor. Exploatering av den bästa åkerjorden måste stoppas!
123. All jordbruksmark kommer behövas till mat och energigrödor inom en nära framtid!
124. Vi behöver kunna odla mer egen ekomat i Sverige, inte mindre!
125. Vi måste värna en av de bästa odlingsjordarna i världen.
126. Politiker måste sluta förstöra våra bra odlingsmarker för valfjäsk.

127. Skriver under för att det är viktigt att bevara all jordbruksmark som går!
128. Säkra framtidens livsmedelsförsörjning.
129. Tycker det är helt galna planer från kommunens sida.
130. Jag tycker vi ska värna om det ekologiska jordbruket och den goda jord vi har i Skåne. Biskopshagens odlingar jobbar för en god framtid där magar bli mätta.
131. Vi behöver bevara Sveriges bästa åkermark, och i detta fall talar vi dessutom om en gård som ligger i framkanten av ekologisk odling.
132. Vi måste börja värdesätta och värna lokalodlad ekologisk matproduktion.
133. Av många anledningar. Fruktansvärd skövling av världens bästa åkermark. Hemskt svek mot alla i världen som svälter när vi som har alla möjligheter inte inser det utan fortsätter som om vi var den sista generationen som ska leva här på jorden. Vad behöver man för att överleva?
134. Odlingsbar mark är ett riksintresse och kommer snart att vara en bristvara! Stadsnära bönder med lång kontinuitet kan inte bytas ut för då bryts kedjan.
135. Åkermarken måste bevaras. Den behövs nu och ännu mer i en krissituation för landet.
136. Vi kommer att behöva all vår jordbruksmark för att föda vår egen befolkning. Önskar att högre instans typ regeringen såg till att bördig jordbruksmark ej fick bebyggas.
137. Skåms Staffanstorps! Verklig samhällsnytta är att värna god odlingsmark, INTE att bygga på den!! Den kommer att bli ännu viktigare i ett förändrat klimat!
138. Vi behöver jordbruket mer än några nya bostäder.
139. Detta är oacceptabelt!
140. Sådant här typ av jordbruk är PRECIS vad vi behöver mer av i framtiden. Att bygga över det är ett brott.
141. Som forskare inom hållbar markanvändning, jordbrukets och stadens biologiska mångfald, förstår jag värdet av att bevara stadsnära natur och odlingsmark för lokal livsmedelsproduktion. Städernas expansion på åkermark är idag ett av de stora hoten mot framtida livsmedelsförsörjning. Att bygga på redan hårdgjord mark måste därför bli legio.
142. Värnar om bevarandet av det svenska jordbruket och att värdefull åkermark av god bördighet INTE ska tas i anspråk för byggnationer. Byggnationer kan ske på andra platser och framförallt i anslutning till befintliga byggnader och där infrastrukturen redan är uppbyggd. Sverige måste bli mer självförsörjande på livsmedel i händelse av krig eller kris, vi kan inte enbart förlita oss på andra länders vilja att föda oss med livsmedel. Våra bönder med sin unika kunskap, i många fall nedärvd kunskap från forna generationer bör beaktas med respekt, tacksamhet och tas väl omhand.
143. Självförsörjningsgraden måste öka, lokalt producerad mat måste öka. Det här är inte rätt prioritering.
144. Motsätter mig kommunens argument för behovet av bostäder jämfört med den nytta odlingarna på denna mark uppbringrar.

145. Som egen lantbrukare tycker jag självklart att det är viktigt att behålla all odlingsbar mark i Sverige, då det redan är en begränsad resurs. Men det borde ligga i allas intresse att behålla marken odlingsbar då det i längden påverkar alla i samhället negativt och inte endast lantbrukare.
146. Jag är uppvuxen i Knästorp och känner STORT förtroende för Emma och Joel. Deras arbete och engagemang är genuint!
147. Exploateringen missgynnar nutida och framtida generationers möjlighet att odla hållbart närodlat till skånska konsumenter, samt förstör ett unikt naturstråk.
148. Bevara den väsentligare samhällsnyttan, den ekologiska odlingen och sluta genast att fara med osanning om biodiversitet och jordhälsan.
149. Bygga bostäder på åkermark är en kortsiktig lösning. Skjuter oss själva i foten.
150. Kommunen! Ge fan i deras åkermark!! Värna om våra svenska bönder!!
151. Född på landsbygden.
152. Exploateringen av prima åkermark måste upphöra. Planerna här är säkert byggnader med max 2 våningsplan. Ska man i undantagsfall bygga på åkermark så ska det vara bra mycket högre byggnader.
153. När vi redan importerar så mycket frukt och grönsaker är det viktigt att vi förser människorna i Malmö och Lund med möjlighet att handla ekologisk närodlade grönsaker. Dags att stå upp för Skånes jordbrukare och stå upp mot stora byggfirmor som bara bygger låg kvalitativa fastigheter för att maximera vinst på kort sikt!
154. Kommunen borde inte ha rätt enligt Miljöbalken att exploatera på denna mark!
155. Jag tycker det är viktigt att prioritera jordbruket och jordbruksmarkerna, det bör inte byggas på bördig jordbruksmark.
156. Det är sanslöst att år 2019 förstöra extremt väl avkastande åkermark. Klart vi ska ha fler bostäder, men lösningen ligger inte i att förstöra den jord vi lever av. Förtäta villakvarteren istället! Staffanstorps är nästan bara villor, hur tusan tänker ni där? Mer höghus, så att naturen och jordbruket också får plats!
157. Tycker det är förfärligt att använda Nordens finaste åkermark till detta! Ut på Revingeheden i stället där det knappt växer något eller är jordbruksbar mark.
158. Mer ekologiska jordbruk behövs!
159. Förstör inte vår viktiga åkermark.
160. De är dags att sluta bebygga jordbruksmark. De är nerven i vårt land med mat. De finns mark som gamla industrier står. Riv de och bygg där.
161. Bevara det ekologiska jordbruket.
162. Viktigt att behålla jordbruksmark. Vi måste kunna odla i Sverige och slippa import.
163. Det är otroligt viktigt att värna om vår jord, bättre att förtäta bebyggelse där det redan är förstört. I Skåne har vi den bästa matjorden i landet, allt växer här och det måste vi skydda.

164. Det är oerhört viktigt att stötta våra ekologiska gårdar! Även märkligt och dumt att man väljer att bygga på åkermark, som vi verkligen borde vårda och ta till vara på i Skåne!
165. Det är viktigt att värna om åkermarken och ekologisk odling!
166. Jag skriver under därför att jag tror på ett samhälle där vi odlar vår mat i närområdet. Lundasläkten har Sveriges bästa åkermark och det känns helt tokigt att förstöra den. Jag tror att det finns en risk att kommande generationer kommer att döma oss hårt om vi behandlar våra naturresurser på detta vis. Dessutom tycker jag att det är extra angeläget i detta fall p.g.a. att det som odlas på den aktuella marken är ekologiska grödor som är långsiktigt hållbara för miljön och vår hälsa.
167. Vi måste möjliggöra ökad svensk matförsörjning.
168. Det är fullständigt orimligt att Sveriges kommuner och härmed Staffanstorps kommun, planerar att bygga på den värdefulla jordbruksmarken vi har i den bästa av lägena i sydvästra Skåne. Det är ett direkt oåterkalleligt beslut som i så fall tas. Den goda jordbruksmarken som försörjer 10–100 tusentals människor med mat, som nu planeras att bli till boende, ligger helt fel i tid och går i stark kontrast mot de globala målen och andra klimat- och miljömål som bevarandet av jordbruksmark samt förlusten av historiska och kulturella värden i odlingslandskapet.
169. Jag skriver under på grund av att jag i nästan hela mitt liv har varit vegetarian och även i fortsättningen vill kunna äta ekologiska grönsaker. Jag värdesätter giffria odlingar som inte förstör jorden. Inte klokt att de som lägger ner så mycket tid och energi för att producera bra mat även måste kämpa mot sådan här förstörande exploatering. Våra barn och barnbarn kan inte leva på enbart internet, dom måste äta också! Borde väl finnas andra platser till denna anläggning!
170. Matproduktion är en ännu större samhällsnytta än bostäder, och att bebygga så oerhört produktiva åkermarker, vilket skador vår egen självförsörjningsförmåga, är en samhällsskadlig risk! Förtäta, och hitta annan plats för bostäder. Mat KAN vi inte odla i asfalt!
171. Det är så viktigt att bevara den fina åkermarken. Vi behöver mat!
172. Jag anser att det är helt fel beslut enligt texten i namninsamlingen att bebygga åkermarken oavsett vart i Staffanstorps. Jag anser även att kommunen bör ta sitt ansvar och gör en ny konsekvensbeskrivning utan sakfel!
173. Jag värnar om det ekologiska lantbruket.
174. Bevara åkermark till odling.
175. Som medborgare och utbildad miljövetare skriver jag under då det är för samhällets bästa att bevara och uppmuntra ekologisk odlingsmark där man arbetar med att gynna biodiversitet.
176. Självklart!
177. Det är av flera orsaker viktigt att bevara och gärna utöka ekologiska och närliggande odlingar.
178. Till Staffanstorps kommun. Biskopshagens odlingar är ett av Sveriges främsta lantbruk. Det har precis omnämnts som exempelgård i en internationell rapport som visar att deras verksamhet bidrar till att uppnå FN:s globala mål. Det är oerhört viktigt att detta lantbruk får finnas kvar och utvecklas. Genom att värna om Biskopshagens odlingar värnar Staffanstorps

kommun även till ökad biologisk mångfald, rent vatten, levande jordar och hälsosamma livsmedel.

179. Jag upplever att detta sker i allt fler kommuner, bland annat i Kävlinge kommun där jag bor. Ledordet i det senaste planunderlaget där är förtätning, men det har man lyckats bortse ifrån när de centrala delarna av byn detaljplanerades för något år sedan. Om alla sitter på sin egen kammare och tänker "men det är inte särskilt mycket mark" så är vi snart illa ute. Makthavarna behöver vakna NU om det inte ska vara för sent att värna om den jord som föder oss. Det är deras ansvar att se till vad som är bäst för samhället på lång sikt!
180. Vi behöver värna om våra ekosystem. Bygg någon annanstans.
181. Vi kan inte minska ekogårdar, fler måste ställa om istället, ekogrödor räcker inte till som det är nu, då kan vi inte minska något som fungerar och levererar.
182. Odlingsmark är för viktig för att byggas bort.
183. Vill bevara våra odlingsmarker.
184. Jag håller fullständigt med er!
185. Vi måste bevara Sveriges bästa jordbruksmark.
186. Detta inte är okej av Staffanstorps kommun.
187. Jag skriver under p.g.a. det som står i Joels och Emmas skrivelse.
188. Bevarandet av åkerjorden är viktig! Om vår fina åkerjord bebyggs måste ju MER mark någon annan stans användas för att uppehålla samma produktion av mat.
189. Det är viktigt att stötta unga bönder som agerar för diversifiering av lantbruk!
190. Vi måste tänka ett steg längre och vara rädda om våra bästa jordbruksmarker. Det finns andra platser att bygga på.
191. Så pinsamt, Staffanstorps kommun. Det är så tydligt att ni vill bebygga denna mark för att den ligger närmast Lunds kommun. Skattebetalare som snarare kommer att sköta sina ärenden i Lund än Staffanstorp. Kommunens ENDA gård med ekologisk odling! Tänk om! All åkermark på Lundaslätten har bland den bästa moränleran att odla på i hela landet. När den väl bebyggs är den oåterkalleligt förstörd. Det räcker nu! Ni har redan byggt ut både Flackarp och kring Bergströms-husen men detta område skulle bli så väldigt mycket större. Har ni problem med bostäder så finns det gott om plats på huvudorten där ni kan bygga på höjden!
192. Det är oerhört viktigt att vi är självförsörjande på mat. Det är inte hållbart att importera. Mat ska vara närproducerad.
193. Vi kan inte vårdslöst exploatera världens bästa odlingsmark med den framtid vi står inför. Våga tänk om! Vad förlorar vi på 50 års sikt? 100 års sikt? 200 års sikt? Odlingsmark av den här klassen återhämtar sig inte på den tiden och vi behöver den mer än någonsin. /24 år, landskapsarkitektstudent.
194. Åkerjorden är viktigare än att kommunen växer.
195. Jag anser att bra jordbruksmark måste bevaras. Om vi bygger på all odlingsbar mark har vi snart ingenstans att odla vår mat.
196. Finns mycket att göra åt bostadskrisen, detta är inte lösningen just nu.

197. Åkermark ska inte bebyggas. Punkt.
198. Jag tycker att vi ska vara rädda om den goda åkerjorden vi har här i Skåne och vara ytterst försiktiga med att bebygga den. Det är möjligt att det finns ett underskott av bostäder i förhållande till efterfrågan här i Staffanstorp, eftersom det är en sådan bra kommun att bo i - men det är faktiskt inte vår skyldighet att ordna fram bostäder åt alla som vill flytta hit!
199. Jag skriver under för att Skånes viktiga åkermark måste skyddas på det sätt som Miljöbalken avser.
200. Har bott 34 år i Staffanstorp. Tycker verkligen att vi måste ta vara på den åkermark vi har i dag. Sverige är i dag INTE självförsörjande av mat. Vid en katastrof behöver vi marken till mat!
201. Det är fel.
202. Jag har vid flera tillfälle läst om det arbete som Joel och Emma bedriver för att fortsätta utvecklingen av det ekologiska jordbruket på gården. Mitt intryck är dessutom att de ligger i framkant för ett modernt jordbruk som fokuserar på hållbarhet, cirkularitet och omhändertagande av jordar. Inte minst borde den uppmärksamhet de fått i media vara ett bevis för det. Att då med motiveringen att dagens jordbruk utförs på utarmande sätt känns inte renhårigt. Jordarna som nu diskuteras är klassade som klass 10, den högsta klassen som finns. Att motivera en exploatering av den bästa jorden som finns och dessutom brukas på ett så hållbart sätt som det går med närheten till en tågstation som ligger 2 km bort (fågelvägen) är fel prioritering.
203. Vi ska inte bygga mer bostäder på Sveriges bästa åkermark.
204. Vi kommer behöva mat i framtiden...
205. Staten ska inte ha rätt att exploatera privat mark!
206. Som skrivs här är det helt avgörande för Sveriges framtid att man i möjligaste mån tar hand om och säkrar odlingsmark - alltför mycket har redan försvunnit under energiskogs- och granplantager. Helt vansinnigt!! Likaså MÅSTE vi värna om jordbrukare, inklusive småbruk och alternativodlare. Framförhållning och självbevaringsdrift! VAKNA kommuner och regering! Medan tid är...
207. Jag äter bara svensk mat och nu ska ni ta min mat ifrån mig? Skäms!
208. När någon råkar tänka tokigt är det allas vår plikt att uppmärksamma det så att det inte även görs något tokigt. Arbetar själv aktivt med att få det vi säger och det vi gör att hänga ihop och kan jag bistå med denna kunskap och kunnande bidrar jag gärna. Info finns på www.medvetnaval.nu
209. Detta stadsnära och vattennära naturområde är omistligt både ur rekreationssynpunkt och markanvändningssynpunkt. Framtidens livsmedelsförsörjning måste säkras och det är vansinne att bebygga ekologiskt odlad mark. Om vi inte har något att äta, vad spelar då allt annat för roll?
210. Vansinne att vi idag bygger bostäder på våra fantastiska jordbruksmarker! Jag har sett det på andra ställen också, som i Uppsala. Vi behöver dom för framtiden och många andra också! Våra marker kan vara mycket bra anpassade för förändrat klimat. Det finns alltid andra och bättre platser på andra ställen.
211. Vi bör bevara vår jordbruksmark och inte exploatera den.

212. Ingen åkermark skall bebyggas! Den behövs för vår livsmedelsförsörjning.
213. Odlingsmarken är och kommer alltid vara värdefull för vår matförsörjning I Sverige vet vi hur vi ska bruka jorden hållbart och långsiktigt
214. Jag håller fullständigt med att inte bygga på Sveriges bästa åkermark. Mina barnbarn ska också få äta svensk mat.
215. En tryggad livsmedelsförsörjning är viktigare än tillväxt. Odlingsbar jordbruksmark bör klassas som riksintresse!
216. Bygg inte på åkermark! Vi har minskad åkerareal och ökande befolkning, det håller inte.
217. Förstår verkligen inte hur man tänker här. Finns många andra områden man kan bygga på.
218. Odlingsmark bör bevaras, inte bebyggas.
219. Jag skriver under på grund av att det är viktigt att värna om våra gårdar i Sverige idag som gör ett fantastiskt jobb för att försörja vår befolkning med mat. Marken som bönderna behöver odla på kan som sagt inte fås tillbaka.
220. Biskopshagens odlingar är en duktig leverantör av ekologiska rödbetor till oss som vi vill ha kvar.
221. Jag tycker att vi ska värna den åkerjord vi har kvar, framför allt där det bedrivs ekologiskt jordbruk. Bygg hellre bostäder på mark som redan används, och bygg framförallt i eller i nära anslutning till någon av kommunens två centralorter, inte snyltandes på Lunds kommun.
222. För att jag vill.
223. Vi måste rädda våra odlingsbara jordar, speciellt dessa högkvalitativa åkermarker!
224. Vi behöver bevara all åkermark vi kan och vill ha kvar det närodlade!
225. Jag vill värna om vår åkermark. Industri kan man lägga där livsmedelsproduktion inte är möjlig.
226. Att det är skandal att bebygga världens bästa åkermark, som dessutom har en av de främsta ekologiska odlingarna.
227. Vi måste vara rädda om klass 10 mark.
228. Jag tycker det är vansinnigt och förskräckligt att man vill förstöra ekologiskt odlad åkermark och vackra naturområden kring Höje å på detta sätt samtidigt som kommunen försöker åka snålskjuts på Lunds infrastruktur.
229. För att stå upp för våra bönder och stoppa detta vansinne.
230. Vi behöver äta närodlad och klimatvänlig mat!
231. Värdefull åkermark är en ändlig resurs och ska inte bebyggas.
232. Jag vet att åkerjord som tyngs av asfalt för alltid är död jord. Vi kommer att behöva all brukad jord vi kan framöver.

233. Det är lättare att bygga på annan mark, än att flytta på de som ger oss mat på bordet!
Tycker vi ska värna om det som är så viktigt för vår överlevnad.
234. Det är orimligt. Förtätning kan exempelvis ske på befintliga stora parkeringsytor, finns gott om sådana här och var ...
235. Odlingsmark växer inte på träd och det är viktigt att bevara den vi har!
236. Vi måste värna om den svenska åkermarken. Den går inte att återskapa.
237. Ekologiskt inhemskt jordbruk måste värnas om. Kommunen får se sig om efter en annan plats att bygga bostäderna. Vänligen utbildad miljövetare och naturgeografistuderande.
238. Skåne är någon av den bördigaste marken vi har i Sverige och vi måste värna om den. Vi kan inte alltid tänka att vi kommer kunna importera all mat, en viss nivå av självförsörjande är viktigt
239. ABSURT! Bygg inte på högklassig odlingsmark, lös bostadsbristen på annat sätt!
240. Det är viktigt att vi har kvar bra jord för att odla på "Glad smiley" för framtida Generationer!
241. Stoppa kortsiktigt utsugande - bevaras inte våra möjligheter till matförsörjning kommer vi få lida svält i framtiden.
242. Mat är det viktigaste vi har.
243. Det är befängt att fortsätta bygga upp bostäder på den bästa jordbruksmarken vi har. Det finns betydligt bättre platser att förtäta staden på i så fall.
244. Har anknytning till Lund och har promenerat många ggr i Knästorps omgivning. Det finns för lite kvar av dessa områden av äldre byar och lantbruk kring Lund.
245. Åkermark är livsviktigt och borde behandlas med större respekt.
246. Åkermarken ska värderas högre än shoppingcenter. Skärp er för fan!!!
247. Jag skriver under på att jag anser att det finns mark med sämre odlingsvärde man kan bygga bostäder på istället.
248. Det går inte att bygga på all den bästa marken där vi kan odla vår mat! Det måste få ett slut med det här! Det Joel och Emma gör är viktigt. De odlar med naturens egna förutsättningar. Vilket är viktigt och de är förebilder för ekologisk odling.
249. Jag tycker inte man skall bygga bostäder på bästa åkermark utan förtäta centrala Staffanstorp. Bra rekreation som bör bevaras.
250. Jag tycker att det är otroligt dumt att bebygga så fin åkermark, där det dessutom odlas ekologiskt och för framtiden!
251. Våra barns dom kommer bli tung om vi fortsätter att förstöra åkermarken.
252. Jordbruksmark måste värnas på alla plan. Vi kan inte säga av den gren vi sitter på.
253. Denna gård är min pappas föräldrahem och jag önskar verkligen att ni kan fortsätta ert fina företagande "please emoji"

254. Jag håller med om orimligheten att förstöra vår åkermark för all framtid.
255. Detta är kvalitets produkter tillika lantbrukare. Förmodligen de mest hängivna i vår kommun (vilket tyvärr är svårt att mäta). Detta skulle vara en enorm förlust för kommunen.
256. Helt galet göra detta, falska miljöpolitiker som säger en sak och gör en annan.
257. Jag tror inte på fler bostäder. Jag tror på att vi måste ta vara på människor som tänker klokt om våra jordar, om vår JORD. Vi behöver hållbara lösningar på hur jorden brukas.
258. Tycker det är viktigt!
259. Fin person med fin gård. Han ska inte behöva lida för de giriga svinen.
260. Ha lite medmänsklighet för fan. Smuts!
261. Helt befängt att ens överväga en sån sak. Har man missat att vi bara har denna planet?
262. Det börjar bli löjligt att vi ska bygga på alla åkermarker runt Lund Malmö området. Förstår inte varför vi ska ta bort brukbar mark för att sen köpa in mat från andra sidan jorden.
263. Blir så arg när man ska exploatera åkermark! Vi kan inte äta hus eller asfalt!
264. Jag anser att marken ej bör exploateras, det är viktigt att bevara värdefull åkermark och grönområden ur ett flertal synpunkter!
265. Det ska fortsätta vara odlingsmark.
266. Vi kan inte fortsätta exploatera något utav Sveriges bördigaste jordar som då även brukas ekologiskt. Maten är en viktig del av vår framtid men då måste vi bevara bra åkermark!
267. Jag värnar om jordbruksmarker och tycker att det får vara nog med att bygga enplanshus när man kan bygga på höjden på marker där man inte kan odla, inte på en av Sveriges bästa jordbruksmarker!! Alltså tänk om gör rätt! Bygg på sämre marker, odla mat på bra marker!
268. Vi MÅSTE SPARA odlingsbar åkermark både för oss själv och våra barn och barnbarn o barnbarnsbarn osv. osv.
269. Det säger ju mot sig själv att bygga på åkermark som är som bäst nu och blir bättre med tiden och så ska man bygga på den för att öka befolkningen men då minskar matproduktionsytan.
270. Att jag tycker det är för jävligt att kommunen bebygger och med detta förstör dom fina markerna.
271. Jag är uppvuxen i Staffanstorp och vill främja närproducerad mat.
272. Jag tycker att det är bedrövligt att kommunen överväger att exploatera denna mark.
273. Det finns massor av bostäder i Sverige! Alla behöver inte bo på samma ställe. Åkermarken behövs till matproduktion!
274. Ekologiskt odlade grödor är inte bara bra för bibeståndet utan även för matens skull. Vedervärdigt att kommunen missbrukar sin makt på ett sätt som detta.
275. Politiker måste ta sitt ansvar för en bra jord att leva på för oss alla.

276. Vi behöver ekologiska odlingar. Boende kan byggas på andra platser.
277. Vår jordbruksmark kommer att bli otroligt viktig i en nära framtid. Det finns annan mark att bebygga, och Lund är fortfarande en gles stad.
278. Tycker dom förstör väldigt mycket med bygge. Rent för många rättor som kommer fram.
279. We can't let this happen to people who base the farming lives on fields.
280. Vad de gör på Biskopshagen är fantastiskt och jag älskar deras grödor. Gör inget dumt som förstör detta!
281. Värdefull mark som går till spillo som vi aldrig någonsin kommer att få tillbaka om vi så önskar.
282. Jag bor i området och känner folk som bor i Knästorps och att en ekologisk gård ska försvinna är ännu värre än när de tar vanliga åkrar till ny bebyggelse.
283. Vi behöver bevara jordbruksmarken och naturen vid Höjeå.
284. Att bebygga bra åkermark är vansinnigt! Inget långsiktigt tänk alls av kommunen!
285. Är själv bonde och vet hur dumt det är att bygga på åkermark.
286. Jag värnar om bra åkermark.
287. Dito
288. Matproduktion utan bekämpningsmedel är superviktig för hälsa, miljö och biologisk mångfald. Bygg husen någon annanstans!
289. Åkermarken i sydvästra Skåne är den bästa på detta jordklot. Bättre finns inte. Den ska bevaras.
290. All odlingsmark är av yttersta vikt för att bevara kommande generationers behov av närproducerade grödor, miljö kopplat till klimatförändringarna!
291. Det är så fruktansvärt ansvarslost och kortsiktigt att bygga på åkermark! Och exproprierat ekologisk odling, vad är det för galenskap? Det går stick i stäv med allt vi vet om miljöförstöring och klimatpåverkan, hur tänker man? Uppenbarligen inte alls! Skäms!
292. Bevara möjligheterna för att kunna bo i Sverige i framtiden.
293. Jag delar denna uppfattning.
294. Sveriges odlingsmark är starkt hotad och är värdefull och av högsta intresse att bevara. Stoppa exploateringen på odlingsmark.
295. I många år har jag förundrats över dumheten att använda fin odlingsbar mark till lagerbyggnader etc. Okunnig stadsplanering!
296. Förslaget är ett typiskt exempel på att inte ta ansvar. Kortsiktigt tänk gynnar ingen i slutändan. Gör det enda rätta och stryk planen, innan det är för sent.
297. Jag vill värna svenskt lantbruk som ger oss bra mat varje dag.

298. Det är förkastligt att kommunerna får fortsätta förstöra den bästa åkermark vårt land har att erbjuda!
299. Vi behöver våra bönder, gör det inte svårare för dom. Vi behöver natur och lantbruk integrerat i stadsbilden. Så vi får lov att vara människor, bygg inte bort befintliga gårdar!
300. Jag skriver under då det är viktigt.
301. P.g.a. detta, enligt vetenskapliga bedömningar, anses vara bland världens bästa jordar samt att det dessutom är ekologisk odlad och den aldrig mer kommer att kunna odlas på ett sådant vis efter en eventuell exploatering.
302. Vi måste värna om vår jord.
303. Jag vill ha kvar naturen.
304. Bra jordbruksmark bör inre bebyggas något mer och det borde definitivt vara förbjudet att tvångsinlösa bönders mark så de helt mister sin försörjning!!!@
305. Jag vill ha att mänskligheten ska överleva!
306. Tycker det är förjävligt.
307. En av de allra viktigaste besluten! Värna åkermarken!
308. På grund av att det är orimligt att vi bebygger Europas bästa åkerjordar.
309. Vi behöver åkermarken till odling.
310. Det krävs mer närodling och att samtliga kommuner uppmuntrar och själva tillhandahåller möjlighet till odling på mark inom kommunen för att motverka Sveriges befolknings utsatthet vid långvariga kristillstånd. Det är också nödvändigt för att minska behovet av långväga transporter vid import att Sverige återinför en självförsörjning eller början till återinförande av självförsörjning. Det är oansvarigt av en kommun att besluta att exploatera mark där det nu bedrivs odling och särskilt när det gäller ekologisk odling.
311. Viktigt med bra jordbruk och mat till alla.
312. Vi behöver använda jordbruksmarken förnuftigt och inte bebygga den. Det är en ändlig resurs och om vi fördelar den jordbruksmark som finns idag på jordens befolkning blir det 2000 kvm per person. I Sverige konsumerar vi livsmedel per person som kräver 5000 kvm jordbruksmark. Till detta kommer att vi importerar 50 % av våra livsmedel. I framtiden kommer det inte vara lika självklart att vi kan importera lika mycket och därför behöver vi fortsätta producera mat och dessutom utöka detta ännu mer.
313. Som uppväxt i Tomelilla och har jag alltid förundrat mig över att det aldrig verkar göras en bredare analys då bygga väljer att bygga på Sveriges absolut frodigaste jordbruksmarker.
314. Att kommunen inte förstår värdet av det lantbruk som de planerar att förstöra är ofattbart. Personerna som driver gården är drivna, pålästa och gör allt för att svenskt lantbruk ska ligga i framkant. Det kommunen snarare borde göra är att lyfta upp aktörer som denna så att fler bönder förstår att det går att producera hållbara grödor i Skånes jordar. Tänk om Staffanstorp istället kunde ligga i framkant överlag och bli en positiv kraft i frågan om Sveriges självförsörjning. Jag hoppas innerligt att planerna ändras.
315. Bevarande av matjord och stöd för ett hållbart lantbruk är sedan länge längst upp på FNs, WWF m.fl. prioriteringslistor och det är väldigt kortsiktigt att arbeta mot detta. Matjord tar

flera hundratals år att bygga upp och detta är dessutom ekologisk jord! Dessa exploateringsplaner måste stoppas.

316. För att exploateringen av den bra jordbruksmark i Sverige inte är rimlig!
317. Värna den lokala matproduktionen.
318. Vi måste sluta bygga på riktigt bra åkermark. När det sen är ett stort ekologiskt jordbruk är det bara värre.
319. Jag blir glad av att höra att så mycket åkermark runt Staffanstorp är ekologisk, jag hoppas innerligt att den får fortsätta vara ekologisk & välskött åkermark!
320. Denna fråga verkar behöva utredas ytterligare innan någon form av beslut tas. Allt annat känns som förhastat.
321. Dels för att ni plockar bort bra jord av en erfaren ekoodlare. Djurliv runt å och natur kommer att försvinna. Känns som att Lund borde försöka bygga mer på höjden om det ska expandera så pass. Vi kanske borde lägga pengar på elnätet i vårt land så att vi kan skaffa jobb till alla först innan vi expanderar på fel håll.
322. Instämmer fullständigt. Slutbyggt på åkermark.
323. De värnar om jorden. Värda att få fortsätta!
324. Jag vill bevara den vackra naturen!
325. Innan sådana här beslut fattas måste det finnas en behovs- och konsekvensanalys för minst 100 år framåt. Regionen kommer att växa och det är viktigt att styra var denna exploatering sker. Området runt Höjeådalen är i min mening det sämst möjliga stället eftersom det har unika värden som åkermark och rekreation. Välj mer lämpade ställen.
326. Allt annat är galet!
327. Lantbruk och natur måste också få plats i samhället! Vi vill inte bli som Coruscant.
328. DO not take away precious farmland to corrupt it with buildings.
329. Jag anser att det ska byggas mer i norra Sverige och inte i Skåne. Satsa på höghus och lägenheter i storstäderna.
330. Vill ha svenskt närodlat.
331. Kan inte importera allt från utlandet.
332. Bønder er viktigst.
333. Staffanstorp kommun bara tänker på kortsiktig vinst och inte på naturvärden.
334. Jag väntar om den goda åkerjorden.
335. Man ska inte bygga på jordbruksmark.
336. Jag skriver under på grund av att vi måste värna om den fina åkermarken vid Höjeå och inte förstöra ovärderlig mark med asfalt och husbygge. Det finns bättre lämpad mark och områden att bebygga.
337. Vi ska värna den finaste jordbruksmarken.

338. Jag tycker marken fortsatt ska användas till ekologisk odling.
339. Exploatering av högvärdig åkermark är ett övergrepp på våra barns möjligheter att försörja sig.
340. Jordbruk är oerhört viktigt för Sverige.

E.ON Energidistribution AB

E.ON Energidistribution AB ("E.ON") avger yttrande avseende Staffanstorps kommuns föreslagna Fördjupad översiktsplan Flackarp-Höjebromölla. I koncernens interna remiss har även bolagen E.ON Biofor Sverige AB tagit del av översiktsplanen. E.ON vill såsom ägare av infrastruktur för elförsörjning inom kommunen avge följande synpunkter.

E.ON:s anläggningar i planområdet

Nätkoncession för lokal elförsörjning inom planområdet innehas av Kraftringen Nät AB. Området genom korsas emellertid av E.ON:s regionala ledningsnät med en 130 kV luftledning som går mellan Sege-Barsebäck. På södra sidan väg 108 där den korsas av ledningen är fördelningsstation Flackarp belägen. Denna ansluter via markförlagda 130-kV kablar Trafikverkets omformarstation, som i sin tur är belägen längs järnvägen i planområdets sydvästra del.

Dessa regionnätanläggningar är av samhällskritisk karaktär och strategiskt mycket viktiga. Ledningarna svarar för försörjningen av delar av Lund stad, inmatningspunkt till stambanans elförsörjning samt utgör reservförsörjning av stora delar av Malmö.

I den fördjupade översiktsplanen för Flackarp-Höjebromölla föreslås att ledningen endera flyttas eller grävs ned som kabel i mark för att möjliggöra utbyggnad för bostadsändamål. Någon tidpunkt för en sådan utbyggnad fastslås inte definitivt. I planen förläggs den till etapp 2 som beräknas utföras som en följd av utbyggnaden av områdena runt den nya tågstationen i Klostergården. Allt inom en tidshorisont på 30 år.

Förutsättningar för flytt

Med hänsyn till att ledningsnäten finansieras av dess abonnenter är E.ON:s utgångspunkt följaktligen att i den fysiska planeringen sträva efter att behålla befintlig infrastruktur i dess utförande och läge. De tillstånd och rättigheter som finns för anläggningarna syftar också till detta.

För ledningen mellan Sege-Barsebäck har E.ON valt att Energimarknadsinspektionen ska pröva förlängningen av nätkoncession för linje, istället för att låta den gamla nätkoncessionen gälla tills vidare. Prövning pågår och ärendet ligger nu hos mark- och miljödomstolen för beslut. E.ON har genomfört en alternativutredning i samband med omprövningen och i ljuset av denna vill E.ON understryka att bolaget, med stöd i framtagna ansökan avseende förlängning av nätkoncession, MKB och vad som i övrigt anförts i prövningen av ärendet fortsatt yrkar på att koncession bör meddelas för ett bibehållande av befintlig ledning i dess nuvarande sträckning och tekniska utförande.

Nytan av en ledningsflytt är att göra mark tillgänglig för bostadsbyggande och förtjänsten av detta ankommer exploatören och inte ledningsägaren. Givet dessa förutsättningar ska samtliga kostnader för att flytta ledningen bäras av den exploatör som begär att ledningen flyttas.

En flytt av en luftledning eller nedgrävning av en ledning av den här digniteten är dels belagd med stora kostnader och kräver mycket god framförhållning. Tillståndshandlingen, prövningen av en ny sträckning genom koncessionsprocess och markåtkomsthandlingen inför en flytt tar lång tid. Därför måste marken för ny ledningssträckning också reserveras tidigt.

E.ON förordar därför att ett nytt läge bör utredas inom ramen för kommunens översiktsplan eller områdets fördjupade översiktsplan.

I första hand föredras en ny sträckning luftledning, i andra hand nedgrävning av kabel. Luftledning är i det här fallet att föredra av såväl ekonomiska som driftsäkerhetsmässiga skäl. Det är önskvärt med ett nära samarbete med både Staffanstorp och Lunds kommun för att utforma ett eventuellt nytt läge och även kring den fortsatta detaljplaneringen i den befintliga ledningens närområde.

Säkerhet

Då planen föreslår att marken i ledningens närhet ska kunna användas för bostadsändamål och att den nya bebyggelse förväntas närma sig ledningen succesivt i etapper så är det viktigt att uppmärksamma de säkerhetsrestriktioner som finns kring ledningen. Även om en flytt av ledningen skulle vara beslutad får dessa restriktioner inte äventyras eller brytas.

Kraftledningarna enligt ovan omfattas av Elsäkerhetsverkets starkströmsföreskrifter, ELSÄK-FS 2008:1, samt ELSÄK-FS 2010:1. Starkströmsföreskrifterna reglerar bland annat höjd över trafikled, avstånd från ledning till byggnad, brännbart utplag m.m. För att kunna bibehålla ledningarna måste ovannämnda föreskrifter följas. Det får inte göras avkall på el, person eller driftssäkerhet.

Ingen förändring av marknivå under eller strax invid rubricerade ledningar får ske utan att E.ON fått ta del av ritningar och handlingar, detta då markförändringar kan påverka normenliga avstånd mellan strömförande linor och mark.

Ledningar för VA eller kablar mm som kan komma att korsa regionledningar i området måste meddelas till E.ON Energidistribution för vidare bedömning då restriktioner råder kring avstånd i förhållande till regionledningarnas stolpar.

Då ledningen ger upphov till kraftfrekventa elektromagnetiska fält så är rekommenderat att undvika att placera nya bostäder, sjukhus, skolor och förskolor i dess närhet. Förändringen av markanvändningen inom planområdet förväntas ske över en längre tid och det är kommunens ansvar att se till att den fysiska planeringen sker med försiktighet så att allmänhetens exponering av magnetfält inte väsentligt ökar.

Byggnation eller annan exploatering nära en elanläggning måste ske med hänsyn till föreskrifter och andra anvisningar eller rekommendationer kopplat till anläggningen och det elektromagnetiska fält som alstras. Syftet med denna hänsyn är att minimera risken för person- och sakskada till följd av risker förknippat med närheten till elanläggningen. För att minimera olycksrisken vid arbeten i närheten av en starkströmsanläggning skall Elsäkerhetsverkets föreskrifter om elsäkerhet vid yrkesmässig verksamhet samt de av elbranschen framtagna elsäkerhetsanvisningarna följas. För att få god kännedom om relevanta föreskrifter och anvisningar är det viktigt att E.ON Energidistribution kontaktas för samråd vid byggande eller annan exploatering i närheten av elanläggning. I begreppet exploatering inrymmer E.ON Energidistribution i detta sammanhang även ändrad markanvändning.

E.ON Biofor Sverige AB

Verksamheten har inga synpunkter på den fördjupade översiktsplanen.

Kraftringen

Kraftringen är ett kommunägt energibolag med ambitionen att leda utvecklingen av framtidens energi. Kraftringen tar ansvar för att använda naturresurser så effektivt som möjligt genom att fokusera på lokala energilösningar som både skapar stora miljövinster och bidrar till en hållbar tillväxt i regionen.

Kraftringen erbjuder lösningar inom el, värme, kyla, gas, fiber, solceller, ladd-infrastruktur, belysning, entreprenad och andra energirelaterade tjänster.

Den operativa verksamheten drivs och organiseras via moderbolaget Kraftringen Energi AB. Fjärrvärme och fjärrkyla samt el/gas-handel sorterar direkt under moderbolaget, el/gas-nät under dotterbolaget Kraftringen Nät AB och fiber under dotterbolaget Kraftringen Fiber AB.

Kraftringen drivs av att tillsammans med kunderna och andra intressenter skapa samhällsnytta samt att tillvarata prosumenters överskott av el och värme. Att vara med att påverka kommunernas fysiska

planering och i detta sammanhang tillföra kunskap och analysera platsspecifika egenskaper för att uppnå en hållbarare energiförsörjning av samhället har identifierats som ett viktigt fokusområde för Krafringen.

Krafringen är övertygat om att kraftvärmen, eller fjärrvärmen, har en nyckelroll att spela för att uppnå ett hållbart energisystem i södra Sverige. Många hushåll kan anslutas till en och samma kraftkälla på ett smidigt sätt, och till rimliga kostnader, i stället för att varje hushåll investerar i sin egen elkrävande lösning. Ytterligare en fördel är att återvunnen energi från industrier och andra anläggningar smidigt kan distribueras i fjärrvärmenäten. Fjärrvärmen kan på så vis sägas vara ryggraden i energiomställningen och kan även avlasta andra energislag, överbrygga kapacitetsproblem i energitillförseln och spela en nyckelroll för att vi i södra Sverige och landet i stort ska nå miljömålen. För Skåne och Sydsverige är detta givetvis särskilt viktigt mot bakgrund av risken för effektbrist.

Flackarp och Höjebromölla ligger inom Krafringens områdeskoncession för el. Det innebär att Krafringen har en skyldighet att ansluta nya kunder till elnätet. För att detta ska låta sig göras måste elnätet byggas ut i takt med nytillkommande bebyggelse. För att säkerställa lämpliga lägen för ledningar, nätstationer mm kommer Krafringen att i kommandet detaljplanering önska utrymmen för elnätet. Den regionnätsledning (130 kV) som passerar området ägs av E.ON. Eventuella åtgärder på en sådan ledning måste föregås av en förändring av gällande linjekoncession för densamma.

Krafringen vill flagga upp för behovet av att se över hur utbyggnaden av de tekniska försörjningssystemen för Flackarp ska samverka med pågående fördjupning av översiktsplanen för Källby och vad som skall hända i området däremellan (längs med Höje å).

För att minska oljeberoendet i transportsektorn kan Krafringen etablera såväl bostadsnära som publika laddmöjligheter för elfordon, som kan kombineras med egen elproduktion och lagring.

Krafringen ser framemot att få vara med i dialogen kring utbyggnadsområdenas energiförsörjning redan i ett tidigt skede. På så vis ökar förutsättningen att tillskapa de bästa förutsättningarna för en ändamålsenlig energiförsörjning med avseende på teknik, läge och hållbarhet och utbyggnadsområdena kan utformas som bra exempel på hur den framtida staden utformas med kretslopp och hushållning av resurser som styrande ledord.

Skanova

Bakgrund

Skanova AB (Skanova) har tagit del av förslag till översiktsplan enligt ovan, och låter framföra följande:

Yttrande

Skanova önskar i ett tidigt skede medverka i planarbetet, det vill säga när detaljplanarbete påbörjas, för att få med befintliga ledningar i planeringsunderlaget. På så sätt kan oförutsedda hinder i planeringen som berör Skanovas nät undvikas för att få en smidigare och snabbare planprocess.

Om så önskas kan ledningarna skickas digitalt i dwg-format för att infogas på planeringsunderlaget. Kontakta <https://www.ledningskollen.se>

Sydvatten

Här kommer Sydvattens yttrande gällande "Fördjupad översiktsplan Flackarp-Höjebromölla Staffanstorp"

Sydvatten vill uppmärksamma på att två större vattenledningar är belägna inom utbyggnadsområdena i översiktsplanen. Vattenledningarna är vitala för vattenförsörjningen till flertalet kommuner och samhällen. Ledningarna ligger med Vattendom. Inom ett område på 5m åt vardera sida av vattenledningarna är det inte möjligt att utföra byggnation och detta måste tas hänsyn till i det fortsatta planarbetet.

Sydvatten vill gärna bli inbjudna till framtida diskussioner gällande plangenomföranden.

VA-syd

VA SYD har inte tidigare tagit del av Staffanstorps utbyggnadsplaner i aktuellt område, och har följande synpunkter:

Det är inte helt tydligt om förslaget bygger på att vissa va-tjänster tillhandahålls via VA SYD:s anläggningar. Om avsikten är att leda vatten från eller spillvatten till VA SYD:s anläggningar, behövs en utredning för om och hur detta kan ske.

För närvarande pågår i VA SYD ett intensivt arbete med programmet Hållbar avloppsvattenrening, där bland annat en framtida överföring av avloppsvatten från Lunds tätort till avloppsreningsverket i Malmö planeras. Planområdet berörs av detta, då sträckningen för planerade ledningar/tunnel sammanfaller med aktuellt planområde.

Weum Gas AB

Weum Gas har ett utbyggt bio- och naturgasnät i framförallt i orterna Staffanstorp och Kyrkheddinge. Weum Gas har inga distributionsledningar i det område som berörs av den fördjupade översiktsplanen Flackarp-Höjebromölla.

Biogas är ett mycket effektivt energialternativ möjligheten finns även att kombinera olika energilösningar för att uppnå minskad klimatpåverkan. Weum Gas vill gärna fortsätta verka och utveckla vårt energialternativ i Staffanstorps kommun.

Föreningar och intresseorganisationer

Föreningen den Goda jorden

Föreningen Den Goda Jorden har synpunkter gällande ovanstående ÖP och FÖP enligt de skäl som anges nedan.

Föreningen anser att översiktsplan (Livsoas 2039), fördjupad översiktsplan (Flackarp-Höjebromölla) och tillhörande miljökonsekvensbeskrivningar (MKB) inte är förenliga med reglerna om skydd för brukningsvärd jordbruksmark. Enligt 3 kap. 4 § miljöbalken får brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

I dokumenten saknas en utredning av alternativa lokaliseringsmöjligheter för samtliga verksamhetsområden, bostadsområden mm. som planeras byggas på den brukningsvärda jordbruksmarken (sannolikt den mest brukningsvärda i hela Sverige), vilken på ett klargörande och transparent sätt belyser vilka för- och nackdelar som föreligger gällande alternativa utvecklingsområden alt. inventering av redan hårdgjorda ytor lämpliga för förtätning. Exempelvis bör många av de befintliga parkeringsytorna och verksamhetsytorna i Staffanstorps kommun kunna förtätas avsevärt, vilket i sin tur kan leda till faktiska förbättringar gällande många stadsmiljökväligheter samtidigt som jordbruksmarkernas värden bevaras. Jordbruksverkets rapport "Kommunens arbete med jordbruksmarkens värden - ett stödverktyg" (2015) kan användas som en grund för kommunens vidare arbete.

Föreningen Den Goda Jorden, som enligt 16 kap. 13 § miljöbalken har talerätt i planärenden, anser att de föreslagna planerna måste omarbetas för att kunna tillgodose MB 3:4 (ovan).

Föreningen Gamla Lund

Föreningen Gamla Lund är remissinstans i frågor som rör förändringar i stadsmiljön inkl. relationen till kulturlandskapet runt staden. När nu den bebyggda staden planeras växa över Höjeå in i Staffanstorps kommun, är detta en direkt angelägenhet också för föreningen. Därför insänds detta yttrande om fördjupningen av Staffanstorps översiktsplan för Flackarp – Höjebromölla i Staffanstorps kommun, med kopia också till Lunds kommun.

Trots att planförslaget visar en hög ambitionsnivå också vad gäller bebyggelsens relationer till ådalens natur- och rekreativvärden och det öppna landskapet i söder, aktualiserar det betydande problem vad gäller stadens utvidgning i landskapet.

Utöver värdet av att bevara högklassig åkermark och naturvärden och skapa goda förutsättningar för biologisk mångfald samt rekreation och friluftsliv, vill vi särskilt framhålla det kulturhistoriska värdet av det skånska öppna jordbrukslandskapet. Detta innebär att tätorterna inte växer ihop och att strukturen av "bebyggelseöar i åkerhavet" bevaras med tydliga gränser tätort-landskap och öppna utblickar mellan tätorterna, vilket stärker dessas egenidentitet. Vi har därför följande kommentarer till planförslaget:

- Den sällsynt tydliga, i landskapet förankrade gränsen land-stad vid Höjeå, väster om S:t Lars måste bevaras. En likvärdig bebyggelsegräns kan inte skapas vid väg 108.
- Med en utbyggnad fram till väg 108 reduceras det öppna landskapet mellan Lund och Hjärup från 1,5 km till bara 750 m. Risken är stor att det på sikt sker en utbyggnad även av detta område (eller en "urbanisering" genom omvandling till grön- och fritidszon).
- Staffanstorps och Lunds gemensamma strukturbild för Höjeådalen antyder utbyggnad också av det 250 m öppna landskap som återstår mellan Bergströmshusen och S:t Lars.
- Med utbyggnaden vid Höjebromölla förlorar Knästorp mycket av sin karaktär av by i det öppna landskapet, och den värdefulla utblicken över kulturlandskapet mot Lunds siluett påverkas negativt.

Föreningen Gamla Lund föreslår därför:

- att landskapet mellan Höjeå och Hjärup skyddas mot vidare exploatering.
- att Lunds, Staffanstorps, Lomma och Burlövs kommuner, med hänvisning till regionplanen från 1979, gemensamt arbetar fram plan för bevarande av det öppna kulturlandskapet mellan tätorterna Lund, Staffanstorp, Lomma, Hjärup/Uppåkra och Åkarp/Arlöv.

Bifogas: Foto av bebyggelsegränsen vid Höjeå. Området i förgrunden bör frihållas från bebyggelse.

Höjeådalens intresseförening

Sammanfattning

Höjeådalens Intresseförening avstyrker förslaget i dess helhet. Höjeådalen kommer att påverkas kraftigt och vi ser tydliga intressekonflikter. Vi ser även allvarliga konflikter mellan förslaget till fördjupad översiktsplan och internationella, nationella, regionala och lokala mål för en miljömässigt och socialt hållbar utveckling. Vi förespråkar att kommunen avskriver planen i sin helhet. Kommunen säger sig ha målet att försöka undvika att exploatera högvärdig odlingsmark. Tvärtom ser vi hur planen riskerar att leda till att exploateringsstrycket på god odlingsjord ökar kraftigt. Eftersom en utgångspunkt för förslaget till översiktsplan (ÖP) är att Staffanstorps befolkning ökar kraftigt, ökar även trycket på rekreatiomsområden i planområdet. Höjeådalen är en viktig naturmiljö med stor betydelse för rekreation. Genom en station i nära anslutning till Höjeådalen erbjuds en god möjlighet för fler besökare från regionen att resa hit på ett klimatsmart sätt. Området bör skyddas från bebyggelse för att bevara dess kvalitéer för kommande generationer.

Viktiga synpunkter på förslaget till fördjupad översiktsplan:

- Det i översiktsplanen satta bostadsförsörjningsmålet för 2039 som innebär tillväxt till 39 000 invånare inkluderar inte den genom FÖP:ens möjliga tillväxten (ytterligare 8000 invånare).
- Alternativa utvecklingsområden i kollektivtrafiknära läge på andra ställen i kommunen har inte prövats på tillfredsställande sätt.
- Exploatering enligt förslaget (låg bostadstäthet) är ingen effektiv användning av åkermark.
- "Urbana byar" är ingen hållbar stadsstruktur och det är inte realistisk att realisera nödvändiga infrastruktuursatsningar inom tidsramen för förslaget.
- Bebyggelse enligt planförslaget bedöms medföra stor risk för oåterkalleligt skada på natur- och kulturvärden i Höjeådalen.
- Planen beskriver inte hur det tas hänsyn till "barnens bästa".
-

- Miljökonsekvensbeskrivning visar stora brister och uppfyller inte kraven. MKB:n behöver göras om för att kunna fungera som beslutsunderlag. Höjeådalen bör inte exploateras utan istället avsättas som ett kommunalt natur- och naturreservat (gärna genom samarbete med Lund) för natur-, kulturvård och rekreation från Knästorp i öster till Värpinge i väster. Inom reservatet bör befintlig verksamhet som lantbruk kunna fortsätta. Skötseln bör bidra till att öka områdets rekreations- och naturvårdsvärden och till att bibehålla dess kulturvärden.

Föreningen

Höjeådalens intresseförening har bildats för att främja intresset för och verka för att de inom Lunds och Staffanstorps kommuns belägna områdena med natur- och kulturvärden som är förknippade med Höjeå mellan Knästorp och gränsen mot Lomma Kommun bevaras och utvecklas.

Utgångspunkter för granskningen

Viktiga utgångspunkter i föreningens granskning är:

- att Staffanstorps kommun genom sin planering lokalt ska bidra till att möta utmaningar så som klimatanpassning¹, utarmad biologisk mångfald och andra stora miljöhot samt livsmedelsbrist. Riksdagen har fastställt ett nationellt mål för självförsörjning med livsmedel som innebär att produktionen ska öka.
- att Staffanstorps kommun bidrar till att de 16 svenska miljö kvalitetsmålen¹, 3 uppnås. Det gäller främst *Begränsad klimatpåverkan, Levande sjöar och vattendrag, Myllrande våtmarker, Ett rikt odlingslandskap, God bebyggd miljö* och *Ett rikt växt- och djurliv*.
- att Staffanstorps kommun utformar planen så att högvärdig jordbruksmark bevaras så långt som möjligt i enlighet vad som föranstaltas i Miljöbalken (1998:808) 3 kap. 4§.
- att Staffanstorps kommun verkar i linje med de globala 2030-målen⁴. För arbetet med förslaget till FÖP är mål 3. *Hälsa och välbefinnande*, 11 *Hållbara städer och samhällen*, 13 *Bekämpa klimatförändringen* och 15 *Ekosystem och biologisk mångfald* särskilt viktiga.
- att Staffanstorps kommuns mål om miljö- och stadsplanering kan nås.
- att de nationella friluftspolitiska målen nås.

Planområdets förutsättningar - Värden i Höjeådalen och effekterna av förslaget till FÖP

Landskapsbildsskydd

Landskapsbilden av stora delar av arealen som har utpekats för exploatering är skyddad (se karta på Bild 1).

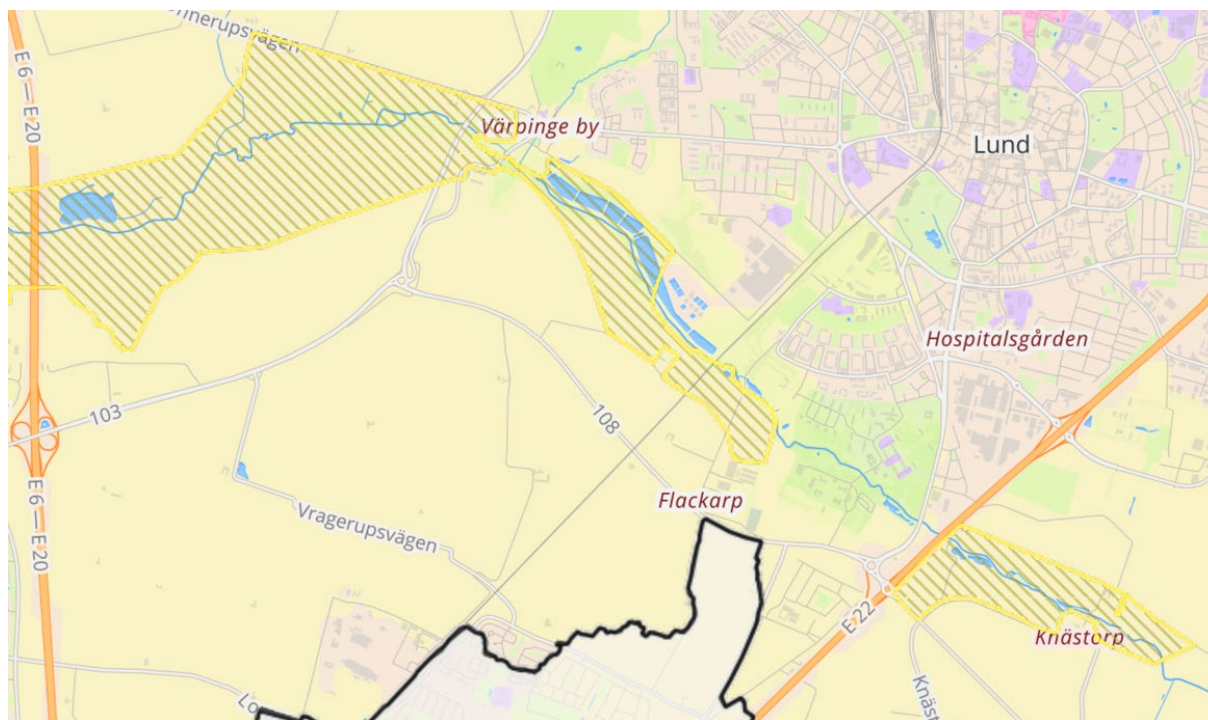

Bild 1: Området kring Höje å med landskapsbildsskydd (gul markering)

Effekten av planen är att landskapsbilden i ett av de mest värdefulla friluftsområden i regionen förstörs. Detta gäller i synnerhet för den urbana byn vid Flackarp. Här planerar man att bygga tätt, högt och även inom strandskyddsområde för att utnyttja det "allra bästa" läge närmast Klostergårdens station (så mycket som 1,3 kilometer bort, se Tabell 1). Samtidigt ligger byn bredvid ett av Lunds populäraste promenadstråk intill hästhagen, i direkt anslutning till Sankt Lars parken. När man lämnar västra delen av Sankt Lars parken, med dess skogskaraktär, öppnar sig landskapet vid hästhagen mot väster och söder. Blicken vandrar över ett öppet jordbrukslandskap. På södra sidan syns bara några få byggnader, som tillhör Flackarp. Intrycket är öppet landskap och känsla av landsbygd trots den omedelbara närheten till staden. Man har intrycket att röra sig på landsbygden och inte bara 100 meter söder om ett av Lunds mest tätbefolkade områden: Klostergården. Detta intryck kommer att förvinna helt vid en utbyggnad av södra sidan av Höje å.

Dalgångsområdet omfattas av naturvårdsprogram i terrängform. Detta områdesskydd syftar till att bevara områden som har stora värden för naturvård och/eller friluftsliv eller som är representativa och kännetecknande för det skånska kulturlandskapet. Området kring Knästorps omfattas också av länsstyrelsens kulturmiljöprogram. Inom ramen för programmet har länsstyrelsen gjort ett urval av kulturhistoriska värden som ska bevaras, vårdas och utvecklas. Även om dessa skyddade områden lämnas obebyggda, så påverkar Staffanstorps planer att bygga bostäder och verksamhet runt omkring, dess värden mycket negativt.

"Flackarpsstråket" har anlagts 2010. Stråket utgörs av en beträda på åkermark som följer ån på dess södra sida mellan Sankt Lars park och gångbron över Höje å vid reningsverksdammarna. Det gör det möjligt att vandra på åns sydsida, på toppen av en brant, 5 till 10 meter hög kant som ger en vy söderut över öppet jordbrukslandskap och norrut, där den skogsliknande växtligheten har luckor, över dammarna. Tack vare den fina utsikten har stråket blivit mycket populärt. Om åkermarken söderut bebyggs, försvinner utsikten söderut och därmed känslan att befinna sig på landsbygden.

Rekreation, naturmiljö och ekologisk funktion

Höjeådalen är ett riksintresse för rekreation och friluftsliv enligt 3 kap. miljöbalken (1998:808). Landskapsbilden är skyddad enligt 19 § naturvårdslagen (1964:882) och det öppna kulturlandskapet runt Lunds stad är ett kännetecken för omgivningen. För många Lunda- och Staffanstorpsbor (Flackarp, Bergströmshuset och Hjärup) är Höjeådalen det enda närbelägna större naturområdet som kan nås till fots eller med cykel. Det är en lugn miljö där bullret förutom när tåg passerar är lägre än i

omgivningarna. Att det är ett relativt stort och sammanhållet område ökar värdet. Med bebyggelse på odlingsmarken tas möjligheten bort att kunna promenera några kilometer omgiven av naturmiljö utan störningar från trafik. Region Skåne pekar ut hela sträckningen av Höje å som ett "Ekologiskt stråk med utvecklingspotential" och som "Viktigt ekologiskt spridningsstråk". Höjeådalen mellan motorvägen och kommungränsen vid Trolleberg, samt Sankt Lars pekas ut som områden med höga ekologiska värden i naturvärdesinventeringen beställt av Lunds kommun.

Höjeådalen beskrivs i Skånsk skådarguide och är välkänd för sitt rika fågelliv. Reningsverkets dammar besöks vintertid frekvent av ornitologer. Här finns bland annat övervintrande smådoppingar, forsärlor, och kungsfiskare. Höjeådalen hyser även en av landets största populationer av ätlig groda, som i Sverige har sitt huvudutredningsområde i sydvästra Skåne. Den ätliga grodan har under senare år med stor framgång spridit sig från Kvarndammen till flera av reningsverksdammarna tack vare den ekologiska korridoren dalen utgör. Av områdets växtarter är spjutsporre och klintsnyltrot rödlistade som starkt hotade, de i dalen förekommande dikesveronika, sumpskräppa, småsporre, rödmire och nattglim klassas som sällsynta. Höjeådalen bildar en viktig ekologisk korridor i ett i övrigt hårt exploaterat landskap. Jordbruksmarken i och kring Höjeådalen är en del av naturmiljön. Den är även en del av rekreativmiljön och utgör även en viktig spridningskorridor för större djur som klövvilt, räv och grävling. Bryts kontakterna mellan grönområdena försämras förutsättningarna för att bevara och utveckla deras kvaliteter, den biologiska mångfalden och ekosystemens funktion. En studie av Nationalstadsparken i Stockholm och dess omgivning visade att när parkens randområden exploaterades försämrades dess kvaliteter. Den gröna strukturen behöver alltså vara tillräckligt stor och sammanhängande.

Nya intrång som den planerade vägen från Åkerlund och Rausings väg till väg 108 eller bebyggelse inom strandskyddet vid urbana byn Flackarp försämrar den ekologiska korridoren avsevärd. "Det gröna ramverket" som utpekade kunna öka den biologiska mångfalden omnämns i planen även som "buffertyta vid eventuella förändrade behov av bebyggelse". Det förefaller då vara ganska osäkert om grönsstrukturen då överhuvudtaget kommer skapas. Nära naturområden har, på grund av sitt värde för rekreation, stor betydelse för folkhälsan. I en studie kring människans behov och krav på sin fysiska och sociala miljö

identifierades åtta parkkaraktärer i landskapet som ger en varierad upplevelse och som möjliggör rekreation. De är: rofylldhet, vildhet, atrikedom, rymd, vidd & allmänning, refug & viste, samvaro & möte och kultur. Flera av dessa rekreativskvaliteter hotas eller försvinner, skulle planerna verkställas: rofylldhet, rymd, atrikedom och vidd. Rofylldhet och atrikedom hotas av trafikbuller och minskad biologisk mångfald, Vidd är hotad då den planerade bebyggelsen endast lämnar kvar en 200 till 300 meter bred korridor kring ån. Rymd är hotad genom att bebyggelsen blir synlig. Känslan att vara på ett annat ställe än staden (rymd) kommer inte att inställa sig. Kvaliteten vildhet är hotad av människans ständiga närvaro. Värden för rekreation kommer alltså försämrades, med risk att nuvarande besökare söker sig till strövområden längre bort som har kvar dessa rekreativskvaliteter.

Höjeådalen är ett närkreativområde av regional betydelse, men dess rekreativa värdena riskeras att försämrades allvarligt. Det underlag som använts av kommunen i planprocessen förefaller inte vara av tillräcklig kvalitet för en rimlig avvägning mellan de olika samhällsintressen som står i tydlig konflikt med varandra och som behöver beaktas i samband med beslutsfattandet. Trafikverkets resevaneundersökning 13 visar att bilresor på fritiden svarar för nästan hälften av den totala färdlängden med bil. Om bilanvändningen ska minska räcker det inte att fokusera på arbetspendling utan även resor på fritiden måste begränsas. En ny bilväg genom Höjeådalen (anslutning till väg 108) kommer att leda till att fler väljer bilen. Att bevara rekreativområden som Höjeådalen kan därför vara en mycket effektiv åtgärd mot ökad bilanvändning.

Mot den bakgrunden bör Höjeådalen inte exploateras.

Klimatanpassning

Höjeådalen är den lägst belägna delen av Lunds kommun och tar emot allt dagvatten från kommunen genom kanaliserade utlopp som mynnar ut i ån. Dagvatten från planområdet i Staffanstorps kommun når ån genom markavrinning, d v s allt markvatten i området norr om väg 108. I FÖP utpekade lågpunkter ska utnyttjas för fördröjning av dagvatten till ån, dock finns sådana lågpunkter utpekade enbart i den östra delen av området. Beskrivning av hur dagvatten ska hanteras i områden Flackarp och Klockstapeln saknas. Skyfallskarta från MSB, som visar omfattande översvämningar i ådalen vid 100-års regn, är beräknat på nuvarande förhållanden. Med en avsevärt högre andel hårdgjord yta

beläget söder om ån (ca 35 ha vid Flackarp på ömse sidor järnvägen) ökar risken för översvämningar som kan leda till skador på bebyggelse på Lundasidan (tex Källby ängar, Källby vattenverk) samt ökar risk för erosion i strandområdet vid höga flöden.

Modellberäkningar av vattnets utbredning vid sådana tillfällen bör betraktas som lågt underskattade, eftersom mycket kraftiga tillfälliga stigningar kan ske på grund av händelser som är svåra att lägga in i beräkningsmodellerna. Dagvatten från hårdgjorda ytor i nybyggda områden söder om Höje å bedöms inte på ett tillfredställande sätt. Risken för översvämningar ökar, dessutom kommer dagvattnet innehålla föroreningar från hårdgjorda ytor vilket påverkar vattenkvalitén i ån negativt. Från planförslaget bör det framgå huruvida en ökad andel hårdgjord yta påverkar risken för översvämningar i hela Höjeådalen. MKB:n bör innehålla en realistisk konsekvensbedömning för potentiell översvämningensrisk. I FÖP bör strandskyddsområden avsättas som områden som kan översvämmas och därmed varken bebyggas eller hårdgöras.

Kulturmiljön

Flackarp

Bymiljön är sammanhållen och vacker, de äldre husen från tidigt 1800-tal har på ett passande sätt kompletterats med ny bebyggelse i samma stil. Invid byn ligger Flackarps mölla och öster om den Sankt Lars begravningsplats. Öster om järnvägen finns till minnet av den rivna Flackarps kyrka Flackarps klockstapel samt intill, en minneslund. Dessa sevärdheter uppskattas av många besökare. Vid utgrävning i samband med spårutbyggnad i Flackarp visades att området är rikt på fornyfynd. Flera 6 000 år gamla gravar och tre stora boplatsoområden från järnålder har hittats. Höjeådalen har en oerhört stor potential som del av ett natur- och kulturstråk.

Källbyområdet

Källby var en by med medeltida anor. Den beskrevs så här: "Genom sitt vackra läge på slutningen alldeles intill ån har den varit en idyll, omtyckt inte minst av våra landskapsmålare. (...) Den är nu delvis riven och landskapet har blivit en sevärd detalj fattigare."

Höjebromölla- Knästorp

Byn Knästorp är en värdefull kulturmiljö. Naturskyddsförening skriver på sin hemsida: Där Höje å passerar Knästorp alldeles intill Lund finns flera anlagda dammar, parkmiljöer, betesmarker, dungar och en ganska trevlig, nästan pittoresk, bymiljö kring byarna Knästorp och Vesum. Planen tar inte hänsyn till hur miljön kommer påverkas med ett handels- och bostadsområde där. Den biltrafiken som ett nytt verksamhetsområde kommer att alstra kommer att ha påtagliga negativa effekter (buller, emissioner) för byn och dess invånare, som påverkar hela kulturmiljön mycket negativt. Exploatering betyder negativa konsekvenser för kulturmiljön. Beskrivningen Ordalydelsen "respektavstånd" till gårdar och byar är inte beskrivet på ett realistiskt sätt. Rimligtvis bör kulturmiljöerna i Höjeådalen på ett så orört sätt som möjligt ingå i ett kommunövergripande naturreservat.

Jordbruksmark

Området präglas av högvärdig odlingsmark vissa åkrar har länge brukats ekologiskt. Skyddet av jordbruksmarken är reglerat i lag (3 kap. 4 § miljöbalken): Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Stadsutvecklingen enligt planen kräver 200 ha åkermark av den bästa produktivetsklass (Klass 10). Att bygga på högvärdig odlingsmark försvårar för Sverige att nå det av riksdagen uppställda målet om att självförsörjningsgraden ska öka liksom beredskapen i ett krisläge.

Jordbruksmark bör endast tas i anspråk efter en noggrann konsekvensanalys och övervägande av vilka intressen som prioriteras före andra. Någon genomarbetad analys av alternativ ser är inte beskrivet på ett tillfredsställande sätt.

Planens förslag strider mot de mål som kommunen har för att bevara högvärdig odlingsmark. Förslaget till översiktsplan är därför inte förenligt med kommunens uttalade ambition att spara högvärdig jordbruksmark och det nationella produktionsmålet. Planerna att bygga på sådan bör ställas mot en analys av möjligheterna att bygga på annan mark.

Förutsättningar och infrastruktur för val av trafikslag

Förutsättningar och infrastruktur för val av trafikslag för att underlätta valet av klimatvänliga transportmedel. Då borde planen naturligtvis uppfylla villkoren för att biltrafiken minskar. Förutsättning för lågt bilberoende är hög byggnadstäthet och hög komfort vid

användning av alternativa transportmedel. Måttstocken för maximal bekvämlighet är bilen, och alternativa transportmedel måste komma nära i bekvämlighetsgrad för att utgöra ett rimligt alternativ. En ny bilväg som ansluter väg 108 till vägnätet i Lund är direkt kontraproduktiv. De relativa höjdskillnaderna i Lund är en förklaring varför cykeln där ofta väljs bort som transportmedel. Risken är därför stor att många kommer att använda bil, dels för att planområdet trafikmatas på kort avstånd från väg 108, dels för att undvika kraftansträngningen (se bilaga A för beräkning) som cykelfärden genom Höjeådalen innebär.

De urbana byarna Höjebromölla och Höjebromölla Östra har i snitt 2,6 kilometer körsträcka med cykel till den planerade station i Klostergården. Cykeln förefaller här att ha svårt att hävda sig mot bilen som transportmedel för pendlare. Strikt definierat är de andra områden inte heller kollektivtrafiknära. Enligt boverket¹⁶ gäller ett område kollektivtrafiknära, när det är mindre än 400 meter till hållplatsen eller station. Vid så kort distans kan kollektivtrafiken konkurrera mot bilen. Tabell 1 visar den uppskattade körsträckan från utvalda punkter inom de olika urbana byarna (se Bild 2) till den planerade stationen på Klostergården.

Tabell 1

Avstånd från olika urbana byar till Klostergården station. Siffrorna visar de representativa positioner i respektive urban by på Bild 2 som har använts vid avståndsberäkning. Avstånd har beräknats i Google Maps med avståndsmätningfunktionen var cykelvägar ännu inte finns och med ruttplanerare på befintliga vägar.

	Trolleby ¹	Trolleberg ²	Klockstapeln ³	Flackarp ⁴	Höjebromölla ⁵
Station Klostergården	2.20	1.86	1.41	1.30	2.60

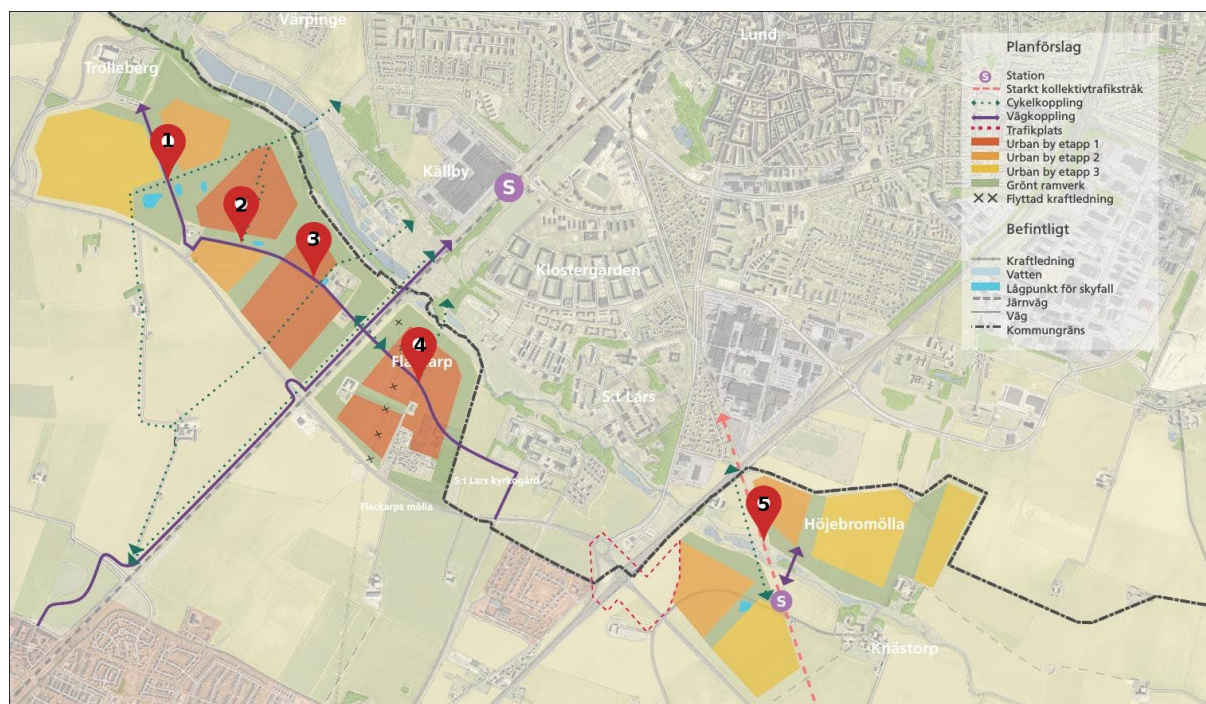

Bild 2: Representativa positioner i de urbana byar som användes för avståndsberäkning: (1) Trolleby, (2) Trolleberg, (3) Klockstapeln, (4) Flackarp, (5) Höjebromölla. Flackarp, ligger 1,3 kilometer bort från Klostergårdens station. Vi kunde inte hitta någon definition som klassar avstånd i denna storlek som kollektivtrafiknära. Nya vägar igenom dalen skadar miljön kring Höjeå då de fragmenterar ådalen och

minskar kraftigt dess värde som riksintresse för friluftslivet. Dessutom påverkas den biologiska mångfalden negativt. All ökad trafik i området leder till ökat buller. Avståndet till spårbunden kollektivtrafik anses vara för lång för att utgöra ett konkurrenskraftigt alternativ till användning av bil. Det är orealistisk att planens syften kan uppfyllas.

”Urbana Byar” är ingen hållbar stadsstruktur

FÖP:en föreslår att bebygga området söder om Höje å med så kallade ”urbana byar” hela vägen från Trolleberg till Höjebromölla/Knästorp. Det är en synnerligen ohållbar stadsstruktur, då de enstaka delarna är för små för att kunna bära egen kommersiell service. När det inte ens finns en större matbutik i Hjärup – varför skulle då någon affär etablera sig i någon ”urban by”? Underlaget för kollektivtrafik är svagt. Avståndet till närmaste pendeltågsstation är för långt och befolkningen blir så utspridd att det inte fungerar bra med busslinjer. Det är planering som skapar ett starkt framtida bilberoende. Också tanken att de större byarna skulle kunna försörja de mindre är feltänkt. För dem som skulle någon gång bo i ”Trolleby” t.ex. ligger de flesta målpunkterna i centrala Lund eller Malmö. Det finns ingen anledning för dem att passera Flackarps by även om de skulle gå eller cykla till Klostergårdens station, så som planen antar.

Det finns ingen punkt i det föreslagna området där flera olika stråk sammanfaller så att det skulle bildas någon form av centralitet som krävs för att kunna bära kommersiell service. Områden är även för små och för glesa för att kunna försörjas med kollektivtrafik. Avståndet till Klostergårdens tågstation är för de flesta områdena mer än 1000 m – med uppförslinje till stationen. Detta kan inte kallas för kollektivtrafknära. Därmed kan man utgå ifrån att de flesta hushållen som bosätter sig där framför allt kommer att använda sig av bilen för sina transporter. Byarna kommer alltså att vara utpräglade bilberoende sovbyar, såsom Flackarp by och Bergströmshuset i nuläget, beroende av den infrastruktur som Lund tillhandahåller. Detta visar även den föreslagna vägkopplingen till S:t Larsområdet. Den minskar även behovet att försörja området med offentlig basservice som skola och förskola.

Barnens bästa

Från och med 1 januari 2020 blir Barnkonventionen lag i Sverige. Det innebär att den ska följas i bl.a. alla kommunala beslut/planer. Punkt tre i konventionen lyder "Vid alla beslut som rör barn, ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa." Det första man då bör göra är att undersöka om beslutet påverkar barn (notera att det finns ingen begränsning till den egna kommunens barn, utan alla som påverkas, ska beaktas) I det här fallet bör man titta på:

- En utbyggnad av området i Flackarp, enligt FÖP medför att de inflyttande barnen får en mindre god väg 108 (avgaser, buller). Även värvägstrafiken i området medför bullerproblem.
- Risk för sämre miljö för alla barn som bor i södra Lund, nuvarande Flackarp och eller går i skola i området på grund av en förväntad minskning och försämring av naturmiljön. Skolorna i området utnyttjar Höjeådalen både för rekreation och undervisning, dessa möjligheter försämras avsevärt med på sikt potentiellt 8000 fler människor som rör sig i Höjeådalen.
- Man har inte heller tagit upp aspekten med var dessa "nyinflyttade" barn skulle gå i skolan, få barnomsorg och kunna utöva sina fritidssysslor. Lunds kommun är redan ansträngd beträffande barnomsorg och skola. Pendling till Staffanstorps barnomsorg och skola är relativt långt.

Man har inte tagit hänsyn till barnkonventionen i ÖP/FÖP i Staffanstorps kommun. Man har varken analyserat de nuvarande livsvillkoren för barn i området och inte heller analyserat hur ett genomförande av planen skulle påverka både nuvarande barn boende i området och de som skulle flytta in i planens område, varken aspekten fysiskt eller psykiskt välbefinnande. Därefter bör man ta ställning, då man dokumenterar prövningen och beslutet.

Miljökonsekvensbeskrivningen

Höjeådalens intresseförening har inhämtat en "second opinion" från ett oberoende konsultbolag (EkologiGruppen AB) som har bedömt att MKB:n har stora brister i sina slutsatser.

- Det saknas en analys hur ett ökat besöksstryck, förorsakat av en stor ökning av befolkningen i området, kommer att påverka detta naturområde av regional betydelse. Vid den geografiska avgränsningen har man underlåtit beskriva den möjliga påverkan som exploatering i området skapar på naturmiljön i ådalen. Istället har man enbart koncentrerat sig på de delar som är belägna i Staffanstorps kommun, vilket är missvisande.
- I MKB:n görs den tveksamma bedömningen att planförslaget inte har negativa konsekvenser för landskapsbilden, med förklaringen att bebyggelsen ska anpassas till landskapsbilden. Det lämnas ingen beskrivning hur detta ska uppnås. Utan vidare förklaring på hur detta ska ske eller hänvisningar till oberoende studier är detta orealistiskt att uppnå.
- Naturmiljön bedöms enligt MKB:n få positiva konsekvenser vid exploateringsalternativet, där analysen egentligen borde resultera i stor eller måttligt negativ konsekvens enligt den oberoende naturvårdskonsulten som granskat MKB:n. Ett starkt ökat besöksstryck kommer få negativ inverkan t.ex. på djurlivet.
- I MKB:n bedöms det föreslagna exploateringsalternativet få positiva konsekvenser gällande biologisk mångfald. Enligt detaljerna om "det gröna ramverkets" utformning (grönområden med cykelstråk, gångpassager, idrottsanläggningar-) liknar dessa grönytor som redan finns i kommunen. Denna typ av grönstruktur bidrar dock inte till biologisk mångfald högre än de existerande konventionella åkrarna. Bedömningen är felaktig. Utredarnas biologiska kompetens kan ifrågasättas då de i sin analys inte beskriver den sannolika påverkan på djurlivet i Höjeådalen på Lunds sida. Djurlivet kommer att påverkas negativt, dels av den inlåsningseffekt som blir av bebyggelsen söder om ån, dels genom att ökade besöksstrycket kommer att resultera i att fågel- och viltlivet störs markant. Bland annat kommer kungsfiskare (rödlistad och prioriterad i EU:s art- och habitatdirektiv) med stor sannolikhet trängas bort. Vidare kommer bebyggelsens belysning sannolikt verka ytterligare dränerande på nattfjärilsfaunan och insekter som är föda till befintliga fladdermuspopulationerna i området. Sammantaget har dessa uppenbara risker inte nämnts och därför inte bedömts vilket är allvarliga brister. Det behöver utredas vad skadan kan förväntas bestå i och hur den skulle kunna undvikas.

Alternativ

Staffanstorps översiktsplan pekar ut Hjärups stationsområde som möjligt utbyggnadsområde med utveckling mot väster på hårdgjord mark, vilket vi stödjer till fullo. Dessa platser matchar bättre beskrivningen kollektivtrafiknära än bostadsområdena planerade i Höjeådalen. Vi tycker att det är mycket mer naturligt att Staffanstorp växer kring sina egna centrum där det inte behöver tas hänsyn till ett känsligt naturområde. Här kan det byggas tät, och därmed effektivisera anslutnings- och underhållskostnader per invånare i jämförelsen med utbyggnad på tätortsfjärna platser.

Slutsats

Höjeådalens Intresseförening avstyrker förslag till fördjupad översiktsplan i dess helhet.

Bilaga A

Fysikaliskt arbete mot gravitation, eller potentiell energi, som motsvarar klättring på 15 m av en 70 kg tung person på en 15 kg tung cykel är

$$E_{\text{pot}} = mgh .$$

Med $m=85 \text{ kg}$, $g=9.81 \text{ m/s}^2$, $h=15 \text{ m}$ blir det:

$$E_{\text{pot}} = 12.5 \text{ kJ} .$$

Beräkning av energin för en kilometers cykling på samma nivå är mer komplex, varför vi använder en online kalkylator. Kalkylatorn tar hänsyn till luftmotstånd och friktion av cykeldäck. Utöver parametrarna som användes innan, antar vi cyklistens storlek att vara 1.72 m. Övriga parametrar hittar man i Bild 3. Resultatet blir

$$E_{1\text{km}}=11.8 \text{ kJ .}$$

<p>Racing Bicycles</p> <p>Roadster Upright ("Dutch") bike ☐ hands on the tops (top of handlebar) ☐</p> <p>MTB unsuspended ☒ hands on the drops (bottom of handlebar) ☐</p> <p>Tandem with racing bars ☐ read...</p> <p>Triathlon Bicycle ☐</p> <p>Superman Position (Racing Bicycle-1h Record) ☐</p>	<p>Recumbents</p> <p>LongWheelBase under seat steering, commuting equipped ☐</p> <p>ShortWheelBase under seat steering, commuting equipped (close to PDQ) ☐</p> <p>ShortWheelBase above seat steering, racing equipped ☐</p> <p>Lowracer above seat steering ☐ <i>Kreuzotter race</i></p> <p>Lowracer with streamlining tailbox ☐ <i>Kreuzotter race</i></p> <p>Streamlined Lowracer ☐</p> <p>White Hawk ☐ (1h World Record)</p> <p>Velomobiles</p> <p>Quest (closed) ☐</p> <p>David's Mango (winter tyres, slow) ☐</p> <p>Mango+ ☐</p> <p>Mango Sport ☐</p> <p>Alligt Alleweder A4 ☐</p> <p>Flevobike Versatile/Orca ☐</p> <p>Leitra ☐</p>	<p>The comma as well as the point may be used as decimal point.</p> <p>Rider's Height <input type="text" value="172"/> cm</p> <p>Rider's Weight <input type="text" value="70"/> kg</p> <p>Bicycle Weight <input type="text" value="15.0"/> kg</p> <p>Air Temperature <input type="text" value="20"/> °C</p> <p>Height above SeaLevel <input type="text" value="0"/> m</p> <p>Slope of Road <input type="text" value="0"/> % uphill positive, downhill negative values</p> <p>Wind Speed <input type="text" value="0"/> km/h headwind positive, tailwind negative values</p> <p>Pedaling Cadence <input type="text" value="90"/> /min</p>
<p>"Change" the sort of tires? (Recumbents: calculation is based on 20inch front wheels.)</p> <p>Front Wheel Tire <input type="text" value="robust wide touring tire (thread)"/> Rear Wheel Tire <input type="text" value="robust wide touring tire (thread)"/></p>		
<p>The input field of the variable to be calculated must be empty. The result will appear in that field. With both fields filled, the variable evaluated previously will be calculated again (facilitates quick comparisons).</p> <p>Power <input type="text" value="49"/> Watts <input type="button" value="Calculate"/> <input type="button" value="Diagram"/> Speed <input type="text" value="15.0"/> km/h</p> <p style="text-align: center;"><i>Notes:</i></p>		
<p>Further results: Effective Drag Area $C_w \cdot A$ <input type="text" value="0.4906"/> ft² Rolling Resistance Coeff. C_r <input type="text" value="0.00750"/></p>		
<p>In case you enter (before clicking the "Calculate"-Button):</p> <p>either the TripDistance <input type="text" value="1"/> km <input type="text" value=""/> m or the TripDuration <input type="text" value=""/> h <input type="text" value="4"/> min <input type="text" value="0.0"/> sek,</p> <p>the amount of Calories Burnt by the Rider = <input type="text" value="11"/> kcal (assumed efficiency: 25 percent) will be calculated.</p> <p>Besides, the program will evaluate the variable whose fields are empty (Trip Distance or Trip Duration, respectively).</p>		

Bild 3: Fönster i Kreuzotter kalkylator17 med parametrarna som används i beräkning av energin som krävs för 1 kilometer cykling med 15 kilometer i timme på samma nivå.

Höjeå vattenråd

Bakgrund

Staffanstorps kommun har skickat ut fördjupad översiktsplan Flackarp - Höjebromölla på samråd. Den fördjupade översiktsplanen syftar till att pröva lämpligheten för ny bostadsbebyggelse av typen urbana byar, söder om Höje å i anslutning till Lund stads utkant. Fullt utbyggt beräknas planområdet kunna inrymma omkring 3 500 bostäder eller 8 000 personer.

Yttrande

Höje å vattenråd har tagit del av fördjupning av översiktsplanen och lämnar här synpunkter på främst de vattenrelaterade frågorna.

Höje å avrinningsområde är idag ett relativt problematiskt område ur planeringssynpunkt att planera exploateringsområden i. Detta eftersom ca 10 % av området redan idag är hårdgjort av tätorter, jordbruksmarken en av världens bördigaste och Höje å, som är ett relativt litet vattendrag, ska hantera stora flödestoppar och föroreningar som kommer från såväl tätorternas dagvatten som lantbrukets markavvattning. Flera utredningar som gjorts genom åren visar att flera miljoner kubikmeter vatten behöver fördröjas i avrinningsområdet med dagens förhållanden och exploateringsgrad. Till detta ska läggas den kommande problematik med ökande skyfall och längre perioder av såväl torka som nederbörd. Detta ställer stora krav på vattenhanteringen i exploateringsområdena om man ska kunna använda marken för så många ändamål och med så stora värden som riskeras i ett extremvädersscenario. Planen innehåller en del försök att hantera en del av problemet, men större ytor behöver avsättas för vattenhanteringen. Det är inte heller tillräckligt tydligt hur påverkan på dikningsföretaget blir och hur man säkerställer att avrinningen till dikningsföretaget inte överskrider i olika scenarios.

Som några exempel kan nämnas att det står under "Platsens fysiska förutsättningar - Mark och vatten", att: *markytan i det öppna jordbrukslandskapet är formad så att det mesta av nederbörden rinner söderut från planområdet. Mitt i området finns en svag höjdrygg som gör all en del vatten rinner ner mot Höje å.* Enligt vattenrådet är Höje å den recipient som tar emot samtligt vatten inom planområdet även om det inledningsvis rinner söderut. Under samma rubrik står även att flödet kan behöva begränsas till befintliga dikningsföretags dimension. Detta ska alltid ske för att inte deltagare i dikningsföretaget ska påverkas negativt samt att nedströms liggande recipienter i detta fall, grundvattenförekomsterna, Höje å samt Lommabukten inte ska påverkas negativt.

Det anges att dagvattenhanteringen kan ske i lågpunkterna i landskapet, men det finns inga beräkningar som stärker detta påstående. Vid granskning av den skyfallskartering som har gjorts för 100 års regn så är lågpunkterna redan i dagsläget översvämmade, hur ska då ytterligare vatten kunna fördröjas här då stora områden kommer hårdgöras?

Inom området Höjebromölla finns ingen dagvattenhantering utpekad, hur ska dagvattnet från detta område tas omhand?

Planen behöver alltså tydligare visa vilka vattenvolymer man kan hantera, vilka scenarios detta gäller för och hur man säkerställer att detta kan genomföras och förvaltas i hela genomförandeprocessen. Gör man inte det kommer problemet att skjutas över till en annan part såsom andra fastighetsägare, andra kommuner och även andra generationer. Konsekvenserna av det kan vara att ingen ytterligare exploatering blir möjlig i området och att andra verksamheter kan få problem vid tillståndshantering.

Det anges i dokumentet att recipient för dagvatten är Höje å, men även Lommabukten samt grundvattenförekomster bör anges som recipienter. Detta behöver tydliggöras i handlingarna och ett resonemang för att även Lommabukten ska nå god status behöver finnas.

I miljökonsekvensbeskrivningen under naturmiljö anges skäl till att områdets naturvärden kommer öka i och med planförslagets genomförande. Detta måste omvärderas då parker och grönstråk för rekreation, beroende på besöksstrycket, kommer medföra att djur som tidigare har trivts i området såsom räv, rådjur och vissa rovfåglar inte längre kommer få utrymme och ostörd natur där de kan vistas. Även en så känslig art som utter har synts vid ån. Under samma rubrik anges även att man vill inskränka strandskyddet med anledning av att påverkan blir liten då det inte finns några kända

naturvärden inom detta område. Vattenrådet har inte kännedom om en naturvårdsinventering över området, vilket borde göras innan man anger att det inte finns något skyddsvärt inom området. Strandskyddets 100 m fungerar även som en spridningskorridor i landskapet och om man inskränker på denna zon kan det påverka djurens möjlighet att röra sig i området, särskilt om området har bebyggts. Det finns heller ingen analys på hur ett ökat besöksstryck i området kommer påverka befintligt naturliv. Detta bör analyseras.

I miljökonsekvensbeskrivningen under rubriken vatten står att enskilda avlopp bidrar till 30 % av näringsbelastningen. En källa bör anges då det inte stämmer överens med SMHI:s modell S-HYPE. Näringspåverkan (nettobelastning 2004–2017) från enskilda avlopp utgör endast 0,68 % för kväve och 2,4 % för fosfor och långt under de 30 % som angivits. Störst påverkan på näringsbelastningen har jordbruksmark och avloppsreningsverken.

I avsnittet "Vatten - Konsekvenser av nollalternativet", resoneras det kring kostnader för försäkringsskador. Försäkringsskador har ingen påverkan på MKN för vatten. Den enda kvalitetsfaktorn för MKN vatten som berörs i miljökonsekvensbeskrivningen är näringsämnen. Med bebyggelse tillkommer flera andra förorenande ämnen i högre grad än vad som görs i dagsläget. Dessa förorenande ämnen som främst kommer fån dagvattnet ska också hanteras för att tydliggöra att planen inte påverkar vattenkvaliteten negativt och detta måste tas i beaktande redan i skedet med den fördjupade översiktsplanen i enlighet med tidigare resonemang. Det är också problematiskt att det upprepade gånger är angivet att dagvatten ska fördröjas i befintliga tågpunkter.

Med det underlag som finns tillgängligt anser vattenrådet inte att det är möjligt att göra en bedömning att befintliga lågpunkter är tillräckliga för att fördröja dagvatten från tillkommande bebyggelse i området. Dessutom kommer det bli en förändrad flödesregim i och med större andel hårdgjorda ytor. Höje å vid Flackarp och Höjebromölla är redan idag påverkat av stora dagvattenutsläpp och ytterligare tillkommande dagvatten kan medföra stor påverkan på Höje å på den aktuella sträckan samt nedströmsliggande delar av Höje å. Utöver en tydligare konsekvensanalys av flöden behöver man också visa med konkreta fysiska markanspråk på vilket sätt planen bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för vatten. Nu står det att man bedömer att riskerna för att överskrida miljö kvalitetsnormerna minskar. En plan behöver istället öka möjligheterna att uppnå normerna. Det är inte heller tillräckligt tydligt hur påverkan på dikningsföretaget blir och hur man säkerställer att avrinningen till dikningsföretaget inte överskrids i olika scenarios.

Höjeå dikningsföretag

Bakgrund

Staffanstorps kommuns förslag till ny översiktsplan är nu ute för samråd. Översiktsplanen omfattar hela kommunen och skall ange inriktning för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön och hur man följer kraven från riksintresse och miljö kvalitetsnormer.

Synpunkter

Höjeå Dikningsföretag 1896 - 97, vilken har ansvar och en lagstadgad skyldighet för att avvattningen genom Höjeå fungerar på ett tillfredställande sätt. Dikningsföretaget har därför möjlighet att villkora dagvattenutsläppet till Höjeå i den fortsatta planprocessen. Dikningsföretaget har tagit del av den fördjupade översiktsplanen för området Flackarp - Höjebromölla och lämnar här synpunkter på vattenrelaterade frågor.

Höjeå, som är ett relativt litet vattendrag hanterar stora flödestoppar främst beroende av dagvatten från tätorternas hårdgjorda ytor. Utredningar har visat att flera miljoner kubikmeter vatten behöver i nuläget fördröjas i avrinningsområdet med dagens exploatering.

Dikningsföretaget anser att planen inte tydligt visar på ambitionen av fördröjningsdammar som säkerställer att tillrinningen inte överskrids. Vid beräkning av kapaciteten på fördröjningsdammar räcker det inte med att beräkna efter 10-årsregn eftersom belastningen på ån vid den aktuella sträckan redan med råge är överbelastad. Eftersom å-dalen vid riklig nederbörd är översvämmad måste fördröjningsdammar anläggas intill exploaterade ytor. Vidare saknar vi att kommunens Blåplan

inte är integrerad i planen vilket har deklarerats av ledande politiker. Den skulle vara ett tvingande styrdokument i planprocesserna.

Vi vill påminna om att strand skyddet på 100 m räknas vid lågvattennivå. Vid stora delar av året är hela å-dalen vattenfylld vilket innebär att strandskyddet bör fördubblas för att skapa korridorer för faunan.

Hjärups byalag

Ambitionen att bygga nya bostäder i nära anslutning till befintlig tätort och det gedigna och omfattade planeringsarbetet som lagts ner på detta vill vi lämna stort beröm för. Om man tittar på en karta kan man tycka att det är ett idealiskt område att bygga bostäder på, nära till järnvägsstation och vägar.

MEN i det här fallet väger nackdelarna med stor övervikt över alla fördelar med att bebygga åtminstone allra största delen av dessa områden. Nu skall visserligen Trafikverket bygga ut trafikplatsen Lund Södra, men för den delen är det inte nödvändigt att utöka trafikmängden där. Det är ju ingen vinst med att addera trafiken till ett handelsområde med trafiken vid Lunds största trafikknutpunkt för bilar.

Om det nu skall vara öppna landskapsområden mellan bebyggda tätorter så räcker det inte med en liten åkerremsa här och en där. Det är meningen att stora öppna slättområden skall förgylla landskapet och visa den vackra och högproduktiva åkerjorden. I annat fall försvinner Lundaslätten och förvandlas till ett hårdgjort storstadslandskap, helt i strid med de långsiktiga intentioner och beslut som har antagits vid planering för hela sydvästra Skåne. Åkerjordarna är i sig själva viktiga verksamhetsområden för vår livsmedelsproduktion. Man kan inte nog understryka vikten av att vi får behålla mark för odling. Vi behöver jordbruksmark för att tillgodose vår befolkningsökning och för miljön genom att butikerna kan tillhandahålla närodlat istället för att vi importerar.

Höjebromölla

Landskapsbildsskyddet vid Lund Södra har inte tillkommit av en slump utan är beprövat och värderats som vacker och värdefull kultur- och naturmiljö och som god livsmiljö för invånarna. Att bebygga med verksamhetsområden här framför Knästorps kyrka och by och dölja den vida sikten bort mot Hardebergahöjderna och Romeleåsen är förödande för landskapsbilden, som helt skulle gå förlorad när man vistas och passerar här. Dessutom ligger denna unika miljö i nära anslutning till Uppåkra Arkeologiska Center.

Att bygga vid stationsnära områden kan väl inte betyda att man placerar en station/hållplats rakt ut i naturen utan anslutning vare sig åt ena eller andra hållet, norrut eller söderut och därefter bebygga området. Tanken är väl i stället att orter utspridda över större areal sammanknyts med snabba järnvägsförbindelser och till de stora centralorterna som Malmö, Lund, Helsingborg m.fl. Ett steg i den riktningen hade varit att satsa på Simrishamnsbanan, som hade bundit samman många trivsamma samhällen med de västra städerna.

Flackarp

Flackarp ligger i ett betydelsefullt naturområde och är sedan tidigare utnyttjat av flera anläggningar. Här några nackdelar med att bostadsbebygga området.

Södra stambanan är knappast någon liten förortsjärnväg utan är byggd för mycket trafik av alla trafikslag som därigenom producerar mycket buller och därför är det olämpligt att stambanan genomkorsar ett nytt bostadsområde.

Samma sak är det med Eons kraftledning. Hur lätt flyttar man Eons elledning söder om Höje å när det inte gått att flytta den norr om ån på över 50 år.

Väg 108 är Lunds södra ringväg som byggdes här för att bespara lundaborna som bor strax norr om Höje å biltrafikbuller. Lunds östra ringväg dvs E22 förorsakar mycket obehag för de kringboende där och krav ställs ideligen på att den vägen skall byggas över.

Höje å dalens stora naturvärden för rekreation och naturupplevelse borde värderas högre, liksom oförstörd 10+ jord och de öppna landskapsvyerna mellan orterna. Speciellt om den västra delen av planområdet bebyggs förstörs dessa sammanhängande vyer för all framtid.

En annan fråga är hur man har tänkt att det skall bli med kommunal service i en helt ny ort i kommunen. Skall skolor, förskolor, affärer, vårdcentral, sport- och idrottsanläggningar byggas. Skall Lunds stad förlänga sina busslinjer hit eller kommer Staffanstorp ha egna busslinjer.

Mycket att fundera över.

LRF Uppåkra-Knästorp

Medlemmarna i Uppåkra-Knästorps LRF-avdelning ställer sig starkt kritiska till översiktsplanen där Staffanstorps kommun föreslår bebyggelse på 200 ha förstklassig åkermark.

Många forskningsrapporter pekar på att det kommer att bli livsmedelsbrist i världen och att varje hektar mark måste användas för livsmedelsproduktion i framtiden.

Det är vilseledande skrivet i översiktsplanen på sidan 30 i mittenspalten, att man i den globala karteringen menar att jordarna i Skåne är de näst sämsta på en fyrgradig skala. Skalan visar ett genomsnitt då den största delen av Skåne är skogbevuxet. Området i översiktsplanen tillhör de bästa jordarna i Europa.

Flera av de lantbrukare som odlar marken, som Staffanstorps kommun vill bebygga, tillhör den yngre generationen lantbrukare. Två av dessa har sökt olika former av startstöd och riskerar att bli återbetalningsskyldiga till Jordbruksverket om omsättningen på deras verksamhet minskar p g a att arealen tas ur produktion.

Kommunens rutiner att informera berörda arrendatorer måste bli bättre. Det hade varit en trevlig gest om kommunen hade informerat arrendatorerna samtidigt som de informerar jordägarna.

LRF:s kommungrupp i Staffanstorps kommun

Åker, vall och betesmarker har stor betydelse i klimatomställningen och ger samtidigt sysselsättning. Vi anser att mark för livsmedelsproduktion skall skyddas mot exploatering. I miljöbalken 3 kap. 4§ står "Jord- och skogsbruk är av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Åkermarken i Sverige är klassificerad från 1 - 10 där 10 är den högsta klassificeringen. Det är enbart i Skåne där det finns mark med de högsta klassificeringarna 8 - 10. Åkermarken rW1t Staffanstorp och Lund har den högsta klassificeringen.

I förslaget till Fördjupad översiktsplan föreslås att ca 200 ha av landets bästa åkermark kommer att tas ur produktion. Det motsvarar ca 4 000 000 (4 miljoner) brödlimpor som varje år ersätts med råvaror för andra delar av landet eller via import. Till vilket klimatnytta?

Sveriges riksdag och Region Skåne har beslutat om riksomfattande och regionala livsmedelsstrategier. Målsättningen med dessa strategier är att öka självförsörjningsgraden av livsmedel genom att öka den svenska livsmedelsproduktionen. Staffanstorp kommun bör därför i sin Fördjupad översiktsplan ta större hänsyn den förändring som nu sker för att stärka den svenska livsmedelsproduktionen och öka Sveriges självförsörjningsgrad.

Den Fördjupad översiktsplanen tar upp att vid kommunal planering skall hänsyn tas ekosystemtjänster. En av de viktigaste ekosystemtjänsterna är produktion av livsmedel. Därför bör produktion av livsmedel som ekosystemtjänst beaktas och betonas tydligare.

I inledningen av den Fördjupade översiktsplanen står det. "Samtidigt har vikten av att ta hänsyn till jordbruksmarken, inte bara ur landskapsperspektiv utan som produktionsresurs, blivit än tydligare. Brukningsvärd jordbruksmark får bara exploateras om den alternativa markanvändningen utgör ett s.k. "väsentligt samhällsintresse", liksom alternativa utvecklingsområden måste utredas. Bostadsförsörjning utgör ett väsentligt samhällsintresse och i stationsnära lägen finns det särskild anledning att bejaka ny bebyggelse, vilket främjar t.ex. en mer hållbar kollektivtrafik, samtidigt som mer perifer jordbruksmark då kan bevaras".

Av naturliga skäl har människor bosatts sig där de bästa förutsättningar har funnits för livsmedelsproduktion och det är där stationsnära lägen nu ligger. Att hänvisa till bostadsförsörjningen och stationsnära lägen för att kunna exploatera åkermark är bara ett sätt att berättiga förslaget att ta ca 200 ha åkermark ur produktion. De areella näringarna har stor betydelse i kommunen och skall värnas gentemot motstridiga intressen. Det öppna kulturlandskapet skall bevaras och kommunen skall verka för att etableringar ej sker som kan begränsa jordbrukets verksamhet. I kommunen omsätter ca 90 företag inom De Gröna Näringarna, ca 320 miljoner kronor och skapar sysselsättning för ca 120 personer utöver de som äger och brukar företagen.

Förutom att producera livsmedel så har lantbruksföretagen stor betydelse för klimatomställningen, det fossilfria samhället, den biologiska mångfalden och att hålla landskapet öppet. Åker, vall, ängs- och betesmarker binder mycket koldioxid.

Hela 70 % av klimatpåverkan från den mat vi äter uppstår i andra länder. Om vi åt mindre importerad mat och mera svenskt skulle klimatpåverkan minska markant. Miljön betalar priset för billig import! Genom att ta jordbruksmark i Staffanstorps kommun ur produktion ökar vi importen av livsmedel till Sverige samtidigt som klimatpåverkan ökar.

För att klara de mål på livsmedels-, klimat- och energiområdet som riksdag och regering ställer sig bakom krävs ett starkt och aktivt jordbruk i kommunen. För att detta skall uppnås krävs:

- att jordbruket skall värnas gentemot motstridiga intressen.
- att kommunen skall medverka till att det skall vara enkelt att vara företagare/jordbrukare/ i Staffanstorp kommun.
- att jordbruksmarken skyddas mot exploatering.

Jord- och skogsbruket är även en viktig del i energiomställningen. Byggnader och mark kan användas för solceller och vindkraft för elproduktion. Gödsel från djurhållning och rester eller produkter från växtodlingen kan ge biogas.

För varje miljon kronor som jordbruket ökar i omsättning så ger det 2,5 nya jobb (för näringslivet i övrigt är motsvarande siffra 1,42 jobb). En satsning och utveckling av De Gröna Näringarna är bra för jobben, klimatet och miljön i Staffanstorp kommun. Utöver detta så skapar jordbruket det öppna landskapet som är kännetecknande för kommunen.

Det bör också påtalas att stor del av området är landskapsbildsskyddat. Innan Staffanstorps kommun fattar beslut om översiktsplaner bör man se över hur man kan bygga på åkermark med så litet påverkan som möjligt. LRF anser att kommunen bör ha en nollvision om användandet av åkermark.

Klostergårdens byalag

Klimatkris och livsmedelskris. Den skånska åkermarken måste bevaras.

Den svenska miljöbalkens tredje kapitel, paragraf 4, stadgar att brukningsvärd åkermark får tas i anspråk för bebyggelse endast när det är nödvändigt för väsentliga samhällsintressen. Inte annars.

På Europas bästa åkermark planerar Staffanstorps kommun att bygga cirka 4000 bostäder intill Lunds centralort längs en fem km lång sträcka från Knästorp till Trolleberg. Är detta ett väsentligt

samhällsintresse? Var och en av de 4000 bostäderna måste förses med el, vatten och avlopp. Vägarna måste asfalteras, dagvattenbrunnar grävas. Marken blir hårdgjord och åkerjorden penetreras av ledningar och rör. Utsläppen av koldioxid ökar. Mark som ockuperas av stadsbebyggelse, vägar och industriområden är svår att återvinna.

Men perspektivet måste vidgas. Enligt FN kommer dubbelt så mycket mat behövas 2050 på grund av den växande världsbefolkningen. Klimatuppvärmningen leder till ökenspridning och minskad åkerareal. Spannmål utgör cirka 40 procent av människans föda. I Sverige har åkerarealen minskat med hälften sedan 1950-talet. I sydvästra Skåne – och inte minst i Lund - tas fortfarande stora arealer högproduktiv åkermark i anspråk för urbanisering. Utvecklingen måste vändas. Det är svårt att frigöra åkermark som ockuperas av stadsbebyggelse, vägar, industriområden och fabriker.

Därför måste Staffanstorps utbyggnadsplaner i Höjebromölla och Flackarp stoppas.

Den närmaste tiden hotas åkermarken i Flackarp, mellan Sankt Lars och Trolleberg, av exploatering eftersom detta område är det som ska bebyggas först. Staffanstorp vill under beteckningen *Höje å stationsområde* bebygga Flackarp och sammanfoga byn med den nya stadsdelen Källby, som Lunds kommun planerar norr om Höje å. För att uppnå detta föreslår man bland annat att Åkerlunds och Rausings väg ska förlängas med en bro över Höje å och fortsätta till Flackarps gamla byväg. Det förslaget skulle allvarligt inkräkta på naturområdet längs Höje å. Däremot är förslaget att åter göra det möjligt att passera järnvägen på Flackarps byväg rimligt. Det skulle minska järnvägens barriäreffekt och kan genomföras utan konsekvenser för landskapet i övrigt.

Staffanstorps övergripande planer att i en epok av klimatkris och global livsmedelsbrist bygga ett vidsträckt bostadsområde på åkermark av klass 10 får inte förverkligas. Staffanstorp måste ompröva sina utbyggnadsplaner.

Länsstyrelsen måste tillse att Miljöbalkens tredje kapitel, paragraf 4 efterlevs. Denna högproduktiva åkermark får inte tas i anspråk för bebyggelse.

Möllaregårdens samfällighetsförening

Möllarevägens samfällighetsförening lämnar härmed sitt yttrande över Staffanstorps kommuns förslag till fördjupad översiktsplan. Föreningen ställer sig mycket kritisk till planen, framförallt vad det gäller utbyggnadsområdet Flackarp, men även övriga områden. Föreningen rekommenderar att kommunen avskriver planen.

Vi förutser att verkställandet av planen kommer ha stora konsekvenser för föreningens medlemmar. Uppfattningen är att förändringen har fler negativa än positiva effekter. Vi har även noterat att planområdet, som är vår närmiljö, beskrivs på ett missvisande eller till och med felaktigt sätt.

Medlemmarna värnar mycket om by-karaktären som området har, och besökare ser mycket positivt på området, för dess småskalighet och tilltalande byggnadsstruktur, det omgivande odlingslandskapets vyer och närheten till Höjeådalens natur.

De viktigaste synpunkter medlemmarna har handlar om att planen medför:

- en tillväxt med ytterligare 8000 invånare (som inte är del av översiktsplanens mål) vilket anses vara en forcerad och aggressiv utbyggnadstakt som uppfattas som överflödigt (alternativ har inte prövats).
- att, den idag så uppskattade och karaktären som Flackarp har, förstörs.

- kraftigt ökat trafik (persontrafik och transporter) i ett område med mycket försämrad trafiksäkerhet för skolbarn.
- en ökad trafikvolym, som påverkar även framkomligheten i och omkring utbyggnadsområdet Flackarp.
- en dramatisk och negativ förändring av det omgivande landskapet.
- en stor negativ påverkan på möjligheten att vistas i naturen.
- förlust av möjligheten att nu, och i framtiden, handla närodlat, ekologisk mat.
- ytterst ineffektiv användning av jordbruksmark (urbana byar med låg bostadstäthet sett över hela området).

Storskalig exploatering av Höjeådalen mellan Värpinge och Knästorp ifrågasätts

Hela planområdet ska tillföra möjlighet till upp mot 4500 nya bostäder för ca 8000 invånare. Då dessa 8000 inte inkluderas i tillväxtmålet som är beskrivet i Staffanstorps kommuns översiktsplan, ställer sig föreningen mycket frågande om det är rimligt att lägga fram den aktuella FÖP. Staffanstorp kan nå sitt tillväxtmål även utan FÖP Flackarp-Höjebromölla.

Storskalig exploatering av Höjeådalen vid Flackarp är inte önskad

I planen utpekas Flackarps by som ett prioriterat område för tät utbyggnad. Det är svårt att se hur höga och täta bostadsområden kan utformas för att kunna passa till den befintliga byggnadsstrukturen, som idag domineras av privatbostäder (uteslutande villor, förutom en gård i åkerlandskapet). Planförslaget ger motsägelsefulla uppgifter om hur planområdets byggnadsstruktur kan tänkas utformas, och ambitionen att nya byggnader (som i detta område ska vara täta och höga) inte ska vara märkbara från å-rummet är rentav inte realistisk. Man undrar om stadsplaneraren har varit i området för att göra sig en bild av förutsättningarna? Det framgår inte heller tydligt, vilken nivå av service som planeras inom området. En utbyggnad med en större livsmedelsaffär vid Hjärup skulle däremot välkomnas. Då det redan finns ca 5000 invånare i Hjärup anses det som positivt att ytterligare utveckla servicen där, som då skulle kunna nyttjas av Flackarpsbor på ett enkelt och tidsbesparande sätt (idag handlar de flesta i Staffanstorps industriområde eller på Nova Lund). För mindre inköp finns Klostergårdens livsmedelsaffärer till hands som nås med cykel eller till fots. Medlemmarna uttrycker att det inte finns några behov som skulle motivera att man välkomnar den föreslagna planen, utan att de negativa konsekvenserna förefaller att väga tyngre än de möjliga positiva.

Planen äventyrar barnens säkerhet

I planunderlaget saknas en beskrivning av konsekvenser för barn i området. Föreningen består av 20 fastigheter med adress Möllarevägen i Staffanstorp. Möllarevägen är en återvändsgränd. Sammanlagt bor 38 barn under 18 år i området. Över 80 % är elever på förskola eller skola på Sankt Lars området (som ligger drygt en km bort), eller studerar på ett gymnasium i Lund. Samfällighetens närområde utgör idag en mycket trygg miljö för barnen, speciellt vad det gäller trafiksäkerhet. Då den enda väganslutningen in till området är från väg 108, förekommer inte genomfartstrafik. Trafikanter i området är nästan uteslutande boende i Flackarp eller deras gäster, samt sporadiska transporter för post- och varuleveranser. Från och med mellanstadiet tar en övervägande andel skolelever sig själva med cykel till sin skola. Med en mångfaldigt ökad trafik på idag lugna och avskilda vägar kommer färre föräldrar vilja låta sina barn vara självständiga och cykla utan föräldrar till sin skola. Risken är att föräldrar väljer att skjutsa sina barn med bil till skolan vilket i sig själv ökar trafikvolymen och utsläpp. Utbyggnad med 500–600 bostäder kommer att öka trafikproblemet i området och leda till högre utsläpp.

Medlemmarna ställer sig kritiska till de nya vägförbindelserna i planen, där det aviserats att kommunens önskemål är att ha en ny vägsträckning i öst-västlig riktning, och där den nuvarande (och enda) utfarten från området mot väg 108 förutspås stängas. De flesta hushåll i området har två bilar, och en stor majoritet av de boende bil pendlar till sin arbetsplats. Då området trafikmatas direkt till väg 108 är det idag mycket bekvämt att använda bilen, även om det enbart ca 10 minuters gångväg till regionbuss till Malmö och Lunds centrum och 15–20 minuter till Lunds kommunala bussnät. Stationen

på Klostergården bedöms att få enbart marginella effekter på val av färdmedel för de boende. Inom Flackarps närområde kan förväntas tillkomma ca 1200 nya boende. Även om enbart hälften skulle välja bilen för sina resor, skulle detta betyda en dramatiskt ökad trafikvolym jämfört med idag, vilket i sin tur kommer påverka framkomligheten inom området negativt. Detta medför även risk för kapacitetsbrist på väg 108, som redan idag är belastad. Vid köbildning på väg 108 är risken stor att den nya vägen genom hela utbyggnadsområdet använts som "genväg", med minskat trafiksäkerhet och försämrad luftkvalitet för de boende. Vår förening önskar bli hört för synpunkter vid eventuella åtgärdsvalsstudier som Trafikverket diskuterar med kommunen

Tryggheten minskar

De flesta boende är inflyttade de senaste 10 åren och har barn i förskole- och skolålder. Man har sökt sig till området för dess karaktär och den lantliga omgivningen, samt för den trygga och överskådliga miljön som finns. Flackarp har en väl fungerande by-miljö med en etablerad social struktur, där de flesta känner varandra. Tillväxten med 15 gånger fler bostäder i ett relativt begränsat område anses att leda till att man har mindre möjlighet att samverka med de som rör sig i området. Anonymiteten ökar, vilket ger en känsla av otrygghet. Även den dramatiskt ökande trafikvolymen som förväntas som resultat av exploateringen, kommer att minska trygghetskänslan.

Landskapsbilden förstörs och utbyggnaden förväntas medföra stora skador för Höjeådalens natur

Höjeådalen är ett viktigt rekreationsområde för de boende och ses som en stor tillgång för de boendes livskvalitet. Lunds kommun har beslutat att inrätta ett naturreservat på sin sida kommungränsen, vilket välkomnas. Det ska poängteras att Höjeådalen även på Staffanstorps sida har värdefull natur (se Naturvärdesinventeringen av Ekologigruppen AB, beställt av Lunds Kommun).

Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) visar stora brister i sin bedömning framförallt vad det gäller effekter för naturmiljön. Vi ifrågasätter varför man i MKB:n underlåtit beskriva konsekvenser för naturmiljön- en så kraftig ökning av närboende som använder nya vägar över ån kommer att ha stora konsekvenser främst för djurlivet, med risk för att i Höjeådalen förekommande, rödlistade arter som kungsfiskaren, trängs undan. Idag upplevs sträckan på Flackarps byväg som en del av rekreationsområdet, och många promenerar eller springer där idag. Bebyggelse längs med Flackarps byväg kommer leda till ett större "mentalt" avstånd till rekreationsområdet. Området bör skyddas från bebyggelse för att bevara dess kvalitéer för kommande generationer.

Ineffektiv användning av jordbruksmark och påverkan på ekologiskt lantbruk

Kommunen säger sig ha målet att försöka undvika att exploatera högvärdig odlingsmark. Tvärtom ser vi hur planen riskerar att leda till att exploateringstrycket på god odlingsjord (den bästa i Sverige) ökar kraftigt- marken i Höjeådalen är av den högsta produktivitetsskallen. Exploatering vid Knästorp (där det idag finns ekologiskt inriktat lantbruk) kommer dessutom att leda till förlust av möjligheten att nu och i framtiden handla närodlat, ekologisk mat.

Sammanfattningsvis ser vi att Höjeådalen kommer att påverkas kraftigt och vi ser tydliga intressekonflikter mellan vad kommunen säger sig vilja uppnå och vad realistiska konsekvenser av planerna är. Alternativa utvecklingsområden i kollektivtrafiknära läge på andra ställen i kommunen har inte prövats på tillfredsställande sätt. Vi ser allvarliga konflikter mellan förslaget till fördjupad översiktsplan och internationellt, nationellt, regionalt och lokalt uppställda mål för en miljömässigt och socialt hållbar utveckling.

Föreningen ser istället hellre att Höjeådalen avsätts som ett kommunalt reservat för natur-, kulturvård och rekreation från Knästorp i öster till Värpinge i väster. En utveckling av områdets rekreations- och natur-, samt kulturvärden ses som mycket positiv.

Flertalet medlemmar har deltagit i den tidiga dialogen 2018. Deltagarna har även då på mötet ställt sig mycket kritisk till konceptet om urbana byar som presenterades och många har gett uttryck för att det finns bättre ställen att bygga på, som också är kollektivtrafiknära. Det har inte blivit tydligt huruvida de vid mötet yttrade synpunkter har påverkat slutresultatet av FÖP:n, då samma koncept återfinns i nuvarande planförslag.

Naturskyddsföreningen Lund

Lunds Naturskyddsförening, LNF, anser att den exploatering av jordbruksmarken som föreslås i den fördjupade översiktsplanen för Flackarp-Höjebromölla inte ska genomföras. LNF vill att det även fortsättningsvis ska finnas öppna landskap som skiljer samhällena åt.

Skälen för vårt ställningstagande

Planområdet består till största delen av jordbruksmark av allra högsta klass enligt den nationella åkermarksgraderingen. Jordbruksmark är en unik och icke förnyelsebar resurs som är nödvändig för människans överlevnad.

Enligt miljöbalken får brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk för bebyggelse endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfreds-ställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Bostadsförsörjning kan vara ett väsentligt samhällsintresse, men behovet kan absolut tillgodoses även på andra platser i Staffanstorps kommun utan att jordbruksmark tas i anspråk. Jordbruksmark är en begränsad resurs med avgörande betydelse för att trygga livsmedelsförsörjningen inom landet. Brukningsbar mark med bibehållen bördighet ska finnas tillgänglig i Sverige även för kommande generationer.

Lokaliseringen är mycket attraktiv för bilpendlare. Med bil tar det inte många minuter att nå väg 108 och motorvägen E22, det vill säga att biltrafiken skulle underlättas i det här området. Det kan man inte bortse från genom att peka på närheten till den kommande tågstationen vid Klostergården - tågen får hård konkurrens av lätt tillgänglig vägtrafik. En analys av hur stor mängd motortrafik som skulle alstras av utbyggnaden bör göras. Miljökonsekvensbeskrivningen anger att aspekten Trafik och tillgänglighet skulle påverkas positivt i exploateringsalternativet, men det finns inget positivt i ökad biltrafik. Enligt LNF:s mening är bedömningen felaktig.

LNF värnar starkt om naturen och miljön i Höje ås dalgång, både för att den biologiska mångfalden ska bevaras för sin egen skull, och för att området har stor betydelse för människors rekreation. Om snabbcykelvägen till Malmö byggs accepterar vi en bro för gående och cyklister intill järnvägsbron. Den lilla gångbro över ån som finns ca 300 meter väster om järnvägen fyller sin funktion som del i en vandrings slinga. Den är inte framkomlig med cykel, vilket felaktigt sägs i planförslaget. LNF motsätter sig bestämt att en väg för motortrafik öppnas genom en ny bro över ån. Skälen för detta kommer vi att utveckla närmare när vi kommenterar den fördjupade översiktsplanen för Källbyområdet i Lunds kommun.

LNF menar att ny bebyggelse söder om Höje å så nära som 100 meter från ån kommer att påverka naturområdet negativt. I miljökonsekvensbeskrivningen anges aspekterna Naturmiljö och Rekreation som positiva i exploateringsalternativet. Det är befängt. Flora och fauna utsätts för störningar, och inte minst störs naturupplevelsen för de människor som söker rekreation i en lugn och någorlunda orörd miljö. Området är det enda i sitt slag på den hårt exploaterade Lundaslätten. Det finns inga ursaker för att förstöra det.

Det finns heller inga skäl att inskränka strandskyddet så som föreslås. De ynka 100 meter som fredas från bebyggelse närmast ån är nödvändiga för att ge en sammanhängande spridningskorridor för flora och fauna.

LNF avstyrker planförslaget i sin helhet.

Naturskyddsföreningen Staffanstorp

Sammanfattning

Naturskyddsföreningen Staffanstorp anser att det är slöseri med vår jordbruksmark, samt allmänna resurser att bygga utefter Höje å.

Naturområdet och miljökonsekvensbeskrivningen

Höje å är ett område mellan vår kommun och Lunds kommun och som är ett populärt promenadstråk. Höjeådalen har stor betydelse för det tätortsnära friluftslivet och klassades som riksintresse 2017-10-19 av Naturvårdsverket. Området är därför skyddat av Sveriges riksdag som vill att det ska hushållas med denna typ av område. Höje å området har stora landskapsestetiska värden, kulturhistoriska, geologiska och biologiska värden. Här finns bland annat ett mycket stort fågelliv som lever i en skyddad värld, långt ifrån bilar och mänsklig stress. Här finns små och stora djur som har en tillflyktsort djupt inne i buskage i strandnära områden.

Då Höje å är av riksintresse anser vi att Staffanstorps kommuns miljökonsekvensbeskrivning (MKB) över FÖP inte på ett nöjaktigt sätt speglar de konsekvenser som en byggnation på endast 100 meters avstånd från ån medför.

Förekomster av känsliga och hänsynskrävande arter av lägre eller högre djur- eller insektsarter har inte dokumenterats på ett tillfredsställande sätt.

Hänsynsregler 2 kap. 2 § miljöbalken

"Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet."

I mark- och miljööverdomstolens dom MÖD 2002:15 beslöts att avvisa en ansökan då

"en godtagbar miljökonsekvensbeskrivning är en processförutsättning".

Det är förvisso inte FÖP som slutligt avgör om det går att bygga på en plats, men att enbart ta fram en översiktlig MKB över ett så känsligt område är en risk. Ponera att det vid en fördjupad MKB framkommer att det är högst olämpligt att bygga vid platsen, medför detta ett resursslöseri som hade kunnat undvikas om en noggrannare undersökning skett i samband med FÖP.

I MKB står följande:

"Översiktsplanering är övergripande och inriktad på en strategisk nivå och inte detaljerad. Detta gäller även MKB:n. Flera av miljöfrågorna kommer därför att behandlas mer utförligt inom ramen för andra beslutsprocesser; exempelvis detaljplanläggning enligt plan- och bygglagen eller tillståndsansökningar. Den aktuella MKB:n fokuserar därför på de frågor som kan innebära betydande miljöpåverkan på en övergripande nivå."

Eftersom verksamheten berör ett område av riksintresse, samt att det är en fördjupad ÖP, är det vår bestämda uppfattning att dess MKB borde vara detaljrik för att inte riskera att processen fortskrider och slösar på samhällets resurser genom att ta fram en detaljplan som inte har förutsättning att kunna genomföras. En mer detaljrik MKB kan därför anses vara en förutsättning för att kunna göra en detaljplan som innehåller rätt bedömningskriterier från dag ett.

Det står även följande:

"En direkt påverkan på enskilda kulturhistoriskt intressanta objekt eller fornlämningar kan medföra negativa effekter, men då den aktuella planen inte specificerar placering av byggnader, vägar och annan bebyggelse, samt ger stora utrymmen för anpassningar och flyttar av dessa inom utpekade områden, bedöms påverkan vara liten då detaljplaneprocessen i senare skede bedöms ha goda möjligheter att hantera frågeställningarna."

Ovanstående formulering varnar för problem, men tar samtidigt bort problemställningen för att det senare kan finnas goda möjligheter att "hantera frågeställningarna". Detta visar direkt på problemet med att göra det för enkelt via enbart en översiktlig MKB, då det kanske inte går att "hantera frågeställningarna" på ett optimalt sätt utan att slösa på jord eller samhällets övriga resurser.

Biotopskyddsområden

Vi saknar en redogörelse för om det inom planerat område finns generella biotopskyddsområden eller skyddsvärda träd. Om en detaljplan vinner laga kraft, innan ansökan skett om att göra åtgärder inom biotopskyddsområden, finns risken att möjligheten att bygga på området ändå avvisas. Vårt råd till kommunen är därför att börja med ansökan innan detaljplanarbetet påbörjas. Det är därför av största vikt att alla biotopskyddsområden beskrivs redan i FÖP.

Bördig jord

Runt och inom Staffanstorps kommun finns Sveriges bördigaste jord. Den nya översiktsplanen (ÖP) för hela kommunen baserar sig på att vi får en årlig 2 % befolkningsökning fram till år 2039, vilket medför totalt 39 000 invånare. Det FÖP beskriver ligger utanför detta mål, samt har stora konsekvenser för den odlingsbara jorden.

Den starka utbyggnad av kommunen som ÖP beskriver, kommer medföra ett stort tryck på kommunala resurser varför vi direkt avråder att sprida ut kommunens resurser ytterligare genom kommunal utbyggnad enligt FÖPs intentioner. Låt jorden runt Höje å vara intakt tills kommunen har visat att den klarar av den starka utbyggnadstakten som ÖP "Framtidens kommun – Livsoas 2039" beskriver.

Allmänna resurser

Av FÖP framgår att det kommer bli 15 bostäder per hektar. Det är ett för litet antal bostäder, för att kunna bygga ut fullständig kommunal service. Det finns därför en stor risk i att Staffanstorp kommer bli beroende av Lunds kommuns möjlighet att erbjuda skolgång, då det inte finns någon möjlighet för mindre barn att ta sig till Hjärup.

Lunds kommun håller på med sin FÖP angående Källbyområdet. Det finns inget svar ännu på vilket sätt den planen kommer gestalta sig, då många årsarbeten kvarstår med detaljplaner och eventuella överklaganden. Att i det hänseendet planera för bostäder vid Höje å, utan garantier för att kommande boende får det sociala stöd som krävs av en kommun, är inte optimalt.

Det framgår också att det bör planeras för en vägbro över Höje å. Vem ska betala för denna? Det framgår inte i FÖP, i vilken stor utsträckning detta gynnar kommunens invånare, då tanken med Staffanstorps utbyggnad är att nå spårbunden trafik vid Lunds planerade station inom Klostergården. Och tanken med spårbunden trafik är att ta sig dit med cykel eller gåendes och att bilen lämnas hemma. Naturskyddsforeningen stöttar idén med närhet till kommunala transportmedel och möjlighet att kunna ta sig till jobb, skola, butiker etc, med cykel. Men om tanken med bostäderna vid Höje å är närheten till spårbunden trafik och cykelavstånd till olika mål undrar vi vad kostnaden blir per person inom vår kommun, som har nytta av en sådan bro? Vår åsikt är att det är ett direkt slöseri med kommunens resurser att vara med och bekosta en bilburen bro, då det enbart är de närmast boende som har en direkt nytta av en sådan bro.

Lokaliseringsutredning

Vi saknar en lokaliseringsutredning. Denna skulle kunna leda till att det är bättre att bygga väster om järnvägen i Hjärup. Hjärup saknar mycket av de kommunala serviceenheter som behövs i en större ort. En fortsatt utbyggnad av Hjärup skulle kunna avhjälpa detta problem. Det är en form av optimering av kommunens resurser, då dessa inte sprids ut, samtidigt som kontakten med spårbunden trafik är garanterad.

Sammankoppling till Hjärup?

FÖP fokuserar på kontakten med Lund och den spårbundna kommunikationen. I FÖP saknar vi en direkt kontakt med den största närliggande tätorten inom kommunen, Hjärup. Hjärup står inför en väldigt hög exploateringstakt, vilket kommer medföra utbyggnad av sociala stöd, såsom vård, skola och omsorg. Staffanstorps kommun kan inte förlita sig på att kunna nyttja Lunds kommuns resurser för

FÖP-området, varför det kommer att finnas behov av att lätt kunna komma i kontakt med Hjärup. ÖP och FÖP bör nämna hur den kontakten är tänkt att ske. Ska det grävas en tunnel under väg 108 etc.?

Segeåns vattenråd

Flackarp-Höjebromölla fördjupad Översiktsplan

Det är positivt att Staffanstorp och Lund tagit fram en gemensam målbild. Planområdet ligger nära den planerade Klostersgården station i Lund som planeras öppnas 2024.

Den planerade utbyggnaden är kraftig och kommer att ändra karaktären på området från jordbrukslandskap till "förort" till Lund. Ca 200 ha främst jordbruksmark kommer att bebyggas i den aktuella planen. I planen framgår att man avser utveckla bebyggelse i strandnära läge även om delar närmast Höjeå ska vara avsatta för rekreation. I den aktuella FÖPen framgår inte hur nära ån man avser bygga. I dag råder strandskydd längs med ån på 100 meter med avsikt att gynna rekreation och biologisk mångfald.

Segeåns Vattendragsförbund och Vattenråd förordar att 100 meters strandskyddsområde bevaras för att Ån ska kunna rensas och skötas, att rekreationen och biologiska mångfalden får möjlighet att utvecklas längs ån samt att med tanke på pågående klimatförändringar tillse att utrymme finns för översvämning och meandring samt ökad magasinering för framtiden.

Privatpersoner

Anders

Jag skriver till dig som privatperson. Jag är ordförande i Brf. Runristaren som är en av de största föreningar i Lund. I styrelsen har vi diskuterat bristen på handel i östra delen av tätorten Lund och bristen på bostäder. Vi finns i östra Lund nära Gastelyckan. Jag tycker det är intressanta planer ni har för området i anslutning till Lund. Bostäder finns det ett stort behov av, och vi som bor på östra sidan i Lund har länge efterlyst ett handelsområde i vår närhet. I Lund är tyvärr alla handel koncentrerad till norr eller väster.

Per och Agneta

I mail:

Översänder yttrande över fördjupad översiktsplan. Yttrandet rör den del som berör vår fastighet Flackarp 4:2. Se bifogat brev samt till brevet hörande bilagor. (Handlingar skickas även per rekommenderat brev för diarieförande i kommunen).

Yttrande

Angående fördjupad översiktsplan samt olaglig användning av privat fastighet (Flackarp 4:2) för att dra fram väg. I den presenterade fördjupade översiktsplanen finns inritat en s.k. "vägkoppling" som sträcker sig från sydost upp mot nordväst. Denna vägkoppling har en sträckning som använder fastigheten, Flackarp 4:2, in/utfart som har gjorts på fastighetens tomt. In/utfarten är således ingen del av Flackarps skolväg utan en ren in/utfart till nämnda fastighet.

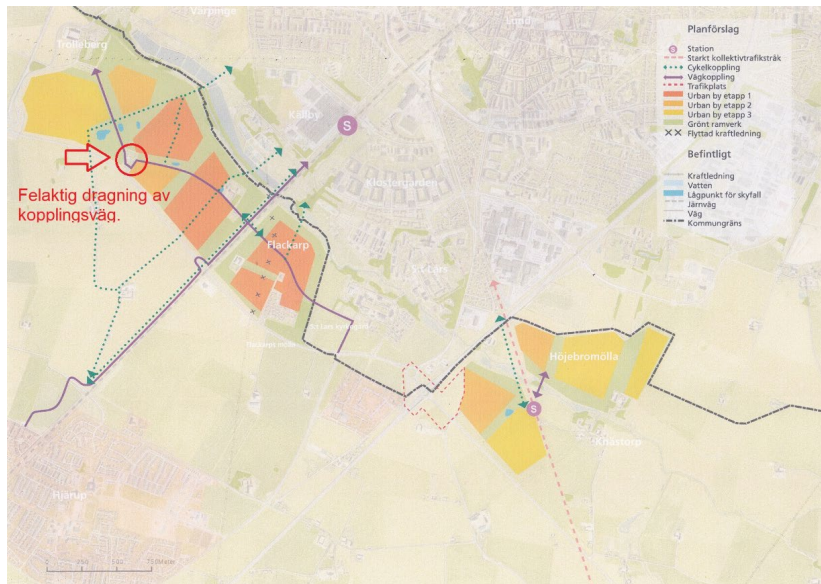
Flackarps skolväg som för den delen är en privat väg (vägförening), har sin koppling rakt ut på väg 108 och har inget med fastighetens (Flackarp 4:2) in/utfart att göra. Om vägkoppling skall göras så får den göras på sådant sätt att vägkoppling utförs på den tomtmark som är planerad för utbyggnad i den fördjupade översiktsplanen och inte över annan fastighet som inte ingår i er fördjupade översiktsplan.

Vi ber er att omedelbart ändra i er fördjupade översiktsplan för att undvika missförstånd vid slutgiltig framtagna fördjupad översiktsplan eller en ev. framtida detaljplanering.

Vi som fastighetsägare till Flackarp 4:2 kommer inte att tillåta överfart över vår fastighet utan sådan väg får dras över de fastigheter som är inblandade i era framtida planeringar.

Se bifogade bilagor 1 till 4:

1. Bild visande var Stadsbyggnadskontoret olagligen använt annan fastighets mark i den presenterade planen.
2. Bild med utritade tomtgränser för Flackarp 4:2.
3. Bild på nuvarande infarts utformning.
4. Förslag på korrekt dragning av kopplingsväg.

Anders och Stina

Undertecknade vill härmed lämna synpunkter på fördjupad översiktsplan Flackarp-Höjebromölla. Vår fastighet ligger inom översiktsplanens område där vi idag bedriver växtodling på mark som berörs av översiktsplanen.

Vi anser att marken inte skall bebyggas utan fortsättningsvis användas för livsmedelsproduktion och att kommunen skall öka förtätningen inom befintliga tätorter och bygga på mark som inte kan användas för livsmedelsproduktion.

Åkermark har stor betydelse för livsmedels- och energiproduktion samt i klimatomställningen. Vi anser att mark för livsmedelsproduktion skall skyddas mot exploatering. I miljöbalken 3 kap. 4§ står "Jord- och skogsbruk är av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Åkermarken i Sverige är klassificerad från 1 - 10 där 10 är den högsta klassificeringen. Det är enbart i Skåne där det finns mark med de högsta klassificeringarna 8 - 10. Den mark som berörs av översiktsplanen är av den högsta klassificeringen och bör därför sparas för livsmedelsproduktion.

Sveriges riksdag och Region Skåne har beslutat om riksomfattande och regionala livsmedelsstrategier. Målsättningen med dessa strategier är att öka självförsörjningsgraden av livsmedel genom att öka den svenska livsmedelsproduktionen. Sverige är endast självförsörjande på några få livsmedel, socker, mjöl och morötter. Området längs Höjeå har stor potential för växtodling och grönsaksproduktion. Lund- och Staffanstorps kommun bör därför ta större hänsyn till den förändring som nu sker för att stärka den svenska livsmedelsproduktionen och öka Sveriges självförsörjningsgrad*. T.ex. satsa på lantbruks- och trädgårdsproduktionen i området, underlätta för befintliga producenter och för att nya producenter ska kunna etablera sig.

*

Självförsörjningsgrad Sverige för olika livsmedel (volym)

En siffra över 100 anger att det finns stor möjlighet till export och en låg siffra att beroendet av import är stort för den varan för att det ska räcka till alla. Siffror i volym för några livsmedel:

	Idag	1988
Tomat	15%	25%
Äpple	20%	20%
Lamm	30%	85%
Sallat	40%	30%
Gurka	45%	55%

Nöt	55%	90%
Potatis	70%	110%
Lök	70%	55%
Gris	70%	110%
Fågel	70%	100%
Mjök	75%	110%
Ägg	95%	105%
Socker	100%	110%
Morötter	110%	85%
Spannmål	120%	110%

Källa: Jordbruksverket, SCB.

En sammanvägd siffra för all konsumerad mat ligger på cirka 50% idag och den låg på cirka 75% 1988. Denna beräkning är gjord utifrån konsumtionens värde till skillnad från siffrorna ovan.

Källa: <https://www.lrf.se/politikochpaverkan/foretagarvillkor-och-konkurrenskraft/nationell-livsmedelsstrategi/sjalfvorsorjning/>

För varje hektar som tas ur livsmedelsproduktion så motsvarar det ca 20 000 brödlimpor. Eftersom många kommuner i Skåne resonerar på samma sätt som Staffanstorpskommun, "att det inte är så allvarligt att exploatera en mindre areal åkermark", så kommer livsmedelsproduktionen att minska i Sverige. Alternativet är då att importera livsmedel vilket är motstridigt de beslut som region Skåne och Sveriges riksdag tagit.

Regn och svårt att etablera höstgrödor 2017 och en mycket svår torka under 2018 visar också på behovet att skydda åkermark mot exploatering. Det som hänt den senaste tiden kan komma att upprepas kommande år. Därför bör kommunen vara mycket restriktiv med att nyttja jordbruksmark för exploatering även inom s.k. stationsnära områden.

Klimatförändringar och matbrist

Klimatfrågan är en het debatt för tillfället. Barn och unga demonstrerar och sätter press på hur klimatfrågorna ska hanteras.

Förutom att producera livsmedel så har jordbruket stor betydelse i klimatomställningen och för det fossilfria samhället. Restprodukter från växtodling kan användas till biogas och för att producera el och värme.

För att klara de mål på klimat- och energiområdet som riksdag och regering ställer sig bakom krävs ett starkt och aktivt jordbruk i kommunen. För att detta skall uppnås krävs att jordbruket skall värnas gentemot motstridiga intressen.

Åkermarken fungerar också som en s.k. kolsänka (ett tillvaratagande av koldioxiden). Genom att bygga in och öka mullhalten i våra jordar genom t.ex. ökad odling av vall, grüngödsling och mellangrödor så är lantbruk och åkermarken en lösning på klimatkrisen.

Vi blir allt fler människor i världen. Mer mat behövs för att föda människor. Vi är inte ens självförsörjande i Sverige, tyvärr helt beroende av import. Det finns stora möjligheter att vi blir självförsörjande och i framtiden även ett exportland vad gäller livsmedel.

Klimatförändringarna gör att odlingsklimatet i Skåne kommer att bli bättre men sämre i tex södra delen av Europa. När odlingsområden i andra delar av världen går förlorade blir marken i vårt område ännu viktigare för att föda en växande befolkning.

Staffanstorps kommun har stora arealer med förstklassig mark och med rätt uppbackning från tjänstemän och politiker skulle området kunna bli den mest framgångsrik regionen för livsmedelsproduktion.

Samhällsplanering och bostadsbyggnationer

Det hänvisas till bostadsbrist i översiktsplanen. Enligt Länsstyrelsens Markhushållning i planering jordbruksmark i Skåne skriver man att det främst är brist på boende för unga vuxna och nysvenskar. Då anser inte vi att det ska läggas fokus på flermiljonsvillor i urbanmiljö.

Det behövs en nationell planering av samhällsplanering och byggnationer. Vi är många som ska samsas på samma område. Det är viktigt att förtäta befintliga områden och bygga smart, på höjden och mer "kompakt living". Vi har inte råd att bygga på åkermark, den behövs till mat och energiförsörjning.

Vi anser att det finns andra områden i Skåne och övriga Sverige där jordbruksmarken inte har samma höga klass och bördighet där det kan byggas bostäder och skapas levande landsbygd och samhällen. Kollektivtrafiken kan stärkas ytterligare för att underlätta förflyttning mellan städer och landsbygd.

Det hänvisas till att området är stationsnära, det anser vi är en sanning med modifikation. Fågelvägen ja, men då är det lika nära till Hjärups station. Övriga områden i översiktsplanen, vid Höjebromölla och Trolleberg har ju lika nära till stationen inne i Lund.

Rekreation

Det hänvisas till "rekreation" i översiktsplanen, att det ska vara ett argument för att bygga bostäder håller vi inte med om. Fina områden för "rekreation" finns redan längs Höjeå och man har även lyckats med att integrera lantbruk och rekreation då det skapats promenadvägar längs fältkanter. Detta anser vi är ett bra och viktigt sätt att knyta samman stad och lantbruk. Kunskapen om lantbruk och livsmedelsproduktion blir allt sämre och under sin promenad längs Höjeå får du inslag av hur produktionen av livsmedel går till.

Vi anser också att det är viktigt att behålla öppna områden mellan samhällen och städer. Men detta behöver inte innebära att det ska vara grönområden, parker och liknade. Lantbruk med

livsmedelsproduktion och stad måste kunna få finnas nära intill varandra. Det går utmärkt att utöva rekreation i ett öppet lantbrukslandskap, precis som det görs idag runt Höjeådal.

Nedslag på allvarliga brister i miljökonsekvensbeskrivningen

Naturmiljö

Förutsättningar 7.3.1 här anges att jordbruksmarken i området odlas konventionell och som monokultur av spannmålsgrödor, vilket bidrar till generellt låg biodiversitet i landskapet.

Detta påstående anser vi är felaktigt. För det första det finns ingen lantbrukare idag som odlar i monokultur. För det andra finns det en framstående ekologisk odling i Knästorp, vid Höjeådal.

På fastigheten Flackarp 2:9 och 2:11 finns en lång historia med odling av vall, gräs- och rödklöverfrö samt odling av ärtor som sträcker sig tillbaka till 1940-talet då mina farföräldrar, drev gården. I övrigt ska tilläggas att en vanlig skånsk växtföljd för området består utav höstraps, höstvetete, sockerbetor, korn. Fortfarande med inslag av ärtor. I många fall odlas även fånggröda eller mellangröda i form av oljerättika för att förbättra strukturen och ta tillvara växtnäringen i marken samt minska kväveläckaget. Ett sådant upplägg bidrar snarare till att öka biodiversiteten istället för att minska den.

Rekreation

Konsekvens av nollalternativet, anges tillgängligheten för rekreation var fortsatt låg. Vi anser att rekreation kan utövas i öppet lantbrukslandskap, precis som den görs idag. Se mer i ovan rubrik, rekreation.

Vatten och våtmarker

Konsekvenser av nollalternativet 7.9.2 anges lantbruket och åkermarksdräneringen vara ett problem och belastar Höjeå negativt vidflödestoppar i form av skyfall.

Den som bor vid Höjeå vet att det inte är från åkermarken som stora mängder vatten kommer utan ifrån Lunds dagvattenhantering. För att hantera stora vattenmängder vid skyfall så behövs det redan idag göras mer för att hantera lunds dagvatten som på många platser rinner rakt ner i Höjeå.

Myllrande våtmarker 8.2.7 är hänvisas det till att det i dag inte finns några våtmark i området.

Detta anser vi är felaktigt. Det finns två typer av våtmarker på fastighet 2; 9, en damm och en naturlig våtmark. I Knästorp har det anlagts två dammar på åns norra sida, öster om väg E22.

Detta är bara några få nedslag i en miljökonsekvensbeskrivning som vi anser har stora brister.

Vi anser att planen för Exploatering av Höjeådal ska avskrivas och att produktion av livsmedel och energi ska främjas!

Carl-Johan

Undertecknad har tagit del av den fördjupade översiktsplanen och lämnar här synpunkter som berör FÖP:en generellt och Trolleby specifikt.

FÖP:en

Instämmer med förslaget att det finns ett stort behov av utbyggnad av bostäder. Planerna med urbana byar, främst väster Stambanan är väl valda lägen mot bakgrund dels den stora bostadsbristen i sydvästra Skåne, dels ett naturskönt och attraktivt område nära staden samt den planerade tågstationen på Klostergården.

Urbana byar – Trolleby

Utbyggnad i form av föreslagna urbana byarna främst väster om stambanan är ett bra läge för nya bostäder. Den västligaste byn, Trolleby, kan tidigt i planeringen kopplas tydligt över ån mot den nya stationen på Klostergården och den parallellt framväxande stadsdelen Källby norr om ån. Gång- och cykelavstånden blir gena och man kan röra sig i en trevlig miljö redan tidigt i stadsutvecklingsprocessen relativt oberoende av den omgivande exploateringstakten. Redan idag finns det en gång- och cykelbro över Höje å som kan användas även om den med tiden kanske behöver ersättas eller förstärkas.

Den geografiska platsen för Trolleby kommer att vara ett attraktivt område för de boende med utsikt mot såväl Höje å-dalen och odlingslandskapet som mot staden i norr. Jag anser att det är av stor betydelse att bebyggelsen i Trolleby passar in i den vackra landskapsbilden. Därför bör inte husen bli för höga, kanske tvårvåningshus, men organiserade på ett tätt och urbant sätt som tillför både variation inom byn och samtidigt är vänligt mot det intilliggande landskapet. Därtill är det viktigt för mångfalden med en blandad bebyggelse i olika former och storlekar med blandade upplåtelseformer. Det är även betydelsefullt att ge utrymme för verksamhetslokaler för att skapa en så levande bebyggelse som möjligt där helst grundläggande service kan nås via cykel eller gående.

Mot bakgrund av ovan är det också viktigt att utbyggnaden av området ges generösa grönområden så att de boende får känslan av att bo "på landet" men i närheten av staden.

Slutligen är det viktigt att värna om Höje å-dalen, som har ett stort natur- och rekreationsvärde. Det innebär att den framtida bebyggelsen och utbyggnaden bör beakta att man bevarar och utvecklar dessa värden i så stor utsträckning som möjligt. Det i sin tur kan innebära att inte bygga för nära Höje å samt att kommunen noggrant planerar transporter/vägar för att minimera miljöpåverkan.

Genom att förfina och bearbeta arbetet i den riktning som den föreslagna FÖPen pekar ut tror och hoppas jag att allt ovan är möjligt att uppnå.

David

Jag är bosatt i området ni planerar exploatera. Här följer mina synpunkter:

Jag menar att det inte är möjligt att exploatera området "med respekt för och i samklang med de stora natur- och rekreations värden som finns i ådalen" eller heller att det skulle vara hållbart på lång sikt – ett ingrepp på området så som ni planerar är oförenligt med dessa mål.

- 1) Den fria sikten är väsentlig för rekreationsvärdena. Att se ner i dalen och sedan vidare över fälten på andra sidan ån från, exempelvis, Trollebergsvägen och från vandringsstråken ovanför dammarna och ån är vad som är rekreationsvärdena. Att få komma bort från bebyggelsen ett slag. En byggnation av detta område skulle gå direkt emot denna målsättning.
- 2) Detsamma gäller för området Flackarp och Höjebromölla. Det handlar i samtliga fall inte enbart om rekreation utan även om bevarandet av kulturvärden.
- 3) Att bygga så tätt inpå och dessutom dra en väg rakt igenom området skulle helt och hållet förstöra för den natur och det djurliv som finns där. Att bygga vid Flackarp skulle helt förstöra det öppna och fria landskapet där.
- 4) Att ta jordbruksmark i anspråk för byggandet av bostäder är inte hållbart. Vi behöver ta vara på den jordbruksmark vi har för att kunna i så god mån det går vara självförsörjande vad gäller mat. Detta gäller för samtliga områden ni planerar exploatera.

Området bör snarare vara skyddat och utvecklas som park.

Vidare är det märkligt att Staffanstorps kommun bygger så tätt inpå Lunds kommun och på så vis nyttjar dess infrastruktur.

Johannes

Jag är boende i närheten av Höjeådalen och vistas där både på egen hand och tillsammans med min familj varje vecka.

Jag motsätter mig alla de planer på att bebygga områden i direkt anslutning av Höje å, således även på den södra sidan, och det unika och lättillgängliga natur- och rekreationsområde som finns på gång- och cykelavstånd för tiotusentals människor. En så pass grön oas i ett så pass urbant område är

otroligt viktigt att värna om, låta frodas och slå vakt om. Höjeådalen nyttjas av naturintresserade, för de som vill få en lugn stund, de som tränar och inte minst av barn och av alla de förskolor/skolor som ligger i närheten.

Att bebygga detta område kommer att förstöra den unika känsla av relativt orörd natur som finns tillgänglig för de människor som bor här. Att ha detta andrum är av otroligt stor vikt för välmående och i förlängningen hela samhället och dess hälsa, för folkhälsan.

Att bebygga mer och närmre kommer även påverka de andra arter som bor och vistas i området. Som fågelskådare så upplever och följer jag fågellivet här och är väl medveten om hur bra denna fågelokal är. Otroligt många fåglar väljer att häcka här och ännu fler att rasta när de förflyttar sig både på nord- och sydsträck. Detta är en unik lokal med många kända och mindre kända arter. Hus på södra sidan av ån kommer utan tvekan att påverka tillgängligheten för fåglarna och störa dem då de behöver vistas i området som är viktigt för dem.

Till sist vill jag även påpeka att i den tid vi lever i nu, med klimatkrisen, så behövs det mer och absolut inte färre gröna områden. Gröna växter och träd absorberar koldioxid och fungerar som naturliga koldioxidsänkor. Om vi bör göra något så är det att utöka och göra området på båda sidorna av ån till naturreservat. Träden, jorden och växterna fungerar även som avrinnings- och uppsugningsområde för framtida översvämningar av ån. Mer hårdgjord och urban yta motverkar detta och riskerar således att översvämningarna kan skada bebyggelse och förändra landskapet.

Jag hoppas ni tar dessa åsikter och tankar i beaktning och tänker om och sätter välmående för djur, natur och människor i första hand och att ni ser på området långsiktigt och låter det finnas orört så att även min dotter och framtida generationer får uppleva och njuta av det.

1. Den lokala matförsörjningen är ett ämne som måste upp på agendan.

Det egendomliga att gå fram med en fördjupad ÖP samtidigt med ÖP för hela Staffanstorps kommun och det är än mer egendomligt att denna ÖP exkluderar område och avsikter i denna FÖP (samrådsyttranden ska lämnas senast samma dag 1004). Det är lagstridigt. En ÖP ska omfatta hela kommunen (PBL 3 kap 1§), det gör inte Staffanstorps förslag till ÖP, inte dess MKB. Så får kommunen förslaget till ÖP att framstå som gynnsamt, som en förbättring jämfört med förra ÖP -- minskade exploateringsytor och mindre miljöbelastning ... Exploateringen i Höje-å området i Flackarpsplanen är helt enkelt exkluderat. Förslagets samlade innebörd är dold, strider bl.a. mot PBL 3 kap 9§, MB 6 kap

När Staffanstorps kommun väljer att öka sin befolkning med en tredjedel (+ 8000), är det inte för den egna befolkningens behov. Det förutsätter en stark inflyttning. Det förefaller mer vara en vilja att öka skatteintäkterna. Man förlägger tillväxtområdet, Flackarp m.m., intill gränsen till grannkommunen Lund och överlåter väsentliga kostnader på denna. Skälen och dessa konsekvenser framgår inte av handlingarna, plan och MKB. Strider mot PBL 3 kap 9§, MB 6 kap.

Exploatering av vad som blir en utvidgning av Lunds stad, måste ske i Lunds kommuns planering med dess helhetssyn på kostnader och konsekvenser. Skulle det vara intressant blir konsekvensen att flytta kommungränsen (till väg 108). För Skåne gäller numera att regionplan ska finnas. PBL 7 kap. Regional fysisk planering (2018:1732). Den första håller på att genomföras.

Eventuell problematik kring Höje å är ett uppenbart objekt för denna regionplanering.

Det är också tillämpningen av PBL 2 kap 6§ "... 1. stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen ..."; uppföljning av överenskommelser att hålla landskapet öppet mellan byarna för att bevara den skånska karaktären, som funnits ända sedan regionplan-72 SV Skåne; och det faktum att Höje å-landskapet är ett riksintresse för friluftsliv och naturvärden, etablerat och det enda stadsnära friluftsområde för södra halvan av Lunds stad.

Planförslaget som sådant är en lång argumentation för det lämpliga att Staffanstorp exploaterar detta område, med sina värderingar. Det undviker hänsynslöst kvaliteter.

Med husgrupper och mellanliggande ny vegetation skapar man en vägg mot söder, stänger årummet.

Den nya järnvägsstationen i Klostergården är planeringens huvudargument, närhet till transportnod (enligt regionens strategier). Men argumentet är illusoriskt, 'närheten' blir bilsamhälle. Inte ens en kilometer (över ån) är 'nära' som vardaglig kvalitet. Området innebär 1 – 2½ km gångavstånd från bostäder. Några pendlingsmöjligheter med buss finns inte. Hushållens val blir bil (cykel). Förslagets text lovar god närservice. Men saknar trovärdighet. Plankartan visar heller inte någon service struktur. Denna vilar på Lunds kommun.

Att föreslå ett nytt handelsområde vid Lunds södra infart är en aggressiv handling, ett hot mot stadens handel. Det strider mot regionens policy, men är också otidsenligt.

Med ovan sagda, och med hänvisning till lag enligt nedan, anser jag att förslaget till Fördjupad översiktsplan Flackarp-Höjebromölla ska läggas till handlingarna, dvs avslutas i andra hand att planarbetet förklaras vilande i avvaktan på ny regionplan.

Tillämpad lagstiftning

PBL 1 kap 1§ ... god och långsiktigt hållbar livsmiljö ...

2 kap 2§ om lämplighet ... används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. ...

3§ ... med hänsyn till natur- och kulturvärden ... mellankommunala och regionala förhållanden: 1. en ändamålsenlig struktur ... 2. en från social synpunkt god livsmiljö

6§ ... 1. stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen ...; 4. behovet av hushållning med energi ...; 6. trafikförsörjning ...

3 kap §1 Varje kommun ska ha en aktuell översiktsplan, som omfattar hela kommunen

4§ ... samordna ... regionala mål ...

9§ Under samrådet ska kommunen redovisa förslagets innebörd, skälen för förslaget, förslagets konsekvenser och det planeringsunderlag som har betydelse

5 kap. miljöbalken 6 kap. 11–18 och 22 §§

Malin

Förslaget är farligt för framtida generationer och behöver dras tillbaka omgående.

Uttrycket bostadsbrist används som en förevändning för kommunen att sälja fastigheter som på kort sikt har ett värde och ger en momentan inkomst. Exploatering av jordbruksmark är inte varken ett socialt, ekonomiskt eller miljömässigt hållbart sätt för kommunen att generera intäkter. Det tar 10 000 år för jordbruksmark som asfalteras att återställas. Bebyggd yta är inte bara sämre för biodiversitet än ekologiskt lantbruk, det gör den näst intill obefintlig. Bebyggelse minskar även markens permeabilitet vilket gör att föroreningar rinner ut i vattendrag och försämrar vattenkvaliteten.

Det är magstarkt och gränsar till oförskämt mot både Lunds och Staffanstorps invånare att ens lägga det här förslaget och bygga det på osanningar om jordbrukets miljöpåverkan för att få igenom sina exploateringsplaner.

Jag hoppas att stadsbyggnadskontoret begrundar både en och två gånger de irreversibla konsekvenser för människor och miljö som detta förslag medföljer.

Martin

1. Jag bor idag i Flackarp, arbetar i Lund samt har barn som går i skola i närområdet. Därför kan man kanske betrakta mig och min familj som precis den målgrupp som planförslaget "vill bygga för". Om jag ser till mina grannar, ett tjugotal fastigheter och mestadels barnfamiljer ställer jag mig mycket frågande till föresatsen att tåganvändandet kommer att öka. Redan idag har vi tillräckligt bra möjligheter att ta oss till Lund och eventuell tågförbindelse och den blygsamt förkortade sträckan spelar ingen som helst

roll för den som redan sitter på cykeln, speciellt med åtanke att antalet avgångar är lägre än på Lund C. Endast ett fåtal använder idag cykel, dvs inte bil. Det är ligger naturligtvis diverse anledningar bakom detta val.

I det föreliggande planförslaget föreligger INTE något avgörande som i praktiken skulle göra det så attraktivt att ta cykeln för de som idag tar bilen så att de ändrar sitt val. Vidare är det rimligt att anta att de som flyttar till området efter eventuell byggnation kommer i samma grad som idag göra samma val. Således kommer den bilburna trafiken i området öka och belasta den redan belastade 108:an.

2. Planernas fina ord om exempelvis naturen hänger INTE ihop med den faktiska planen - jag uppfattar det som fernissa. Om de gröna stråken mm skulle komma ens halvvägs till orden i planen behövs hela den planerade ytan till detta ändamål, således är det till största delen (lovvärda) drömmar.

3. I konceptet för den urbana byn saknas den viktigaste pusselbiten för det nära och tidseffektiva livet, nämligen jobben. Därför kommer biltrafiken öka, vg se första punkten.

4. Jag tycker det är mycket upprörande att man tillåter sig gå in i strandskyddet och dessutom argumenterar att "när vi ändå gör det så låter vi byggnaderna blir högre". Det går på rak kollisionskurs mot de inledande orden i planen.

5. Jag är bekymrad över konsekvensanalysen då den, enligt min bedömning, präglas och förstärks av att man vill genomföra planen. Ett tydligt exempel är den pseudostatistiska diskussionen om drunkningsrisken som jag faktiskt är kompetent att bedöma. Här vägs att byggnationsalternativet har positiva effekter på ett oseriöst sätt, vilket jag ser är konsekvent gjort genom hela rapporten utan tillräckliga faktaunderlag. Därför bör hela den delen göras om och av opartisk aktör!

6. Att genomföra föreliggande plan innebär, delvis emot sina egna föresatser, en oåterkallelig påverkan på marken. Marken kan gömma fornlämningar, men utgör idag en viktig del av vår lokala, regionala och nationella självförsörjning av livsmedel. I och med att det rör sig om Sveriges mest bördiga jord bör den inte oåterkalleligt hårdgöras så som tänkt.

Sammantaget uppfattar jag INTE att förslaget är genomtänkt eller rimligt och jag rekommenderar att det inte genomförs.

Mats

Det finns ett antal övergripande punkter som är undermåliga. Jag kommer att kommentera dessa, men inte gå in på småfel.

- MKB:n är undermålig, vilket gör att det är omöjligt att bedöma miljöpåverkan. Den behöver göras om enligt riktlinjerna, för att få ett underlag som gör att planen kan bedömas.
- Barnkonventionen blir svensk lag 1 januari 2020, d.v.s. innan planen ska beslutas. Planen tar inte tillräcklig hänsyn till barnkonventionen.
- Planens del för Flackarp bygger på Lunds välvilja. Den förutsätter att Lund tillhandahåller all infrastruktur och service till Flackarpsområdet, då planen inte tar upp behovet och ett genomförande inte heller ger tillräckligt stort underlag för affärer, skolor, barnomsorg, vård etc. i området. Det är en farlig premiss, då det dels förutsätter Lunds vilja att bekosta detta men också att det i så fall genomförs tidsmässigt i samklang med Staffanstorps behov.
- Det samma gäller Höjebromölleområdet där det dessutom förutsätts att Lunds kommun kommer att bekosta en kommunikationslösning för området. Om Lund inte tillhandahåller den lösningen, så är förslaget inte genomförbart.
- En utbyggnad i Flackarps området strider också mot ett antal svenska och internationella miljömål:
  - Området är inte närliggande till allmänna kommunikationsmedel, det ligger mer än en kilometer från närmaste järnvägsstation. Däremot uppmanar det till ökad privatbilism

genom direktanslutning till 108:an och vidare ut på närliggande motorvägar. Detta saknas i MKB:n och strider också direkt mot miljömålet "Begränsad klimatpåverkan".

- Att bygga en väg mellan 108:an och Åkerlund och Rausings väg är en direkt uppmaning till ytterligare bilkörning, om nu Lunds kommun skulle vilja betala för en väg, som bara skulle ge en mycket marginell nytta för Lunds invånare. Strider direkt mot miljömålet "Begränsad klimatpåverkan".
- Ovannämnda väg skulle också påverka det blivande naturreservatet i Höjeådalens mycket negativt, både under byggnationen och vid användandet. Detta strider mot målen "Levande sjöar och vattendrag", "Ett rikt växt och djurliv" och "Myllrande våtmarker".
- Utbyggnaden skulle ske på Sveriges bästa åkerjord, vilken ska så långt som möjligt skyddas. Planen strider mot målet "Ett levande odlingslandskap" I kommunen finns redan förstörd mark, som t.ex. industriområdet i västra Hjärup, där en utbyggnad är betydligt lämpligare och där man också i så fall kan bygga i kollektivtrafiknära läge, till skillnad mot i Flackarp.
- Det finns ett stort underskott på naturmiljö i kommunen, ett av de få områdena är Höjeådalens, vilket behöver skyddas. Det har stor betydelse både som refugium för flora och fauna och också som rekreativ område för människor. I området finns kraftigt hotade växter och hotade djur, detta beskrivs inte heller i MKB:n. Även de kringliggande åkrarna har stor betydelse, framförallt för de större däggdjuren som räv rådjur m.m. Planen strider mot målet "Ett rikt växt- och djurliv".

Planen behöver i sin helhet underkännas och alternativ tas fram som följer barnkonventionen och svenska och internationella miljömål. För att kunna utföra ett arbete i enlighet med dessa miljömål krävs också att MKB:n utförs av kompetenta personer i enlighet med befintliga riktlinjer.

Om man ska basera en plan på grannkommuners välvilja, så är det mycket viktigt att båda kommunerna är helt överens om vad som krävs av respektive kommun och att respektive kommun är beredd att utföra det som krävs.

Per + 42 st

Stoppa byggnation och handelsområde i Knästorp, Norra Knästorp och Höjebromölla!

- Byggnationen medför att Knästorps by växer ihop med Lunds stad och bykänslan försvinner. Vi har valt att bo i en by på landet, inte i stan!
- Staffanstorp och Knästorp har Sveriges bästa åkermark, klassad som 10+. Det är mycket kortsiktigt av Staffanstorps kommun att bortse från behovet av den närodlade mat som produceras här. Dessutom finns här Staffanstorps enda ekologiska grönsaksodling.
- Vid ombyggnaden av väg 108 stängs en utfart från Knästorps byväg, därmed ökar trafiken genom Knästorps by och att då lägga ett handelsområde vid den kvarvarande utfarten kommer att skapa stora trafikproblem för de boende i Knästorp och Vesum.
- Det rika djurlivet med bl.a. en rådjursstam på ett 20-tal djur och några kronhjortar kommer att drivas bort vid en byggnation.
- Höje å tar redan emot stora mängder orenat dagvatten från Lund i två kulvertar i Knästorp, att släppa på ytterligare dagvatten från bebyggelse både norr och söder om ån skadar fiskebeståndet och översvämningarna i ån kommer att öka. Vetenskapen talar för att häftiga regn blir mer frekventa i framtiden!

- Bevara Höjeådalen med gula rapsfält, vajande sädesfält, färgstarka grönsaksodlingar och det rikta djurlivet! Bygger ni här går detta till spillo och det för alltid! Låt Knästorp förbli den fina by den är idag!

Siv

Jag är lagfaren ägare och bosatt på fastigheten Knästorp 6:7 i Staffanstorps kommun. Jag erhöll en inbjudan från kommunstyrelsen att närvara vid dialog den 5 september 2019 gällande översiktsplanerna "ÖP" och "FÖP" angående Flackarp och Höjebromölla. Jag och min son infann oss vid detta möte.

Jag finner det angeläget att ange de skäl varför jag anser det nödvändigt att framföra min åsikt i ovan rubricerat ärende.

Min make och jag förvärvade år 1969 från Lunds stift den dåvarande prästgården i Knästorp, dvs boningshus med omgivande trädgård. Efter avstyckning anlades en ny infart till fastigheten. Vidare bör noteras att gränsen mot norr fastställdes att placeras i mittlinjen av Höje å enligt den vedertagna rättsprincipen "den som äger land äger vatten". Vi förband oss vid förvärvet att sätta prästgården i gott skick och att inte idka störande verksamhet. Anledningen att vi lämnade Lund var helt enkelt att vi längtade till landet. Min make Stig Jonsson avled år 2018. Tanken är att efter mitt frånfalle fastigheten skall stanna inom familjen.

Jag har efter mötet i Flackarp nogsamt studerat den fördjupade översiktsplanen samt miljökonsekvensbeskrivningen. Jag är fullt medveten om att Staffanstorps kommun behöver tillgodose den ökade befolkningstillväxten med nya bostadsområden. Men att de styrande i kommunen att med stadsliknande miljöer, har valt att exploatera och bebygga de områden vid Höjeådalen som gränsar närmast till Lunds kommun är ofattbart.

Flackarp, Höjebromölla, Norra Knästorp samt Knästorps by har enligt kommunens eget konstaterande unika värden. Sveriges bästa jordbruksmark, riksomfattande kulturhistoriskt värde m.m.

Vad jag finner synnerligen anmärkningsvärt är att de styrande i Staffanstorps kommun inte har tagit konsekvenserna av sitt eget konstaterande i sak. I Plan- och bygglagens 2 kap 1§ kan man finna den för svenskt rättsväsende så grundläggande och tvingande rättsprincipen som reglerar förhållandet mellan allmänna och enskilda intressen den så kallade proportionalitetsprincipen. Vidare är det min förhoppning att styrelsen och fullmäktige i Staffanstorps kommun följer de lagar och bestämmelser som är ryggraden i en demokrati.

För egen del kommer jag aldrig acceptera att min fastighet Knästorp 6:7 blir helt omgärdad av ny bebyggelse. Enligt min mening är förslaget motsägelsefullt och i vissa delar kvalificerat nonsens.

Peter

Bevara Höjeådalen!

Landskapsbildsskydd

Landskapsbilden av stora delar av arealen som har utsetts för exploatering är skyddad (se karta på Bild 1). Emellertid är det välkänt att landskapsbildsskyddet är svagt. Det är relativt enkelt att få dispens från det. Men även om det är inget stort lagligt hinder, så kan förstörelse av landskapsbilden ha förödande konsekvenser för människors välmående och därför på lång sikt också för regionens ekonomi.

Bild 1: Området kring Höje å med landskapsbildsskydd [Vattenråd2019]

Upp till en viss gräns kan man visst försämrade boendemiljön i förmån av andra mål, t.ex. ekonomi. Men går man över gränsen, så att de som har råd börjar lämna området, förvandlas ett område med höga skatteintäkter snabbt till ett problemområde var utgifterna överstiger intäkterna. Ingen ekonomisk teori förutspår var den gränsen ligger. Det är politikernas och tjänstemännens kunskap och intuition som krävs här. Och det menar

kunskap i t.ex. estetik, sociologi, psykologi, biologi och miljö. Oftast styr däremot bara ekonomin, som kan paradoxalt leda till enorma ekonomiska förluster på grund av orsaker som ligger utanför ekonomin. Bästa exempel är den globala uppvärmningen. Jag tycker att Staffanstorp går över den gränsen, framförallt genom att förstöra landskapsbilden i ett av de värdefullaste friluftsområden i regionen [park&natur2019].

Flackarp

Detta gäller i synnerhet för urbana byn Flackarp. Här tänker man bygga extra tät, högt och även inom strandskyddsområde för att utnyttja det "allra bästa" läge närmast Klostergårdens station (som är ändå 1,3 kilometer bort, se Tabell 1). Samtidigt ligger byn bredvid en av Lunds populäraste promenadstråk inom hästhage, som ansluter direkt till Sankt Lars parken. När man lämnar västra delen av Sankt Lars parken mot hästhage öppnar sig landskapet mot väster och söder. Blicken vandrar över ett öppet jordbrukslandskap. På södra sidan syns bara några få byggnader, som tillhör nutidens Flackarp. Väg 108 och bebyggelse längre bort ligger bakom en kulle. Man har intryck att röra sig på landsbygden och inte bara 100 meter söderifrån en av Lunds tätaste kvarter: Klostergården. Detta intryck skulle försvinna helt. Hästhage skulle bli inklämd mellan bebyggelse på norra och södra sidan. Det skulle inte ens ha parkkaraktär. För detta saknas stora träd. Det skulle likna en urban gräsmatta som otaliga finns i städer av en viss storlek. Det skulle kanske attrahera en eller annan hundägare för snabb rastning av sina fyrbenta vänner. För längre rastningsrundor tar man sedan bilen till ett vackrare område.

Knästorp

En annan landskapspärla är Knästorpsområdet. Naturskyddsförening skriver på sin hemsida:

Där Höje å passerar Knästorp alldeles intill Lund finns flera anlagda dammar, parkmiljöer, betesmarker, dungar och en ganska trevlig, nästan pittoresk, bymiljö kring byarna Knästorp och Vesum.

Dalgångsområdet omfattas av naturvårdsprogram i terrängform [trafikverket2008]. Detta områdesskydd syftar till att bevara områden som har stora värden för naturvård och/eller friluftsliv eller som är representativa och kännetecknande för det skånska kulturlandskapet. Området kring Knästorp omfattas också av länsstyrelsens kulturmiljöprogram. Inom ramen för programmet har länsstyrelsen gjort ett urval av kulturhistoriska värden som ska bevaras, vårdas och utvecklas. Även om skyddade områden själv lämnas obebyggd, så påverkar Staffanstorps planer, att bygga bostäder och verksamhet runt omkring, de skyddade värden mycket negativt.

Flackarpstråket

Så kallade Flackarpstråket har anlagts 2010. Stråket utgörs av en beträda på åkermark som följer ån på dess södra sida mellan Sankt Lars park och gångbron över Höje å vid reningsverksdammarna. Det gör det möjligt att vandra på åns sydsida på toppen av en brant 5 till 10 meter hög kant som ger en vy söderut över öppet jordbrukslandskap och norrut, var den skogsliknande växtligheten har luckor, över reningsverksdammarna. Tack vare den fina utsikten har stråket blivit mycket populärt. När åkermarken söderut bebyggs, faktiskt längs hela stråket, skulle utsikten söderut försvinna och därmed känslan att befinna sig på landsbygden.

Arter

Viktig ekologisk korridor

Höjeådalen bildar en viktig ekologisk korridor som förbinder naturområden i ett i övrigt hårt exploaterat landskap. Region Skåne [skåne2004] pekar ut hela sträckningen av Höje å som ett "Ekologiskt stråk med utvecklingspotential" och som "Viktigt ekologiskt spridningsstråk". Höjeådalen mellan motorvägen och kommungränsen vid Trolleberg, samt Sankt Lars parken pekas ut som områden med höga ekologiska värden av Lunds kommun [lund2006]. Man säger också "Längs Höje å bör ett regionalt stråk skapas till Lomma resp. Genarp". Den ekologiska korridoren består idag av en mestadels smal remsa längs med å-fåran, dammarna och angränsande stadsdelars grönområden (t.ex. Sankt Lars park). Även små ytor på angränsande jordbruksmark som diken, vallar och honungsört på överblivna åkerremсор ger ett viktigt bidrag.

Bryts kontakterna mellan grönområdena försämras förutsättningarna för att bevara och utveckla deras kvaliteter, den biologiska mångfalden och ekosystemens funktion. En studie av Nationalstadsparken i

Stockholm och dess omgivning visade att när parkens randområden exploaterades försämrades dess kvaliteter [schantz2006]. Bebyggelse som inte lämnar tillräckligt utrymme äventyrar alltså dess ekologiska hållbarhet och den biologiska mångfalden. Den gröna strukturen behöver vara tillräckligt stor och sammanhängande.

Hot mot den ekologiska korridorens funktion

Några alternativa naturliga spridningsvägar mellan Höjeådalens östligaste och västligaste delar finns inte. Bryts eller förträngs den ekologiska korridoren för mycket, påverkar det därför betydligt större områden. Nya intrång som den planerade vägen från Åkerlund och Rausings väg till väg 108 eller bebyggelse inom strandskyddet vid urbana byn Flackarp försämrar den ekologiska korridoren avsevärd. Istället bör man arbeta för att minska av befintliga hinder: korsande vägar och järnvägar med kontinuerlig rörelse och buller. Möjligheterna för små och medelstora däggdjur att passera på båda sidor utmed ån måste bevaras genom att hålla ny bebyggelse på generöst avstånd.

Trafik

Huvudanledning för exploatering i olika områden nära Höje å och Lund är deras påstod kollektivtrafiknära läge, dvs. närheten till den planerade station i Klostergården. Tanken är att åkermarken bevaras genom att reducera ytkrävande biltrafik. 21 % av den totala arealen exploaterad jordbruksmark 2011–2015 [jordbruksverket2017] har använts för väg och järnväg. Största delen däremot nämligen 68 % har använts för bostadsbebyggelse och resterna, 11 %, för övrigt bebyggelse. Denna fördelning gör den stora betydelsen tveksam som ges det kollektivtrafiknära läge till Klostergårdens nya tågstation. För att minimera åkermarkssvinnet skulle man först och främst undvika att använda den allra bästa åkermarken för bostadsbebyggelse. Läget och trafiken skulle vara sekundärt.

Om man nu utgår från, att kollektivtrafiknära läget är viktigast, måste man naturligtvis uppfylla villkoren att biltrafiken verkligen minskas jämfört med tidigare eller alternativa projekt. Förutsättning för lågt bilberoendet är hög byggnadstäthet och hög komfort vid användning av alternativa transportmedel. Mätstången för komforten är bilen. Ju bekvämare det är med bilen desto bekvämare måste vara alternativen.

Slutsatsen är, att faktiskt ingen av förutsättningarna möts av de urbana byar som beskrivs i fördjupad översiktsplan.

Kollektivtrafiknära läge

De urbana byarna Höjebromölla och Höjebromölla Östra har i snitt 2,6 kilometer körsträcka med cykel till den planerade stationen i Klostergården. Få kvarter i Lunds tätort ligger längre bort från en tågstation. Däremot är anslutning med bil excellent: både E22 och väg 108 – sistnämnda ska snart byggas ut till fyra spår – finns i direkt anslutning till området. Med stor sannolikhet är detta huvudanledning varför det planeras också för handel där. Ett till köpcentrum i utkanten av staden, extremt lättillgängligt med bil. Några tomma köpcentrumsruiner till, när online-handeln fortsätter expandera.

En planerad spårväg mellan Lund och Staffanstorp ska skapa närhet till kollektivtrafik som Klostergårdens station inte bjuder på. Detta är ett ytterst orealistiskt projekt. Sträckan är lång – cirka nio kilometer centrum till centrum, nästan dubbelt så lång än nybyggda spårvägen i Lund. Reseunderlag är obefintlig. Hur ska Staffanstorp ha råd med det när den fem gånger större grannen Lund har kommit till gränsen av sina finansiella möjligheter med sitt mindre spårvägsprojekt? Förväntar sig Staffanstorp att Lund betalar konstruktion och underhåll för delen som ligger på Lunds mark? Var ligger Lunds intresse i det? Om man ersätter spårväg med buss blir det hela inte mycket mer realistiskt. Det finns ingen kort och direkt väg mellan Lunds och Staffanstorps centrum. Den måste byggas först. Det hela ger intryck av ett Potemkin-projekt som ska bara hjälpa till att uppfylla diverse krav från Länsstyrelsen. När den skrotas senare för uppenbara anledningar har husen byggts för länge sedan och folk litar som vanligt på sina bilar för att lösa livspusslet.

I strikt definierad mening är de andra områden inte heller kollektivtrafiknära. Enligt boverket [boverket2019] gäller ett område kollektivtrafiknära, när det är mindre än 400 meter till hållplats eller station. Vid så kort distans kan kollektivtrafiken konkurrera med bilen, som oftast står framför

ytterdörren eller sällan längre än 100 meter bort. Tabell 1 visar körsträckan från olika urbana byar både till planerad station i Klostersgården och till existerande station i Hjärup.

	Trollby ¹	Trolleberg ²	Klockstapeln ³	Flackarp ⁴	Höjebro Mölla ⁵
Station Klostersgården	2.20	1.86	1.41	1.30	2.60
Station Hjärup	3.19	3.40	3.12	2.86	5.70

Tabell 1: Avstånd i kilometer från olika urbana byar till de två närmaste tågstationen. Siffrorna visar de representativa positioner i respektive urban by på Bild 2 som har använts vid avståndsberäkning. Avstånd har beräknats i Google Maps med avståndsmättningsfunktion var cykelvägar ännu inte finns och med ruttplanerare på befintliga vägar.

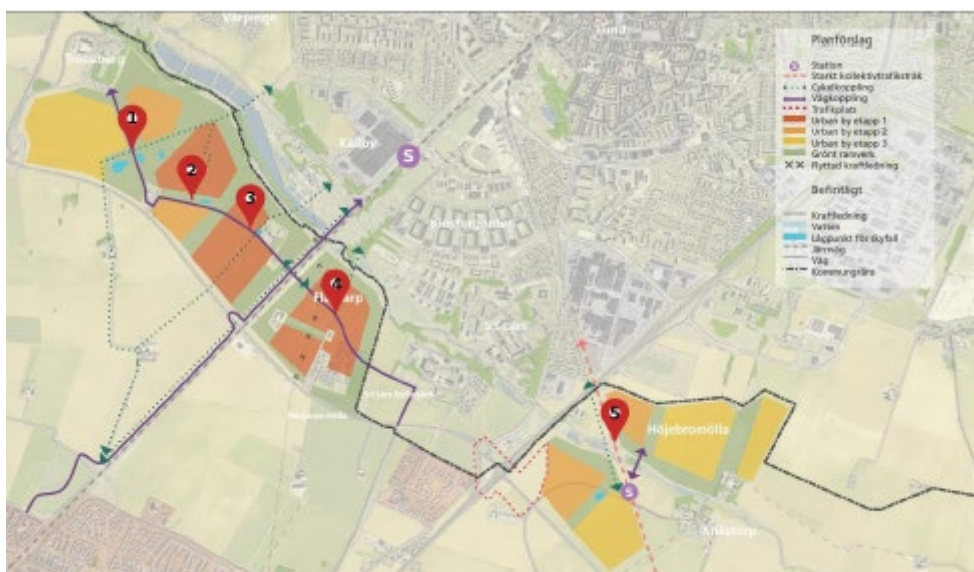

Bild 2: Representativa positioner i de urbana byar som användes för avståndsberäkning: (1) Trollby, (2) Trolleberg, (3) Klockstapeln, (4) Flackarp, (5) Höjebromölla.

Närmaste byn, Flackarp, ligger fortfarande 1,3 kilometer bort från Klostersgårdens station. Jag kunde inte hitta någon definition som klassar detta som kollektivtrafiknära. Distansen till Hjäruvs station är generellt bara 1 till 1,6 kilometer längre. Detta gäller inte för Höjebromölla, där differensen är större. Med tanke på områdets topografi (se avsnitt "Topografi" längre ner) kan det vara bekvämare att cykla till Hjäruvs station.

Låg täthet

Planerna utgår från en genomsnittlig täthet av femton bostäder per hektar när grönområden inkluderas. Då de urbana byarna är ganska små är denna genomsnittliga siffra relevant för trafik och kommunal service inte de 30 bostäder per hektar i byarna själva. I Helsingborgs stadsplan [helsingborg2017] räknas 10 bostäder per hektar som glest villakvarter. Så vi är inte långt ifrån det.

Det positiva i detta är att de relativt låga hus skulle kunna gömmas bakom branta sluttningar eller växtlighet, där förhållanden är rätt. Det skulle kanske tillåta att rädda lite av rekreativvärden. Skulle man bygga lika tätt som i Källby, motsvarande exploateringsområde på Lunds sida, med mellan 70 och 100 bostäder per hektar, skulle detta vara förödande med tanke på hur nära ån man är. Området är helt enkelt för känsligt för närliggande stadsliknande bebyggelse. Däremot är med femton bostäder per hektar risken högt att invånarna väljer framförallt bilen som transportmedel då distanserna är generellt långa. Med tanke på andra riskfaktorer känns bilberoendet nästan oundvikligt. Ett dilemma som beror på val av fel plats för fel syfte.

Struktur

De planerade urbana byarna Trolleberg, Trolleby, Klockstapeln och Flackarp sitter sida vid sida som pärlor på ett pärlhalsband, med en enda 3,2 kilometer lång lokalgata som knyter ihop dem. Det finns inga korsningar och därmed inget naturligt centrum. Denna struktur gör det svårt att etablera ett centrum med korta vägar för kommunal service, kollektivtrafik eller handel. En anledning till, varför framtida invånare ska bli bilberoende.

Topografi

De planerade urbana byarna söder om Höje å skulle ligga 10 till 20 meter över åns nivå. Höje å markerar lägsta punkten i dalgången. Klostergårdens station kommer att ligga cirka 20 meter ovanför densamma. Detta innebär 10 till 20 meter klättring med cykeln på varje väg fram och tillbaka från stationen. Detta låter inte mycket, men det motsvarar 4 till 8 våningar som måste övervinnas på kort tid. En ansträngning som gör också en vältränad person andefattig, särskilt då den transporterar t.ex. barn eller matpåsar. Det motsvarar samma fysiska arbete som att köra en extra kilometer med 15 km/tim på samma nivå (se bilaga A). Men i det sista fallet är kraftanvändningen mycket mer jämnt fördelad, varför inrotade cyklisterna med stor sannolikhet ska hellre orientera sig mot Hjärups Station och de övriga mot väg 108. Sistnämnda med bilen förstås. Om man tror detta låter överdrivet, så ska man komma ihåg hur många det brukar vara som tar trappan till fjärde våning eller högre upp, om hiss finns. Elcykel kan naturligtvis sänka tröskeln att ta sig genom dalen. Men att utrusta hela familjen med elcyklar, hålla dem igång och laddade är en tröskel av sitt eget slag.

En annan del av områdets topografi som är ett hinder för bra cykelanslutning är en brant upp till 10 meter hög kant som löper parallellt till ån över långa sträckor på dess södra strand. Cykelvägar till Lund som går över kanten kräver en 100 till 200 meter lång ramp för att säkerställa en maximal stigning av 5% – som rekommenderas i GCM-handboken [trafikverket2010] för att vara tillgänglig för rullstolsburna. Samtidigt gör den låga stigning det relativt bekvämt att cykla och därmed cykling konkurrenskraftig. En sådan ramp i dalgången parallellt eller tvärs till ån skulle föreställa ett stort ingrepp i miljön direkt vid ån. Enda lösning som inte skulle förstöra dalgången visuellt och/eller fysiskt skulle innebära att gräva ner cykelvägen i ett dike tvärs till dalgången, så att det blir en liten sidodal. Denna lösning innebär massiv schaktning, som föreställer en annan sort av stort ingrepp, och skulle också vara ganska dyrt. En stor investering som sällan görs för cykeltrafiken, särskilt inte i Staffanstorp. Det är mer sannolikt att man väljer den billigaste lösningen: en ramp tillräckligt stor för att förstöra dalgången men ändå för kort och för brant för att göra cykling säkert och framkomligt.

Alternativ

Staffanstorps översiktsplan visar planer att bygga ut Hjärup med centrum på stationen och Jakriborg. Jag tycker att detta är rätta vägen. Området är kollektivtrafiknära på riktigt. Man måste inte ta hänsyn till ett känsligt naturområde och kan bygga tätt, som sparar anslutnings- och underhållskostnader per invånare. Jag tycker det är mycket mer naturligt att Staffanstorp växer kring sina egna centrum, istället för att bli tjänsteleverantör till stora grannen i norr. Att försörja Lund med bostadsområden har naturligtvis fördelar. Folk ska använda Lunds infrastruktur, men ändå betala skatt i Staffanstorp. Men det innebär också risker, som Staffanstorp nästan inte alls kan påverka.

Hur mycket ska Lund kräva i kompensation för anslutning, bruk av infrastruktur eller elevpeng för Staffanstorps ungdomar som besöker Lunds gymnasier? Staffanstorp bli utpressbar då de urbana byarna är ganska beroende av Lund genom deras läge. Staffanstorp skulle hellre lita på sina egna styrkor. Med Jakriborg har Staffanstorp brutit ny mark genom att bryter med modernism. Stora succén av Arkitektupproret visar att många är trötta på modern arkitektur. Så varför inte komplettera Jakriborg med ett artonhundredatals-kvarter? Kvarter från artonhundredatalet är tätt och tillåter modern byggteknik. Redan på den tiden var de stilistiska element – som gjorde det till ett hus i jugend-, nyrenässans-, nyromantik-, nygotik-, eller nybarock stil – bara limmad på en tom fasad. Det skulle också kännas ganska naturligt, då de flesta medeltida städer i Europa har vuxit avsevärt på den tiden. Allmänhetens uppmärksamhet garanteras. Arkitektkåren som sitter fast i modernism skulle bli upprörd

Litteratur

Boverket (2019). *Fördjupad utvärdering av God Bebyggd Miljö*.

<https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2019/fordjupad-utvardering-av-god-bebyggd-miljo/>

Helsingborg stadsplan (2017),

https://kartor.helsingborg.se/data/Stadsplan2017/Laga_kraft/3_Bost%C3%A4der.pdf
Jordbruksverket (2017). *Exploatering av jordbruksmark 2011–2015*. Greger Lindeberg Tobias Edman Jerker Moström Stefan Svanström. www.jordbruksverket.se/
Kreuzotter bicycle calculator (2019), Walter Zorn, <http://www.hembrow.eu/personal/kreuzotter/espeed.htm>
Lunds kommun (2006), *Grönstruktur- och naturvårdsprogram för Lunds kommun - bevarande och utveckling*, https://www.lund.se/globalassets/lund.se/bygg_bo/klimat-miljo-och-hallbarhet/relevant-miljo-dokument/gronstruktur-och-naturvardsprogram.pdf
Park- och naturavdelningen (2019), Lund Tekniska förvaltningen, *Natur och friluftsliv i*

Höjeådalen vid Källby, Magnus Eckeskog & Anna Helgeson, <https://www.lund.se/trafik--stadsplanering/oversiktsplan/fordjupningar-av-oversiktsplanen/fop-kallby-sydvastra-lund/>
Region Skåne (2004), *Grönstrukturprogram för Skåne*, kartorna på sid 27 och sid 38.
Schantz, Peter (2006), In book: *The European City and Green Space, London, Stockholm, Helsinki and S:t Petersburg, 1850–2000*, Chapter: *The Formation of National Urban Parks: a Nordic Contribution to Sustainable Development?* Publisher: Ashgate Publishing Limited, Aldershot, Great Britain, Editors: Peter Clark, pp.159–174 S 170
https://www.researchgate.net/publication/273141855_The_Formation_of_National_Urban_Parks_a_Nordic_Contribution_to_Sustainable_Development/download
Trafikverket (2008), *Förstudie Gång-och cykelväg Knästorp-Gastelyckan, Staffanstorps kommun*, FB Engineering AB, https://www.trafikverket.se/contentassets/08716fad80bf42c9a194e1321f71e748/forstudie_knaastorp_080904.pdf
Trafikverket (2010), *GCM-HANDBOK Utformning, drift och underhåll med gång-, cykel- och mopeditrafik i fokus*, S. Wallberg, O. Grönvall, R. Johansson, M. Hermansson, L. Linderholm, A. Nilsson, L. Söderström, G. Öberg, A. Niska
Vattenråd (2019), *VattenAtlas*, <http://www.hojea.se/>

Bilaga A

Fysikaliskt arbete mot gravitation, eller potentiell energi, som motsvarar klättring på 15 m av en 70 kg tung person på en 15 kg tung cykel är

$$E_{pot} = mgh .$$

Med kg, m/s $m = 85$ g $g = 9.81$ 2 , $h = 15$ m blir det:

$$E_{pot} = 12.5 \text{ kJ} .$$

Beräkning av energin för en kilometers cykling på samma nivå är mer komplex, varför jag använder en online kalkylator [kreuzotter2019]. Kalkylatorn tar hänsyn till luftmotstånd och friktion av cykeldäck. Utöver parametrarna som användes innan, antar jag cyklistens storlek att vara 1.72 m. Övriga parametrar hittar man i Bild 3. Resultatet blir

$$E_{1km} = 11.8 \text{ kJ} .$$

Racing Bicycles	Recumbents	Velomobiles
☐ Roadster Upright ("Dutch") bike ☒ MTB unsuspended ☐ Tandem with racing bars read... ☐ Superman Position (Racing Bicycle-1h Record)	☐ LongWheelBase under seat steering, commuting equipped ☐ ShortWheelBase under seat steering, commuting equipped (close to PDO) ☐ ShortWheelBase above seat steering, racing equipped ☐ Lowracer above seat steering, Kreuzotter race ☐ Lowracer with streamlining tailbox, Kreuzotter race ☐ Streamlined Lowracer ☐ White Hawk (1h World Record)	☐ Quest (closed) ☐ David's Mango (winter tyres, slow) ☐ Mango- ☐ Mango Sport ☐ Alligt Alleweder A4 ☐ Fievobike Versatile/Orca ☐ Leitra
The comma as well as the point may be used as decimal point. Rider's Height <input type="text" value="172"/> cm Rider's Weight <input type="text" value="70"/> kg Bicycle Weight <input type="text" value="15.0"/> kg Air Temperature <input type="text" value="20"/> °C Height above SeaLevel <input type="text" value="0"/> m Slope of Road <input type="text" value="0"/> % uphill positive, downhill negative values Wind Speed <input type="text" value="0"/> km/h headwind positive, tailwind negative values Pedaling Cadence <input type="text" value="90"/> /min		
"Change" the sort of tires? (Recumbents: calculation is based on 20inch front wheels.) Front Wheel Tire: <input type="text" value="robust wide touring tire (thread)"/> Rear Wheel Tire: <input type="text" value="robust wide touring tire (thread)"/>		
The input field of the variable to be calculated must be empty. The result will appear in that field. With both fields filled, the variable evaluated previously will be calculated again (facilitates quick comparisons). Power <input type="text" value="49"/> Watts <input type="button" value="Calculate"/> <input type="button" value="Diagram"/> Speed <input type="text" value="15.0"/> km/h Notes:		
Further results: Effective Drag Area $C_w \cdot A$ <input type="text" value="0.4906"/> ft ² Rolling Resistance Coeff. C_r <input type="text" value="0.00750"/>		
In case you enter (before clicking the "Calculate"-Button): either the TripDistance <input type="text" value="1"/> km <input type="text" value=""/> m or the TripDuration <input type="text" value=""/> h <input type="text" value="4"/> min <input type="text" value="0.0"/> sek, the amount of Calories Burnt by the Rider = <input type="text" value="11"/> kcal (assumed efficiency: 25 percent) will be calculated. Besides, the program will evaluate the variable whose fields are empty (Trip Distance or Trip Duration, respectively).		

Bild 3: Fönster i Kreuzotter kalkylator med parametrarna som används i beräkning av energin som krävs för 1 kilometer cykling med 15 kilometer i timme på samma nivå.

Pia och Torbjörn

Med anledning av Staffanstorps kommuns förslag till fördjupad översiktsplan för Flackarp – Höjebromölla vill vi härmed framföra följande synpunkter:

- Den fördjupade översiktsplanen (nedan kallad FÖP) innebär bebyggelse och exploatering av högklassig jordbruksmark och är därmed helt förkastlig! Vi måste säkerställa och tillvarata Sveriges och Skånes jordbruksmark i synnerhet för kommande generationer och icke minst med tanke på den klimatkras vi står inför och redan befinner oss i. Mot bakgrund av klimatförändringarnas negativa inverkan på odlingar i södra Europa med bland annat torka och sämre skördar till följd kommer Skånes egen livsmedelsproduktion och förmåga till självförsörjning bli allt viktigare. Det kan låta drastiskt men det hjälper föga att vi får fler bostäder om vi inte har något att äta! Att bygga på jordbruksmark av högsta klass rimmar därför illa med lydelsen i 3 kap. 4 § miljöbalken: "Jord- och skogsbruk är av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk ...".
- Att verka för ökad användning av kollektivtrafik och minskat bilberoende är bra men utgör mål som inte går att uppnå vare sig i Flackarp eller i någon av de andra platser som omfattas av FÖP. Avståndet till den planerade tågstationen vid Klostergården är alltför långt för att det ska vara rimligt att anta att pendlare kommer att välja tåget framför bilen. Bilen är betydligt bekvämare och är mindre stressigt för föräldrar som ska lämna barn på skola eller förskola innan de ska vara på sitt arbete i Malmö eller Lund och så vidare. Det kan även tilläggas att uppförsbacken till stationen inte direkt ökar motivationen att ta tåget i stället för bilen. Vem vill komma ofräsch till sitt arbete med andan i halsen?!

- Tanken på en livsmedelsbutik i området som kan bära sig ekonomiskt ter sig orimlig. Pendlare kommer, såsom anförts ovan, att föredra bilen framför tåget och göra sina matinköp på stormarknader på vägen hem från arbetet. En liten närbutik kan aldrig i pris- eller sortimenthänseende konkurrera med de stora livsmedelsbutikerna.
- Med den planerade bebyggelsen i Flackarp kommer känslan av att befinna sig på landet, trots närheten till Lund, helt att gå förlorad, och detsamma gäller intrycket av det öppna landskapet, de långsträckta vyerna, åkrarna med sina omväxlande grödor samt känslan av att det är "så högt upp till himlen". Inget av detta blir kvar om Staffanstorp väljer att bygga enligt planen eftersom det krävs en mycket tät och hög bebyggelse för att bygga klimatsmart och där jordbruksmarken exploateras maximalt.
- Det är många människor som promenerar, joggar, går med barnvagnen, hunden och så vidare i området nere vid Höje å och däromkring. Många tar rundan förbi Flackarps by, fortsätter förbi Flackarps mölla och S:t Lars kyrkogård vidare in i S:t Larsområdet. Det lugn och välbefinnande som detta promenadstråk med sina fina öppna vyer skänker vandraren kommer att gå om intet om Staffanstorp förverkligar sina planer att bebygga området i Flackarp. De värden som går förlorade går aldrig att återställa genom gröna stråk eller gröna ramverk. Fina ord men vad innebär dessa i praktiken? Långsmala gröna gräsplättar som dessutom ska underhållas av de boende? Det framgår dåligt i FÖP. Det går förvisso att läsa att det gröna ramverket ska vara "en grön pulsåder för hela planområdet som kan innehålla mötesplatser för sociala aktiviteter, platser för sport, eller caféer. Samtidigt är det viktigt att det finns plats för uppvuxna gröna miljöer som skogsdungar för lugn och avskildhet som kontrast till vardagen." Detta låter emellertid inte genomförbart med hänsyn tagen till att FÖP innebär en mycket stor tillväxt vad gäller antalet invånare. Det kan knappast bli så mycket mark kvar till natur och lugn och ro.
- Staffanstorps kommun bör titta närmare på andra exploateringsalternativ, som till exempel stationsområdet i Hjärup där bebyggelse redan finns (området vid Jakriborg). Sammanfattningsvis anser vi att Höjeådalen, området Flackarp – Höjebromölla ska skyddas helt mot bebyggelse. Vi har en skyldighet gentemot kommande generationer att dels säkerställa Skånes livsmedelsproduktion genom att inte bebygga värdefull och högklassig jordbruksmark, dels bevara området orört såsom det fina och välbesökta rekreativområde det är idag. Tack vare den planerade stationen vid Klostergården blir det dessutom enklare för alla invånare i regionen som vill besöka rekreativområdet att ta sig hit.

Johan Nord

Sammanfattning

Detta yttrande/dessa synpunkter tar framförallt upp hur den Fördjupade översiktsplanen Flackarp-Höjebromölla riskerar att påverka det rekreativa värdet i området runt Höjeådalen och följande aspekter relaterade till detsamma. Åtgärder föreslås för att minska påverkan.

- Tystnad – frånvaro av buller.
- Frånvaron av visuell närvaro av byggnader.
- Strandskyddet planeras att överskridas!
- Höjeådalen är belagd med landskapsbildsskydd och är riksintresse för friluftsliv.
-

Avslutningsvis tas några (potentiella) felaktigheter i Den fördjupade översiktsplanen upp. Bl.a:

- Felaktig angivelse som industriområde istället för rekreativområde i kartan på sid 47.

Inledning

Höjeådalen är ett viktigt rekreativområde. Det är en plats där människor kan känna att de är ute i naturen och är vid vatten. Känslan av att man är ute i naturen (snarare än i en park) är möjlig för att man inte ser någon bebyggelse, vägar och trafik, och man störs inte av stadsljud, samt man hör och ser djurliv (fåglar, grodor, fiskar). Den fördjupade översiktsplanen Flackarp-Höjebromölla (FÖPen) tar upp det viktiga rekreativa värdet hos området ("Höje å med stora natur- och rekreativa värden", sid 6),

och att en viktig dimension för det rekreativa värdet är att "det finns något vilt, att naturen finns och ger vila och kontrast till bebyggelsen".

Rekreationsområdet är extra viktigt eftersom det är det enda inom Lunds tätort och på cykelavstånd där man har ett rekreativt område med denna avskildhet från bebyggelse och känsla av att vara ute i naturen. Översiktsplanen säger även att Staffanstorp har ont om liknande grönområden. Det är viktigt att ta i beaktande att en park inte ger samma känsla. En park är något konstruerat.

Denna möjlighet till stadsnära rekreation i natur med avskildhet från bostäder och vägar och trafik måste skyddas av flera anledningar. Framför allt: Lundabor och framtida Staffanstorpsbor behöver detta för hälsans, välmåendets och återhämtningens skull: på senare år har det framkommit starka medicinska bevis för naturens effekt på psykisk och kroppslig hälsa ([länk1](#)). Det finns även ytterligare anledningar att värna området som t.ex. ekologiska hänsyn (viktiga kärnområden för många vilda djur och växter (FÖP sid 14)), och att klimatmål gör att vi vill undvika att behöva köra bil till reaktionsområden som ligger betydligt längre bort. Men här nedan fokuserar jag på det rekreativa värdet för området.

För att området skall kunna behålla sin nuvarande särart som rekreativ miljö i äkta natur; för att känslan av natur skall infinna sig, och positiva effekter såsom avstressning etc. skall infinna sig, så krävs följande:

- Att man inte ser byggnader.
- Tystnad - frånvaro av buller.
- Ingen asfalt.
- Inga bilar kör genom dalen.
- Att man inte är i en tillrättalagd park.

Några av dessa punkter utvecklas nedan.

Frånvaron av visuell närvaro av byggnader

Det rekreativa värdet försvinner om man ser byggnader och asfaltvägar och trafik. FÖPen har ambitionen att dölja bebyggelsen; bl.a. genom att bebyggelsen allra närmast ån hålls låg (2 våningar), så att husen skymms av nivåhöjningen just söder om ån (sid 19). Dock finns det en viktig brist i detta resonemang m a p den västra delen av planen, som måste tas i beaktande och kompenseras för med ytterligare åtgärder: i området för den planerade bebyggelsen i byggetapp 2 och 3 just öster och söder om Trolleberg, så sluttar marken flackt (istället för brant som i mitten på området med reningsverksdammarna). Detta gör att nivåhöjningen inte kommer att skymma hus som byggs där. Inte heller finns det idag skog som skymmer den planerade bebyggelsen öster och söder om Trolleberg. Därför måste stora träd planteras som skymmer, och hela det nämnda området måste byggas lågt (2 våningar) och glesat så att sagda nyplanterade träd skymmer bebyggelsen. Träden som planteras måste vara så stora att det inte tar 20-tals år för dem att växa upp och skymma bebyggelsen.

Angående de cykelkopplingar över ån som planeras där marken sluttar brant från söder ned till ån: dessa måste undvika att skapa stora betongkonstruktioner som stör det rekreativa värdet på samma sätt som byggnader och vägar. Man måste göra en serpentinväg nedför å-branten där trädridan går om lott så att den döljer den bakomliggande bebyggelsen. Cykelkopplingarna måste vara så få som möjligt och hellre leda runt Höjeådalen än genom den.

Det rekreativa värdet försvinner om man ser asfaltvägar och trafik. Cykelvägar genom området måste därför vara grusvägar. Man får inte asfaltera dem. Inte heller får det gå biltrafik genom området.

Tystnad – frånvaro av buller

Man hör idag i västra Höjeådalen endast lite brus från väg 108/103 väster om reningsverksdammarna (man hör tågen passera men detta är övergående och det är tyst mellan tågpassagerna). Ytterligare bilbrus får inte adderas. I så fall skulle känslan av natur, frid och den rogivande effekten av området försvinna. Därför måste gator som anläggs på södra sidan av Höjeå anläggas på bortsidan av byggnader så att ljudet avskärmas från å-sidan, trafiken på de gatorna måste begränsas till max 40 km för att begränsa däckbuller, och tunga fordon måste vara eldrivna så att motorbuller begränsas

(det är bara en tidsfråga till det kommer vara allmänt accepterat med begränsad access för fossildrivna fordon inom ett visst område).

I FÖPen ingår att en bilbro skall byggas i anslutning till järnvägsbron. En sådan bro är innebär en stor risk för det rekreativa värdet hos området, eftersom tystnad är så viktigt, och eftersom buller från en bro över dalen skulle färdas längs med hela dalen. Enligt Lunds kommuns personal är det svårt att konstruera bullerplank eller bullerskydd på bron som skulle kunna skärma buller från bilar/fordon på bron i tillfredställande grad. Man bör därför i stället leda fordonstrafik runt hela området. Om en fordonsbro eventuellt byggs så kan den inte tillåta bilar utan endast kollektivtrafik, och dessa bussar måste vara eldrivna så att de inte genererar motorbuller, och hastigheten måste hållas låg (se ovan) så att däckbuller minimeras, samt vägbeläggningen måste vara av bullerdämpande typ.

Strandskyddet planeras att överskridas (!)

I FÖPen, sid 19, sägs att i området närmast Klostergårdens pågatågstation, så planerar man att låta bebyggelsen överskrida strandskyddet! Detta är ett mycket allvarligt hot mot Höjeådalens rekreativa värden, eftersom är just området vid ån närmast järnvägsspåret, jämte den västra delen av reningsverksdammarna, som är allra populärast bland medborgarna för rekreation. Att FÖPen ger "vissa andra platser" bredare område runt strandskyddet räcker inte alls till. Särskilt som FÖPen inte anger vilka dessa "vissa andra platser" är. Att bebyggelsen tillåts överskrida strandskyddet i ett område som skall bli naturreservat och som FÖPen erkänner som ett område med "stora natur- och rekreativa värden" är mycket anmärkningsvärt, allvarligt och kan inte tillåtas. Det finns ingen som helst anledning att lägga bebyggelsen närmare än strandskyddet tillåter, enbart för att det fåtal bostadsgäster, som kommer att bo allra närmast ån och tågstationen, skall få några 10-tal meter närmare till tågstationen, eftersom detta förstör för hundrafalt eller tusenfalt fler människor. Man måste i detta se till största nyttan för flertalet. Istället för att överskrida strandskyddet i området närmast Klostergårdens pågatågstation, så bör man snarare lämna ett bredare utrymme runt strandskyddet i området närmast Klostergårdens pågatågstation just p.g.a. det stora rekreativa värdet i området (se även Sektionen "Felaktig beskrivning som industriområde..." nedan).

Landskapsbildsskydd och riksintresse för friluftsliv; användning av jordbruksmark trots överkapacitet i planerade bostadsområden. Området för den FÖPen är idag till stor del jordbruksmark av nationell betydelse (sid 65 i FÖPen) respektive att området kring ån både är belagt med landskapsbildsskydd (sid 64 i FÖPen) och är utpekad som riksintresse för friluftsliv (sid 64). Staffanstorps kommuns planer för bostadsbyggande generellt har en överkapacitet: man har planer för mer bostäder än vad som behövs för den planerade ökade mängden invånare i kommunen. Eftersom Staffanstorp har alternativ till att bygga i området i FÖPen, så är kanske inte behovet att bygga just här är tillräckligt stort för att rättfärdiga förstörelse av jordbruksmark av nationell betydelse. Eftersom området kring ån dessutom både är belagt med landskapsbildsskydd och är utpekad som riksintresse för friluftsliv, så bör Staffanstorp i det längsta att undvika att bygga i sagda område och istället bygga i de andra av kommunens planerade byggområden.

Potentiella felaktigheter i den fördjupade översiktsplanen.

Felaktig beskrivning som industriområde istället för rekreationsområde i kartan på sid 47. Kartan på sidan 47 i FÖPen är missvisande på så sätt att ett område mellan järnvägen och S:t Lars anges som industriområde (dvs är rödmarkerat). På södra sidan av ån i sagda rödmarkerade område finns ingen industri. Det finns heller ingen industri mellan järnvägen och förlängningen av Flackarps byväg ned till ån och vidare till Klostergården. Det enda inom detta rödmarkerade område på kartan som kan betecknas som industri är Källby Vattenverk och Källbybadet och båda dessa ligger båda en bit norr om ån. Att dessa två installationer används för att beteckna hela det rödmarkerade området är mycket missvisande. Istället domineras huvuddelen av området som har markerats rött mellan järnvägen och S:t Lars av rekreationsområde (och är dessutom ett mycket populärt sådant) och borde ha markerats som detta (grönt) i kartan. Detta är ett mycket allvarligt misstag i FÖPen och kan leda till att beslut tas på felaktiga grunder. Området är ett mycket vackert jordbrukslandskap och naturområde: vyn från ån söderut är säkert en viktig bidragande faktor till att området kring ån dessutom både är belagt med landskapsbildsskydd (se sektionen innan denna). Det "Urbana by"-området "Flackarps by" som planeras här bör därför göras glest bebyggt, och området mellan ån och den östvästliga sträckningen av Flackarps byväg bör lämnas obebyggt.

Urbana byar - snarare tätbebyggt område

FÖPen är otydlig när det gäller beskrivning av de urbana byarnas storlek (FÖP sid 22–25, och karta sid 18).

I inledningen på sid 22 står att de urbana byarna är 1,2 – 2,4 Ha stora, men resten av texten sid 23–25 skriver att byarna (vilka är markerade på kartan sid 18) har en storlek på 14–20 Ha. Områdena sägs få en bebyggelsestäthet motsvarande den i Lunds stad. Beteckningen "Urbana byar" är därför missvisande – FÖPen beskriver snarare tätbebyggt område än byar. Dessutom upptar de urbana byarna på kartan en större andel av den totala ytan av FÖPen än FÖPens gröna ramverk gör. Således närmar sig hela området stadens bebyggelsestäthet.

Referenser/länkar

- 1) SVT "Frisk av naturen": <https://www.svtplay.se/video/23469350/vetenskapens-varld/vetenskapensvarld-sasong-2-frisk-av-naturen>

Lars

Lägg ner dessa idiotiska planer omgående så inte mer skattepengar går till spillo!

Höjeådalen är ovärderlig både som jordbruksmark och naturområde!

Offentligt har ju politikerna i kommunen gett sken av att dom börjat förstå att Staffanstorps åkermark inte kan återskapas när den väl är bebyggd.

Åkermarken är Staffanstorps guldklimp som växer i värde varje år så länge människor skall ha mat.

Förtäta så mycket det går! Bannlys villamattor ev. riv dessa och bygg på höjden, marken är ju redan förstörd.

Min förhoppning är att politiker på riksplan kommer med direktiv att det skall byggas nya städer och industrier m.m. i övriga Sverige som har lämpligare marker till detta.

Skogsbygder med jordklasser 3–4 har ofta färdig natur och rekreationsområden och högre arbetslöshet.

Alla människor kan ju ändå inte bo i Skåne även om jag förstår att dom vill.

Margit och Lionel

Vi ser ingen som helst nytta eller fördel i att bygga i Flackarp eller överhuvudtaget i närheten av Höjeå. Tvärtom förstör man för dem som redan finns här och för alla kommande generationer. Det är viktigt att bevara det öppna landskapet både runt byn och området kring Höjeå, inte minst för den goda jorden här. Det är inte bara bebyggelsen som förstör, även ljuset därifrån kommer att förstöra natllivet för de som lever här. Detta gäller i lika hög grad i Lunds kommun.

Sedan tycker vi att det är fel att göra sig beroende av servicen från Lund när det gäller barnomsorg och skola. Men även sjukvården och kanske till och med äldreomsorgen kan komma att drabbas. Har känslan av att Lund har nog av sitt eget. Satsa hellre på att bygga ut Hjärup till ett attraktivt område att bo i med god service på alla sociala områden och med goda fritidsaktiviteter för alla åldrar. Hjärup är ju ett stationsnära område med samma järnväg och tåg som på Klostergården. Det känns inte som nödvändigt att använda god jord på två ställen.

När det gäller Höjebromölla förstår jag inte vem målgruppen är. Närheten till köpcenter för de som bor i området är redan god. Det finns både Nova-området i Lund och Burlövs center på cykelavstånd. Du kan också ta tåget, på tio minuter är du på Emporia i Hyllie. Är det tänkt för Staffanstorpsbor är det väl bättre att utveckla handelsområdet som redan finns där.

Marie och Anders

1. Bygg inte industrier och bostäder på världens kvalitetsmässigt bästa jord. Ur ett hållbarhetsperspektiv är det av största vikt att åkermarken fortsättningsvis används för att förse även de kommande generationerna med föda.
2. Stärk skyddet för åkermark och etablera nationella direktiv för användningen för att motverka regionalt kortsiktigt lönsamhetstänk i samband med försäljning av mark till externa intressenter.
3. I kommunens översiktsplan anges att den exploaterade åkermarken ska användas till framtida verksamheter. Lantbruket är en också verksamhet med traditioner långt tillbaka i tiden. Förmodligen är det ett av världens äldsta yrken. Brukandet av jorden bidrar också indirekt till fler verksamheter med tillhandahållande av många arbetstillfällen.
4. I översiktsplanen beskrivs vikten av att bevara natur och kulturområden. Idag är bland annat de omkringliggande områdena kring Djurslöv och Särslöv, med Kolböra mosse i centrum, tillgängliga för allmänheten. Genom att bygga lager- och industrilokaler i nära anslutning finns inte längre möjlighet till motsvarande natur- och kulturupplevelser.
5. Byarna omkring de tilltänkta exploateringsområdena har ett stort kulturhistoriskt värde. Christian Sonesson, uttryckte 2012, då som ordförande i miljö- och samhällsbyggnadsnämnden att "ny bebyggelse tillåts endast i anslutning till befintlig bebyggelse och på befintlig bebyggelses, kulturmiljöns och odlingslandskapets villkor (citat hämtat ifrån tidningen Spegeln 2019-09-21). Nu gör man ifrån kommunens sida en helomvändning och låter hundratals hektar bli industrimark på landets bästa odlingsmark.

Avslutningsvis

Ur ett hållbarhetsperspektiv är det av allra största vikt att inte låta värdefull åkermark gå till spillo för framtida generationers möjlighet till mat, kultur och natur! Därför yrkar vi bestämt att kommunen tänker om och uppdaterar sina respektive planer för Staffanstorp och Flackarp-Höiebromölla!

Stefan

Jag anser att planerna på att bebygga vår bästa åkermark med förstad till Lund är en väldigt dålig idé. Kultur och odlingsmiljön bör vara orörd. Som uppväxt och fortfarande besökande Knästorps by känner jag att projektet är totalt onödigt och eventuella behov av nya bostäder bör kunna lösas på mycket bättre sätt än detta förslag.

Anders

Jag skriver till dig som privatperson. Jag är ordförande i Brf. Runristaren som är en av de största föreningar i Lund. I styrelsen har vi diskuterat bristen på handel i östra delen av tätorten Lund och bristen på bostäder. Vi finns i östra Lund nära Gastelyckan.

Jag tycker det är intressanta planer ni har för området i anslutning till Lund. Bostäder finns det ett stort behov av, och vi som bor på östra sidan i Lund har länge efterlyst ett handelsområde i vår närhet. I Lund är tyvärr all handel koncentrerad till norr eller väst.

Britta

Som boende i Lund är jag starkt kritisk mot Staffanstorps planer på bebyggelse intill Höjeådalen som ska bli kommunalt naturreservat i Lunds kommun.

I en tid av kraftig urbanisering är det viktigt att slå vakt om de gröna, tämligen vilda sammanhängande strövområden som finns. I städer och samhällen som likt Lund och Staffanstorp är byggda på åkermark är sådana områden sällsynta och särskilt dyrbara. Här finns ingen naturlig begränsning eller hinder för exploateringen som i många andra städer, t.ex. otillgängliga bergsområden eller hav.

Historien visar att det är lätt, alltför lätt, att bygga vidare på den platta åkerjorden, trots att det är jord i absolut världsklass.

All forskning visar att människor - vuxna men inte minst barn - mår bra och utvecklas av gröna otuktade områden. De motverkar stress och psykisk ohälsa. Staden är full av liv och brus, som också är stimulerande för människan, men kontrasten är viktig - att medvetet planera för platser där det är grönt, relativt fredat från trafik och buller.

I en tid av ökad urbanisering, teknikutveckling och miljöbelastning är det politikernas uppdrag att se framåt - inte bara exploatera med kort perspektiv utan satsa på en livsmiljö som gynnar som de många.

Jag föreslår att Staffanstorps kommun väljer nytänkande. Tillgången på grönområden, lätt tillgängliga med allmänna kommunikationer, kommer att väga allt tyngre när människor väljer bostadsort i framtiden. Vi blir allt mer medvetna om behovet av att röra på oss, vara ute och att inte ta bilen i onödan. Jag föreslår att Staffanstorps kommun samarbetar med Lunds kommun för att bevara och gärna utöka det sammanhängande strövområdet längs Höjeådalen och lägger planerna på bostäder här på hyllan. Bostadsbristen måste lösas, men det gynnar ingen om det sker på bekostnad av det enda större sammanhängande grönområdet i Lunds stad.

Ingar

Jag hörde härförleden en presentation om planer för Höjeådalen. Där ingick idéer om att bebygga marker som nu är åkrar, ängar, buskage etc. kring ån. Inte lite byggnation heller utan vägar, villor, väldiga kvarter. Det var inte bara jag som blev gråtfärdig och förtvivlad över dessa planer. Planer som såg ut att vara av brutal 1960-talstyp - hur kan man förstå detta? Det som kan ge framtidshopp är odlingen och kontakten med naturen. I alla fall för mig och många fler, inte minst barn och unga som nu börjar upptäcka glädjen med odling, och som behöver se och lära sig något om djur och växter om försöker överleva trots människors framfart.

Alla tätorter i vår region borde skapa sig utveckling utan att bre ut sig geografiskt, eftersom naturtillgångarna behövs för framtiden. Inte bara för regionen, utan för landet och kanske mer. Prima jordbruksmark är en gåva i globalt perspektiv. Låt oss förvalta. Fler hus och vägar är expansion men inte utveckling, som jag ser det. Expansion som kanske ger poäng i någon tabell, men som förstör så mycket och oåterkalleligt, skadar förtroende för styrande och tillit till samhälle. Eftersom vi redan lever över våra tillgångar så är det brådskande att "tänka om". Vi kan "skala ner" och det finns storhet i det också. Och tillgångar kan inte räknas i skatte kronor enbart. Nog finns det idéer att pröva, om man vill.

Vi som deltog i möte på Klostergården vill inte ha någon ny byggnation i eller nära ådalen. Ådalen är redan kraftigt kringskuren och ån behöver plats för sitt skiftande vattenstånd. Folk i Lund har knapp tillgång till naturmiljö och i ådalen finns lite, vilket betyder att "naggande" inte är acceptabelt. Såvitt jag vet ska landskapet söder om S:t Larsepark och Höjeå vara öppet, så jag upplever planerna som ett svek.

Vad gäller Klostergårdsstation/hållplats, som tydligen har dragningskraft på Staffanstorp, så framkom det att vi vill stoppa den idén. En gång i början av 1970-tal lär tåg ha stannat ibland, och Klostergårdsbor kunde utnyttja det, uppskatta det, och byalaget har tyckt att det kunde upprepas. Men nuförtiden verkar inte den enkla formen duga. Det som var rimligt en gång har blivit en orimlighet, d.v.s. ett projekt som räknas i miljarder och drar med sig förstörelse av landskap och boendemiljöer. Så mycket är inte en hållplats värd. Klostergården kan få fortsätta vara ett område att leva i, inte en plats att övernatta i mellan pendlingar.

Lennart

Jag bor i Flackarp och har därför lite synpunkter.

Min uppfattning är att den föreslagna planen är orealistisk, miljöförstörande och dåligt genomtänkt. När det gäller miljön och rekreationsområdet runt Höje å blir det helt förstört. Norr om ån är växtligheten som en djungel. Där finns ett rikt fågelliv och en mångfald av växter. När man kommer upp ifrån ån är

det som att komma ut på savannen. Ett öppet landskap där man kan se långt. Vi människor behöver både djungel och savann. Om planerna förverkligas förstörs helheten av Höjeådalens fantastiska natur.

Många har genom åren gått Flackarpsrundan när de mått dåligt och befunnit sig på Sankt Lars-klinikerna. Även om psykiatrin har flyttat så behövs möjligheten att röra på sig i olika typer av miljöer. En av orsakerna till att man vill bygga i Flackarp är att det är nära till den nya pågatågstationen på Klostergården. I från det föreslagna området går det en liten bro, en grusväg där det är mörkt på vintern. Nästan en kilometer upp kommer stationen ligga. Min bedömning är att få kommer att välja tåget om man ändå har en eller två bilar. Den föreslagna bron över Höje å förutsätter att andra aktörer går med på det, vilket verkar vara svårt. När man ska ta sig ut från byn idag är det besvärligt, väntetid på den hårt trafikerade 108:an. Bussar stannar ej.

Planen innehåller massa önsketänkande, dålig miljökonsekvensbeskrivning och har ej ett övergripande samhällsintresse. Om man vill få fler skattebetalare till Staffanstorps kommun kanske en väg är att kommunens företrädare skapar en kommun där alla oavsett ursprung är välkomna.

Anders

Bygg inte på världens bästa åkermark!

Kommunen har öppnat för medborgarna att lämna synpunkter på "Framtidens kommun - Livsoas 2039" och "Fördjupad översiktsplan Flackarp - Höjebromölla". Jag vill härmed framföra mina bestämda åsikter i frågan. Det är enligt min mening helt oförsvarligt att som ansvarig kommunpolitiker - oavsett vilken kommun man företräder - föreslå att man skall bebygga högklassig åkermark.

För Staffanstorps del, som enligt SCB:s statistik består av 77 % av prima åkermark (8268 ha, juni 2018) är det därför extra viktigt att göra planeringar som inte kommer i konflikt med förstörandet av åkermarken. Under de senaste 25 åren, har åkerarealen minskat med 874 ha eller 9,6 %. Skulle de nu båda föreslagna översiktsplanerna förverkligas innebär det ytterligare förödelse av en av våra mest värdefulla naturresurser. Man får därför konstatera att de båda översiktsplanerna kommer helt fel i detta hänsynstagande då det kommer att förstöras ytterligare hundratals hektar värdefull åkermark

Tänk globalt - inte bara i klimatfrågor

För privatpersoner, företag, kommuner, stater är det idag en självklarhet att tänka på de utmaningar som klimatfrågan medför. Forskare varnar för svåra konsekvenser som kommer att drabba vissa regioner hårt. Till skillnad från klimatfrågan slår förstörelsen av åkermark på ett helt annat sätt. Istället för en gradvis förändring över tiden, ödeläggs en våra viktigaste grundstenar för livsuppehållet omedelbart och oåterkalleligt. Åkermarken och livsmedelsproduktionen är förstörd för all framtid.

F A O uppskattar att befolkningstillväxten i kombination med ökade inkomster kommer att kräva en 70-procentig ökning av världens livsmedelsproduktion till 2050. Lägg därtill att det i många regioner på planeten kommer att vara omöjligt att bedriva livsmedelsproduktion p.g.a. klimatförändringarna.

De senaste veckorna har engagemanget för klimatfrågan tagit ytterligare fart framförallt på gräsrotsnivå. Man kan på goda grunder anta att denna rörelse växer sig allt starkare, dag för dag, år för år. I ljuset av detta kommer domen om 20–30 år, att falla hårt över de beslutsfattare som utan omsvep lät förstöra vår åkermark!

Bevara det lilla av kulturmiljö som finns kvar

I översiktsplanerna finns beskrivet de värden som natur och kulturmiljö utgör för denna del av Skåne. För de befintliga invånarna i området betyder natur och kulturmiljön något alldeles speciellt. Skall området exploateras innebär det djupa sår i en miljö som bär på årtusenden av historia och utveckling av ett livskraftigt jordbrukslandskap. Det räcker inte med att bevara enstaka landskaps eller kulturelement i en exploaterad och förstörd miljö. Det är i sitt sammanhang natur och kulturmiljöer får sitt värde, ett sammanhang där en stor del av landskapet har skapat detta gemensamt.

Jag yrkar därför på att båda översiktsplanerna görs om efter en nollvision, där inte en enda m2 åkermark går till spillo.

Sten och Axel

Vi som är boende i området och som påverkas av översiktsplanen Flackarp-Höjebromölla inkommer härmed med följande synpunkter.

I rapporten " Miljökonsekvensbeskrivning till fördjupad översiktsplan Flackarp-Höjebromölla", Uppdragsnummer 1320027242, står på sidan 33,34:

7.63 Konsekvenser av planförslaget Buller medför en lokalt stor påverkan i planområdet. Planförslaget tar hänsyn till främst buller från järnvägen genom ett väl tilltaget säkerhetsavstånd kring denna. Denna i kombination med eventuella åtgärder i samband med genomförandet av detaljplaner inom området kommer att kunna säkerställa att gällande miljö kvalitetsnormer för buller kan hållas. Buller i tillkommande bebyggelse förväntas vara anpassad till dagens krav och riktlinjer.

Områden närmast järnvägen, väg E22 och väg 108 kommer även fortsättningsvis vara utsatta för buller. I och med bullrets lokala påverkan och de zoner med möjlighet för placering av bullerskydd planen tagit höjd för bedöms den negativa miljöpåverkan från buller vara liten.

7.6.4 Inarbetade åtgärder Området kring järnvägen och andra större infrastrukturobjekt lämnas utan bostadsbebyggelse, vilket ger goda möjligheter att anlägga exempelvis bullerskydd.

7.6.5 Förslag till ytterligare åtgärder Bullerfrågor, inklusive behov av bulleråtgärder och utformning av sådana, bör utredas särskilt i fortsatt arbete med detaljplaner, särskilt i de områden som angränsar till större infrastruktur. Placering av rum i tillkommande byggnader bör ske. Bulleråtgärder bör ta höjd för eventuella framtida högre hastigheter på väg och järnväg.

Enligt skadeståndslagen 1 §: Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet vållar personskada eller sakskada skall ersätta skadan. Lag (2001:732).

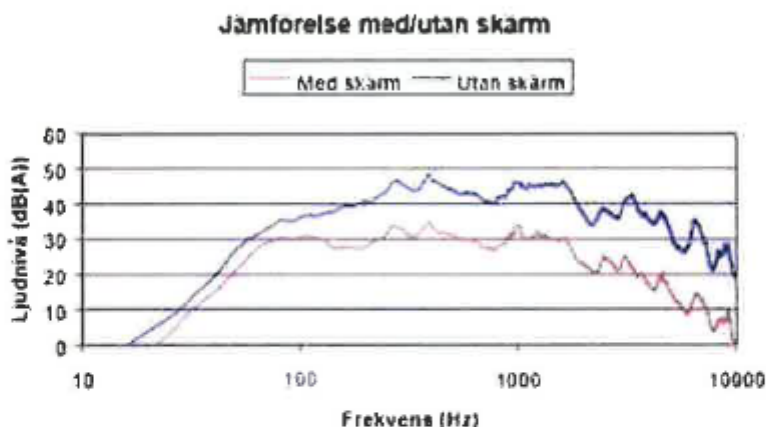
Trafikverket skapar skadliga ljudnivåer vilket framgår av 7.6.4 enligt ovan där uttrycks att bebyggelse inte kan ske på grund av ljudnivå från järnvägen. Detta innebär uppsåtlig sakskada för tredje man och Trafikverket skall därmed ersätta skadan mot tredje man.

Skadeståndslagen 2 §: Den som vållar ren förmögenhetsskada genom brott skall ersätta skadan. Om skadan kan minimeras förutsätts att skadorna skall minimeras.

Trafikverket anser att kostnaden för ett bullerskydd längs järnvägen söder om Höje å skulle bli oproportionerligt hög då ljuddämpningen ändå skulle bli mycket begränsad. Detta motsägs av: Tågbuller - utvärdering med binaural teknik samt förslag till åtgärder 2000:282 ISSN: 1402-1617 ISRN LTU-EX-00/282-SE. Resultatet från ovanstående rapport beskrivs och illustreras nedan.

6.3 Detaljerad analys av bullerskärmens inverkan

Både lysningstest och mätdata visade att bullerskärmen är effektiv. Figur 6.9 visar A-vägda frekvensspektrum för tåg sommartid med och utan bullerskärm. Kurvorna representerar ett logaritmiskt medelvärde av 4 tåg vardera. Figur 6.10 visar skillnaden i ljudtrycksnivå mellan med och utan skärm. Från figuren framgår det att under 100 Hz är ljudnivån omkring 5 dB högre om skärm saknas, mellan 100 och 200 Hz stiger skillnaden till c:a 12 dB som därefter är konstant till 1000 Hz. Över 1000 Hz är skillnaden 15–20 dB.

Figur 6.9 A-vägt FFT-spektrum från tåg med och utan bullerskärm

Figur 6.10 FFT-spektrum som beskriver skillnad i ljudtrycksnivå för tåg med och utan bullerskärm

Bullerdämpning på 5–20 dB enligt resultatet ovan är mycket mer än Trafikverkets uppgivna 1–4 dB i deras egen utredning kring bullerreducering i samband med utbyggnad av järnvägen Flackarp - Lund. Trafikverket vilseleder för att vältra över kostnader på kommuninnevånare som lider av höga bullernivåer respektive byggherrar som hindras bygga p.g.a. höga bullernivåer.

Som medborgare i Staffanstorp anser vi att Staffanstorp i anslutning till järnvägen skall kräva ett gott bullerskydd som bekostas av Trafikverket. Annars vältras kostnaden ytterst över på kommunens framtida byggherrar och på boende som åläggs bullerdämpande anordningar alternativt nekat bygglov.

Vi anser att det är en riksangelägenhet att järnvägsnätet skall bära sina egna kostnader och vi vill att Staffanstorps kommun slåss för att dess innevånare varken direkt eller indirekt skall betala kostnader som rätteligen ligger på Trafikverket.

Vi förutsätter att Staffanstorps kommun driver denna fråga mot Trafikverket och säkerställer att kommunens intressen och invånarnas boendemiljö tillvaratas.

Sten och Henrik

I samband med presentationerna fångades min uppmärksamhet av den befintliga planen som med rött visade de områden som skulle exploateras först. Det visade sig då att undantaget var vår fastighet Flackarp 16:1 som var omärkt. Vi har vid tidigare kommunicerat med kommunen om våra önskemål att bygga nytt på fastigheten och ta bort diverse ekonomibyggnader i plåt. Vi önskar att få samma märkning som angränsande mark så att vi kan delta i det första exploateringssteget. Vid samtal under informationsdagen förstod jag att det snarast var en tanke att tomten var exploaterad, med då den är på 25 000 m2 finns fina ytor för ny produktion.

Ovan plan enligt kommunens förslag

Till höger vårt förslag där Flackarp 16:1 får samma färger som angränsande ytor.

Inger och Ragner

Flackarp är idag en trevlig liten by med cirka 35 hus nära kommungränsen till Lund. Byns invånare trivs med det lantliga läget och den mysiga bykaraktären. När Staffanstorps kommun nu vill göra en ny fördjupad översiktsplan för vårt bostadsområde vill vi framföra följande synpunkter:

- Jordbruksmarken som planeras tas i anspråk i översiktsplanen tillhör Sveriges bästa. Många avråder från detta, framförallt för att kunna säkerställa Sveriges framtida livsmedelsförsörjning. Jordbruksmark som en gång exploaterats är mycket svår att återställa.
- Trafiken vid utfart från Flackarp är redan idag kaotisk. Om mer ska byggas i detta område behöver vi garantier för att Flackarps-utfarten mot väg 108 stängs samt en hållbar plan för hur trafiksituationen ska hanteras.
- Området är idag ett mycket välbesökt rekreationsområde för boende i både Staffanstorps och

Lunds kommuner. Markägarna underhåller beträdor så att vandringsleder på både vägar och över odlingsmark går att använda året om. I översiktsplanen talas om gröna stråk, vem ska underhålla dessa när marken köps upp av exploatörer som saknar intresse för marken när den väl blivit bebyggd?

- I den Miljökonsekvensutredning som gjorts talas om att "Tillgängligheten för friluftslivet är fortsatt låg och möjligheterna till rekreation är begränsad till området närmast Höje å" som en konsekvens av det sk nollalternativet (punkt 7.4.2). Vi Flackarpsbor tolkar denna beskrivning av nuläget i området som helt felaktig. Hur har man kommit till denna slutsats utan att ha talat med boende i Flackarp och vid samrådsmötet i Flackarp 5 september 2019 visade det sig dessutom av flertalet av de som arbetat med översiktsplanen överhuvudtaget inte rört sig i området för att undersöka det närmare. Planlagda gröna stråk kan aldrig ersätta den känsla av naturens storslagenhet som odlingsmarkerna kring Höje å ger.
- Att utöka Flackarps nuvarande 35 hus med ytterligare 500–600 bostäder kommer att förstöra byns unika karaktär. I ett försök att bevara den gamla byn bör ett av de gröna stråken (eventuellt en nyanlagd allé) läggas som en buffert längs med Flackarps byväg. Man bör också begränsa hushöjden på de nybyggen som görs närmast befintlig bebyggelse och bygga i en stil som harmonierar.

Vi är naturligtvis skeptiska till den nya fördjupade översiktsplan som tagits fram för Flackarp-Höjebromölla. Att området är attraktivt förstår vi men förespråkar en exploatering där Flackarps by bebyggs i ett långsammare tempo för att kunna bibehålla sin trivsamma och väl fungerande bykaraktär och inte växa samman med Lunds kommun.

Jens

Synpunkter angående fördjupad översiktsplan och utbyggnadsplaner, Flackarp med omnejd.

Det är svårt att motivera sig till att ägna tid åt att skriva in med sina åsikter, då det är svårt att tro att dessa åsikter överhuvudtaget kommer att beaktas i den fortsatta processen och beslutsförandet avseende ovanstående översiktsplan och dess genomförande. Inte desto mindre behövs det, då det blir svårare för mottagaren att hävda att inga åsikter kommit in som talat emot det liggande förslaget.

Anledningen till ovanstående inställning torde inte vara så värst svår att utröna. Liknande planer fanns för 10–15 år sedan även och då – liksom nu – har det inte förekommit någon diskussion med de redan bofasta inom berörda områden innan planen presenteras. I förarbetet presenteras en miljökonsekvensbeskrivning som enklast torde kunna avfärdas som varande rent snömos. Det är inte svårt att sätta ord i rätt ordningsföljd på ett papper och få det att låta bra. Däremot måste de faktiskt innebära något konkret, annars ekar de bara tomt och man kan inte låta bli att bli provocerad av dem. Efter att på mötet vid Flackarps mölla ha träffat de personer som varit med och tagit fram miljökonsekvensbeskrivningen har jag tyvärr inte ändrat uppfattning avseende kvaliteten i det arbete som utförts. För att konkretisera:

Som förslaget ligger planeras det för cirka 2800 nya bostäder med *"service, centrumfunktioner och rekreativsmöjligheter, i kollektivtrafikhärläge"*. Man skriver också att *"Det aktuella området har också bättre läge i förhållande till kollektivtrafik än området söder om vägen, som istället ansetts viktigt för att bibehålla bystrukturen, landsbygden och karaktären i Staffanstorps kommun"*, samt att *"Konsekvenserna kopplade till trafik bedöms som positiva då området får en starkt ökad tillgänglighet. En liten negativ effekt kommer av att trafiken inom området ökar från dagens jordbrukskopplade trafik till stadstrafik. Samtidigt ökar mängden infrastruktur tillgänglig för gång- och cykeltrafikanter och det kollektivtrafikhärläget bedöms medföra att en hög andel av arbetspendling sker med cykel eller kollektivtrafik."*

Jag ska i möjligaste mån utöver detta försöka undvika att kopiera in vidare text från utredningen, eftersom jag utgår ifrån att ni själva studerat den noggrant. Det är däremot slutledningarna av det man ovan beskrivit som är några av de punkter man som boende i området vänder sig starkast emot.

Trafiksituationen är redan nu stundtals väldigt svår – på gränsen till kaotisk. Att ta sig ut österut på den hårt trafikerade 108:an, som enligt planen utgör den södra gränsen för utbyggnaden, är stundtals omöjligt och man måste i rusningstid ibland köra västerut hela vägen till rondellen mot 103:an för att sedan åter kunna vända tillbaka och köra det håll man ursprungligen tänkt. Ett flertal olyckor har skett de senaste åren, med omfattande personskador, såväl vid utfarten från Flackarp mot 108:an som vid utfarten från S:t Larsområdet mot 108:an. Att i ljuset av detta hävda att "konsekvenserna kopplade till trafik bedöms som positiva" är rent löjeväckande och ett önsketänkande som för tankarna till ett beställningsjobb effektuerat av någon som är väl insatt i vad beställaren är ute efter för att kunna genomföra sin vision av Staffanstorps vidare expansion.

Jag har pratat på plats med representanter för Ramböll och när man försöker pressa dem på exakt hur man tänker sig att trafiksituationen förbättras med ovanstående plan blir de minst sagt svaret skyldiga. Man svarar svävande att om det byggs så pass många nya bostäder måste Trafikverket tänka ut nya anslutningsmöjligheter till 108:an. Detta alltså utan att Rambölls representanter har någon som helst aning om huruvida detta kommer att ske eller inte, samt vilken typ av/vilka typer av anslutning/-ar detta eventuellt skulle kunna röra sig om. Jag vill tvärtom hävda att, oavsett anslutningstyp, kommer trafiken på 108:an att öka avsevärt med 2800 nya hushåll i området. Man behöver inte ens uppvisa medelbegåvning för att inse att trafiken, med befintligt förslag, kommer att öka och därmed göra hela trafiksituationen på 108:an mer utsatt och farlig än vad den är idag, oavsett om en viss procentsats av de nyinflyttade kommer att pendla med cykel eller kollektivtrafik.

Utöver detta tror jag att Rambölls bedömning av att många kommer att utnyttja den ökade kollektivtrafiken, där det mig veterligen inte föreligger några konkreta förslag på hur sådan kollektivtrafik kommer att vara utformad utöver att det kommer en Pågatågstation till Klostergården, grovt överskattar antalet personer som kommer att pendla med andra färdmedel än egen bil. Man nämner ju till och med, antagligen i en stund av klarhet, att möjligheten finns att från Flackarp cykla in till Lund C. Sannolikt tillför nämligen stationen på Klostergården inte speciellt mycket för personers benägenhet att ställa bilen till förmån för kollektivtrafiken eftersom de tåg som stannar vid en sådan mindre station inte tillför något för de som pendlar något längre sträckor som t.ex. Landskrona, Helsingborg eller Ystad, då ett sådant tåg stannar vid alltför många stationer på vägen dit. En del av de nyinflyttade kommer sannolikt att använda sig av stationen men nettoeffekten blir utan tvekan att 2800 nya hushåll medför en avsevärd ökning av bilburen trafik till och från området.

Man pratar också om att planen medför en ökad tillgänglighet för allmänheten och ökade möjligheter att transportera sig med cykel och som gångtrafikanter. Detta är återigen snömos. Det föreligger absolut inga problem att i nuläget förflytta sig till eller från vare sig Lund eller Hjärup via cykel eller till fots. Behov av ökad tillgänglighet till det som för närvarande är åkermark föreligger inte hos någon nu levande människa. Det går alltså inte att prata om att tillgängligheten ökar på något vis med den föreliggande planen. Hade man valt att bygga på befintlig åkermark utan att planera för cykel- och gångtrafik och ställt det mot ett alternativ där sådan planering skett hade man kunnat prata om ökad tillgänglighet men inte i jämförelse med nollalternativet.

Det är också intressant att läsa passusen i miljökonsekvensbeskrivningen (under punkt 3.1) att "*ingen avstämning mot lokala miljömål genomförs i denna MKB*". Detta innebär alltså att man inte tagit hänsyn egentligen till de lokala förutsättningar som gäller för de bofasta på orten utan att man tittar enbart på de övergripande konsekvenserna för regionen..? Det är såklart av intresse för oss som bor här att avstämning sker även mot lokala miljömål – allt annat får vi anse är oacceptabelt.

Utöver själva resultaten av MKB:n vill jag också framföra att vi bosatt oss i Flackarp av en anledning, d.v.s. att det funnits en ytterst begränsad och varierad bebyggelse i området, vilket förstärkt områdets bykänsla och bidragit starkt till en känsla av gemenskap. Hade vi velat bo i ett område med stereotypa enstegstättade hus hade vi naturligtvis flyttat till Annhem eller till de nybyggen ni givit bygglov till vid Bergströmshuset, där man inte kan gå två meter från ena huset till det andra utan att omedelbart gå vilse på grund av att de är så lika. Jag har absolut inget förtroende för förmågan att få till stånd en variation av de hustyper som man planerar att bygga. Vid föregående planering för 10–15 år sedan lovade man dyrt och heligt att det inte planerades för sådana variationslösa hus och områden men likväl – när man studerade de till kommunen inlämnade byggritningarna – var det just sådana områden man planerat för. Detta är en fantasilöshet av Guds nåde och som inte är önskvärd i

området. Inte heller ger hus högre än två plan en ökad bykänsla och jag hoppas därför på att man tänker om även här.

I nuläget drivs vägunderhållet av en vägsamfällighetsförening. Med så många nya hushåll förutsätter man också att kommunen tar över det fulla ansvaret för fortsatt vägunderhåll, om den nu föreliggande planen kommer till stånd. Intressant också att man värnar så mycket om säkerhet och trygghet hos presumtiva invånare i området när man samtidigt avlägsnat gatubelysningen för de redan bofasta. Jag förstår att det känns bekvämt för Staffanstorp att expandera i det man tycker är ett litet bortglömt hörn av kommunen, där Staffanstorps kommun kan ta hand om skatteintäkterna medan invånarna till största delen använder sig av Lunds kommuns infrastruktur och inrättningar. För oss är hörnet inte bortglömt dock och det får riktiga konsekvenser för riktiga människor, med rösträtt skall sägas. Det ni planerar är inte det område vi valt att bosätta oss i och vi skulle vilja bli behandlade med lite mer respekt än vad man hittills uppvisat. Vi saknar inte rekreatiomsområden. Vi behöver inte fler cykel- och gångvägar. Och vi vill inte öka med åttatusen procent i storlek, vilket det nuvarande förslaget innebär.

PS! Jag skulle gärna vilja att man ber kommunens utredare, i detta fall Ramböll, att i framtiden använda sig av en något mindre slapp referenshantering i sina rapporter. För att exemplifiera har man bl.a. hänvisat till en rapport från Trafikverket, som säger att "dödligheten kan minska med 30 procent för den som är fysiskt aktiv genom att gå eller cykla minst en halvtimme per dag". I den referens man anger föreligger visserligen det aktuella citatet men detta i sin tur saknar helt källhänvisning. Detta ger inget trovärdigt intryck och medför att man tvivlar på kvaliteten även avseende övriga referenser och slutsatser. DS!

Axel

Jag och min familj bor på Flackarps Skolväg 100, 245 61 Staffanstorp, mitt i ett av de områden som pekats ut i Etapp 1 i översiktsplanen för Flackarp-Höjebromölla. Jag vill lämna följande synpunkter på översiktsplanen:

Trafik och genomfart

Det finns en väg inritad i översiktsplanen med lila färg enligt bild nedan. I dagsläget ligger vår fastighet i slutet av en återvändsväg mitt ute på en åker. Enligt figur 1 nedan planeras en väg med genomfart förbi vår fastighet. Nuvarande förslag skulle ge en enormt negativ påverkan på vår fastighet och närmiljö både vad gäller buller, trafik och risk för olyckor. Det planeras även en överfart över Höje å längs med järnvägen. En sådan väg skulle innebära ett snabbspår rakt in i Lund och medföra kraftigt ökad trafik. I modern trafikplanering försöker man styra trafiken till ett antal få infartsleder. Detta för att reducera buller, olyckor och andra olägenheter för de boende. Vi vill att Staffanstorp säkerställer att genomfartstrafik ej blir möjlig mellan väg 108 och den nya tågstationen på Klostergården. Området är redan idag utsatt för kraftigt buller från järnvägen. Att ytterligare öka bullerpåverkan genom en väg längs banvallen vore direkt skadligt för de boende i området.

Vi vill även att Staffanstorp säkerställer att genomfart mellan de planerade bostadsområdena undviks. Infart till bostadsområdena skall bara kunna ske från ett håll för att undvika genomfart. Ett bra exempel på hur detta kan fungera är i Hjärup. I princip hela byn är trafikplanerad för att förhindra genomfartstrafik genom bostadsområdena. Genomfart mellan bostadsområdena och över Höje å bör enbart kunna ske via cykelvägar.

Figur 1: Illustration över planerad bebyggelse i Flackarp

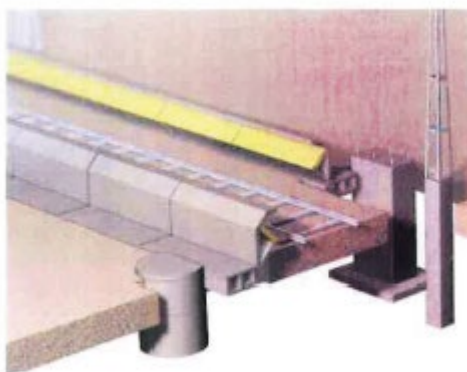
Buller

Området i Etapp 1 är utsatt för kraftigt buller från järnvägen samt från väg 108. Trafikverket har i samband med utbyggnaden av ytterligare två järnvägsspår fastställt att delar av området ligger högt över gränsvärdena för buller. I den plan för utbyggnad av spåren som fastslagits av regeringen så planeras inget som helst bullerskydd längs med banvallen söder om Höje å. Vi som redan bor i området kommer att bli kraftigt påverkade av det ökade bullret som en utbyggnad av järnvägen medför. På samma sätt kommer de boende i ett framtida bostadsområde att påverkas. Jag vill starkt rekommendera Staffanstorp att ta kontakt med Trafikverket för att kräva att bullerreducerande åtgärder vidtas i anslutning till banvallen.

Trafikverket hävdar att bullerreducering i anslutning till banvallen ej är möjlig eller för dyr. Jag påstår att den slutsatsen är helt felaktig. Det finns idag jättebra och kostnadseffektiva lösningar som tex. "Soundtrack" från S:t Eriks enligt figur 2 nedan. Dessa typer av bullerreducerande lösningar måste dock planeras och genomföras innan bygget påbörjas för att medföra högsta möjliga kostnadseffektivitet. Vi som bor i området söder om Höje å har blivit helt överkörda av Trafikverket och önskar att kommunen hjälper till att föra kommuninvånarnas talan gällande en dräglig boendemiljö.

Soundtrack

Spännbara bullerskärmar bevarar usikten. Med hjälp av bullerskärmen soundtrack kan tågbuller reduceras upp till 10 dBA. Den unika konstruktionen möjliggör effektiv bullerdämpning på avsnitt där utrymmet är begränsat eller där höga bullerskärmar upprättas som ständigt. Soundtrack fungerar utmärkt vid underhållsarbete som ballastrensning, slipbyte och snöbjörning.

Figur 2: Illustration över bullerdämparen "Soundtrack" från S:t Eriks

Rekreatjonsområde

Området kring Höjeå är ett av få rekreatjonsområden kring Lund. I samband med en eventuell exploatering av området så måste Höjeådalen skyddas och naturen bevaras. Jag önskar att Staffanstorps kommun säkerställer att dalen skyddas och snarare utökas i form av vandringsleder och naturområden.

Sammanfattning

Jag deltog i samrådsmötet vid Flackarps mölla den 5e september 2019 och upplevde att det fanns en bra dialog och förståelse hos kommundeltagarna. Jag hoppas få gehör för mina synpunkter och önskar en tät dialog med kommunen vad gäller planeringen av Flackarp-Höjebromölla. Vi som bor i området är självklart oroliga att vår närmiljö försämras och att värdet på våra fastigheter minskar. Jag är fullt medveten om att samhället måste utvecklas och att folk behöver någonstans att bo. Dock så måste de som påverkas fortsätta ha en dräglig boendemiljö.

Gunilla och Magnus

Flackarp är idag en trevlig liten by med cirka 35 hus nära kommungränsen till Lund. Byns invånare trivs med det lantliga läget och den mysiga bykaraktären. När Staffanstorps kommun nu vill göra en ny fördjupad översiktsplan för vårt bostadsområde vill vi framföra följande synpunkter:

- Jordbruksmarken som planeras tas i anspråk i översiktsplanen tillhör Sveriges bästa. Många avråder från detta, framförallt för att kunna säkerställa Sveriges framtida livsmedelsförsörjning. Jordbruksmark som en gång exploaterats är mycket svår att återställa.
- Trafiken vid utfart från Flackarp är redan idag kaotisk. Om mer ska byggas i detta område behöver vi garantier för att Flackarps-utfarten mot väg 108 stängs samt en hållbar plan för hur trafiksituationen ska hanteras.
- Området är idag ett mycket välbesökt rekreatjonsområde för boende i både Staffanstorps och Lunds kommuner. Markägarna underhåller beträdor så att vandringsleder på både vägar och över odlingsmark går att använda året om. I översiktsplanen talas om gröna stråk, vem ska underhålla dessa när marken köps upp av exploatörer som saknar intresse för marken när den väl blivit bebyggd?
- I den Miljökonsekvensutredning som gjorts talas om att "Tillgängligheten för friluftslivet är fortsatt låg och möjligheterna till rekreation är begränsad till området närmast Höje å" som en konsekvens av det så kallade nollalternativet (punkt 7.4.2). Vi Flackarpsbor tolkar denna beskrivning av

nuläget i området som helt felaktig. Hur har man kommit till denna slutsats utan att ha talat med boende i Flackarp och vid samrådsmötet i Flackarp 5 september 2019 visade det sig dessutom av flertalet av de som arbetat med översiktsplanen överhuvudtaget inte rört sig i området för att undersöka det närmare. Planlagda gröna stråk kan aldrig ersätta den känsla av naturens storslagenhet som odlingsmarkerna kring Höje å ger.

- Att utöka Flackarps nuvarande 35 hus med ytterligare 500–600 bostäder kommer att förstöra byns unika karaktär. I ett försök att bevara den gamla byn bör ett av de gröna stråken (eventuellt en nyanlagd allé) läggas som en buffert längs med Flackarps byväg. Man bör också begränsa hushöjden på de nybyggen som görs närmast befintlig bebyggelse och bygga i en stil som harmonierar.

Vi är naturligtvis skeptiska till den nya fördjupade översiktsplan som tagits fram för Flackarp-Höjebromölla. Att området är attraktivt förstår vi men förespråkar en exploatering där Flackarps by bebyggs i ett långsammare tempo för att kunna bibehålla sin trivsamma och väl fungerande bykaraktär och inte växa samman med Lunds kommun.

Istvan

Angående bygge av handelsområde och bostäder vid Höje å. Efter mötet i Flackarp och att ha läst planerna på ovanstående har jag synpunkter. Slopa planerna för byggande nära Höjeå!

1. Stora delar av bebyggelsen planeras på högkvalitativ jordbruksmark där vår mat växer. Detta när Sverige har en bottenlåg självförsörjningsgrad för mat i fall av kris! Det vore klokt att bygga på mark av lägre kvalitet och därmed ta mera hänsyn till miljömålen. Det motsäger inte önskemålet att kunna göra det i anslutning till kollektivtrafik inom kommunen.
2. Gör Staffanstorps del av Höjeådalen till ett naturreservat. Det finns där redan ett högt naturvärde med en rikhaltig flora och fauna som bör bevaras. Naturområdet är lätt att nå utan bil från delar av Staffanstorps kommun och södra Lund. Ännu viktigare blir den som rekreationsområde i framtida bebyggelse!
3. Slopa planerna för handelsområde nära Höjebromölla! Det finns redan många sådana som dessutom minskar i betydelse på grund av konkurrenten e-handel.

Ingegerd och C-E

Stoppa den planerade bebyggelsen i Knästorp enligt "Fördjupad översiktsplan Flackarp - Höjebromölla

1. Kommunen måste slå vakt om de grönområde som Höjeådalen utgör för rekreation både fysiskt och psykiskt. En hållbar utveckling kräver att man tar hänsyn till miljön dvs den ekologiska delen av hållbar utveckling. Hur tänker kommunen använda och ta hand om jordens resurser. I den fördjupade översiktsplanen kommer ni att ta i anspråk många ha av den i särklass bästa åkerjorden i Skåne (10+) denna kommer inte att kunna återskapas detta är en kortsiktig plan som ej tar konsekvenser för kommande generationers behov av livsmedelsförsörjning.
2. I Länsstyrelsens utredning "Markhushållning i planeringen Jordbruksmarken i Skåne 2015" visar inte på att Skånes jordar är degraderade vilket anges i den fördjupade översiktsplanen. Länsstyrelsens utredning lägger vikt vid att spara den värdefulla jordbruksmarken för livsmedelsproduktion. Länsstyrelsen i Skåne har tagit fram utefter de nationella miljömålen att hänsyn ska tas till ett rikt odlingslandskap vilket det inte tas ansvar för i den fördjupade översiktsplanen Enligt Hushållningssällskapet visar det att den skånska åkerjorden ökat sin avkastningsförmåga under senare år.
3. Enligt Skånes regionala utvecklingsstrategi måste kommunerna, även 'Staffanstorp göra en omställning mot en balanserad och väl genomtänkt markanvändning. Ni visar i den fördjupade översiktsplanen på ett kollektivtrafikstråk med en station vid Höjebromölla - då använder ni

kollektivtrafiken som en förevändning för era byggplaner. Länsstyrelsen har sagt att det är bra att bygga i anslutning till kollektivtrafik - bygg bostäder i t.ex. Hjärup där man kan bygga bostäder nära de nu utbyggda järnvägsspåren vilket då blir förenligt med miljömålen.

4. Den planerade stationen och "duospårvägen" mellan Lund och Staffanstorp kommer att medföra försvårade brukningsförhållanden på den mark som tas i anspråk för anläggandet av spåren. Jordbruksföretagens verksamhet kommer att starkt begränsas mindre mark att odla - innebär försämrad ekonomi. Vi protesterar mot den fördjupade översiktsplanen Flackarp - Höjebromölla och ifrågasätter denna markexploatering som är föreslagen. Vi uppmanar till en hållbar utveckling.

Anette

Jag har tagit del av den fördjupade översiktsplanen för Flackarp-Höjebromölla. Jag tycker det är mycket oklokt att bygga på så god åkermark. Så bra åkermark behövs till att producera mat. Att bygga där kommer minska försörjningsmöjligheterna för lantbrukarna i Staffanstorp.

Jag tycker även att förslaget till bebyggelse går för nära Höjeå. 100 m är inte tillräcklig grön zon för att området ska kunna vara tillgängligt för friluftsliv och inte störa den biologiskt känsliga miljön.

Jag saknar beskrivningar av hur vattenhanteringen ska kunna lösas med den extra hårdgjorda ytan vid fall av extrema skyfall.

Nilla

Jag har idag torsdag 5 september tagit del av informationen om ert planerade byggande kloss intill Höjeå/Lunds kommun. Jag tycker:

Sverige har sedan länge principen om kommunalt självstyre. Den principen måste användas med hänsyn och respekt för intilliggande kommuner. I det här fallet anser jag att ni missbrukar lagstiftningen. Ni avser att profitera på Lunds kommuns infrastruktur, främst den planerade pågatågstationen på Klostergården men också friluftsbadet, plaskdammen och livsmedelsaffärerna. Och S:t Larsparken och .... Lunds kommuns invånare kommer inte att göra några motsvarande vinster av Staffanstorps exploatering.

Ni avser att bygga en stormarknad mycket nära Lunds centrum. Denna kommer om den byggs att ytterligare utarma Lunds centrumhandel. Den mark där handelsytan är planerad är idag ett ekologiskt jordbruk. Hur ska de kunna flytta till likvärdig mark?

Höjeådalen är idag ett älskat och mycket frekventerat friluftsområde, oskattbart för invånarna i södra Lund. En exploatering av södra sidan av Höjeådalen tar bort en stor del av naturvärdena i området. Den biologiska mångfalden minskas och folkhälsan i Lund kommer att försämrats av er exploatering. Jag antar att fastighetsägare och bostadsrättsinnehavare kommer att se värdena på sina investeringar minska drastiskt. Som jag hört någon säga: varför inte flytta till Lomma där man värdesätter naturvärdena?

Området ligger på 10+-jord. Klimatkrisen kommer inom en snar framtid att orsaka brist på odlingsbar mark. Det är inte en fråga för en enskild kommun hur man använder en sådan oskattbar tillgång som 10+-jord. Er planerade bebyggelse kan lika väl byggas på annan plats i er kommun. Det ni planerar är ur nationell och internationell synpunkt en gigantisk felprioritering.

Eva

Bostadskvarteren längs Höjeå

Marken längs Höjeås sydsida har en betydande lutning. På sina ställen är lutningen brant. Lutningen är tydlig när man går på promenadvägarna på båda sidor om ån. Från Klostergårdssidan ser man nu odlingslandskapets skiftningar i slutningen utifrån årstidernas växlingar och växtföljd. I en framtid har jag förstått att odlingslandskapet kommer att försvinna mellan Höje å och Flackarp och ersättas med naturpark och byggnation.

Mitt förslag är att stor hänsyn tas till sluttningens karaktär som blickfång, betydelse för biologisk mångfald och naturupplevelser och att bostadskvarteren flyttas högre upp mot Flackarp, dvs. till den i det närmaste släta marken ovanför sluttningen ned mot Höjeå.

Tillgänglighet Klostergårdens stationsområde

Enligt plan kommer det att finnas en tillfart från väg 108 till Klostergårdens stationsområde på järnvägens västra sida. Boende i bostadskvarteren vid Flackarp behöver bekväma cykel- och gångvägar till stationsområdet. Tidigare fanns det en väg med järnvägsövergång från Flackarps by öster om järnvägen till järnvägens västra sida vilken passerade Flackarps klockstapel och minneslund.

Mitt förslag är en järnvägsundergång eller bro för cykel- och gångtrafik på denna plats för att binda ihop bostadsområdena på ömse sidor om järnvägen. Samtidigt kan denna förbindelse anslutas till tillfarten från väg 108.

Vandringsled längs Höjeås sydsida

I nuläget finns vandringsleder på båda sidor om Höjeå från Sankt Lars-området till Värpinge, med undantag för en sträcka på sydsidan närmast Trollebergs gård, Värpinge.

Mitt förslag är att vandringsleden förlängs att omfatta hela Höjeås sydsida fram till och runt Trollebergs parkområde.

Lantbruk längs Höjeå

Att det finns djurhållning och lantbruk i anslutning till städer och samhällen har stor betydelse för människors förståelse för husdjurs livsvillkor och för produktion av spannmål och andra grödor till livsmedel. I Höjeådalen går hästar på bete sommartid och i Sankt Larsparken betar får. I närområdet bedrivs en omfattande produktion av spannmål, raps och sockerbetor. För oss som bor i området har lantbruk i närområdet stor betydelse (och källa till mycket glädje) då det ger möjlighet att följa bondens arbetsår och växande grödor från sådd till skörd år efter år. Närheten till jordbruk ger dessutom pedagogiska möjligheter.

Mitt önskemål är att lantbruket i Höjeådalen värnas och att dess potential för pedagogiska möjligheter tas till vara.

Biologisk mångfald

Jag vill uttrycka min uppskattning för att ni värnar den biologiska mångfalden och grönområden i er planering.

Agneta

Snabbcykelväg mellan Malmö – Lund är nödvändig. Cykeltransporterna ökar ständigt och den sträckningen som vägen har idag passar inte den ökning som sker, de är även motordrivna och kan köra mycket fort. Varje dag ör vi oroliga för att bli påkörda och framför allt våra små barn.

Carl

Varför skall man bygga närmare strandskyddet 100m?

Agneta och Stefan

Snabbcykelvägen mellan Lund och Malmö är nödvändig av trafiksäkerhetsskäl och av transportskäl. Mängden cyklister som idag cyklar genom bostadsområden i hög hastighet är stor. Antalet personer som cyklar från Hjärup in till Lund är stor. Att skapa en bättre och säkrare väg för cyklister och de boende som de cyklar förbi är nödvändigt.

Per 1

Snabbcykelväg Lund – Hjärup – Malmö behöver förtydligas.

Per 2

Vi motsätter oss att man lägger en väg tvärs över vår tomt. Den väg som finns som infart till vår tomt är en privat infart på tomten bekostad av oss som ägare. Eventuell väg får dras bakom (norr om vår tomt) och inte tvärs över vår tomt.

Cecilia

Jag vill inte att man bygger mellan Hjärup och 108:an. Man ska inte heller bygga nya industritomter norr om Rondellen – återvinningscentralen. Se till att äntligen ordna en ny bra tomt för ridskolan!

Postillma

Höje ås naturvärden och Knästorps bys kulturvärde minskas/förloras delvis av plan på bostadsområde nära. Landskapsbilden förändras i grunden. Kollektivtrafikförtätning är positivt. Varför försvinner då "Knästorps väg 108" i en övergångsperiod?

Jakob

Jag är boende i Lunds tätort och har nu studerat både översiktsplanen som den fördjupande över Flackarp m.fl. Tycker den innehåller bra med material, men skulle önska att man vid Lunds stadsrand kan komma upp lite mer än 4–5 våningar. Kanske med en eller två signaturbyggnader. Det bör också vara mindre dagvattenmagasin med vackra blommor och träd så att när man kommer med exempelvis tåget så möts man av en fin men modern miljö.

Joel, Anders och Karin

Efter att ha tagit del av "Fördjupad översiktsplan Flackarp - Höjebromölla" har vi följande att erinra:

Norra Knästorps gård betecknas felaktigt som Höjebromölla och arealen beskrivs felaktigt som traditionell packad jordbruksmark. Höjeå natur- och kulturstig är tillgänglig längs Norra Knästorps marker för rekreation och har varit så i urminnes tider.

Undertecknade familjen M har som tredje och fjärde generationen brukat gården Norra Knästorp sedan 1923. Gården ägs av Stiftelsen Akademihemman under Lunds universitet. Joel är fjärde generationen som tillsammans med Emma driver jordbruket vidare, båda är välutbildade unga lantbrukare som fått uppmärksamhet i media som driftiga, nytänkande och miljömedvetna.

Vår familj har under många år förbättrat odlingssäkerheten genom att systemtäckdika och investera i bevattningssystem så att hela arealen kan bevattnas.

Norra Knästorp gård är omställd till ekologisk grönsaks-, rotfrukts- och potatisproduktion med avbrottsgrödor av proteinrika vegetabilier, som quinoa, amarant, oljedådra, solrosor och åkerböna. Vi har fått uppleva att kommunen med några penndrag och utan att någon kontakt har tagits med oss, raderar bort högklassig åkermark som dessutom är omställd till ekologisk grönsaksproduktion. Gårdens areal är på 80 ha och 40 ha är i översiktsplanen planerade för bebyggelse. Beslutas detta kommer fantastiskt vackra 1700-talsgården Norra Knästorps med pilallé och Höjeådalens kultur- och odlingsvärde oåterkalleligen att försvinna i ett bostadsområde.